

Primorski

D N E V N I K

št. 106 (14.852) leto L.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEZAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR POSTNINA PLACANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

SREDA, 20.

Potisnjeni ob rob evropskih dogajanj

BOJAN BREZIGAR

Od resolucije do uradnega stališča je bil korak zelo kratek. Od »zamrznitve« po-gajanj do pravega veta se krajsi. Forza Italia se torej v naši deželi predstavlja s politiko do sosednje Slovenije, ki je zelo oddaljena od politike, ki so jo skozi desetletja vodili tržaski in deželni volilni politični kadri.

Se od časov, ko je deželno vladal prvi predsednik Alfredo Berzanti, ne pomni-mo tako zaprtih stališč, kot jih je bilo slišati na včerajšnji tiskovni konferenci generala Caligarisa, liderja Berlusconi-jeve stranke v Furlaniji - Julijski krajini in kandidata za evropskega poslanca. Slisali smo namreč, enostavno rečeno, veto za nadaljevanje pogajanj s Slovenijo. Sporno vprašanje so nepremičnine v Istri, kaj se za njim skriva pa lahko vsakdo ugiba sam. Medtem ko je Ciampi-jeva vlada »de facto« zamrznila oziroma upočasnila pogajanja s Slovenijo, ker je od ljubljanske vlade pričakovala »znak dobre volje«, za Caligarisa, ki naj bi bil v novonastali politični formaciji na dokaj visoki stop-nički, to ne zadostuje. Potreben je italijanski veto, tako kot je Grčija zaradi ciprskega vprašanja postavila veto za pogajanja s Turčijo. Smo torej na ravni frontalnega spopada. Vprašanje je, za kakšno ceno prebivalstva, ki živi ob meji. Vprašanje je tudi, koliko bosta zaradi tega utrpeli manjšini, slovenska v Italiji in italijanska v Istri. Kaze pa, da je za generala Caligarisa to vprašanje po-stransko.

Kljub kritikam, ki smo jih desetletja upravičeno izrekli v vodilnim političnim voditeljem v naši deželi, od že omenjenega Berzantija do Biasuttija in Turella, smo jim vedno priznavali, da so v odnosih s Slovenijo imeli velik cut odgovornosti do dežele same in so razumeli, da sodelovanje preko meje pogojuje njen razvoj. Tako je nastala delovna skupnost Alpe-Jadran in tako je nastala tudi De Michelisova pen-tagonala, sedaj srednjeevro-pska pobuda z »južnoevro-psko osjo« Barcelona - Be-netke - Budimpešta. Politika odprte meje je bila torej osnovno vodilo razvojnih iz-bir dežele. Vseh problemov se zdalec ni rešila in Sloven-ci v Italiji smo bili včasih - naj mi bo dovoljen »močan« izraz - celo njene žrtve; ven-dar je prav ta politika jamci-la deželi in se zlasti ljudem ob meji edine možnosti raz-voja, vsebovala je perspekti-vo, da ne bomo vedno obrobna evropska dežela, ker se onstran odprte meje svet nadaljuje. Take politike ni mogoče voditi z izsilje-vanji in z veti, ampak s po-govori. Sedaj pa smo prisli tako daleč, da se že po-stavljajo veti na pogovore.

Ce pogovorov ne bo, tudi sodelovanja ni mogoče pričakovati. Slovenija si bo že kako pomagala, morda z večjo povezavo z Nemčijo in Avstrijo. Mi - ne samo Slo-venci, ampak vsi prebivalci te dežele - pa tvegamo, da bomo zopet potisnjeni ob rob evropskih dogajanj.

NEAPELJ / PRIKRIVALI SO SPLET MED KAMORO IN POLITIKO

Trije policisti aretirani dva pa suspendirana

Med aretiranimi bivši palermški kvestor Matteo Cinque

V petek pričevanje skesanih ki obtožujejo Bruna Contrado

PALERMO - Proces proti Brunu Con-tradi, tretjemu mozu tajne obveševalne službe Sisde, ki je obtožen, da je po umoru palermškega policijskega komisarja Bo-risa Giuliana začel sodelovati z mafijo, bo presel v živo z 22.aprilom, ko bo sodišče v bunker dvorani rimskega zaporu v Rebib-bii zaslišala mafijskega skesanca Giuseppa Marcheseja, enega od glavnih obtoževalcev Contrade.

Včerajšnja tretja obravnava procesa je

bila se posvečena preliminar-nim vprašanjem (od dokončne sestave porote do sprejema prijav prizadetih strank) in spopadu med obtožbo in obrambo o pricah. Ob koncu je sodni zbor salomon-sko sklenil, da zaenkrat sprejme vse price, ki sta jih preglašali obtožba in obramba.

Medtem je bila objavljena knjiga, v kateri so zbrana vsa pisma, ki jih je Contrada poslal družini iz zaporu in v katerih poli-cijski funkcionar zavrača obtožbe.

NEAPELJ - Bivši kve-stor Matteo Cinque in dva podkvestorja sta bila aretirana včeraj v Neap-lju. Po oceni protima-fijskega tožilstva so sod-stvu prikrivali splet med politiko in organizira-nim kriminalom ter mu skušali onemogočiti, da bi raziskal ozadje zadeve Cirillo.

V okviru podkupnin-ske preiskave pa je bila v Neaplju aretirana kopica bivših poslancev in krajevnih politikov.

Na 2. strani

VIDEM / TISKOVNI

»Forza Italia« v naši deželi o odnosih s Slovenijo

VIDEM - Berlusco-nijevo gibanje Forza Ita-lia se je včeraj uradno predstavilo kot politična stranka. Na tiskovni konferenci je v Vidmu v imenu strankinega deželnega vodstva gene-ral Luigi Caligaris, ki bo kandidat te stranke za evropskega poslanca, uradno predstavil strankina programska izhodišča. Seveda se je ob-sirno zadržal o odno-sih s Slovenijo: v zvezi s temi meni, da mora biti

Italija odločnejša, ker je bila sedanja vlada vse prevec popustljiva. Reši-ti je treba vprašanje ne-premičnin, pri tem pa . tako Caligaris - »znak dobre volje« ne zado-stuje. V zvezi s tem ima Italija kar nekaj adutov in mora jih izkoristiti. Stanje v Bosni pa Calli-garis vidi izključno sko-zi vojaške oči: gre za ne-sporno zmago srbskih sil in za neuspeh Združe-nih narodov in Nata.

Na 3. strani

MILAN / PROCES PROTI FINANČNIKU SERGIU CUSANIJU

Di Pietro utemeljil obtožbe s pomočjo kompjuterja

MILAN - Na procesu proti finančniku Sergiu Cu-saniju, ki po 45 zasledanjih sodišča gre h kraju, je imel včeraj glavno besedo tožilec Antonio Di Pietro, ki si je za to priložnost nabavil visoko kompjutersko tehnologijo ter presenetil občinstvo z grafikoni, shemami in ma-gnetofonskimi posnetki. Ob navzočnosti sefa milanskega tožilstva Borrellija je naj-popularnejši italijanski sod-nik obnovil celotno afero Enimont in v podrobnostih orisal vlogo obtoženca kot posrednika med strankami in podjetji. Pri tem je Di Pietro omenil tudi denar, ki naj bi ga od Gardinija preje-la takratna KPI.

Na 2. strani

JUŽNA AFRIKA / PODPISALI TRISTRANSKI SPORAZUM

Na večerasnih volitvah tudi stranka Inkatha

JOHANNESBURG - Prebivalci Južne Afrike so včeraj z veseljem in hkrati z olajšanjem sprejeli vest, da se bodo blizajocih se prvih večra-snih volitev v državi, ki bodo potekale med 26. in 28. aprilom, udeležili tu-di predstavniki stranke Inkatha, ki je dolgo grozi-la z bojkotom volitev. Po pogovorih so vlada, Afriški nacionalni kongres in Inkatha podpisali sporazum, sestavljen iz šestih točk, ki med dru-gim podpisnice zavezuje, da bodo storile vse, da se pre-livanje krvi konca. Sporazum med drugim provinci KwaZulu zago-tavlja obstoj kraljestva.

Na 18. strani

Pripadnik mirovni sil OZN v Tokozu, kjer so se spopadli pripadniki Inkhate in ANC (Telefoto AP)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

O tržaskem Arzenalu nič novega

Delavci tržaske ladjedelnice so včeraj prekinili zased-bo Pomorske palače, medtem ko je Fincantieri v celoti potrdila svoje namene o Arzenalu sv. Marka

Stran 6

Gorica - prvomajski shod na meji

Sindikalne zveze CGIL/CISL/UIL so v sodelovanju z novogoriskimi sindikati sklenile prirediti osrednje prvomajsko zborovanje na območju mejnega prehoda na Skabrijelovi ulici.

Stran 9

Vedno več kožnega raka

V zadnjih 20 letih je vse več kožnega raka, obenem se je podvojilo število žrtev zaradi smrtonosnega mela-noma, pravi višji institut za zdravstvo.

Stran 13

Stefanel boljši od Filodora

V prvi četrtfinalni tekmi koncnice kosarkarskega pr-venstva je Stefanel v Trstu premagal Filodoro 68:61.

Stran 24

Podpis dokumenta o gospodarskem sodelovanju med FJK in Slovenijo

Delegaciji Gospodarske zbornice Slovenije in trgovin-skih zbornic F-Jk bosta danes v Trstu podpisali doku-ment o pobudah za gospodarsko sodelovanje.

Stran 27

NEAPELJ / PRIKRIVALI NAJ BI SPLET MED POLITIKO IN KRIMINALOM

Bivši kvestor Matteo Cinque in dva sodelavca v zaporu

Kopica neapeljskih politikov aretirana zaradi podkupninske afere

Bivši palermški kvestor Matteo Cinque (telefoto AP)

NOVICE

Začetek procesa proti domnevni »pošasti« iz Firenc

FIRENCE - Devet let po zadnjem dvojnem umoru in več kot četrt stoletja po prvem se je včeraj začel proces proti domnevni »pošasti« iz Firenc, Pietru Paccianiju, kmetu iz Mercataleja Val di Pesa. Obtožnica ga bremeni strahotnih umorov osmih parčkov zaljubljenec, ki so iskali kotiček intimnosti na gričih v okolici toskanskega glavnega mesta, a so nasli smrt s pistolo berretta kalibra 22, morilec pa je nato se grozotno iznakazil njihova trupla. Pacciani (na sliki s svojim odvetnikom) je zadnji od starih osumljencev, ki so se doslej znašli na zatozni klopi zaradi firenskih okrutnih umorov. Ostale so v teku preiskav oprostili, njega so sedaj dokončno zasili (vsaj glavni preiskovalec, sodnik Vigna, je prepričan, da je tako). Začetek procesa je privabil v sodno dvorano na desetine novinarjev in fotografov, ob njih pa tudi mnogo sorodnikov morilcevih zrtv. Ko je obtoženec prispel, je sedel na zatožno klop in začel jokati. Sestra Elisabetta, ki mu je v zaporu v moralno oporo, ga je tolažila, ko so obravnavo prekinili za kratek čas, da so obtožencu dovolili, da si opomore. S sodnega vidika je bil prvi dan obravnave zgolj proceduralnega značaja. Nadaljeval se bo jutri, ko bi morali sodniki ze zaslišati prve priče.

Predsednik RAI Demattè pri predsedniku senata Scognamigliu

RIM - Predsednik RAI Claudio Demattè se je včeraj popoldne v palaci Madama srečal z novim predsednikom senata Carlom Scognamigliom. Obisk je bil vljudnostnega značaja, trajal pa je kake pol ure. predno je prispel v senat se je Demattè udeležil pogreba dolgoletnega novinarja RAI Ruggera Orlanda. Ko je zapuscal pogrebno svečanost, je na vprašanje o morebitnem odstopu, ki ga je zahteval glasnik Alleanze nazionale Storace, odgovoril, da »sploh ne ve, kako lahko Storace trdi kaj takega.« Demattè je potrdil, da se je finančno stanje RAI nekoliko izboljšalo, dodal pa je, da bo o tem kaj več povedal, ko bo razpolagal s točnimi podatki.

NEAPELJ - Preiskave, o povezavi med organiziranim kriminalom in politiko ne skoparijo s presenečenji. Največje je včeraj pripravilo neapeljsko sodstvo, ki tudi s pomočjo skesanca Alfreda Galassa raziskuje odnos med kamoro, politiko in organi javne varnosti. Na zahtevo tožilcev okrajnega in vsedravnega protimafijskega tožilstva je sodnik za preliminarne preiskave Antonio Sensale podpisal pet zapornih nalogov. Med naslovniki je tudi Matteo Cinque, do nedavnega kvestor v Palermu, prej pa dolga letja vodja kriminalističnega oddelka neapeljske kvesture in po splošnem prepričanju eden najbriljantnejših italijanskih policijskih funkcionarjev. Skupaj s Cinquejem sta bila aretirana se podkvestor Paolo Manzi, ki vodi policijski komisariat v Porticiju (Neapelj), in podkvestor v pokoju Ciro Del Duca, suspendirana pa sta bila načelnik kriminalističnega oddelka Kampanje Umberto Vecchione in njegov namestnik Carmine Esposito. Vsi so obtoženi zavestnega zavajanja, zlorabe pooblastil in podpiranja osumljencev.

Cinque in ostali policisti naj bi si prizadevali, da bi italijansko sodstvo ne odkrilo

resnične istovetnosti kamorističnega bossa Francesca Russa, ko je bil slednji aretiran v Amsterdamu. Russo naj bi namreč poznal celotno ozadje pogajanj za osvoboditev deželnega odbornika Cira Cirilla, ki so ga ugrabile Rdece brigade in nato izpušile proti mastni podkupnini. V pogajanja - posredovala je tudi kamora - so bili vpleteni vidni vsedravní demokratski voditelji, med katerimi tudi bivši notranji minister Antonio Gava. S prikrivanjem resnične identitete aretiranega bossa so policisti preprečili sodstvu poglobitev preiskave, scitili politike in preprečili odkrivanje spleta med politiko in kriminalom.

Aretacija osumljenih policistov ni bilo edino presenečenje, ki ga je pripravilo neapeljsko sodstvo. Včeraj so aretirali 18 politikov, osumljenih izsiljevanja podkupnin. Med obtoženimi so poleg že zaprtega bivšega podtajnika PSI Giulia Di Donata še evropski parlamentarec Ljudske stranke Antonio Fantini, bivši poslanci Salvatore Variale (KD), Berardo Impegno (DSL) in Raffaele Russo (KD) ter vrsta krajevnih upraviteljev med katerimi misovec Amadeo Labocetta.

PROCES PROTI FINANČNIKU SERGIU CUSANIJU

Di Pietro presenetil z visoko kompjutersko tehnologijo

Branilec Spazzali: »To je karaoke« - Tožilec utemeljil obtožbe

MILAN - Najbolj popularni italijanski sodnik Antonio Di Pietro je se enkrat presenetil publiko, ki z velikim zanimanjem spremlja proces proti finančniku Sergiu Cusaniju zaradi afere Enimont: v sodno dvorano je namreč prinesel visoko kompjutersko tehnologijo, ki se je je poslužil za svoj zaključni poseg. Dal je namestiti veliki ekran, s pomočjo katerega je svoj poseg opremil z grafikoni, shemami, pa tudi z registriranimi posnetki nekaterih zasliševanj. Cusanijev branilec odv. Giuliano Spazzali je imel marsikatero pripombo nad tovrstno uporabo kompjuterske tehnologije, ki jo je označil za »karaoke«, s svojimi ugovori pa je dosegel, da je sodnik javnemu tožilcu prepovedal uporabo TV posnetkov o zaslišanju nekaterih prič in dovolil le zvočne posnetke.

Slikovita tehnologija je skoraj zasencila vsebino Di Pietrovega zaključnega posega, ki se bo vsekakor nadaljeval se danes. Tožilec je predvsem utemeljil tri obtožbe proti Cusaniju: poverbo bilanc, nezakonito financiranje političnih strank in nezakonito prilaščanje. Glede prve obtožbe je Di Pietro trdil, da Cusani sicer ni bil uradno upravitelj, ta kaznivo dejanje pa je prekršil v sodelovanju s Samo, Gardinijem in Garofanom. Cusani - in to je druga obtožba - je bil zaupnik sistema strank in podjetnikov, denar, ki ga je prejemal, pa ni bil njegova last in bi ga moral torej vrniti, odtod tretja obtožba.

Di Pietro je obnovil celoten potek afere okrog megapodkupnine za Eni-

Antonio Di Pietro med včerašnjim posegom na procesu Cusani (telefoto AP)

mont in v tej zvezi omenil tudi milijardo lir, ki naj bi jo Gardini placal tedanji KPI. Dejal je, da je preiskava pokazala, da je Gardini prejel denar od Cusanija, nato pa se je srečal z Massimo D'Alema...

Tajništvo DSL je takoj reagiralo s tiskovno noto, v

kateri poudarja, da ni Di Pietro ponudil nobenih novih elementov in da je stranka že dala neizpodbitne dokaze, da ni KPI prejela od Gardinija nobene podkupnine.

Na včerašnji obravnavi je bil navzoč tudi sef milanskega tožilstva France-

sco Saverio Borrelli, ki je očitno s svojo prisotnostjo zelel izraziti podporo svojemu sodelavcu. Proces proti Sergiu Cusaniju je doslej terjal 45 zasledanj, med katerimi so zaslišali 117 oseb, tako prič kot osumljencev povezanih kaznivih dejanj.

visen od posvetovanj predsednika republike in od njegove izbire mandatarja. Če bo mandat poverjen Kartelu svobodnin, mislim, da bomo potrebovali nekaj časa, saj bi radi zaupali odgovorna mesta najboljšim ljudem. Sicer pa pri oblikovanju vlade ni nujna naglica. Problemi, s katerimi se sooča država so precisi, toda čas, ki ga bomo zamudili, bomo z dobro ekipo nadoknadili s hitrim in učinkovitim ukrepanjem. »

Te besede kažejo, da so razhajanja v Kartelu svobodnin se precejšnja, predvsem pa, da morebitno dogovarjanje z Ljudsko stranko in Segnjevimi paktisti ne bo lahko. Tajništvo Ljudske stranke je včeraj po starih urah seje tajništva sklenilo, da bo zaenkrat stranka ostala v opoziciji in nadaljevala po poti, ki jo je ubrala med volilno kampanjo. »Stranka sicer ne izključuje odgovornega ravnanja glede na probleme, o katerih bo sklepal parlament. Toda Ljudske stranke ni mogoče prositi pomoči za udeležanje projekta, ki je sicer se dokaj splošen, vendar je zanj značilen odločilni prispevek skrajne desnice,« piše v dokumentu, ki je bil sprejet ob koncu seje.

Toda vodstvo Ljudske stranke je razdvojeno. Filozof Rocco Buttiglione se zavzema za večjo odprtost do večine, Roberto Formigoni in Teresio Delfino pa razmišljata celo o vzdržanju, da bi se center jasno ločil od leve opozicije, ki bo glasovala proti zaupnici vladi. Levo krilo Ljudske stranke je za bolj odločno opozicijo, ker se zavzema za politično sceno, na kateri naj bi kot glavna tekmeča merila moči center in leva sredina, ne pa sedanji koaliciji, v kateri imata precejšnje besedo skrajni krili (MSI na eni strani in SKP na drugi). V tej politiki pa zavrata zaenkrat sodelovanje z levo koalicijo. »Sodobna evropska levica se v Italiji ne bo rodila, dokler je bodo vodili ljudje, ki so genetsko vezani na komunistično preteklost,« je v reviji La Discussione zapisal glasnik stranke Marco Giudici.

POLITIKA / STALIŠČE TAJNIŠTVA

Ljudska stranka spet odklonila sodelovanje z Berlusconiem

RIM - Potem ko je izvojeval bitko v parlamentu z izvolitvijo svojih kandidatov za predsedstvo senata in poslanske zbornice, je Silvio Berlusconi na delu, da bi razširil koalicijo, ker Kartel svobodnin v senatu ne razpolaga z večino. Po drugi strani pa si lider Forza Italia prizadeva, da bi utrdil vezi znotraj Kartela. Zaenkrat gre za neformalne stike in posvetovanja, saj Berlusconi se ni dobil mandata za oblikovanje nove vlade. Predsednik Scalfaro bo sele jutri ali pojutrišnjem začel s posvetovanji in ni pričakovati, da bi poveril mandata pred 25. aprilom.

Berlusconi pa se vsekakor ne mudi. »Rok oblikovanja vlade bo od-

POLITIKA / OCCHETTOVO POROČILO VODSTVU STRANKE

DSL za sodelovanje z Ljudsko stranko

Mreža, Zeleni, Krščanski socialci in DSL v skupni parlamentarni skupini

RIM - Sodelovati v opoziciji in pripravljati alternativo sedanji vladi. To je predlog, ki ga je tajnik DSL Achille Occhetto naslovil Ljudski stranki. Predlog je ena od poti, ki jih je Occhetto v uvodnem poročilu na seji vodstva, nakazal Demokratični stranki leve, da bi presešla sedanjo stisko, ki je posledica volilnega poraza Naprednega zavezništva. Druga, sicer bolj oddaljena perspektiva, je obliko-

vanje Demokratske stranke. To sta po Occhetti vzvoda, s katerim bi lahko Napredna koalicija v prihodnje pridobila glasove zmernih slojev in premagala desno zavezništvo.

Seja vodstva DSL je bila posvečena analizi volilnih rezultatov, tajnikovanje Achilleja Occheta pa - po besedah samega tajnika - zaenkrat naj ne bi bilo v dvomu.

Medtem so štiri komponente

Naprednega zavezništva sklenile, da bodo oblikovale skupni parlamentarni skupini. Gre za DSL, Mrežo, Zeleni in Krščanske socialce. Oblikovanje te skupine pa je obenem tudi obveza, da si bodo komponente prizadevale za krepitve enotnosti leve. Skupina bo tudi predlagala dosedanjega predsednika protimafijske skupine Luciana Violanteja kot enega od podpredsednikov zbornice.

VIDEM / TISKOVNA KONFERENCA GENERALA CALIGARISA

Berlusconijeva stranka: Slovenija ne sme v EU

Caligaris bo politični usklajevalec Naprej Italija! za F-Jk

Zmagovita Berlusconi je Naprej Italija! se tudi v Furlaniji Julijski krajini oblikuje kot stranka, njen politični usklajevalec pa bo, na nedavnih volitvah poraženi kandidat, general Luigi Caligaris. Na uro in pol trajajoči novinarski konferenci v Vidmu je Caligaris predstavil svoje mostvo, ki je sicer nemo asistiral samozavestnemu, zgovornemu in odločnemu generalu. Deželni koordinator bo milanski Tržacan Dario Fischer, v Vidmu in Trstu pa bosta tajnika Gian Vito Battista in Roberto Antonione, ki je sicer deželni svetovalec Liste za Trst, a namerava ustanoviti samostojno skupino. V strankinem vrhu pa so tudi novoizvoljeni poslanci Romoli, Vascon, Collavini in Molinaro.

V središču pozornosti je bil sicer Caligaris, medijski clovek, ki se je proslavil kot strokovnjak za »vroča vojna področja« zaradi cesar je bilo v preteklih tednih govora o njem kot o verjetnem kandidatu za stolček v obrambnem, notranjem ali zunanjem ministrstvu. Caligaris pa raje igra na karto evropskih volitev in upa, da bo kot kandidat v SV okrožju v katerega sodi tudi Furlanija Julijska krajina uspešnejši kot marca.

Tako gre današnja tiskovna konferenca le ocenjevati v luči junjskih volitev. Prvi mož Naprej Italija! v deželi

General Luigi Caligaris

je posvetil veliko pozornosti notranjim razmeram, sodelovanju s »starimi« političnimi silami za katere pravi, da niso vse za odpis, brezkompromisnemu boju proti preživetim prijemom v politiki ter namenu, da Palmanova postane deželno središče Berlusconijevega gibanja.

Caligaris je nato ocenil nesporno zmago srbskih sil v Bosni kot poraz Združenih Narodov in Nata, tudi zaradi nedorecene politike

Washingtona.

Seveda pa je največja pozornost veljala zunanje političnim vidikom delovanja stranke v deželi, ki je »ne le vojasko, izjemnega strateškega pomena«, kot je dejal Caligaris.

Na prvo mesto postavlja Naprej Italija! odnose s Slovenijo, kjer so ze prve poteze, na katere je general skupaj s poslanko Vasconovo zelo ponosen, pripeljale do prepreditve »zelene luči« pricetku postopka o

pridruženem članstvu Slovenije v Evropski Uniji. Revizija Osimskih sporazumov je nujna, čeprav Luigi Caligaris ni razkril kateri njihov del je za stranko nesprejemljiv. »Gre za močan adut, ki ga imamo proti Sloveniji« je dodal general, ki je zatrdil, da Italija potrebuje odločno politiko v odnosih s Slovenijo, kajti prejšnji politični veljaki so bili preveč popustljivi. Za Naprej Italijo! so posebej velik problem upravičene zahteve ezulov, katerih glasnik je Marucci Vascon, ki pa tako kot Caligaris ne ločuje med razmerami v Sloveniji in na Hrvaškem.

Od Slovenije zatorej stranka pričakuje ne le »gesto dobre volje« ob vprašanju nepremicnin. Sicer pa je general Caligaris, ki je v svoj nastop natresel kar vrsto anekdot, omenil tudi Grčijo, ki z vetom zelo uspešno onemogoča Turčiji zblizevanje z Evropo zaradi »manj pomembnega« ciprskega vprašanja. Italija pa ima kar nekaj močnih kart in tudi dovolj argumentov... Slovenija torej kot Turčija in Istra kot Ciper?

Kar nekaj pomislekov o tem, kam taka razmisljanja lahko vodijo, so pršla iz vrst novinarjev, ki so generala vprašali, kakšno usodo namenja Trstu in deželi. Zadržano je odgovoril, da ne vidi razloga, da bi prislo med Ljubljano in Rimom do zaostrovanja. D.L.

TRST / OBČNI ZBOR V GREGORČIČEVI DVORANI

SLORI pestijo finančne težave

Inštitut je skrajšati organik in s tem tudi obseg delovanja - Prostorska stiska sedeža v Trstu

SSk na volitve z listo Federalizem

MILAN - Na evropskih volitvah z dne 12. junija 1994 se bo predstavila tudi lista narodnostnih manjšin in avtonomističnih gibanj Federalizem. Včeraj so se njeni snovalci ponovno sestali v Milanu in se načelno dogovorili za program in simbol. Lista se bo zavzemala za uveljavitev Evrope narodov in krajevnih avtonomij, v kateri naj bi imele polno možnost razvoja tudi narodnostne in jezikovne manjšine. To v okviru sirsega zavze-manja za spoštovanje cloveskih pravic in za uveljavljanja miru v svetu.

Milanskega sestanka so se udeležili predstavniki Union Valdotaïne,

dveh nemških južnotirolskih strank, Tridentinske tirolske avtonomistične stranke, Okcitanskega avtonomističnega gibanja, Lige za Piemont, Avtonomistične lige za Veneto in Sardinske indipendentistične stranke. Slovensko skupnost sta na sestanku zastopala deželni tajnik Martin Breclj in predsednik Marjan Terpin. SSK se je načelno ze opredelila za listo manjšin in avtonomističnih gibanj na pravkar končanem deželnem kongresu, v prihodnjih dneh pa bo strankino vodstvo dokončno preverilo pogoje za takšen nastop na skorajšnjih evropskih volitvah.

S poročilom upravnega sveta, se je sinoči v tržaski Gregorčičevi dvorani začel 16. redni občni zbor Slovenskega raziskovalnega inštituta (SLORI) v Italiji. Tokratni občni zbor je bil prvenstveno informativnega značaja, saj ni predvideval obnove vodstvenih organov. Vsekakor pa so iz poročil prisle do izraza finančne težave, ki so v lanskem letu privedle do hudih sanacijskih ukrepov, kar je imelo za posledico krčenje organika. Tako se je moral lani inštitut odpovedati trem sodelavcem, zaradi česar se je tudi skrajšal obseg njegovega delovanja. V poročilih pa so opozorili se na hudo prostorsko stisko tržaskega sedeža, kar bremeni raziskovalno delovanje strokovnih sodelavcev. Kljub omenjenim problemom pa se je delovanje SLORI-ja nadaljevalo tudi z nekaterimi vidnejšimi uspehi.

Na sliki (foto Krizmančič) udeleženci sinočnjega občnega zbora SLORI

ITALIJANSKA POLITIČNA SCENA

Milanski računi brez krčmarja

VOJMIRO TAVCAR

Novega predsednika senata Carla Scognamiglia in novo predsednico poslanske zbornice Irene Pivetti ne združuje samo dejstvo, da sta bila oba kandidata Kartela svobosčin. Druzi ju dejstvo, da sta oba po rodu iz Milana, prezeta z lombardijskim duhom.

V kratkem bo dobil mandat za sestavo nove vlade Silvio Berlusconi, ki je kot podjetnik pa tudi kot politik zrasel v Milanu. Iz lombardijskega glavnega mesta je tudi Umberto Bossi, trenutno šef najmočnejše parlamentarne stranke - Severne lige. In iz Milana ali okolice bo najbrž marsikateri minister prihodnje vlade.

Skoraj samoumevno se ponuja vprašanje, ali je naključno dejstvo, da je prav Milan dal novi vodilni razred za prve korake druge republike. In se: ali se Milan, ki je med prvo republiko postopno vse bolj zaostajal za Rimom kot središče odlaganja, saj je postopno izgubil tudi vlogo italijanske moralne prestonice, sedaj mascuje Rimu s tem, da prevzema vodilno vlogo na začetku druge republike?

Več znakov kaže, da se v Milanu po dveh letih preiskave o podkupninski aferi ozračje spreminja. Podjetniki postajajo samozavestnejši, borza je reagirala dokaj evforično na zmago desnice, prej s Se-

verno ligo in sedaj se s Forza Italia stopa na politično sceno tisti sloj malih in srednjih proizvajalcev, ki je bil prej hrbenica demokratske in socialistične oblasti, vendar utopljen v sirsi krog demokratskih in socialističnih volilcev in nikoli protagonist političnega dogajanja, ker je vselej zaupal drugim predstavništvu svojih interesov.

Razlika med novim vodilnim razredom, ki se sele oblikuje, in starim, ki je zasel s prvo republiko pod udarci podkupninske afere, tudi z geografskega vidika bode v oči. Večino vplivnih mest so v prvi republiki imeli politiki, ki so zrasli na Jugu in tudi tisti - na primer socialistični lider Bettino Craxi - ki so prihajali s Severa, so se ritmom in

metodam rimske politike prilagodili.

Sedaj v Milanu upajo, da ne bo več tako. »Tudi prej se sicer milanski industriji niso podrejali Rimu,« je pojasnil predsednik milanske trgovinske zbornice Piero Bassetti, »sedaj pa je se bolj razvidno, da milanski podjetniki želijo spremeniti vso paro, ki jo proizvajajo, v pogonsko sredstvo gospodarske lokomotive, ne da bi se ta energija porazgubila. In Silvio Berlusconi bi lahko bil clovek, ki politično tolmači to potrebo.«

Na prazniku, ki ga je organiziral po osvojitvi državnega nogometnega prvenstva z Milanom, je Berlusconi to razmisljanje pojasnil z nogometno metaforo, ko je dejal, da je treba

Italijo prilagoditi vzorcu milanske nogometne ekipe. Formula je precej preprosta: delo, vztrajnost, pripravljenost na žrtve, zmagovita miselnost. Na to računa lombardijska prestolnica, ki je po oceni mnogih neke vrste politični laboratorij, kjer se preizkusajo politični recepti in formule, preden se jih udeleženi v vsedržavnem merilu.

To bi lahko bilo res, ce zmago predstavnika Severne lige Marca Formentinija v tekmi za milansko zupansko mesto junija lani tolmačimo kot napoved uveljavitve Kartela svobosčin na političnih volitvah 27. in 28. marca. Res je tudi, da je Milan s svojimi socialističnimi župani napovedal obdobje socialistične - zlasti Craxijeve - oblasti. Toda Piero

Bassetti, predsednik gospodarske zbornice, a tudi star demokratski macek, rad polije evforijo s hladno prho previdnosti: »Potrebna je opreznost, saj so se prav v Milanu zacele avanture Crispija, Mussolinija in seveda Craxija.«

Pogled je najbrž preveč pesimističen. Dejstvo pa je seveda, da bo moral Milan, ki z zupanom Formentinijem z letaki proslavlja izvolitev Scognamiglia in Pivettijeve (za predsednika senata oziroma poslanske zbornice), upoštevati, da je k zmagi Kartela svobosčin pripomogel tudi Jug, kjer je nabral največ glasov Gianfranco Fini z Nacionalnim zavestništvom in kjer se je uveljavilo desno krilo nekdanje KD, ki je nastopilo kot Krcanski demokratski center.

Ob sestavi vlade in vladnega programa bosta tudi ti dve sili hoteli unovčiti svoje menice. Nekaj milan-ske pare bo nujno moralo poganjati tudi sopihajoči vlak Juga. V kolikšni meri? To bo eden od političnih vozlov, ob katerem se bodo lomila kopja v zmagoviti koaliciji. In kdo ve, ce ne bo Rim spet, kot je ze v prvi republiki, prav v takem posredovanju spodnesel Milan. Tudi to bi bil dokaz, da se v Italiji na videz spreminja vse, dejanska pa ostaja vse pri starem.

ZA RAZVOJ TRŽAŠKE IN GORIŠKE POKRAJINE TER GORATIH OBMOČIJ

Deželna vlada pričakuje investicije Evropske unije

Predstavitvena tiskovna konferenca deželnih odbornikov

Tiskovna konferenca na sedežu deželne vlade Furlanije-Juljske krajine (f.KROMA)

NOVICE

V Vidmu mednarodni posvet o boleznih srca in ožilja

VIDEM - V salonu parlamenta videmskega gradu se je včeraj začelo zasedanje osmega mednarodnega kongresa o projektu Monica, ki ga je se leta 1984 sprožila Mednarodna organizacija za zdravstvo OMS, da bi ugotovila dinamiko bolezni srca in ožilja v zadnjem desetletju. Kongresa, ki se bo končal v soboto, se udeležuje kakih 80 strokovnjakov iz 27 držav vseh kontinentov. Uvodno poročilo na kongresu je podal prof. Giorgio Feruglio z videmske bolnišnice, navzoči pa so bili generalni tajnik OMS za projekt Monica, Madzar Ivan Gyarfás, deželni odbornik za zdravstvo Giorgio Mattassi, predsednik videmske pokrajine Tiziano Venier in rektor videmske univerze Marzio Strassoldo.

V deželni komisiji o industrijski krizi

TRST - Komisija deželnega sveta za produktivno dejavnost, ki ji predseduje Ivano Strizzolo (PPI) se bo sestala jutri zjutraj. Zasedanje bo v celoti posvečeno podjetjem v krizi v naši deželi, o čemer bo poročal odbornik za industrijo Lodovico Sonogo.

TRST - Evropska unija bo s širokopoteznimi investicijami pomagala Furlaniji-Juljski krajini, da premosti svoje gospodarske težave, posebno v tržaski in goriski pokrajini ter v goratih območjih Karnije in Furlanije. S tem v zvezi je deželna vlada pripravila razvojni projekt, ki ga bo v petek predstavila Rimu, v prihodnjih dneh pa tudi v Bruslju. O tem zelo ambicioznem načrtu je tekla beseda na včerajšnji tiskovni konferenci deželnega odbora, ki jo je vodil podpredsednik Giancarlo Pedronetto.

Dežela pričakuje sredstva (nekaj več kot tristo milijard lir) za prestrukturiranje industrijskega sektorja na

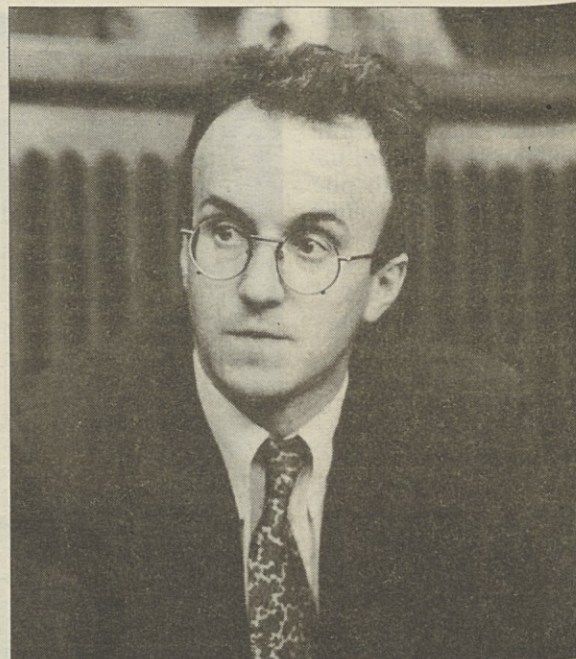
Tržaskem in Goriskem ter v nekaterih občinah videmske pokrajine. Gre za tako imenovani "cilj 2" Evropske unije, ki ga je nacelno že osvojilo rimsko zakladno ministrstvo, zadnja beseda o porazdelitvi sredstev pa pripada Bruslju. Pedronetto in kolegi so glede tega optimisti ter upajo, da bo naša dežela s temi investicijami naredila nadaljnji korak v Evropo.

Odbornik za kmetijstvo Tiziano Chiarotto pa je spregovoril o sredstvih, ki jih bo Evropska unija dodelila razvoju goratih področij (tako imenovani "cilj 5B"). Tudi glede tega je deželni odbor pripravil podrobne načrte, za izvajanje katerih pa bo treba počakati zeleno luč iz Bruslja. Na srečanju z novinarji je sodeloval tudi tržaski odbornik Paolo Ghersina, ki je opozoril na hudo krizo, ki jo preživljata industrijski in ladjedelniški sektor na tržaskem in goriskem območju. Investicije iz Bruslja bodo tudi glede tega izredno dobrodošle.

Travanutova vlada je s tem projektom nadaljevala in vsebinsko dopolnila načrt, za katerega je dal pobudo odbor Severne lige predsednika Pietra Fontaninija. Strokovni zavod IRES je pripravil poglobljeno raziskavo o dejanskih potrebah in o prioritarnih posegih na teritoriju, pri čemer se je posvetoval z družbenimi komponentami, izvoljenimi telesi in obinskimi upravami zainteresiranih območij.

TISKOVNA KONFERENCA

Severna liga odločno brani posebni statut deželne uprave

Deželni svetovalec Severne lige Gianpiero Fasola

TRST - Severna liga iz Furlanije-Juljske krajine odločno in dosledno zagovarja avtonomijo in poseben statut nase dežele. To so na včerajšnji tiskovni konferenci poudarili nacelnik njene svetovalske skupine Sergio Ceccotti, njegov namestnik Gianpiero Fasola in podpredsednik deželnega sveta Matteo Bortuzzo.

Predstavniki Bossijevega gibanja so poudarili, da se v dnevnem tisku vse pogosteje pojavljajo napačna stališča, da je Liga na nek način proti avtonomiji FJK. To naj bi na nedavnem zasedanju predstavnikov deželnih uprav v Aostii iznesel tudi predsednik deželnega sveta Cristiano Degano, »ki je očitno slabo informiran o resničnih stališčih Severne lige«.

Ceccotti in somisljenci so naglasili, da fede-

ralistični projekt, ki ga zagovarja Liga, v celoti potrjuje ne samo obstoj, ampak tudi vsestransko avtonomijo dežel s posebnim statutom, kot so Furlanija-Juljska krajina, Tridentinska-Južno Tirolska in Dolina Aosta. To stališče je soglasno prodrlo tudi na vsedržavnem kongresu Lige v Bologni.

Deželni predstavniki Lige so se na tiskovni konferenci izognili oceni političnega položaja na parlamentarni ravni po volitvah zmagi desničarske koalicije. Odstop predsednika Travanuta so takoj po parlamentarnih volitvah zahtevali edinole fasisti, Liga pa je glede tega vprasanja zavzela skrajno previdna stališča. Predvsem njen furlanski del noče imeti nič skupnega s skrajno desnico, kateri pa precej mezikajo tržaski voditelji Lige.

Nujno sodelovanje Dežela - industrijci

PORDENON - Za premagovanje sedanje krize je potrebno »zavezništvo« med Deželo in podjetniki, ne v političnem smislu, pač pa v smislu tesnega sodelovanja za nov gospodarski zagon. To je mnenje deželnega odbornika za industrijo Lodovico Sonoga, kot ga je izrazil na včerajšnjem pordenonskem posvetu Zveze male in srednje industrije in Združenja industrijcev. Zvišanje domačega bruto proizvoda v deželah severne in srednje Italije za 1, 3

odstotka, ki je predvideno za leto 1994, je se dejal Sonogo, daje dobro upati v to smer. Dežela bo pri tem opravila svoje, predvsem z oblikovanjem triletnega načrta za industrijo. V tem okviru bodo obnovili določila o pripevkah, okrepiли procese internacionalizacije in poenostavili kanale finansiranja, predvsem v pomoč podjetjem, ki bodo ustvarila nova delovna mesta. Predviden je tudi večji delež zasebnikov v deželni finančni družbi Friulia.

PATRONAT INAC SVETUJE

Večanje upokojitvene starosti ne prizadeva pridobljenih pravic

Vpr.: »Ze več kot dve desetletji sem zaposlen pri priznanem podjetju in opravljam dokaj zahtevne zadolžitve, ki jih zaenkrat ne morem se prepustiti drugim. Mlajšega kolega sicer uvajamo v to kadrovske specializacije, vendar pa bom moral vsaj se nekaj mesecev ostati na svojem mestu, čeprav sem lanskega novembra že dopolnil 60 let. Sedaj pa mi ni jasno, če se bom moral prilagoditi večanju upokojitvene starosti. Konkretno: če bi se odločil za upokojitve pred koncem leta 1994, katerega starostnemu pogoju bi moral zadostiti? L.Z.«

Pokojninska reforma iz leta 1992 je vnesla kar nekaj novih mehanizmov v zvezi s pridobivanjem pravice do pokojnine. Med temi je vsakakor najmarkantnejša novost (sicer po-

stopno) večanje upokojitvene starosti za odvisne delavce, medtem ko so se samostojni delavci že doslej lahko starostno upokojili pet let kasneje kot kolegi v odvisnem delovnem razmerju (moški po 65. letu, ženske po 60.). V casovnem razmahu od 1. januarja 1994 do 31. decembra 1995 mora odvisni delavec počakati leto več za starostno upokojitve (moški do 61. leta, ženska do 56. leta), ta starostni prag pa se vsaki dve leti povečuje za eno leto, dokler ne bo leta 2002 prislo do enakega tramatana za odvisne in samostojne delavce (65 let za moške, 60 za ženske).

Kot je pravna praksa ob uvajanju takih korenitih sprememb, so vsekakor zascitene pridobljene pravice zavarovancev, ki se iz kateregakoli razloga niso

poslužili možnosti upokojitve po "starih" predpisih. To velja tudi za starostni prag, ki je podvržen povečanju starostne meje. Kdor dopolni starost, ki je v tistem trenutku prepisana za upokojitve, ima v primeru kasnejše uveljavitve pravico do pokojnine, ne da bi spopadel morebitni višji starostni prag. Starostni pogoj je torej nekako zamrznjen in ni podvržen kasnejšim spremembam.

Nas bralec je lani dopolnil 60 let in se zato na osnovi pridobljene pravice lahko odloči za upokojitve kadarkoli - v teku tega leta ali tudi kasneje, čeprav je praviloma za leto 1994 že predpisano posticipiranje na 61. leto. Če pa bi dopolnil 60. leto npr. januarja 1994, bi lahko uveljavil starostno pokojnino komaj po 61. letu. (B)

KRAŠKA GORSKA SKUPNOST

Denarni prispevki za gozdozgozovanje

Predsednik Kraske gorske skupnosti sporoča, da predvideva D.Z. st. 22 z dne 9.4.1982 »Predpisi o gozdarjenju« izplačilo denarnega prispevka v obliki nepovratnih sredstev posameznim in združenim lastnikom za gozdozgozovanje, izboljšanje in spreminjanje gozdnih površin.

Predvideni so denarni prispevki v obliki nepovratnih sredstev do največ 75 odstotkov dopuscene investicije za sledeče posege:

a) posegi za izboljšanje gozdov;

b) posegi za obnavljanje uničenih ali zaradi kakršnega koli vzroka poškodovanih gozdov;

c) posegi za spreminjanje nizkih gozdov v visoke gozdove;

d) ciscenje v nizkih

gozdovih;

Predvideni so med drugim denarni prispevki v obliki nepovratnih sredstev do največ 30 odstotkov dopuscene investicije za posege v zvezi z uporabo ostarelih visokih gozdov.

Razumljivo je vsekakor, da so omenjeni posegi dovoljeni le v gozdovih in le v primeru, da so stroški za dela, ki jih je treba izvesti, višji od bodočega dobička.

Prosnje na kolokovanem papirju je treba sestaviti na osnovi obrazca, ki ga je pripravila Kraska gorska skupnost in jih je treba predložiti najkasneje do 3.6.1994.

Za obrazec in morebitne informacije se zainteresirani lahko zglasijo na sedežu Kraske gorske skupnosti v Sportnem centru v Vizovljah.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomski propaganda: Trst in Gorica: Publistel, tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373.

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ŠOLSTVO / MANIFESTACIJA

Dijaki danes na ulicah

Protest zoper povišanje šolskih pristojbin

Trzaski študenti in dijaki bodo danes manifestirali po mestnih ulicah v protest zoper dolocila finančnega zakona, ki kmajo pravico do študija. Ob pol desetih se bodo zbrali na Oberdanovem trgu, zatem pa bodo krenili v sprevedu po Ul. Ghaga, Ul. Milano in Ul. Severo do univerze, kjer se bodo srečali na zborovanju.

Študenti in dijaki nasprotujejo predvsem povišku vpisnine na univerzi od sedanjih 120 tisoč lir na največ 900 tisoč lir, obenem pa tudi sedanjim poskusom privatizacije italijanskega šolskega sistema. Ko bi do tega prišlo, bi jo najhuje skupili tisti, ki so eko-

nomsko najbolj ogroženi. Zato zahtevajo naj bo socialno sibijskim slojem omogočeno izobraževanje, poleg tega pa zahtevajo od univerzitetnih profesorjev, naj se spomnijo, da so predvsem solniki, in naj zato skrijajo svoje raziskovalno delo.

Manifestacije študentov in visješolcev se bodo udeležili tudi dijaki slovenskih visjih srednjih sol. Ze pred dvema dnevoma so izdali poziv za sodelovanje na manifestaciji, na katerega je ravnateljstvo liceja Prešeren odgovorilo, da ne bo opravilo odsotnosti dijakov, ki ne bodo prinesli opravicila v solo.

POROČILO D. MALTESEJA

Težave na sodišču zaradi pomanjkljivega organika

Podatki o številu osebja na trzaskem sodišču, ki jih je posredoval glavni državni pravdnik Domenico Maltese in ki se nanašajo na obdobje od 1. julija lani do 13. aprila letos, niso nič kaj spodbudni. O tem problemu je že tekla beseda, sedaj pa suha govorica stvilk dajejo realno dimenzijo težav, s katerimi se srečujejo. Predsednikov sodišč je pet, torej ni odkrito nobeno mesto, zatikati pa se začne že pri predsedstvu posameznih sekcij (7 na 9, torej 78%), se slabše je glede svetovalcev, sodnikov in pretorjev (28 na 37, torej 76%). Skupno torej manjka 11 enot (51-40), praznina v organiku znaša 22%.

Se v letu 1963 je delalo 13 sodnikov, sedanjí organik jih predvideva 7, poleg vodilnega svetovalca, kar pomeni, da jih je skoraj polovica manj, medtem ko se je delo skoraj podvojilo. Iz tega lahko pridemo do spoznanja, pravi Maltese, da problem ni samo v odnosu med moznim in dejanskim številom sodnikov (ceprav se je v Trstu ta odnos v zadnjih mesecih zelo poslabšal), temveč v nekaterih primerih tudi v pomanjkljivi strukturi urada, ki glede na nezadostno število osebja ne more zadostiti namenu, ki mu ga je naložil zakonodajalec.

Kljub temu so v omenjenem obdobju na preturi izrekli 610 civilnih sodb (v istem obdobju pa so odpri 627 novih postopkov) ter 2018 kazenskih sodb (novih postopkov je bilo 6496). Na sodišču so izrekli 782 civilnih sodb (novih postopkov je bilo 1821) in 779 kazenskih sodb (novih postopkov 2530); na prizivnem so-

discu 474 civilnih (novih postopkov 586) in 483 kazenskih (novih 921); na sodišču za mladoletne so izrekli 4 civilne sodb (8 novih postopkov) ter 616 kazenskih (996 novih postopkov). Skupno je bilo sodb 5766, pomečno torej 144 na vsakega od sodnikov v omenjenih uradih.

Maltese je v svojem tiskovnem sporočilu se pojasnil, da je o posegih v debato ob odprtju sodnega leta 15. januarja le-tos seznanil pristojne oblasti (Visji sodni svet in pravosodnega ministra).

ONESNAŽEVANJE IN PROMET

Občina zavrača jalove polemike in želi soočanje

Fabio Cargnello, odbornik za promet in mestno načrtovanje pri trzaski občinski upravi, je odločno odgovoril na nekatere članke v krajevnem casopiju, češ da neko združenje trgovcev v mestnem središču nasprotuje ukrepu, s katerim so središče zaprli za avtomobilski promet, da bi zmanjšali onesnaževanje. Cargnello najprej pravi, da se je Občina doslej vedno predhodno posvetovala z najbolj reprezentativno organizacijo tega sektorja, torej Združenjem trgovcev na drobno kot tudi s Confercenti in drugimi. To sicer se ne pomeni, da se kdo drug ne more oglasiti, vendar Občina meni, da je opravila svojo dolžnost.

Odbornik Cargnello nadalje pravi, da je lažna trditev, po kateri omejitveni načet v mestnem jedru lahko aprioristično škodi interesom trgovcev, ki imajo tam svoje trgovine. Druge v Italiji in v svetu si namreč utira pot za vest, da je povsem veljaven model, po katerem ulice zapirajo za promet, bodisi v okviru ukrepov proti onesnaževanju kot zaradi boljšega korišćenja mestnega tkiva (navsezadnje nakupe opravljamo pes). Trditev, po kateri ima del prebivalcev pravico, da se po nakupe odpravljajo z avtomobilom, pa ne pomeni nič drugega kot hujskanje, naj krsijo predpise o parkiranju. Dejanske težave so drugačne: za tiste, ki se odpravljajo po nakupe večjih razsežnosti, bi morali na nekaterih strateskih točkah odpreti parkirišča proti plačilu.

Občina se ne prenehoma ukvarja s takimi in podobnimi problemi, saj je vprašanje prometa eno najbolj zapletenih, ki jih mora mesto rešiti, a puhle besede in polemike nič ne koristijo. Končni cilj je namreč jasen: učinkovita akcija proti onesnaževanju ter zadovoljiva ureditev prometa. Nerazumljiva pa je trditev, zaključuje odbornik Cargnello, da je nedavni ukrep prizadel trgovine, ki so na ulicah, kjer so promet že zdavnaj prepovedali.

TEKMOVANJE / PRIPRAVE NA LICEJU PREŠEREN

»Na šoli ni nobene pozornosti za naše gledališko delo«

Skupina slovenskih dijakov bo nastopila s priredbo Wildejevega dela

Jutri in v petek bo v gledališču Cristallo potekalo peto tekmovalno srečanje solskih gledaliških skupin Teatro scuola - palio degli Asinelli. Udeležilo se ga bo osem skupin trzaskih srednješolcev, med katerimi so tudi dijaki liceja France Preseren. Kot že dvakrat doslej bodo ti dijaki edini predstavniki slovenskih visjih srednjih sol. Sara Baldé, Deva Pincin, Maja Mezgec, Dasa Bolčina, Andrej Stanese in Peter Canciani so za to priložnost ustrezno pripravili znano komedijo Oscarja Wildeja "Vážno je imenovati se Ernest". Ernesta pa so namenoma poimenovali v Franca z naslovom "L'importanza di essere Franco" (igra bo namreč v italijanscini). S tem bo komedija dobila drugačno poanto. Kaksno, pa bomo lahko ugotovili v petek, ko bo skupina nastopila, kot rečeno v gledališču Cristallo, ob 17. uri.

Dijaki so se začeli na tekmovanje pripravljati že v samem začetku leta, vadijo pa dobre tri mesece. Kot so sami povedali, pa stvari niso šle tako gladko kot so pričakovali. Obzarujejo predvsem dejstvo, da so tako pri profesorjih, kot pri sosolcih naleteli na mlo receno minimalno pozornost, z izjemo profesorice Melite Valli in dijakinje Alenke Spetic, ki sta jim ponudili svojo pomoč.

Priprave na to tekmovanje so vse prej kot lahke, saj morajo omenjeni dijaki za vse poskrbeti kratkomalo sami. Sami si bodo uredili kostume in sceno ter poskrbeli za primerno glasbo. Tudi režijo

vodijo sami, tako da drug drugemu svetujejo primernejši pristop do vloge in njeno izvedbo. Precej težav imajo tudi s prostori in urniki za vaje, saj lahko vadijo samo po pouku in le do 15. ure.

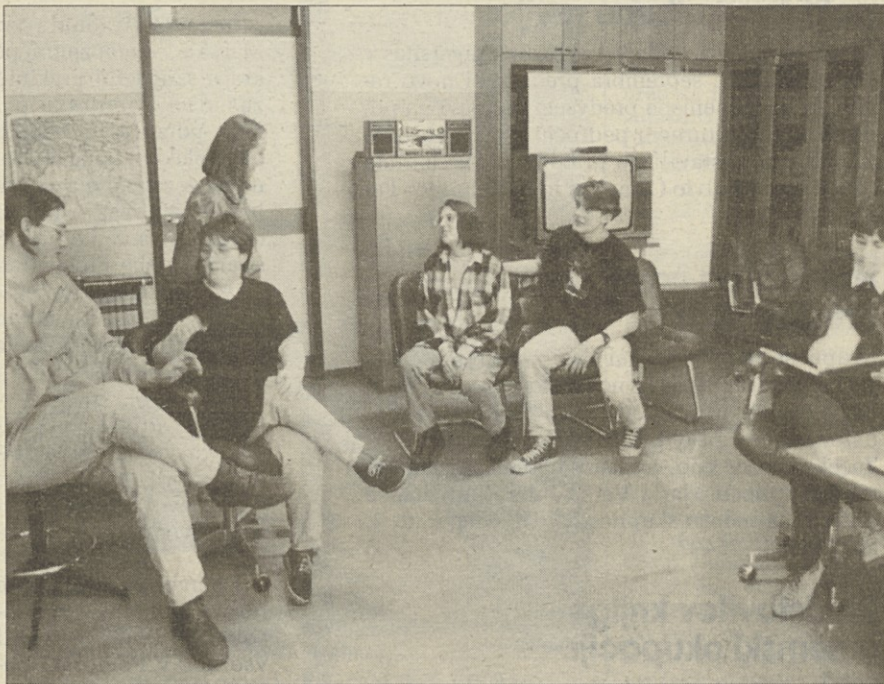
»V primerjavi s pozornostjo, ki jo tej koristni pobudi nudijo na drugih solah, smo pravi siromaki,« so potožili. Sprašujejo pa se tudi, kako to, da se ostale visje srednje slovenske šole niso nikoli pripravile na tekmovanje.

Presernovci so upravičeno uzaljeni, se zlasti, ker so na tem tekmovalni lani in predlanskim že odnesli dve najuglednejši nagradi.

Kljub nestetim težavam pa dijaki pridno vadijo, potihem nemara upajo tudi na dobro uvrstitev in so navdušeni nad delom, ki ga opravljajo. Bolj kot delo, pa je njihova zagriženost ze nekakšno poslanstvo, saj bodo na tekmovalju potrdili obstoj slovenske šole in zakaj ne, tudi njeno življenjskost, kljub temu, da so si udeležbo preskrbeli kar sami.

Naj mi bo dovoljena se čisto osebna misel. Večkrat govorimo o brezbriznosti in nezanimanju mladih do dogajanja v njihovi in naši neposredni okolici. Dijaki s Preserena so morda izjema, ker pa je nekdo nekda ugotovil, da izjema dela pravilo, ponudimo mladim možnost, da se izkažejo, posvetimo en kanček vsakdanje pozornosti in spodbudno besedo. Kdo-ve, morda nam potem ne bo treba več toliko nergati nad njimi.

Mima Kapelj

Dijaki liceja Prešeren med vajami za nastop v Cristallu (F. KROMA)

TEKMOVANJE / JUTRI IN V PETEK V CRISTALLU

Šole na gledališkem odru

Med nastopajočimi tudi znanstveni licej Franceta Prešerna

V gledališču Cristallo se bo jutri začelo peto tekmovanje Teatro-sola. Na reviji, ki ima za cilj sirjenje gledališke umetnosti med visješolci, bo letos sodelovalo sedem trzaskih visjih srednjih sol, med katerimi bo spet tudi slovenski znanstveni licej Franceta Preserna.

Zanimivo tekmovanje prireja Teatro degli Asinelli pod pokroviteljstvom trzasko pokrajine in trzasko solskega skrbništva. Med včerajšnjo predstavitevno tiskovno konferenco je predsednik Teatro degli Asinelli Andrea Orel obrazložil potek tekmovalja. Prestižni »palio« bo prejela v trajno last šola, ki bo trikrat zmagala rta tekmovalju.

Jutri bodo najprej nastopili dijaki znanstvenega liceja Galilei z Allenovo komedijo Provaci ancora, Sam.

Sledilo jim bo učiteljisce Carducci z delom sergia Tofana Qui comincia l'Avventura... Prvi tekmovalni dan bo zaključil nastop tehnično-industrijskega zavoda Volta z narečnim delom dijakov De Jaca in Bertoldija Adesso son, te vol che 'ndemo?

V petek bo najprej na vrsti klasični licej Alighieri, ki bo predstavil Cowardovo komedijo Week-end. Za njim bodo na vrsti »Presernovci«. Tokrat so pripravili prvo dejanje dela Oscarja Wilda Vážno je imenovati se Ernest. Nato bodo nastopili se dijaki znanstvenega liceja Oberdan s Copijevim Il frigo in klasični licej Petrarca z delom Claudie Zudini Et-tore Perlitiz espone.

Nagrade bodo podelili v četrtek, 28. aprila, ob 20 uri v disko klubu Paradiso.

MIRAMAR / V CENTRU ZA TEORETSKO FIZIKO

Diracova kolajna fiziku Sergiu Ferrari

Bivši podtajnik Sergio Coloni prejel spominski kipec za prizadevanja v korist Centra

V miramarskem Centru za teoretsko fiziko so včeraj podelili italijanskemu fiziku Sergiu Ferrari prestižno Diracovo kolajno, bivšemu trzaskemu podtajniku pri zakladnem

ministrstvu Sergiu Coloni pa bronasti kipec Minerva kiparja Marcella Mascherinija.

Diracovo nagrado podeljujejo na Miramaru od leta 1985 v spomin na an-

gleskega fizika Paula Adriana Mauricea Diraca, nobelovega nagrajenca za fiziko in enega od temeljiteljev moderne fizike. Dirac je bil večkrat gost miramarskega Cen-

tra, zato se je vodstvo institucije odločilo, da ustanovi posebno nagrado z njegovim imenom, s katero želi izraziti priznanje (in tudi ček za 5 tisoč dolarjev) znanstvenikom, ki so zabeležili izredne uspehe na področju raziskovanja teoretske fizike. Letošnji nagrajenec Sergio Ferrara je prejel nagrado za njegovo teorijo o supergravitaciji. Ta teorija skuša »razširiti« združenje sibkih in močnih elektromagnetnih interakcij z gravitacijsko silo, ki vklepa vesolje.

Trzaski znanstveniki so nagradili tudi bivšega podtajnika Sergia Colonia, in sicer za njegovo več kot tridesetletno delo v podporo znanstvenim pobudam na Trzaskem. Colonijeva prizadevanja so dosegla svoj vrhunec lani, ko je »zagotovil« miramarskemu Centru posebni prispevek v višini 10 milijard lir za dveletje 1994/95.

Med včerajšnjo slovesnostjo v miramarskem centru (Foto KROMA)

NOVICE

Podpredsednik Dežele sprejel voditelje Istrie

Podpredsednik deželne vlade Giancarlo Pedronetto je včeraj sprejel delegacijo kulturnega krožka Istria, ki jo je vodil predsednik Marino Vocci. Krožek mu je predstavil svojo bogato in razvejano dejavnost, ki ima za cilj dialog in izboljšanje kulturnih odnosov v tem narodnostno mešanem obmejnem prostoru. Krožek Istria praznuje letos 10-letnico obstoja.

Predstavitve nove politično-kulturne revije

Drevi, ob 19. uri, bodo v knjigarni Universitas v Drevoredu XX. septembra predstavili novo revijo, ki bo namenjena predvsem razpravi na političnem in kulturnem področju. Revija bo izšla 22. t.m., predstavili pa jo bodo prof. Daniele Amati, prof. Fulvio Camerini in prof. Franco Panizon.

Natečaj za nove prostovoljce

Skupnost San Martino al Campo prireja v maju prvostopenjski tečaj za nove prostovoljce. Tečaj bo ob sredah, in sicer od 18. do 20. ure v krožku uslužbencev Lloyd Adriatica, v Ul. Corti 2. Zael se bo v sredo, 4. maja s posegom ustanovitelja skupnosti Maria Vatte. Interesenti naj se zglasijo na sedežu skupnosti, v Ul. Gregorutti 2, tel. 774186-775497.

Predstavitve knjige o nemški okupaciji

Deželni institut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini bo predstavil jutri, ob 17.30, v vili Prinz na Greti knjigo Lutza Klinkhammerja "Nemška okupacija v Italiji 1943-1945". Knjigo bo predstavil dr. Otello Bosari. Predstavitvi bo predsedovala dr. Anna Maria Vinci, ki poučuje zgodovino na tržaški univerzi.

Okrogla miza o Palestini

Tržaški odbor združenja Salaam Ragazzi dell'Olivo in ARCCS-ARCI prirejata jutri, ob 17. uri, v novinarskem krožku na Korzu Italija 13 okroglo mizo za razpravo o temi: "Palestina: včeraj, danes in jutri - Kaksne so perspektive po sporazumu". Prisotni bodo dopisnik dnevnika "il Manifesto" Stefano Chiarini, predstavnik PLO v Italiji Amjad Yaaqba ter Roberto Giudici, ki je član vsedržavnega vodstva organizacije. Razpravo bo vodil raziskovalec Pavel Stranj.

VZPI-ANPI po Radiu Opčine

Po Radiu Opčine bo vsako sredo, od 20.30 do 21.15, oddaja z naslovom VZPI-ANPI, ki bo obravnavala problematiko odpornosti in osvobodilnega boja. Današnji in prvi gost oddaje bo pokrajinski tajnik VZPI Arturo Calabria. Danes, ob 22. uri, pa bo v okviru oddaje Drugi Trst govor o Brižinskih spomenikih.

Prof. Pahor in glavna pošta: že 8. odložitev procesa

Obtoženec Samo Pahor vztraja pri zahtevi, da proces premestijo drugam in ker kasacijsko sodišče ni se nič odločilo, ali pa se vsaj nič ne ve, da bi bilo kaj odločilo, bo naslednja obravnava 2. julija letos. Tako je včeraj sklenilo trzasko prizivno sodišče (predsednik Vincenzo Sammartano, javni tožilec Antonio Baiti, zapisničarka Sara Ukmar, tolmac Marko Ukmar) na procesu proti Prof. Samu Pahorju, ki ga zaradi znanih dogodkov na glavni trzaski pošti leta 1988 obtožujejo upiranja javnemu funkcionarju in nasilnega dejanja.

To je že osma odložitev tega že »neskončnega« procesa. Odv. Bogdan Berdon je svojčas vložil zahtevo po premestitvi zaradi Slovincem nenaklonjenega vzdušja, ki vlada v Trstu. Kasacijsko sodišče zahtevi ni ugodilo, zato je predstavil novo. Kot vidimo, odgovor se ni znan.

ŠE TEŽAVE S PRESKRBO GORIVA

Bencinski črpalkarji nadaljujejo stavko

Velika večina bencinskih črpalk na Trzaskem, kakor dugod po Italiji, je bila včeraj zaprta. Čeprav se med sindikalnimi predstavniki črpalkarjev in naftnih družb prislo do rahlega zblizanja, so črpalkarji sklenili, da nadaljujejo stavko tako kot je bilo predv ideno, in sicer do 7. ure jutri. Kot znano, zahtevajo večjo provizijo na prodano gorivo ter večjo pogodbeno moč v pogajanjih z naftnimi družbami, ki po njihovem mnenju se vedno ne kažejo posebne pripravljenosti na resna pogajanja.

Umrli slikar Predonzani

Po dolgi in neizprosni bolezni je včeraj umrl v svojem stanovanju v Trstu znani tržaški slikar Dino Predonzani. Uspešno umetniško pot je začel že v mladih letih. Pri 22. letih je že razstavljal na Beneskem bienalu. Njegove freske in mozaiki lahko občudujemo v raznih tržaskih cerkvah in palacah, dekoriral pa je tudi več potniških ladij. Med vojno je bil v nacističnem koncentracijskem taborišču, katerega grozote je izpričal v nekaterih svojih delih.

DANES SPET SKUPŠČINA V OGROŽENEM OBRATU

Pogajanja o Arzenalu še vedno na mrtvi točki

Delavci so prekinili zasedbo Pomorske palače

Delavci Arzenala-Sv. Marka so včeraj jutraj po krajsi skupščini prekinili zasedbo Pomorske palače, potem ko so dobili od prefekta Luciana Cannaroza zagotovila za odločnejši poseg v korist ogrožene ladjedelnice. S strani družbe Fincantieri pa zal prihajajo le negativna stališča, saj njeno vodstvo trmasto vztraja pri napovedani redukciji osebja, ki bi, kot poudarjujejo sindikati, v kratkem privedla do popolnega zaprtja obrata. Bitka za rešitev Arzenala bo zato gotovo še dolga in ostra.

Delavci so v izmenah (vsega skupaj je sodelovalo 150 ljudi) prezivali vso noč v Pomorski palači, zgodaj jutraj pa so se zbrali na skupščini, ki so se je udeležili tudi sindikalni voditelji CGIL, CISL in UIL ter zastopniki uradnikov. Slednji so se, kot znano, v ponedeljek iz solidarnosti pri-

družili delavcem Arzenala in uprizorili protestni shod od sedeža direktcije Fincantierija v Ul. Genova. Prekinitev zasedbe - so poudarili člani tovarniškega sveta Arzenala - se zdalec ne pomeni vdanosti v usodo. S to potezo, so dejali, smo hoteli dokazati svojo odločnost v boju za obrambo delovnih mest, medtem ko je klavno propadel zakulinski poskus Fincantierija za "vojno med reveži", v kateri bi se spoprijeli delavci in uradniki.

Na sindikalni skupščini v Pomorski palači so bili delavci in uradniki enotnega mnenja, da je treba prekiniti zasedbo prostorov in po proglasitvi nove stiriurne stavke spet stopiti na ulico, kar se je pozneje tudi zgodilo. Delavci in uradniki Pomorske palače so tako v sprevedu spet dosegli stavbo v Ul. Genova, ki je postala že tradicionalna etapa njihovih sindikal-

Delavci Arzenala demonstrirajo (Foto KROMA)

nih manifestacij.

Pred sedežem Fincantierija so demonstranti postavili cestni blok, njihova delegacija pa se je srečala z direktorjem oddelka za osebje Pietrom Duosijem. Generalni direktor Vincenzo Caratù, kot kaže, ni hotel sprejeti delegacije, kar je upravičeno razburilo stavkajoče. Duosi ni povedal nič novega, a je le potrdil znana stališča. Fincantieri nima za sedaj na vidiku nobenih novih narocil za trzasko ladjedelnico, v kateri lahko ostane le nekaj več kot sto delavcev. Vsi ostali (teh je več kot tristo) pa morajo ali v dopolnilno blagajno ali v mobilnost, tisti, ki imajo za to pogoje pa v predčasno upokojitvev.

Člani tovarniškega sveta in zastopniki sindikalnih zvez Fim, Fiom in

Uilm so bili seveda zelo nezadovoljni s stališčem direktorja osebja, ki jim dejansko ni povedal nič novega. Zastopniki delavcev so namreč trdno prepričani, da bi družba Fincantieri le z nekoliko več dobre (tudi politične) volje lahko nabavila nova narocila za tukajšnji Arzenal, ki je nasprotno obsojen na gotovo smrt. Delavci se bodo danes znova zbrali na sindikalni skupščini. Zaostritev boja napovedujejo medtem tudi delavci Tovarne Velikih motorjev. Člani tovarniškega sveta Arzenala-Sv. Marka se bodo danes sestali s predstavniki deželne vlade in z načelniki svetovalskih skupin v deželnem svetu. Od Travanuta in od političnih strank bodo zahtevali se odločnejše korake in politične posege za rešitev ladjedelnice.

IZJAVA

Poziv tajnika DSL za 25. april

Osrednja mestna manifestacija za 25. april, dan vstaje italijanske naroda proti nacifasizmu, bo tudi letos v Rizarni. Spominska prireditve se bo začela ob 10. uri, najo pa so vabljeni vsi demokrati in antifasisti italijanske in slovenske narodnosti.

Poziv za množično udeležbo na svečanosti je včeraj prišel s strani pokrajinskega tajnika Demokratske stranke levice Stelia Spadara, ki ugotavlja aktualnost antifasističnih vrednot posebno v času, ko jih marsikdo postavlja v dvom ali jih skuša celo izbrisati. Dan vstaje ne sme postati, kot hočejo nekateri, priložnost za brisanje nase zgodovine ali splošne sprave, ki postavlja na isto raven fasizem in antifasizem. Gre za jasne poskuse potvarjanja zgodovine, ki škodi predvsem mladim rodovom. Odporniško gibanje je imelo visoke moralne in politične vrednote, iz katerih se je rodila republiška ustava.

Tajnik DSL poziva tore vse, naj dostojno počastijo 25. april in naj na raznih prireditvah mirno, a odločno potrdijo zvestobo idealom in vrednotam enakosti, demokracije, strpnosti in solidarnosti, ki morajo tudi v bodoče ostati bogastvo vseh državljanov. Osrednja proslava bo, kot rečeno, v Rizarni. V Krizu pa bodo 25. aprila predali namenu obnovljeno spominsko ploščo na kraju, kjer sta bila ubita partizana Josip Kosuta in Ivan Gruden.

IZPOD PERESA MLADEGA ZGODOVINARJA PAOLA BLASINE

Zanimiva študija o vlogi škofa Santina

Knjigo je izdal Deželni inštitut za zgodovino in proučevanje odporniškega gibanja

Predstavitve knjige Paola Blasine na sedežu Novinarskega krožka (foto KROMA)

Na sedežu Novinarskega krožka so včeraj popoldne predstavili javnosti knjigo mladega zgodovinarja Paola Blasine z naslovom "Skof in kler v trzaski ter koprski skofiji: 1938-1945", ki jo je izdal Deželni institut za zgodovino odporniškega gibanja. Blasino, ki je sodelavec te pomembne trzasko zgodovinske ustanove, je predstavil zgodovinar Giovanni Miccoli, obsirneje o knjigi pa je spregovoril univerzitetni profesor Daniele Menozzi. To dragoceno in nadvse zanimivo delo je izšlo v okviru raziskave "Trst v vojni: 1938-43", ki jo je finansirala pokrajinska uprava.

Blasina je za izhodiščno točko svoje strokovne raziskave upošteval leto 1938, ko je krmilo trzasko skofije prevzel monsinjor Antonio Santin. Pokojni skof je, kot znano, zelo sporna zgodovinska osebnost, ki je v tistem ob-

dobju igrala zelo pomembno vlogo. Avtor posebej pozornost Trstu, a tudi sosednji Istri, vlogi fasističnega režima in tudi odnosom, ki jih je skofija vzdrževala s klerom slovenske in hrvaške narodnosti. Njegov trud do-

kazuje, da Santin ni bil tako crnobela osebnost, kot jo opisujejo nekateri.

Blasina je svojo zgodovinsko študijo obogatil z zanimivo prilogo, v kateri objavlja raznovrstne dokumente iz tistega časa, ki jih je dobil v raznih

arhivih. Gre v glavnem za pisma in za dopise, ki so jih duhovniki poslali msgr. Santinu in ki so ver- ren odraz težkih in razburljivih časov, ki jih je doživljala takrat združena trzasko-koprsko skofija.

DOLINA / SEJA OBČINSKEGA SVETA

Še ena zahteva po zaščiti manjšine

O resoluciji se je razvila dolga razprava

DAMIJANA OTA

Na svoji zadnji seji je dolinski občinski svet sprejel dve resoluciji, ki nekako potrjuje politično usmerjenost te večinske slovenske uprave v zavzemanju za vrednote demokratičnega življenja, varstvo in zaščito okolja. Soglasno je bila namreč sprejeta resolucija, v kateri zeleni Capuzzo predlaga razvoj dopolnjenega načrta za delno ponovno uporabo in uničenje smeti na krasko-obalnem območju. Pri tem naj bi sodelovale vse krajevne uprave in pristojne ustanove.

Po veliko daljši in mestoma ne- pričakovano mučni razpravi je dolinski občinski svet odobril tudi dokument, v katerem stranke italijanskega parlamenta opozarja na nekatera bistvena vprašanja, kot so gospodarska kriza z zaskrbljujocim narascanjem brezposelnosti, se neizpolnjena obveza globalne zakonske zaščite slovenske manjšine in važnost sodelovanjskih odnosov s sosednjo Slovenijo in Hrvaško. Resolucijo je predlagal svetovalec Edvin Svab z namenom, da bi pač novoizvoljeni parlament se pred umestitvijo opozoril na probleme, ki zadevajo širo stvarnost. Naslednji korak pa bi - vedno na Svabov predlog - sel v globljo razpravo posameznih problemskih sklopov, s posebno pozornostjo do zahteve po pravični zakonski zaščiti naše narodnostne skupnosti.

Resolucija kljub temu ni dosegla soglasnega privoljenja, saj je bilo s strani nekaterih svetovalcev (bivši demokristjani so se na petkovi seji med drugim proglasili za neodvisne), pri čemer je bil platealno najglasnejši Boris Gombac kot edini zastopnik slovenske narodne stranke. Svetovalci SSk resolucije niso podprli, ker ni vsebovala zahteve po zajamčenem predstavnstvu Slovencev v izvoljenih telesih. Predlagano dopolnilo SSk namreč ni naletelo na soglasje občinskega sveta, tudi zaradi predhodne utemeljitve, da gre za potrditev nekaterih splošnih, a vendar pomembnih vsebinskih sestavin naše

družbene stvarnosti. Popolnejša naj bi bila naslednja resolucija, o kateri naj bi svet razpravljaj, ko bodo sogovorniki v parlamentu pač znani. Vsekakor je bil dokument - po sicer dobrih dveh urah razpravljanja in vmesnih posvetovanj načelnikov svetovalskih skupin - sprejet z večino glasov, vzdržala sta se odbornika Sancin in Crevatin, proti pa so volili odbornik Stefancić, svetovalca Mahnič in Gombac.

V svojem uvodnem poročilu je zupan Pecnik javil skorajšnji začetek asfaltiranja nekaterih občinskih cest. Med javnimi deli je napovedal tudi nadaljevanje gradnje srenjske hiše v Grocani: dela so bila nekaj let ustavljena tudi zaradi stečaja gradbenega podjetja, ki mu je bilo delo dodeljeno, srenjska hiša, v kateri ima sedež tudi gročansko KD Krasno polje, pa naj bi bila nared že konec poletja. Predvidene gradnje avtodroma na sezanskem, točneje v bližini Prešnice, ki je vzbudila nesoglasanje predvsem pri zelenih, pa občinska uprava ne more obravnavati, ker je pač zadeva krajevnih slovenskih oblasti.

Glede t.i. solskega vprašanja je Občina Dolina poskrbela, da bo v novem solskem letu v nekaterih vrtcih po en dodatni uslužbenec: o težavnosti stanja pa so obveščene tudi pristojne ustanove.

Na zadnji seji je dolinski občinski svet odobril statut in osnutek nove konvencije s konzorcijalnim prevoznim podjetjem ACT. Prav tako soglasno je bil sprejet tudi izvršilni načrt za upravljanje območja krajinske zaščite parka doline Glinščine, ki predvideva uporabo dodeljenega prispevka v znesku 50 milijonov lir Deželnega ravnanstva za gozdove in parke.

S tem v zvezi je bil spremenjen tudi veljavni občinski gradbeni pravilnik: v gradbeno komisijo je bil namreč dodan kot polnopravni član se izvedenec na področju krajinske zaščite.

DSI / SREČANJE Z GUIDOM BOTTERIJEM

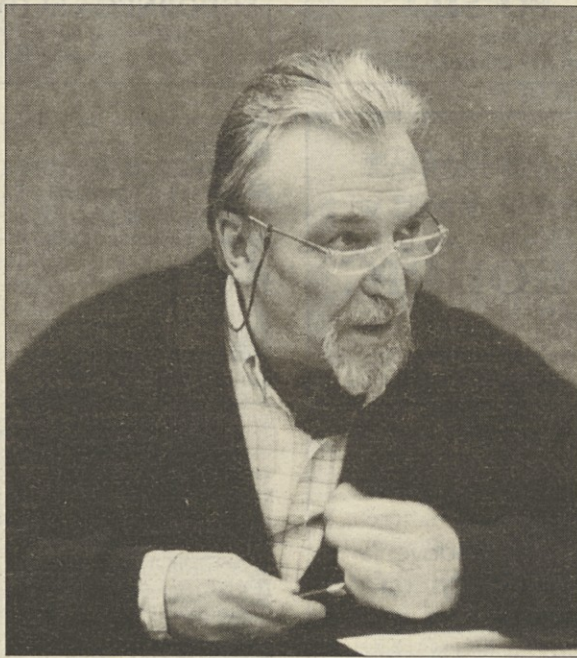
Predstavitev zbirke Civilizacija spomina

Želja, da bi objavili še kakega slovenskega avtorja

HELENA JOVANOVIĆ

Pordenonska založba Studio Tesi, ki izdaja zbirko "Civilizacija spomina", bo verjetno v prihodnje objavila življenjepis še kakega slovenskega avtorja. Tako je na ponedeljkovem večeru v Društvu slovenskih izobražencev dejal bivši ravnatelj trzškega sedea RAI Guido Botteri, ki je bil na srečanju prisoten kot urednik zbirke biografij omenjene založniške hiše. Doslej sta v zbirki "Civiltà della memoria", kot se imenuje v izvirniku, izšla življenjepisa dveh naših avtorjev. Lani je na knjižni trg prišlo delo, napisano v italijanskini, z naslovom Jakob Ukmar izpod peresa Alojza Rebule, prav pred kratkim pa so začeli prodajati tudi knjigo Borisa Pahorja o Srečku Kosovelu. Nadaljevanje z izdajanjem takšnih knjig pa je v prvi vrsti odvisno od finančnih sredstev, ki jih je do sedaj nudila Dežela.

Gost v DSI je prisotnim povedal nekaj bistvenih podatkov o zbirki, njenem nastanku in njenih namenih. Založba je s to pobudo predvsem želela preprečiti, da čas izbrise sledove, ki so jih za sabo pustile pomembne zgodovinske osebnosti v tem našem narodnostno mešanem srednjeevropskem pasu. Pri marsikaterih avtorjih prihajajo do izraza kontraktornosti - tako na primer med Ukmarjem in Santinom ali Kosovelom in Marinom. Prav to pa je tudi eden od name-

Guido Botteri med predavanjem v DSI (F. KROMA)

nov zalozbe Studio Tesi, namreč prikazati različne stvarnosti v naši deželi. Kljub številnim nesoglasjem je na večeru v DSI dejal Botteri, pa je razvidno, da pripadajo vsi avtorji isti evropski matrici.

Debata, ki je sledila uvodnim besedam gosta, se je predvsem vrtela okrog nekdanjega trzškega škofa Antonia Santina ter njegovega odnosa nerazumevanja in nasprotovanja Slovincem. Prisotni so Guidu Botteriju tudi povedali nekaj imen pomembnih slovenskih osebnosti iz polpretekle zgodovine, ki bi prav tako zaslužili biografijo v zbirki "Civilizacija spomina", na primer Josip Vilfan, Engelbert Besednjak, Ivan Trinko, Lojze Bratuz ali Marij Kogoj in se mnogi drugi.

VČERAJ-DANES

Danes, **SREDA**,
20. aprila 1994
HILDA

Sonce vzide ob 6.11 in
zatone ob 19.57 - Dolžina
dneva 13.46 - Luna vzide
ob 12.40 in zatone ob 2.53.

Jutri, **CETRTEK**,
21. aprila 1994
ANZEJ

VREME VCERAJ: tempera-
tura zraka 9,1 stopinje,
zračni tlak 1008,8 mb, ve-
ter vzhodnik 40 km na uro,
vlaga 62-odstotna, nebo
oblačno, morje razgibano,
temperatura morja 12 sto-
pinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giovanni
Verona, Diletta Ridi, Ro-
berta Giovannini, Caterina
Grattagliano, Alice Koren,
Ingrid Peric, Stefano Milo-
savljevic, Nicole Brusatin,
Alessio de Pol, Giulia
Gombac.

UMRLI SO: 56-letna Lu-
ciana Bassi, 63-letna An-
tonietta Balbi, 83-letna Maria
Bacchetti, 81-letni Anto-
nio Blomgren, 52-letni Li-
no Coppola, 83-letni Co-
stantino Cozzi, 84-letna
Rosa Prodan, 81-letna Ma-
ria Vardabasso, 63-letni
Giorgio Baccotta, 94-letna
Concetta Lo Duca, 83-letni
Ilario Perkovic.

LEKARNE

Od ponedeljka, 18., do
nedelje, 24. aprila 1994.
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 ter od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Istrska ulica 33 (tel.
727089), Ul. Belpoggio 4
(tel. 306283), Zavljje - Ul.
Flavia 89 (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 413212)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Istrska ulica 33, Ul. Bel-
poggio 4, Trg Giotti 1,
Zavljje - Ul. Flavia 89.

FERNETICI (tel. 416212)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Trg Giotti 1 (tel.
635264).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TELE-
VITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - Tajništvo Trst spo-
roca kandidatom, ki so
vložili prošnjo za vstop v
triletno lestvico, da bo
urad za neučno osebo na
solskem skrbništvu (Ul.
Cumano 2 - Trst, tel. st.
9499203) odprt tudi danes,
20. t. m. popoldne in v pe-
tek, 22. t. m. od 15. do 17.
ure.

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - Tajništvo Trst in
Gorica obveščata, da so
objavljene izčrpane lestvi-
ce za poučevanje na slo-
venskih srednjih in višjih
solah. Nove lestvice so na-
menjene začasno namesce-
nim profesorjem, ki so že
vključeni in želijo dopolni-
ti točkovanje z novimi
uradnimi listinami, kot tu-
di tistim, ki prvič prosijo za
vstop. Natečajni razredi na
Trzaskem: matematika in
fizika; književnost in latin-
ski jezik na višjih srednjih
solah, topografija in topo-
grafsko risanje, ruralni
objekti; laboratorij tehnic-
ne mikrobiologije; književ-
nost, latinski in grški jezik
na klasičnem liceju. Na-
tečajni razredi na Go-
riskem: tuj jezik - anglešci-
na; tuj jezik in književnost
- anglescina, književnost,
latinski in grški jezik na
klasičnem liceju; tuj jezik
in književnost - nemščina.
Prošnje sprejemata solski
skrbništvi v Trstu in Gorici
do 30. aprila. Obrazce do-
bite na sedežu sindikata v
Trstu, ul. Carducci 8, tel.
st. 370301, vsak pone-
delek 17.30 - 18.30, torek,
11.30 - 13.00, sredo 15.30 -
17.00 in četrtek, 9.30 -
11.00.

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - tajništvo Trst spo-
roca kandidatom, ki so
vložili prošnjo za vstop v
triletno lestvico, da bo
urad za neučno osebo na
solskem skrbništvu (Ul.
Cumano 2 - Trst - tel.
9499203) odprto tudi danes
popoldne (20.4.) in v
petek (22.4.) od 15. do 17.
ure.

PRISPEVKI

Za Skupnost Družina
Općine darujejo družina
Skabar 50.000 lir, družina
Gustin 30.000 lir in družina
Kralj 100.000 lir.

V spomin na Angela
Turka darujejo prijatelji Bi-
ber, Busechian, Valencic,
Fabec, Germani, Jankovic,
Jogan, Vessel, Godnik, Ta-
russio, Stern, Volk, Callin,
Veljak, Fonda in Jagodic
800.000 lir za SKD
Barkovlje.

Ob 40. obletnici smrti
Edvarda Kralja se ga spo-
minja sestra Marija in da-
ruje 50.000 lir za SD Pri-
morec.

Zapustil nas je nas
dragi

Antonio Udovič

Pogreb bo jutri, 21. t.
m., ob 12.45 iz mrtvas-
nice glavne bolnišnice v
cerkev v Kubed.

Zalujoci žena Anastasia
ter vsi sorodniki

Milje, 20.4.1994
(Pogrebno podjetje Zimolo)

NA OBČNEM ZBORU ZADRUGE NAŠ KRAS

Pozitiven obračun delovanja

Zadruga »Naš Kras« je na
svojem letnem občnem zboru,
ki je bil 18. t.m. v galeriji
Kraske hiše v Repnu, podala
obračun lanskoletnega delo-
vanja. Iz poročila predsednika
Egona Krausa je razvidno, da je
bilo njeno delovanje v pri-
merjavi s prejšnjim letom kar
živahno, kar pa gre pripisati
predvsem počastitvi 25-letnice
obstoja in izvedbe prve Kraske
ohceti, pa seveda izvedbi 16.
Kraske ohceti, tokrat pod sku-
pnim okriljem zadruga in kul-
turnega društva Kraski dom.

16. Kraska ohcet v dneh od
26. do 29. avgusta je po oceni
predsednika Krausa v celoti iz-
redno dobro uspela. Privabila
je veliko ljudi, na njej je sode-
lovalo rekordno število skoraj
300 narodnih nos (tudi po za-
slugi strokovnega tečaja, ki ga
pod okriljem društva Kraski
dom vodi ga. Marta Kosuta), v
okviru ohceti se je lepo vključi-
la razstava s pokušnjo domačih
vstekleničenih vin (ki bi lahko
postala pokrajinska razstava
vin DOC), prav tako tudi razsta-
va umetne obrti, sicer pa je pri-
reditev močno odmevala v ti-

sku, na radiu in televiziji tako,
da se je Kraska ohcet se bolj
utrdila kot pomemben izpriče-
valec avtohtonosti in kontinui-
rane prisotnosti slovenskega
človeka v Trstu in njegovi oko-
lici. V tej zvezi je zlasti po-
membno navajanje Kraske hiše
v mnogih specializiranih re-
vijah in turističnih prospektih
državnega in mednarodnega
pomena kot muzeja, neglede na
to, da iz formalnega vidika to
se ni. Zadruga je Krasko ohcet
1993 lahko izpeljala s konkret-
no finančno pomočjo Kraske
gorske skupnosti, Trzške kre-
ditne banke in Odbora Trieste
2000, pa seveda s pozrtvoval-
nostjo predvsem domačinov.

Delovanje zadruga Nas Kras
pa je bilo uspešno tudi mimo
ohceti same. Sezono 1993 je
začela z odprtjem razstave »Krp-
nu - včeraj in danes« v sode-
lovanju s KD Kraski dom, na-
daljevala s predstavitev nove-
ga barvnega prospekta Kraske
hiše v okviru tradicionalne za-
družne večerje, z razstavo olj
na krasko tematiko domačina
za razstavo slikarja Deziderija

Svare v septembru.

Kraska hiša je bila odprta od
Velike noči do decembra, ogle-
dalo si jo je kakih 10.000 obi-
skovalcev, med katerimi izred-
no veliko dijakov slovenskih in
italijanskih sol, precej pa je bi-
lo tudi tujcev. Največ obisko-
valcev je bilo seveda med
Krasko ohceto in med občin-
sko razstavo terana. Število cla-
nov zadruga se je lani povečalo
s pristopom nekaterih domaci-
nov.

Kako bo letos? Ker bo 17.
Kraska ohcet na vrsti prihodnje
leto, bo letosnje bolj mirno,
omejeno na odprtje Kraske hiše
do novembra, po možnosti na
organiziranju dveh ali treh raz-
stav v galeriji in tudi kaksne
glasbene prireditve. S KD
Kraski dom so v teku pogovori,
da bi dobili dva človeka v Re-
pnu, ki bi bila pripravljena so-
delovati kot vodnika po Kraski
hisi in ki bi bila na razpolago
predvsem ob nedeljah, ko je
obiskovalcev več.

Po besedah predsednika
Krausa se je upravni odbor od-
ločil za katastrsko knjižbo
Kraske hiše kot muzej, za kar

bo treba premostiti nekatere
zakonske določbe. O tem se od-
bor že pogovarja z etnografskim
muzejem. Potrebna bodo tudi
nekatera popravila na strehi
Kraske hiše in pa obnovitev
elektricne napeljave, da bo v
skladu z novimi predpisi.

Predsenik Kraus se je dotak-
nil tudi finančnih vprašanj in
pri tem navezal možnost, da bi
začeli misliti na ustanovitev
posebnega fonda za vzdrže-
vanje hiše, poiskati pa bo treba
tudi druge možnosti finansir-
anja. Na koncu se je še zahva-
lil društvu Kraski dom, prebi-
valcem repentabske občine za
sodelovanje pri Kraski ohceti
in gospema Anici in Idi za cu-
vanje hiše.

Poročilo o finančnem stanju
oziroma o obračunu za leto
1993 je podal dr. Robi Gantar,
poročilo nadzornega odbora pa
odv. Mitja Biteznik, ki je ugotov-
il urejenost poslovanja in bi-
lancnih postavk ter predlagal
sprejem obeh poročil, predsed-
niškega in blagajniškega, kar so
prisotni odborniki in člani tudi
soglasno storili.

j.k.

SLOVENSKO STALNO LEDALIŠČE
GOSTUJE DRAMA SNG LJUBLJANA
Woody Allen
ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM
Režija BORIS CAVAZZA
V soboto, 23. aprila, ob 20.30
ABONENTI IMAJO POPUST

SLOVENSKO STALNO LEDALIŠČE
Molière
ZDRAVNIK PO SILI
Režija Zvone Sedlbauer
Danes, 20. t. m., ob 16. uri ABONMA RED G

Galerija Ul. sv. Franciška 20 Trst
Vljudo vas vabimo danes, 20. t. m. ob 17. uri
na otvoritev razstave
DIMITRIJ KODRIČ
Avstralski akvareli
Razstava je organizirana v sodelovanju
z Narodno in študijsko knjižnico v Trstu

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST
Vabi člane in somišljenike na predavanje
JULIJUS KUGY - lik gornika
50-letnica smrti
O oboževalcu Julijev bo govoril dr. RAFKO DOLHAR
Jutri, 21. t.m., ob 20.30
v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciška 20.

KINO
ARISTON - 17.15, 21.00
»Schindler's list«, r. Steven Spielberg.
EXCELSIOR - 17.55,
20.05, 22.15 »My Life -
Questa mia vita«, i. Michael Keaton, Nicole Kidman.
EXCELSIOR AZZURRA -
16.45, 18.30, 20.15, 22.00
»Maniaci sentimentali«, i. Ricky Tognazzi, Barbara De Rossi.
NAZIONALE 1- 16.00,
18.00, 20.05, 22.15 »Rapa Nui«, r. Kevin Reynolds, prod. Kevin Costner.
NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »L'amico d'infanzia«, r. Pupi Avati.
NAZIONALE 3 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Della Morte Dell'Amore«, i. Rupert Everett, Anna Falchi.
NAZIONALE 4 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Il giardino segreto«, r. F. F. Coppola.
GRATTACIELO - 18.00,
20.00, 22.15 »Getaway« i. Kim Basinger, Alec Baldwin, prepovedan mladini pod 14. letom.
MIGNON - 16.30, 19.00,
21.45 »Il rapporto Pelican«, r. Alan J. Pakula, i. Julia Roberts, Denzel Washington.
EDEN - 15.30 - 22.00
»Una zia, due nipotine, 30 cm di cameriere« porn., prepovedan mladini pod 18. letom.
CAPITOL - 15.45, 17.50,
20.05, 22.15 »Philadelphia«, i. Tom Hanks, Denzel Washington.
ALCIONE - 17.00, 19.30,
22.00 »Nel nome del padre«, r. Jim Sheridan, i. Daniel Day-Lewis, Emma Thompson.
LUMIERE - 20.00 »Il matrimonio di Maria Braun«, 22.15 »Il diritto del più forte«, jutri 17.00, 19.30, 22.00 »Tra cielo e terra«, r. Oliver Stone.
RADIO - 15.30 - 21.30
»Club anal story«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

IZLETI
DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu vabi na voden celodnevni izlet v savijsko Istro v nedeljo, 24. t. m. Vpisovanje pri odbornikih ali v uradih Slovenske prosvete, Donizettijeva 3 od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro.

ČESTITKE
Z Nadjo in Igorjem se veselimo rojstva malega TADEJA. Nona Loredana, no-no Stano ter vsi sorodniki.

PRIREDITVE
ALPINISTIČNI ODSEK SPDT sporoča, da bo danes, 20. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v okviru alpinistične sole predavanje o prvi pomoči. Vabljeni vsi interesi.
VISOKA SOLA MODERNIH JEZIKOV ZA PREVAJALCE IN TOLMAČE - Ciklus predavanj o razvoju slovenskega romana od začetkov do naših dni. Jutri, 21. t. m., bo ob 17. uri na Visoki soli modernih jezikov (Ul. Alviano 15) predaval dr. Matjaž Kmecl o temi: ROJSTVO SLOVENSKEGA ROMANA. K predavanju se posebej vabimo študente in profesorje slovenscine ter dijake višjih srednjih sol.
SKD PRIMOREC - Trebče prireja VECER Z DOMACIMI USTVARJALCI jutri, 21. t.m., ob 20.30 v ljudskem domu v Trebčah. Sodelujejo Mauro Kralj - slikarstvo, Bruno Kralj - umetniški zvezni izdelki, Tulio Mozzina - domace popevke, Giuliano Fraglia - pesmi. Vabljeni! Razstavljena dela si boste lahko ogledali se v petek, 22. t. m., od 18. do 20. ure, v soboto, 23. t. m., od 17. do 20. ure in v nedeljo, 24. t. m., od 10.30 do 12. ure.
AMATERSKI ODER J. STOKA Prosek-Kontovel vabi v soboto, 23. t.m. ob 20.30 v kulturni dom na Proseku na premiero veselice »13«, režija Drago Gorup. Ponovitev v ponedeljek, 25. aprila ob 18. uri.
SKD VIGRED vabi v soboto, 23. t. m., ob 20.30 v društvene prostore v Sempolaj na ogled veselice PERICE, MLEKARICE IN ROZNARCE v izvedbi otroške dramske skupine in OSNOVNA SOLA v izvedbi dramskega odseka SKD Slanevni izlet v savijsko Istro v nedeljo, 24. t. m. Vpisovanje pri odbornikih ali v uradih Slovenske prosvete, Donizettijeva 3 od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro.

PUBLIEST
Tel. (040) 7796611
oglas - obvestila:
8.30 - 12.30
osmrtnice - sozaljaj:
8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

KD RDEČA ZVEZDA
vabi člane na
12. REDNI OBČNI ZBOR
ki bo danes, 20. t.m. v Salezu v prvem sklicanju ob 20. uri in v drugem sklicanju ob 20.30.
Občni zbor bo otvoril MoPZ RZ.
Vabljeni

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
Ciklus predavanj o sodobni slovenski književnosti
Helga Glušić
RAZVOJNE ZNAČILNOSTI SODOBNEGA SLOVENSKEGA ROMANA
Predavanje bo danes, 20. aprila, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Franciška 20

vec iz Ricmanj v režiji Tajane Turko.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB - Ul. Donizetti 3 vabi v soboto, 23. t. m. na predavanje z naslovom PRIMORSKI CLOVEK V OBDOLBU FASIZMA. Govoril bo zgodovinar prof. Tomaž Simčič. Začetek ob 18.30. Vabljeni vsi, posebno maturantje.

KD F. VENTURINI gostuje komedijo T. Partljiča SLIKAR V TOLMUNU v izvedbi KUD Domovina - Osp v soboto, 23. t. m., ob 20. uri v Kulturnem centru A.U.Miro pri Domju.

OPENSKA ŽUPNIJA SV. JERNEJA vabi ob mednarodnem letu družine na ogled komedije IGRA ZAMENJAV ALI SKUPAJ JE LEPSE, ki bo v nedeljo, 24. t.m., ob 19.30 v Prosvetnem domu na Opcinah. Izvajajo gledališka skupina Slovenskega kulturnega kluba, režija Lucka Susić.

KRISKA SEKCIJA VZPI-ANPI EVALD ANTONCIC vabi v ponedeljek, 25. t. m. na odkritje obnovljene brnaste plosce padlma borcem Josipu Kosuti in Ivanu Grudnu na pokrajinski cesti v Krizu. Zbirališče ob 10. uri v kriskem ljudskem domu.

OBVESTILA

V NEDELJO, 24. aprila, bo ob 11. uri pred plosco padlim pred Narodnim domom, Vrdelska cesta POCASTITEV IN POLAGANJE VENCEV ob 25. aprilu. Vabimo k udeležbi vse prebivalce ter slovenska in italijanska socio-kulturna društva teritorija.

NATURISTIČNO DRUŠTVO LIBURNIA vabi člane in prijatelje na OBČNI ZBOR, ki bo jutri, 21.4., ob 20.30 (v drugem sklicanju) na sedežu v Ul. Pendice Scoglietto 2.

SRENJA BOLJUNEC sklicuje JAVNO SEJO v petek, 22. t. m., ob 20.30. Dnevni red: kupoprodajna pogodba z deželo FJK 5451 kv. m za hitro cesto. Dvig namenjskih fondov za nacrte popravil srenjske hiše (farovz) ter razno.

KD SKAMPERLE vabi v petek, 22. t.m., ob 20.30 v društvene prostore, Vrdelska cesta 7, na večer ZDRAVIMO SE S POMOČJO NAVRAVE, na katerem bo dr. Jozef Tomazincic tudi praktično prikazal kako se zdravimo z zelišči in drugimi naravnimi pripomočki.

SKD CEROVLE - MAVHINJE priredi skupaj s krajevno skupnostjo Gorjansko v nedeljo, 24. t. m. pohod prijateljstva Mavhinje - Gorjansko. Zbirališče ob 10. uri v trgu v Mavhinjah. Na meji bo govor predstavnikov občinskih oblasti, v Gorjanskem bomo postregli s kosilom, sledil bo kulturno zabavni program. Po želji bo za povatek deloval avtobusni prevoz. Za informacije tel. na st. 299335 od 19. do 20. ure.

SKD I. GRUDEN sporoča, da se je pričelo vpisovanje v poletno središče ZIV ZAV, ki bo od 18. do 30. julija na igrišču SD Sokol v Nabrežini. Prijavnice dobite pri učiteljih vrtcev in sol. Za pojasnila tel. na st. 200620.

SLOVENSKI DIJASKI DOM SREČKO KOSOVEL (tel. 573141) sporoča, da je v teku vpisovanje za POLETNO SREDISCE v Trstu,

za letovanje na PTUJU (do 31. maja), letovanje v PORTOROŽU (do 11. junija) in v ZELENEM CENTRU v Vrhopoljah.

NABIRANJE FOTOGRAFIJ IN DOKUMENTOV O EX TOVARNI DREHER - Od 5. do 16. septembra letos bo na ogled razstava o bivši pivovarni Dreher. Stare fotografije in dokumente sprejemajo vsako sredo, od 17. do 19. ure na sedežu ANLA v Galeriji Fenice.

KNJIZNICA P. TOMAZIC IN TOVARISI - Prosvetni dom - Općine Od 20. do 28. t. m. ob 16. do 20. ure ogled dokumentarne razstave ITALIJA - NASTANEK FASIZMA, 2. SVETOVNA VOJNA, ODPORTNISVO, USTAVA. Za sole po dogovoru v jutranjih urah. Tel. st. 213578.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Alojz Kante - Praprotno 18.

OSMICO ima do 1. maja odprto Zvonimir Lorenzi - Lonjer. Toci belo in črno vino.

OSMICO ima do 1. maja Miro Zigon v Zgoniku.

OSMICO ima odprto Milič, Repen 49.

OSMICO ima odprto Maksi Komar v Logu. Toci belo, črno, vitovsko in malvazijo.

OSMICO ima odprto Mario Zobec v Zabrežcu. Toci belo in črno.

OSMICO ima Jurij Stubelj v Sempolaju.

OSMICO ima odprto Frandoli v Slivnem.

OSMICO sta prvič odprla Milko in Nevena v Salezu - Bajti. Vabljeni.

PRODAM avto lancia delta HF 1.6 turbo i.e., letnik november '89, rdeče barve, strešno okno recaro, za ca 10.500.000 lir. Tel. 0481/521511 ob delovnih urah.

PRODAM motor jamaha XT 600, letnik 87 z 31.000 prevoženih km, v dobrem stanju. Tel. st. 229237.

PRODAM 1.900 kv. m velik vinograd v Podlonjerju. Tel. v večernih urah na st. 569357.

PRODAM enciklopedijo Slovenije in kamniti sod. Na ogled v Doberdolu, ul. Boneti 2, vsak dan od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah jutraj.

MLADA GOSPA izkuse na prodajalka, isce delo v jutranjih urah v Trstu ali na Opcinah. Tel. 211213

ISCENO hišno pomočnico, ki ima izkušnje s dojenčkom. Plača po dogovoru. Pisite na Publist, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod geslo "Pridne roke".

ZARADI popravil na lastnem domu nujno iscem v najem za maj in junij stanovanje prazno ali opremljeno v Trstu ali okolici. Tel. st. 661256.

OPREMLJENO STANOVANJE, 85 kv.m, z dvoriscem in vrtom, dajemo v najem nerezidentom. Tel. 420604 po 20.30 ali pustiti sporočilo.

DAJEM V NAJEM v centru mesta prostor, 90 kv.m., primeren za urad ali ambulanto, II. nadstr. Tel. 228390.

V NEDELJO popoldne sem na Opcinah blizu spomenika nasla mladega psa rjave barve. Lasnika prosimo, naj se javi na tel. st. 44003 v večernih urah.

DAN VSTAJE / V VSEH KRAJIH NA GORIŠKEM

Komemoracije in številne prireditve ob bližnjem prazniku

Osrednja, vsedrjavna slovesnost ob 25. aprilu bo v Milanu, vsepovsod pa se bodo ob koncu tedna, zlasti pa v nedeljo in ponedeljek zvrstile manjše slovesnosti pred partizanskimi spomeniki in obeležji.

Doslej smo prejeli informacijo, da bodo slovesnosti v Gabrijah in na Vrhu. V Gabrijah se bodo spominu padlih poklonili že v soboto, 23. t.m. ob 20. uri pred partizanskim spomenikom. Pela bosta moški pevski zbor Skala in zbor Paglavec. Zbirališče bo na glavnem trgu v Gabrijah, od koder bodo udeleženci sli v sprevedu do spomenika. Posebej slovesna bo komemoracija na Vrhu, združena s proslavo 20. obletnice postavitve spomenika padlim. Prireditve bo v ponedeljek, 25. t.m. ob 15. uri na pobudo VZPI/ANPI.

Doberdobska občinska uprava, Zveza borcev ter društva in organizacije prirejajo sklop prireditev v ponedeljek dopoldne. Ob 8. uri bo v Jamljah orientacijski pohod, ob 9. uri bo v doberdobski cerkvi masa, zatem pa bodo predstavniki Občine, Zveze borcev in društev obiskali spominska obeležja v Doberdolu (ob 10.15), na Poljanah (ob 10.25), na Palkiscu (ob 10.35) in v Jamljah (ob 11. uri). V Jamljah bo osrednja slovesnost. Prisotna bosta Fahro Nemec, glavni urednik evropske izdaje Oslobođenja in Goran Jovanović, izvršni direktor.

V Podgori se bodo padlim v boju proti nacifasizmu poklonili v nedeljo, ob 10.30, s slovesnostjo pred partizanskim spomenikom, kjer bodo položili venc, priložnostni kulturni spored pa bodo izvajali člani mladinskega pevskega zbora "Podgora" moskega zbora "Paglavec - Soca", mešanega zbora "Podgora" in pevske skupine "Akord". Slovesnost pripravlja sekcija VZPI-ANPI, v sodelovanju z društvu in rajonskim svetom. Posebej slovesno bodo Dan vstaje

Naj ve ves svet da danes Severina slavi svojih prvih petdeset let. Vse najboljše! Sledijo podpisi.

OBVESTILA

ODDELEK ZA MENTALNO HIGIENO ki deluje v sklopu goriske KZE priredi danes, 20. t.m. predavanje na temo Hipnoza med medicino in psihologijo. Predavanje bo v avditoriju bolnišnice San Polo s pricetkom ob 18. uri, predavali pa bodo dr. Marco Pacori, dr. Alberto Cardinali in prof. Umberto Pacenza.

SKD KREMENJAK iz Jamelj organizira dne 25. aprila zjutraj v Jamljah orientacijski pohod. Zbirališče bo ob 8. uri pred jameljsko osnovno šolo, kjer dobijo udeleženci podrobnejše informacije.

KD OTON ŽUPANCIC iz Standreza vabi v kulturni dom Andreja Budala v Standrežu danes, 20. aprila, ob 20.30 na srečanje z dr. Viljemom Scuko, ki bo predaval o alkoholizmu. Po predavanju bo ugledni zdravnik odgovarjal na vprašanja.

PRIREDITVE

KD SABOTIN in rajonski svet za Pevmo, Oslavje in Stmaver vabita na srečanje - pogovor z Vladom Klemšetom o zbiranju, beleženju in preučevanju domačih imen. Srečanje bo v petek, ob 20.30, v nekdanji osnovni soli v Stmavru. Ob tej priložnosti bodo predstavili tudi knjigo o krajevnih, vodnih in ledinskih imenih v Steverjanu.

orientacijski pohod, ob 9. uri bo v doberdobski cerkvi masa, zatem pa bodo predstavniki Občine, Zveze borcev in društev obiskali spominska obeležja v Doberdolu (ob 10.15), na Poljanah (ob 10.25), na Palkiscu (ob 10.35) in v Jamljah (ob 11. uri). V Jamljah bo osrednja slovesnost. Prisotna bosta Fahro Nemec, glavni urednik evropske izdaje Oslobođenja in Goran Jovanović, izvršni direktor.

V Podgori se bodo padlim v boju proti nacifasizmu poklonili v nedeljo, ob 10.30, s slovesnostjo pred partizanskim spomenikom, kjer bodo položili venc, priložnostni kulturni spored pa bodo izvajali člani mladinskega pevskega zbora "Podgora" moskega zbora "Paglavec - Soca", mešanega zbora "Podgora" in pevske skupine "Akord". Slovesnost pripravlja sekcija VZPI-ANPI, v sodelovanju z društvu in rajonskim svetom. Posebej slovesno bodo Dan vstaje

Ob 25. aprilu pa so borbevske organizacije ANPI, AVL, ANED in ANPIA izdale proglas s sporočilom, da je treba ob letošnjem prazniku bolj kakor doslej poudariti vrednote svobode in demokracije.

ČESTITKE

Naj ve ves svet da danes Severina slavi svojih prvih petdeset let. Vse najboljše! Sledijo podpisi.

OBVESTILA

ODDELEK ZA MENTALNO HIGIENO ki deluje v sklopu goriske KZE priredi danes, 20. t.m. predavanje na temo Hipnoza med medicino in psihologijo. Predavanje bo v avditoriju bolnišnice San Polo s pricetkom ob 18. uri, predavali pa bodo dr. Marco Pacori, dr. Alberto Cardinali in prof. Umberto Pacenza.

SKD KREMENJAK iz Jamelj organizira dne 25. aprila zjutraj v Jamljah orientacijski pohod. Zbirališče bo ob 8. uri pred jameljsko osnovno šolo, kjer dobijo udeleženci podrobnejše informacije.

KD OTON ŽUPANCIC iz Standreza vabi v kulturni dom Andreja Budala v Standrežu danes, 20. aprila, ob 20.30 na srečanje z dr. Viljemom Scuko, ki bo predaval o alkoholizmu. Po predavanju bo ugledni zdravnik odgovarjal na vprašanja.

PRIREDITVE

KD SABOTIN in rajonski svet za Pevmo, Oslavje in Stmaver vabita na srečanje - pogovor z Vladom Klemšetom o zbiranju, beleženju in preučevanju domačih imen. Srečanje bo v petek, ob 20.30, v nekdanji osnovni soli v Stmavru. Ob tej priložnosti bodo predstavili tudi knjigo o krajevnih, vodnih in ledinskih imenih v Steverjanu.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO prireja od 31. maja do 7. junija 8-dnevni izlet na Portugalsko z obiskom Porta, Fatime, Coimbre, Lizbone. Polet z avionom iz Milana (do Milana bo avtobus). Informacije in vpis na sedežu društva v ulici Croce 3 samo še danes, od 10. do 11. ure.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA priredijo od 23. do 29. aprila 7-dnevni izlet na Sardinijo, Sicilijo in v Kalabrijo. Na voljo je še nekaj mest. Prijave pri Mili (v trgovini).

SPD GORICA prireja v nedeljo, 24. t.m., planinsko-kulturni izlet na Dolenjsko, kjer bodo prehodili Trubarjevo pot, druga skupina pa se bo z avtobusom odpeljala v Sticno in na Muljavo. Prijave in informacije na sedežu društva ob sredah med 11. in 12. uro in četrtkih od 19. do 20. ure. Avtobusni izlet na Dolenjsko bo, če bo dovolj prijav, drugače bo prevoz z lastnimi sredstvi. V tem slučaju bo samo pohod po trubarjevi poti.

PD NOVA GORICA vabi člane primorskih in drugih slovenskih planinskih društev, da se udeležijo izleta v spanška gorovja (Sierra de Gredos in Sierra Nevada). Izlet bo od 16. do 28. avgusta 1994. Prenočišča v campingih. Pri dveh avtobusih je na voljo še okrog 15 mest. Informacije na tel. 0038665-23030 ob torkih in četrthod od 15. do 18. ure, ob ponedeljkih, sredah in petkih pa od 8. do 10. ure.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787.

POGREBI
Danes, ob 7.55, Vannucio Cheber, iz splošne bolnišnice na sežig v Videm in nato v Trzic ter ob 12.45, Secondo Battista iz bolnišnice Janeza od Boga v Krmini.

obeležili na Trziskem, kjer bodo tudi letos organizirali kolesarsko tekmo za pokal Montes. Prireditve katere glavni cilj je ohraniti spomin na organizacijo Montes, ki je delovala na zasedenem ozemlju na Trziskem in v krajih Spodnje Furlanije ter s hrano, zdravili, informacijami in drugim oskrbovala partizanske enote. Kolesarsko tekmo na 123 kilometrov dolgi progi bodo letos priredili ze stiriideset.

Stevilne slovesnosti bodo v nedeljo in ponedeljek tudi v Gorici, na pobudo krajevnih ustanov in borbevskih združenj. Združenje AVL bo priredilo osrednjo komemoracijo v ponedeljek, ob 11. uri na pokopališču v Locniku.

Ob 25. aprilu pa so borbevske organizacije ANPI, AVL, ANED in ANPIA izdale proglas s sporočilom, da je treba ob letošnjem prazniku bolj kakor doslej poudariti vrednote svobode in demokracije.

RAZSTAVE

V LIKOVNI GALERII kina Vittoria na Travniku je do 15. maja na ogled skupinska razstava osmih umetnikov iz Furlanije - Julijske krajine z naslovom Presenze. Razstava, ki jo prireja skupina Exit, je na ogled po urniku delovanja kinodvorane.

V GALERII KATOLISKE KNJIGARNE v Gorici je do 22. aprila na ogled prva samostojna razstava mladega goriskega slikarja Hermana Kosica. Ogled je možen po urniku delovanja knjigarne.

KINO

GORICA VITTORIA 18.00-21.30 »Schindler's list«. Rez. Steven Spielberg, igrajo Liam Neeson, Ben Kingsley, Beatrice Maccolla. Dobitnik 7 oskarjev. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-22.00-22.00 »Rapa Nui«. Kevin Costner.

TRZIC COMUNALE Zaprt.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787.

POGREBI
Danes, ob 7.55, Vannucio Cheber, iz splošne bolnišnice na sežig v Videm in nato v Trzic ter ob 12.45, Secondo Battista iz bolnišnice Janeza od Boga v Krmini.

ODLOČITEV SINDIKALNIH ZVEZ

Prvi maj na Škabrijelovi

Leta 1983 je bila tu velika skupna manifestacija za mir

VLADO KLEMSE

Kaj se je spremenilo v dobrih desetih letih? Veliko in nič. Pred dobrimi desetimi leti, 3. decembra 1983 so sindikalne zveze CGIL/CISL/UIIL in Zveza sindikatov iz Nove Gorice, pod pokroviteljstvom visokih državnih oblasti priredile množično skupno zborovanje na območju mejnega prehoda v Škabrijelovi ulici. "V Gorici edinstvena manifestacija za mir ob odprti italijansko-jugoslovanski meji", smo zapisali ob enkratnem zborovanju na katerem se je zbralo nad deset tisoč ljudi. Udeleženci so z zborovanja naslovili poslanico italijanski in beograjski vladi z zahtevu da strneta prizadevanja za mir v Evropi in svetu.

Po več kakor desetih letih bo na omenjenem prehodu spet veliko množično zborovanje pod geslom mir, sožitje, delo, solidarnost. Osrednje prvomajsko sindikalno zborovanje na Goriskem bo namreč prav na istem mestu, na pobudo istih družbenih sil in ob predvidoma se bolj množični udeležbi.

"Gre za pobudo s katero želimo ovrednotiti prizadevanja sindikatov z obeh strani meje, ki so kar zadeva sodelovanje, strpnost in sožitje znali v preteklosti vzpostaviti pravilne odnose in s tem bistveno prispevali k gospodarski, družbeni in splošni kulturni rasti ljudi ob meji", ugotavljajo sindikati v

daljsem sporočilu, v katerem napovedujejo prvomajsko zborovanje na meji. Ta zborovanja so bila zadnja leta v Gradiscu, prej pa v Trzinu.

V tem trenutku, ko se pojavljajo zaskrbljujoči znaki rasizma in nacionalizma in ko se zaostreje ozračje nestrpnosti, je se posebej pomembno, da se vrednote sožitja, solidarnosti, prizadevanj za mir in delo posebej izpostavijo, navajajo sindikati.

Mi bi ob tragičnih dogodkih v Bosni in kapitulaciji mednarodne skupnosti pred surovo zavojevalsko silo postavili na prvo mesto prizadevanja za mir, svobodo in pravico do obstoja slehernega naroda.

Z zborovanjem na mejnem prehodu na Škabrijelovi ulici dobiva prvomajska manifestacija poleg splošnega - redke so države, kjer mednarodnega delavskega praznika ne bi praznovali - tudi specifični mednarodni pomen.

V tem je tudi novost letosnje manifestacije, ki se je bodo poleg delavcev, upokojencev in dijakov, predvidoma udeležili predstavniki številnih krajevnih ustanov. To bo močan znak političnim, da nadaljujejo s prizadevanji za mir, sožitje in sodelovanje med narodi.

Udeleženci se bodo zbrali pred ljudskim vratom, od koder bodo v sprevidu sli do mejnega prehoda na Škabrijelovi - Erjavčevi cesti, kjer se bo ob 10.30 začel osrednji del prvomajске zborovanja.

KOMEMORACIJA OB OBLETNICI SMRTI J. JARCA

"Za svobodo se je treba boriti"

Vabilo na osrednjo prireditev v Jamljah

S ponedeljkove komemoracije v Doberdobi - foto Studio Reportage

Doberdobska občinska uprava je skupaj z borčevskimi organizacijami že lani pripravila program slovesnosti ob 50-letnici vstaje primorskega ljudstva proti okupatorju. Program prireditev se bo sklenil prvega maja prihodnjega leta, ob 50-letnici ko je Gradnikova brigada osvobodila Doberdob. Od septembra 1943 do prvega maja 1945 se je v vaseh, ki danes sodijo v doberdobsko občino zgodilo veliko tragičnih dogodkov, padle so številne žrtve, padli so talci. Velik je bil krvni davek, ki so ga za svobodo placali ljudje na krasu. Občina Doberdob je na Goriskem na prvem mestu kar zadeva število padlih.

Pod geslom Nočemo pozabiti so se doslej zvrstile že številne spominke slovesnosti. Zadnjo

so priredili v ponedeljek popoldne v Doberdobi, pred obeležjem, ki spominja na tragično usodo takrat 49 letnega Jozefa Jarca, ki so ga Nemci ustrelili na dvorišču domače gostilne, pred očmi družinskih članov.

Na slovesnosti so spregovorili Karlo Cernic starejši, doberdobski zupan dr. Mario Lavrenčič ter Silvino Poletto in Jozef Ferfolja.

Karel Cernic je spregovoril o trpljenju in žrtvah primorskih ljudi in posebej Doberdobcev v boju za svobodo, ki nam ni bila podeljena, ampak smo si jo izbojevali. S tem pa ni bilo konec naših prizadevanj, kajti za ohranitev svobode in demokracije si moramo prizadevati tudi danes, stalno in povsod.

Doberdobski zupan dr. Mario Lavrenčič je spre-

govoril o vrednotah, ki so v osnovi narodnoosvobodilnega in protifasističnega boja. Danes gledamo na dogodke izpred petdesetih let morda z določeno odmaknjenostjo, vendar ne smemo pozabiti osnovnih vrednot kot so svoboda, pravica, mir.

V imenu pokrajinskega odbora VZPI/ANPI je o pomenu odkrivanja dogodkov izpred pol stoletja spregovoril Silvino Poletto in se navezal na nedavno predstavitev knjige zgodovinarja Ferenc o italijanski ljubljanski provinci. Pomen razkrivanja preteklosti ni v tem, da bi gradili nove okope in jarke, ampak, da se zlasti mladim pove zgodovinska resnica o bistvu fašizma. Komemoracijo je sklenil Jozef Ferfolja in povabil k množični udeležbi na proslavah, ki se bodo odvijale 25. t.m.

NOVICE

Nastopili bodo mladi flavtisti iz Gorice in Moruza

V predavalnici Univerze bo v soboto, 23. t.m. tradicionalno srečanje mladih flavtistov iz tecaja pri Goriski glasbeni soli, ki ga vodi prof. Giorgio Samar in iz tecaja videmske skofijske glasbene sole - podružnice v Moružu. Na produkciji bo sodelovalo nad stiriideset izvajalcev, ki bodo nastopali ob spremljavi različnih instrumentov in v dokaj različni sestavi. Pester je tudi spored skladb: od baroka do jazza. Ob zaključku se bo med izvajalci predstavil tudi prof. Samar, skupaj z nekaterimi od nekdanjih učencev in zaigral Super Flute Jazz Suite n. 1 sodobnega ameriskega skladatelja Billa Holcomba. Začetek koncerta je napovedan za 17. uro, vstopnice pa so na razpolago v tajnistvu Goriske glasbene sole.

Koncert harmonikarjev v župni cerkvi v Pevmi

Harmonikarski kvintet Glasbene Matice Trst, sola M. Kogoj, podružnica Prosek-Kontovel bo 23. t.m. nastopil v župnijski cerkvi v Pevmi. Kvintet, ki ga sestavljajo Igor Cante, Dario Furlan, Alessandro Ipavec, Aljaz Nedoh in Dario Savron, že vrsto let z uspehom deluje pod mentorstvom prof. Loredane Cocceani. Imeli so številne koncerte na Goriskem, Trzaskem, Beneciji, Sloveniji in povsod zeli velik uspeh. Na večeru, ki ga organizira MePZ iz Pevme bo harmonikarski kvintet izvajal izvirne skladbe za harmoniko avtorjev kot: Dowlasz, Trojan, H.C. Schappner, Tylmak, G. Kneip, H. Hauswirth, H. Kulzer, C. Mahr. Obeta se torej lep glasbeni večer, kjer bomo harmoniko, ki velja za ljudski instrument, spoznali v drugačni dimenziji. Koncert bo ob 20.30.

Sodili jim bodo radi ugrabitve osebe in poskusa rop

Pred goriskim kazenskim sodiščem se bodo morali 3. junija zagovarjati Giorgio Resch, Paolo Grusovin in Walter di Biaggio in sicer zaradi ugrabitve osebe in poskusa rop. Kaznivo dejanje naj bi omenjeni trije zagrešili 29. januarja 1992 v Tolminu, na parkirišču v neposredni bližini igralnice. Tam naj bi skušali ugrabiti z grožnjo orožja, 38-letnega Claudia Trinca iz Vidma, vendar se je zaveda, zaradi nepredvidene reakcije Trinca, končala drugače. Tako je odločil sodnik za predhodne preiskave Sergio Gorjan in v celoti sprejel predlog državnega pravdnistva. Resch, Grusovin in Di Biaggio so bili vpleteni tudi v drugo podobno dejanje, kake tri mesece kasneje, na avtocestnem odseku med Gorico in Vilešem. Rescha so za to dejanje obsodili, medtem ko sta bila druga dva oproščena.

Smrtna slabost

Nenadna slabost je včeraj, okrog 12.30, obsla 64-letnega Guida Ussaia iz Gorice, Kapucinska ulica 5. Mozakar se je zgrudil na ulici, v neposredni bližini Goriske hranilnice. Ekipa za hitro pomoč ga je skušala oziviti, vendar so bila prizadevanja zaman.

GORICA / RAZSTAVA V SINAGOGI

Elettra Metallinò - Podobe iz judovskega sveta

Iz njih vejejo pretresljive zgodbe holokavsta

V sinagogi v ulici Ascoli so v ponedeljek odprli likovno razstavo del trzaskе slikarke Elette Metallinò. Razstava nosi naslov Podobe iz judovskega sveta in je likovna pripoved slikarke o njenem pogledu na židovski svet, ki ga je sama dobro spoznala, saj je v Trstu, kot otrok (rojena je leta 1932) pred in med vojno živel v neposrednem stiku z židi. Več židovskih družin je živel v sossechini in kot je slikarka na otvoritvi razstave sama povedala, je bila priča aretacijam in deportacijam v taborišča smrti. Gospo, po narodnosti Zidinj, pa so njeni starsi tudi skrili v kletne prostore in ji tako resili življenje.

Razstavo petih grafik in dvanajstih olj, ki so vsa uglasena na temo judovskega geta in prizorov iz koncentracijskih taborišč, je najprej predstavila predsednica Združenja prijateljev Izraela iz Gorice prof. Elisabetta Loricchio in zatem se dr. Antonio Scaramo, ki predseduje Institutu za preučevanje judovske prisotnosti v Mittelevropi. K postavitvi razstave je poleg omenjenih združenj pristopila tudi goriska občinska uprava. Razstava je v goriski sinagogi na ogled vsak dan od 17. ure do 19.30, na dan nedelje pa si jo lahko ogledate od 10.30 do 12.30. Razstava bo odprta do 26. aprila. (Foto Studio Reportage).

TISKOVNA KONFERENCA R. ANTONAZA

Življenje v "ustanovi" v ulici Barzellini ne vpliva na prevzgojo

Zal novinarji nimajo vstopa za zaporniske zidove, razen v primerih ko sami pridobijo status zapornika.

Pač pa se na podlagi zakonskih predpisov za razmere - v najširšem pomenu besede - lahko pozanimajo parlamentarci in deželni svetovalci. In prav te možnosti se je poslužil deželni svetovalec Stranke komunistične prenov, Roberto Antonaz in obiskal goriski zapor. Na srečanju z ravnateljico, Immacolatella Manarella, ga je spremljal odvetniški pripravnik Romano, nekajurno ekskurzijo po ustanovi, kjer prestaja kazni, oziroma čaka na proces kakih petdeset zapornikov, pa je sprico predpisov opravil sam.

Antonaz in Romano

sta na včerajšnji tiskovni konferenci povedala vtise in ugotovitve, ki v marsičem spodbijajo posplošeno mnenje, da je bivanje v instituciji v ulici Barzellini, v primerjavi s tovrstnimi ustanovami drugod, bolj humano. Po besedah predstavnika SKP trenutno (obisk je opravil te dni) zaporniki najbolj trpijo zaradi mraza in vlage. Kurjavo so izključili že pred več kakor enim mesecem, zaradi varčevanja. Na tleh se nabira vlaga, okna celic, kjer so nastanjeni na zelo majhnem prostoru po stiri ali celo pet zapornikov, pa so nujno potrebna zamenjave. Tezave, menda spet zaradi varčevanja, so glede uporabe kopalnic. Umiivanje je zdaj dovoljeno

dvakrat tedensko. V pogovoru z zaporniki Antonaz izvedel, da tudi hrana ni najboljša in zaradi tega trpijo predvsem revni zaporniki.

Popolno je, po besedah deželnega svetovalca, nesplošno predpisov in navodil o razmescanju mlajših zapornikov.

Zaključek: zapor v ulici Barzellini se zdalec ni tista ustanova, ki bi "gostom" pomagala da se po prestani kazni ponovno vključijo v družbo. Seveda da je, vendar pa so možnosti prevzgoje in prekvilifikacije zapornikov (z vidika zaposlitve namreč), minimalne. Tako menda se ni bila uresničena kakšna resna pobuda izobraževanja, zlasti poklicnega.

PORTOROŽ / TURIZEM

Hoteli Riviera poslujejo uspešno

Podjetje se bo imenovalo Hoteli Morje

Hoteli Riviera so eno redkih turističnih podjetij, ki je uspešno prebrodilo krizo, nastalo v prelomnem letu 1991. V letu vojne za Slovenijo so seveda imeli izgubo, to je bilo neizogibno, že naslednje poslovno leto pa so zaključili s pozitivno ničlo. Lani so poslovali že skoraj normalno in ustvarili 2, 5 milijona tolarjev dobička.

Lani se je stevilo nocitev povečalo za 16 odstotkov, prevladovali so gostje iz Avstrije, ki jih je bilo 31, 2 odstotka več kot leto prej. Za letošnjo sezono na temelju tržnih raziskav pričakujejo povečanje stevila nočitev za cetrtno. Direktor Hotelov Riviera Franc Ohnjec pravi, da je njihov optimizem upravičen, saj je bil obisk med 14. marcem (do tedaj so imeli zaradi obnovitvenih del zaprt) in velikonočnimi prazniki več kot spodbuden.

V treh hisah - Rivera, Slovenija in Jadranka -

imajo Hoteli Riviera skupno 830 ležišč. Glavnina gostov prihaja iz Avstrije, takoj za njimi so po številu domači gostje, sledijo Italijani in Nemci. Odpira se jim tudi svicarsko tržišče, saj imajo že mesec dni nenehno za en avtobus gostov iz te države. Cene so enake za domače in tuje goste, za letos pa so pripravili tudi tolarški cenik, kar je v našem turizmu se velika redkost. »Nase poslovno geslo je: Hoteli s prisrčnostjo,« pravi direktor Ohnjec, »in mislim, da ga upravičeno uporabljamo. Hotelir doseže svoj cilj, ko

se gostje vračajo. K nam se vrača 5 odstotkov gostov, kar je za hotelske standarde veliko...« Eden od pogojev tega dosežka je tudi skrb za nenehno izobraževanje zaposlenih. Trenutno je vseh zaposlenih 120, nameravajo zaposliti še 10 novih delavcev, v visoki sezoni pa si pomagajo tudi s 70 honorarci. Place imajo solidne, precej nad zneski iz kolektivne pogodbe.

Projekt lastninjenja pripravljajo skrbno, dokončan bo jeseni. Ker gre za kapitalsko intenzivno podjetje, bodo poleg notranjega odkupa pripravili tudi javno prodajo delnic. Tedaj bodo nastopili tudi z novo celostno podobo podjetja, ki jo imajo že pripravljeno. Novo ime podjetja bo »Hoteli Morje«.

Boris Vuk

IDRIJA / ZGODOVINSKA POVEST

Legenda o škafarju

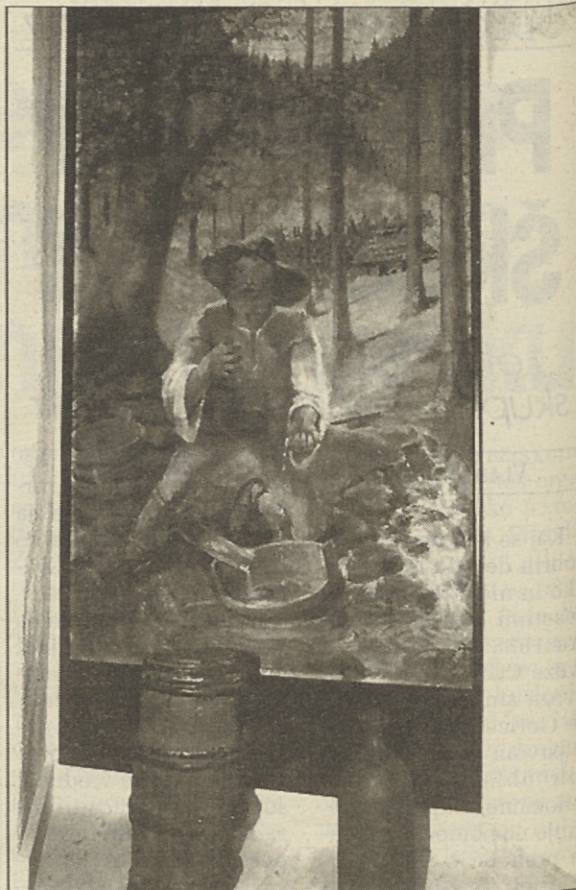
Mohorjeva družba je izdala povest že davnega 1927 leta

V izdaji zasebne založbe Bela d.o.o., iz Idrije bo konec aprila v nakladi 2 tisoč izvodov izšel ponatis zgodovinske povesti Frana Jaklica Ob srebrnem studencu.

Zanimiva pripoved o najdbi živega srebra in nadaljnji borbi za živorebrno bogastvo, o kateri govori legenda, se v Jakličevi romanizirani zgodbi, ki jo je z ilustracijami opremil akademski slikar Rudi Skočir, bere kot napeta kriminalka. Na predstavitvi je eden od soizdajateljev knjige prof. Samo Bevk povedal, da je Jakličeva zgodovinska povest, ki jo je Mohorjeva družba izdala že leta 1927, v Idriji že prava redkost. Očitno je med bralci zanjo precej zanimanja, saj so v nekaj tednih oddali že 500 prednaročil.

Legenda pripoveduje, da se je nekoč ob potoku sredi današnje Idrije škafarju pri namakanju skafateklo tudi živo srebro. Za Mohorja Alojno, kot se v Jakličevi zgodovinski povesti imenuje idrijski škafar, se z najdbo sele začne prave težave in preklestvo. Najdba ne ostane dolgo skrita, v dolino pod gorami kmalu pridejo prvi iskalci bogastva, s Kacijanom Anderleinom na čelu, ki v nekaterih zgodovinskih zapiskih nastopa kot resnična osebnost. Škafarja preženejo z njegovega posestva in z živorebrnega studenca ter se pohlepno zapodijo v lov za bogastvom iz zemeljskih globin.

Zgodovinska povest je aktualna tudi danes, podjetni idrijski zalozniki pa so

Janko Trošt, 1953: Idrijski škafar (Foto: Roman Bric)

se spomnili nanjo in se odločili za vnovično izdajo po tem, ko so za del dejavnosti svojega podjetja, gostišče sredi Idrije, nedaleč stran od prvotne živorebrne najdbe, iskali primerno ime. Tako so ga poimeno-

vali po škafarju, v njem pa so tudi prostori za občasne likovne razstave, kjer trenutno razstavlja akademski slikar Rudi Skočir z lju-bezensko tematiko iz del dr. Franceta Prešerna.

Roman Bric

ILIRSKA BISTRICA / ZDRAVSTVENI DOM

Zdravnik je postal direktor

Kljub nasprotovanju komisije so delegati dali soglasje k imenovanju

Ilirskobistrski delegati so se včeraj sesli prvic letos. Zato ni čudno, da se je pred njimi znašel zajeten kup gradiva, med drugim tudi vrsta predlogov skupščinske komisije za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja.

Predlogi delegatom niso delali posebnih težav, zataknilo pa se je pri sprejemanju soglasja k imenovanju direktorja zdravstvenega doma v Ilirski Bistrici.

Zdravstveni dom je razpisal delovno mesto direktorja, na katerega so se prijavili tirje kandidati, med njimi trije zdravniki. Svet zdravstvenega doma je za direktorja izbral Marka Dujca, diplomirana psihologa, ki je na čelu zdravstvenega doma že zdaj in ga predlagal ob-

činski skupščini v potrditev. Skupščinska komisija, ki naj bi delegatom pomagala pri tej odločitvi, pa je menila, da Dujc ni (več) primeren kandidat za direktorja in v obrazložitvi zapisala, da na temelju predstavljenih programov ostalih treh kandidatov, podpira dr. Gordano Živčec - Kalan. Člani komisije so namreč menili, da bi moral zavod voditi zdravnik, »ki pač bolje pozna probleme in organizacijo dela«. Pri tem so upoštevali tu-

di priporočilo sedmih zdravnikov (zaposlenih v zdravstvenem domu), ki so bili enakega mnenja. Iz zdravstvenega doma so v skupščinske klopi v obliki dveh pisem prisle tudi drugačne želje (eno je poslala zobna ambulanta, drugo pa »večina zaposlenih v zdravstvenem domu«), ki so podpirale Marka Dujca.

Ker večine delegatov obrazložitve skupščinske komisije kljub zivahni razpravi ni prebrala, skupščina zavrnitve soglasja ni sprejela, pač pa je izbrane mu kandidatu Dujcu dala svoje soglasje.

Mateja Godejsa

Cerkveno odlikovanje za Franca Boleta

KOPER - Metropolit katoliške cerkve, ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, je po včerajšnjem izrednem zasedanju Slovenske škofovske konference v Kopru izročil visoko cerkveno odličje Sv. Cirila in Metoda s posebno diplomom Francu Boletu, glavnemu in odgovornemu uredniku revije Ognjišče. Revija, ki mesečno izhaja v Kopru, je v 30 letih obstoja našla bralce v vsej Sloveniji in sedaj izhaja v nakladi več kot 90 tisoč izvodov. Slovenska škofovska konferenca je Boleta odlikovala za zasluge pri ustanovitvi prve cerkvene radijske postaje in za njegovo delo pri vzpostavitvi slovenske Karitas. (B. V.)

KOPER / SDK

Poslovanje na Obali in Krasu

Zaključni računi v obalno-kraški regiji ne kažejo izboljšanja

Koprski podružnici službe družbenega knjigovodstva je v predpisanem roku predložilo zaključni račun za lansko leto 1993 pravnih oseb. V enem letu se je stevilo podjetij v Obalno-kraški regiji povečalo za 754, pri čemer se delež družbenih podjetij postopno zmanjšuje.

Stevilo zaposlenih v gospodarstvu se je zmanjšalo za 10 odstotkov. Celotni prihodek je bil za 41 odstotkov večji kot lani, v zasebnih podjetjih pa je bil več kot enkrat večji. Finančni rezultati ne kažejo bistvenega izboljšanja poslovanja. Kot prejšnja leta ima veliko podjetij likvidnostne težave, ki pa so se lani vendarle nekoliko zmanjšale. Več kot pet dni je imelo blokiran ziro račun

164 podjetij, povprečni znesek blokad je bil skupno 1.569 milijonov tolarjev. Pogoje za uvedbo stecaja je izpolnilo 62 podjetij z 2613 delavci, vendar zaradi moratorija postopki niso bili uvedeni. SDK ocenjuje, da so kljub postopnemu zmanjšanju obrestne mere se vedno zelo visoke, kar predstavlja hudo breme za gospodarske organizacije in se neposredno odraža v finančnih

rezultatih. Regijsko gospodarstvo je ustvarilo za 4.070 milijonov tolarjev bruto dobička, pa tudi 5.274 milijonov tolarjev izgube. Akumulacije je bilo za 3.415 milijonov, kar je 60, 6 odstotka več kot lani, se vedno pa predstavlja le 1, 7 odstotka celotnega prihodka. Boris Vuk

NOVICE S PRIMORSKE

Razstava pomladanskega cvetja

STANJEL - Mala sola ustvarjalnosti dr. Janeza Hönnna prireja ta petek ob 20.30 otvoritev razstave pomladanskega cvetja. Ob odprtju razstave so pripravili tudi kulturni program. Prireditve bo potekala v Stolpu na Vratih v Stanjelu, ki je za časa turskih napadov služil kot obrambna utrdba. Pred kratkim ga je v najem vzel domačin Jozef Svagelj in ga spremenil v razgledni stolp ter galerijo. Stolp tako predstavlja še dodatno turistično in kulturno ponudbo tega slikovitega mesteca na Krasu. Razstava cvetja bo na ogled do konca tedna.

Razstava Franca Beštra

TUPELJCE - V domaci gostilni Jazbec v Tupeljcih bodo ta konec tedna odprli novo razstavo. V goste so povabili mladega akad. slikarja Franca Beštra iz Zgornje Besnice, ki je 1983 leta diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Slikar, ki je imel že vrsto razstav doma in na tujem, se bo tokrat predstavil v tehnikah akrila na platno. Razstava bo odprta do konca julija, na ogled pa je ob koncu tedna.

Tečaj makrobiotike

KOPER - Trgovina Sezam in Klub 2001 iz Kopra organizirata tečaj o zdravi prehrani, ki se bo začel v soboto ob 13. uri na sedežu občinske organizacije RKS v Kopru. Tečaj bo vodila znana pridelovalka zdrave prehrane Ljubica Sitarovnik iz Kopra, udeleženci pa jo bodo lahko povprašali tudi o boleznih in zdravljenju le-teh ter drugih zanimivih stvareh s področja makrobiotike. Sledila bo tudi degustacija jedi. Trgovina Sezam, ki je pobudnik preobrazbe človeka, pa organizira tudi prvo stopnjo tečaja, ki bo pod vodstvom učiteljev Evana in Aliane potekal 30. aprila in 1. maja pri Svetinovah in Pomjanu.

Novice zbrala Olga Knez Stojković

ILIRSKA BISTRICA / PRORAČUN

Strankam namenili toliko kot lani

Osnutek proračuna predvideva 17 milijonov tolarjev primanjkljaja

Na včerajšnji seji občinske skupščine so delegati dobre tri ure razpravljali o osnutku proračuna za letošnje leto in ga ob koncu tudi sprejeli.

Ta je bil pripravljen v dveh različicah. Po prvi naj bi prihodki in odhodki znašali 479 milijonov tolarjev, po drugi pa naj bi se občina zadolžila za dobrih 17 milijonov tolarjev in bi odhodki znašali 497 milijonov tolarjev. S to razliko bi letos komaj uspeli pokriti vse zastavljene naloge. Med najnужnejše naloge v občini je IS uvrstil dokončanje vodovoda v podgorskih vaseh, ureditev kanalizacijske in vodovodne napeljave vzdolž Cankarjeve ulice, začetek gradnje plinskega omrežja.

Po drugi različici naj bi za naložbe iz občinskega proračuna letos namenili

več kot 50 milijonov tolarjev, za tekoči del pa 447 milijonov tolarjev. Delegati so ob koncu razprave dosegli, da bo za naložbe več denarja, in sicer skoraj 75 milijonov tolarjev, ki naj bi jih porabili tudi za investicijsko vzdrževanje zdravstvenega doma.

Delegati so izglasovali tudi predlog, po katerem bodo politične stranke letos prejele le toliko denarja, kot so ga lani, in se torej njihovi prihodki ne bodo povečali za pričakovanih 13 odstotkov. To je med nekaterimi delegati vzbudilo negotovost in nekaj jih je celo zapustilo dvorano. Komajda sklepni so delegati vseeno sprejeli proračun, in sicer v različici, po kateri je predviden 17-milijonski primanjkljaj.

Mateja Godejsa

DUTOVLJE / DAN ŠOLE

Staršem in gostom so predstavili domači kraj

V kulturnem programu predstavili življenje ob meji

Kras je kamnita dezela, kjer piha burja, sirom sveta poznan po dobrem kraskem teranu in pršutu. Znano je, da ti Kraševci prej ponudijo teran kot vodo. Vsega je kriv hudic, ki je domacinom dal teran v znak mascevanja Sv. Petru, ki jih je kaznoval s tem, da jim je vzel vodo. Pa veste, kje je stara pila?

To je le nekaj drobtinic, ki so jih dutovski učenci ob Dnevu sole predstavili stevilnim staršem in gostom iz svoje zakladnice in legend iz knjige Danile Kocjan in Jelke Hadalin z naslovom »Bejzi zlodej, baba gre«, ki je pred kratkim izšla pri založbi Kmečki glas. Zanimivo je bilo tudi prisluhniti mladim v več kot dveurnem kulturnem programu, ki so turizem v domačem kraju predstavili z najrazličnejših zornih kotov. Nastopili so stiri otroci in en mladinski pevski zbor, recitatorji, glasbeniki in plesalci, in s tem dokazali svojo ustvarjalnost

in bogato izvensolsko dejavnost. Poleg centralne sole v Dutovljah, ki jo obiskuje 280 učencev, imajo se podružnične sole v Pliskovici, Stanje-lu in Tomaju, vseh učencev pa je 367. Teško bi bilo nšteti vse točke iz programa, obiskovalce je zlasti ganil izrazni ples krožka iz Dutovelj in Stanjela pod vodstvom Mилоje Garzarolli, izvrsten je bil tudi mag. Vladimir Babin, ki je na klavir spremljal mlade pevce in instrumentaliste. Kot gost večera je nastopila Folklorna skupina s Krasa, ki že vrsto let goji domače plesne običaje in jih predstavlja v do-

mačem kraju, Sloveniji in tujini.

Ravnatelj Marijan Plazar pa je podelil priznanja sveta sole, ki so jih prejeli učenci za izjemne solske uspehe, izvensolsko delo in uspehe v družtvih. Ob tej priložnosti so odprli tudi računalniško učilnico s štirinajstimi delovnimi mesti in sedmimi računalniki v vrednosti nad dva milijona tolarjev. Vojko Tavcar pa je spregovoril o izgradnji, delu in zametkih ter vloženem trudu pri gradnji učilnice.

Novinarski krozek je izdal tematsko glasilo o turizmu v domačem kraju, odprli pa so številne razstave (likovni izdelki, lutke, zvezki, pohvale, raziskovalne naloge, planinska sola, mala sola ustvarjalnosti, itd.).

Olga Knez Stojković

PETI KONCERT SEZONE GM V TRSTU

V vseh ozirih lep nastop Godalnega kvarteta GM s pianistom Devetakom

V prvem delu so koncertanti izvajali dela iz sodobne komorne glasbe, v drugem pa Dvoraka

Z zadovoljstvom lahko zapišemo, da je bil tudi peti koncert tako imenovane »solidarnostne« abonmajske koncertne sezone Glasbene matice iz Trsta na kakovostni umetniški ravni, in da je pomenil glede programa ter prikazane interpretacijske ravni pomemben glasbeni dosežek domačega ansambla. Oblikovali so ga člani Godalnega kvarteta te ustanove, violinista Zarko Hrvatić in Stefan Iob, violist Marko Biteznik in violončelist Peter Filipčić ter njihov gost, pianist Miran Devetak. Koncert je bil 14. aprila v trzaskem Kulturnem domu.

Godalni kvartet Glasbene matice devet let neguje komorno muziciranje in ga uspešno predstavlja na koncertih doma in v tujini. Vsi njegovi člani so se solali na solah Glasbene matice ozi-

roma trzaskem državnem konservatoriju, na katerih že nekaj let delujejo kot pedagogi. Pianist Miran Devetak se po studiju na obeh ustanovah izpopolnjuje se na "Conservatoire Européen de musique" v Parizu.

Na abonmajskem koncertu se je Godalni kvartet Glasbene matice predstavil kot zvočno poln, predvsem pa homogen ansambel, ki s čisto intonacijo in artikulacijo, pravilno odtehtano dinamiko in jasno ter plastično formalno gradnjo interpretira glasbena dela.

Tako je v prvem delu koncertnega sporeda z učinkovito intenziteto strnjene soigre starih glasbil predstavil barvne, impulzivne in hkrati poetične komponente

dveh godalnih kvartetov sodobnih trzaskih skladateljev. To sta bili: Godalni kvartet st. 2 Marca Sofianopula, ki je nastal lanskega leta in Godalni kvartet st. 2 Giulia Viozzija iz leta 1950. Zlasti so ugajale Sofianopulove zvočne linije v partituri godalnega kvarteta, ki so se prelivale med glasbili ter so v času in prostoru izzvenele v izjemni skladnosti. Oba godalna kvarteta sta sicer v izvedbi starih glasbenikov prikazala vso širino glasbenega potenciala svojih ustvarjalcev.

Iz zahtevnih opusov sodobne komorne glasbe za godalni kvartet so v drugem delu sporeda koncertanti svoj sestav razširili in s pianistom Miranom Deveta-

kom zaigrali poredko izvajan kvintet Op. 8 v A-duru češkega romantika Antonína Dvoraka. Sproščujoča glasba neposredne radosti tega dela in njegova čustvena milina ter blagovžnost romantične sentimentalnosti so na koncertu ustvarili tisto razpoloženje, ki je vsem ponudilo polno glasbeno doživetje.

V vseh ozirih je bil koncert Godalnega kvarteta Glasbene matice lep, oblikovan z odnosom za stilno izvedbo, zlasti z močno osebnostno afiniteto nastopajočih do uglednih partitur sodobnih skladateljev. In prav ta dela so med poslušalci najbolj odmevala v dolgotrajnem aplavzu.

Na sliki (foto Ferrari) Godalni kvartet GM in pianist Miran devetak

MLADI IZVAJALCI / V TRŽAŠKEM GLEDALIŠČU MIELA

Uglašeno izvajanje klavirskega dua Paolo Craglietto-Dino Sequi

Program koncerta, ki je bil v torek, 12. t.m., na pobudo glasbene ustanove Sonora in združenja Bonawentura, je obsegal dela Schuberta, Debussyja in Ravela

V torek, 12. aprila je Glasbena ustanova Sonora v sodelovanju z zadrugo Bonawentura predstavila v trzaskem gledališču Miela koncert klavirskega dua, ki ga sestavljala Paolo Craglietto in Dino Sequi (na sliki). Prvi del glasbenega večera je zapolnila Sonata v C duru D. 812 Franza Schuberta, ki je »epsko delo z veličastnim tematskim razvojem v finalu«. V začetnem Allegru moderatu je klavirski duo zelo ekspresivno podal skupne glasbene misli in obenem prikazal zelo bogato paleto dinamičnih nians: skoraj gledališka gestualnost Craglietta pa je želela vse to se dodatno poudariti. Po drugem počasnem stavku sta pianista zaigrala Scherzo z zelo ostrim in poudarjenim značajem, ki pa je bil ritmično zelo urejen. Četrty stavek označen kot Allegro vivace je sprva nakazal rahlo ritmično neskladje, ki je sicer kaj kmalu izginilo in je tako omogočilo, da sta izvajalca dokazala svojo globoko obvladovanje

glasbenih konstrukcij.

Drugi del koncerta se je pričel s stiristavčno Petite suite Clauda Debussyja. V prvem stavku, ki nosi naslov En bateau, sta pianista ob lepem zvočnem učinku uspelo podala tudi vtis ladijskega zibanja; po drugem stavku (Cortege) je nato izvedba Menueta nakazala Debussyjev glasbeni svet, ki je prisel se bolj do izraza v zadnjem, ritmično razgibanem stavku (Ballet).

Večer je zaključila klavirska mojstrovina Ma mere l'oye francoskega skladatelja Mauricea Ravela. V prvem stavku sta Paolo Craglietto in Dino Sequi preko iskanja intimnih prizvokov zelo dobro podala umirjeni značaj dela: njuno podajanje pa je tudi v ostalih stavkih razkrivalo skupno iskanje glasbenega nadejanja in zelo uglašeno izvajanje, ki ne prepušča ničesar neraziskanemu.

LUISA ANTONI

GLEDALIŠČE / SEZONA CONTATTO V VIDMU

Aktualnost tekstov para Fo-Rame

Ali je lahko gledališki tekst, napisan pred tridesetimi leti se vedno aktualen? Seveda, če je izšel izpod peresa Daria Foja in France Rame, enega med najboljšimi in najbolj bojevitimi pari italijanskega sodobnega gledališča.

Predstava »Settimo ruba un po' di meno« se je rodila leta 1964, ko je bilo govoriti o krajah in podkupninah italijanskih politikov prava herezija. Cas je seveda dokazal nasprotno, tako da je predstava - seveda izpopolnjena s podrobnostmi sedanjih velikih afer - danes se kako aktualna. Dejstva so daleč prekosila takratno domišljijo, tako da je bilo priljubljeni gledališki igralki se kar težko strniti ves razpoložljivi material v sicer več ur trajajoč monolog.

France Rame je prejšnji teden nekaj večerov nastopila v videmski sportni palaci, vsakic pred več kot dvatisočglavo publiko, ki je zadovoljna odhajala iz dvorane. Ljubezen do igranja se vedno zene na oder damo italijanske satire, ki - ceprav vidno bolna - se vedno uspe zdržati triurni monolog na dobrem nivoju.

V prvem, daljšem delu predstave se je lotila italijanskih politikov, zacensi z državnimi volitvami. Velik del predstave, kot je razvidno tudi iz samega naslova, je namenila aferi o podkupninah. Zelo dober se nam je zdel monolog o Mariu Chiesi, ki se je znašel v težavah zaradi pogostih skokov čez zakonski plot, in - ironija usode - zaradi podkupnin, ki jih je zahteval od nekega podjetja za čiščenje.

V drugem delu predstave je Franca Rame predstavila del svojega drugega velikega dela »Una donna tutta casa, letto e chiesa«. V Vidmu se je monolog vil predvsem okrog spolnosti, italijanskega povelicevanja moškosti, predsodkov do žensk in mita spolnega uda, ki se mora udati resnici majhnega priveska.

Dober nastop France Rame je zaključil gledališko sezono »Contatto«, organizator - videmski Center za službe in prireditve - pa že pripravlja zanimiv program za letosnjo videmsko pomlad, vendar o tem kdaj drugic.

Ales Waltritsch

OB ZAKLJUČKU NIZA / OPENSKA GLASBENA SREČANJA

Pestro glasbeno prepletanje treh mladih poustvarjalcev

Nastopili so Tomislav Hmeljak, Pietro Sponton in Beatrice Zonta

Z uspelim koncertom za tolkala in klavir se je v nedeljo sklenil pomladanski cikel Openskih glasbenih srečanj, ki jih prireja SKD Tabor. Na koncertu, na katerem se je zbralo lepo stevilo poslušalcev, so nastopili trije mladi poustvarjalci in sicer Tomislav Hmeljak (vibrafon, marimba, ksilofon), Pietro Sponton (vibrafon in marimba) in Beatrice Zonta (klavir).

Predstavili so se s pestrim in privlačnim programom, ki je obsegal tako izvirne skladbe (Concertino per marimba Paula Crestona in A dancer at heart Billa Molenhofa) kot tudi priredbe (All the children Stanleya Jordana in Trije plesi v bolgarskem ritmu st.

148, 149, 150 ter Staccato st. 124 in Ostinato st. 146 iz Mikrokozmosa Bele Bartoka).

Mladi izvajalci so v različnih zasedbah dokazali trdno tehnično spretnost in izrazito muzikalnost. Posebno lepo so na poslušalce učinkovali cisti in dovolj sproščeni ritmični prehodi, uglajena komorna igra, pa se zlasti ocarljiva barvitost, ceprav je v določenih trenutkih klavir malenkostno preglasil ostale instrumente.

Koncert je bil za občinstvo nedvomno glasbeno doživetje in to so potrdili dolgi in topli aplavzi.

N.K.

Na sliki (foto Ferrari) Tomislav Hmeljak.

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA / POZDRAV TUJIM NOVINARJEM

Nasveti za vse, ki bodo spremljali volitve

Plavalna očala proti solzivcu in pulover za hladne ječe

JOHANNESBURG - S seboj vzemite plavalna očala, izogibajte se rokovanju s policisti in ne smejte se v bližini neonacistov. To je le nekaj nasvetov, kako ravnati v koclji-vih situacijah, namenjenih tri tisoč novinarjem, ki bodo spremljali prve večrasne volitve v Južnoafriški republiki od 26. do 28. aprila.

Svojim kolegom iz drugih držav so nasvete pripravili južnoafriški novinarji, saj je bilo v političnem nasilju v zadnjih starih letih, ko je predsednik de Klerk začel odpravljati apartheid, ubitih že več kot 15 tisoč ljudi. Se vedno obstajajo območja spopadov, kjer se lahko znajdejo tudi novinarji, zlasti v črnih predmestjih. V zadnjih letih

je bilo v Južnoafriški republiki ubitih ali ranjenih na ducate predstavnikov sedme sile. Nikjer ni popolnoma varno. Celo središče Johannesburga, kjer čez dan mrgoli raznih poslovnih, ponoči postane nevarno območje.

Knjižica z napotki, kako preživeti v Južnoafriški republiki, tujim novinarjem svetuje, naj s sabo prinesejo plavalna očala in puloverje. Svetuje jim tudi, na kaj je treba paziti, ko spremljajo demonstracije belskih skrajnih desničarjev, kako stopiti v stik z ljudmi in kako prečkati fontne crte. Knjižica vsebuje tudi nekaj najbolj pogostih fraz v treh afriških jezikih: »Jaz sem tvoj prijatelj in ne sovražnik!«

»Plavalna očala je dobro nesti s seboj, če greste

na kako zborovanje, saj scitijo pred solzivcem. Lahko pa se okoli oči obilno namazete z vazelinom. Če ste z avtomobilom, je dobro imeti pri sebi pulover, saj vas lahko doleti, da več ur preživite v mrzli jetniski celici.« Južnoafriški novinarji tudi opozarjajo, da previdnost ni odveč, ko se odpravljate na kaka nemirna področja. Do policistov morate biti zadržani, saj se vsakodnevno srečujejo z vsemi vrstami nasilja in zato niso vajeni z ljudmi ravnati »v rokavicah«.

»Ne prepričaj se z nikomer, strinjaj se z vsem, kar rečejo, in nikoli nikogar ne izzivaj,« se piše v knjižici. »Nikoli ne smes preveč prijateljevati s predstavniki varnostnih sil. Če ti policist hoče seči

v roko, ga zavrne. Opraviči se in reci, da sicer ne boš biti nevljuden, vendar da si ne moreš privoščiti, da bi te videli, kako se rokuje s policistom. Če pride do spopadov policistov z ljudmi, knjižica svetuje, da se raje pridruži ljudem, sicer tvegas, da te jemljejo za informatorja ali pa se kdo lahko celo spomni, da te je videl v družbi policista. Nasvet, ki je ponovljen kar nekajkrat, pa pravi, da ne smes nikoli teči, ko policija proti demonstratnom spusti pse. Ne smes izgledati kot zrtev.

Izogibaj se smehu na zborovanjih skrajnih desničarjev. Izkazati jim moraš vsaj navidezno spoštovanje, saj so skrajneži zelo občutljivi zaradi odnosa novinarjev do

»Ne rokuje se s policisti in vojak in ne smeš se v družbi rasistov in neonacistov«

njih in največkrat postanejo nasilni, če menijo, da jih kdo ne jemlje resno.« V zadnjem letu je bilo že 80 novinarjev zrtev južnoafriške zgodbe. Televizijski novinar je izkrmel, ker ga je nekdo zabodel v nogo, fotograf

je bil ubit, ker se je znašel v navzkrižnem ognju, trije novinarji so življenje izgubili v prometnih nesrečah. Mnogi so bili ranjeni, ko je policija z gumijastim strelivom razganjala demonstrante.

Skratka, psihološki pri-

tisk je ogrožen. Nek temnopolti novinar pravi: »Ljudje v tvoji bližini pričakujejo, da boš na njihovi strani, tvoj urednik pa zahteva objektivnost. Zelo neugoden položaj med dvema ognjema!«

James Flannery / Reuter

ALABNIJA / KRVNO MAŠČEVANJE

Prekletstvo visi tudi nad otroki

Ljudje ne žalujejo za Hoxho, vendar si želijo odločnejšo oblast

BELTOJE - Na postelji v kotu sobe sedi bled in podhranjen moski, njegova oblacila so celo za ablastne razmere borna. »Nihče od nas v zadnjih devetih mesecih ni zapustil hiše,« je dejal in pokazal na se dva odrasla moska in stiri mlade fante poleg sebe, ki so pravzaprav se otroci. »Ubili nas bodo,« se doda.

Družina Gjergji iz vasi Beltoje na jugovzhodu Albanije je zrtev starodavnega in smrtonosnega običaja - krvnega masčevanja ali Lek Dukagjini, kot ga tukaj imenujejo po imenu tiranskega vladarja iz 16. stoletja, ki je ta običaj uza-

konil. Drama družine Gjergji se je začela pred skoraj letom dni, ko je Ludo-vik, nastarejši od starih bratov Gjergji, znova izbrskal na plano sedemnajstletni, ze skoraj pozabljen spor z neko drugo družino iz vasi in pri tem ubil moskega člana te družine.

Oblasti so Ludovika obtožile in zaprle. Pravno gledano je primer zaključen, za morilceve tri brate in njihove družine pa se je trnova pot sele začela. Iz strahu pred masčevanjem žrtvine družine so se Gjergji-jevi prostovoljno zaprli v lasten zapor.

»Zbrali smo se, da bi zmanjšali tveganje, da bi kogarkoli od nas ustrelili,« pripoveduje Gjen, eden od Ludovikovih bratov. Družine bratov Gjergji so se zaprle v eno od njihovih hiš, tako zdaj 14 ljudi živi v starih majhnih sobah. Na njihovih obrazih je znati obup. »Sonca nisimo videli že devet mesecev,« je rekel Gjen.

Tudi stiri fantje stari med šest in enajst let

morajo prekletstvo in odpadništvo svojih staršev deliti z njimi. Zakon o krvnem masčevanju namreč določa, da je lahko vsak moski član družine, ki je star od enega do šestdeset let, zrtev masčevanja. Moske člane družine Gjergji zdaj preživljajo žene, ki so iz zakona izzvzete in lahko brez strahu delajo na poljih, pridelke pa nato prodajajo na trgu.

Primer družine Gjergji je po propadu komunistične diktature pred stiri-mi leti v tej zaostali pokrajini eden redkih. Oblasti menijo, da so taki primeri zelo redki in izolirani, zato za državo ne predstavljajo nobene nevarnosti. Toda ljudje na podeželju se bojijo, da se bo krvno masčevanje znova razširilo in da bo ta zakon postal veljaven, če vlada ne bo kmalu ukrepala.

V času komunistične diktature Enverja Hoxhe je bilo krvno masčevanje prepovedano. »Ce si koga ubil, so te obsodili in usmrtili, tvojo družino pa izgnali in nihče si ni upal niti pomisliti na krvno masčevanje,« je dejal Marku, eden od bratov Gjergji. Ljudje sicer ne žalujejo za komunizmom, vendar želijo, da bi tudi sedanja oblast vladala s trdnjso roko.

Katoliška cerkev, ki v tej pokrajini med sicer prevladujočo muslimansko vero v državi predstavlja najmočnejšo in najvplivnejšo silo, se je v primeru družine Gjergji izkazala za povsem nemocno. Kljub temu je vaski duhovnik Zef Gilaj za družino v času velikonočnih praznikov izprosil delno svobodo. Teden dni se je lahko družina Gjergji prosto gibala po vasi.

Potem so morali nazaj

v zapor, ki so si ga izbrali prostovoljno. »Smo živ mrtveci,« je dejal Mark. »Ce bomo živeli se naprej tako, bomo pomrli od lakote.

Na koncu se bo eden od nas zrtvoval, izstopil iz hiše in se pustil ubiti, da bodo lahko drugi preživeli.« In potem bo, ce se družini ne bosta spravili, zakon o krvnem masčevanju družini Gjergji narekoval, da ubije...

Peter Meier / dpa

Na preži (Foto: Jože Suhadolnik / B+D)

Črni dnevi gruzinskega predsednika Ševardnadzeja

TBILISI - Dve leti po svojem vzponu na oblast je Edvard Ševardnadze, vodja gruzinske države, deležen vse večjih kritik, ocitajo mu, da je država v dramatičnem gospodarskem položaju in številna »ponižanja«, ki jih doživljajo Gruzinci v Južni Osetiji in Abhaziji.

Kot so dokazale tudi manifestacije, ki se jih je prejšnjo soboto v Tbilisiju udeležilo okoli 4.000 prebivalcev in so med najpomembnejšimi protivladnimi demonstracijami v zadnjih mesecih, se je zaupanje Gruzincev v njihovega predsednika precej omajalo. »Ljudje, ki jih srečujem na ulici in ki vedo, da sem član vlade, so besni, ceprav jih je veliko med njimi prej zagovarjalo Ševardnadzeja,« izjavlja Ramaz Klimiasvili, podpredsednik vladne komisije za zaščito človekovih pravic. »Nobene prihodnosti ne vidim za Ševardnadzeja. Je brez gospodarske, socialne in ozemeljske politike,« ostro komentira Giorgi Santuria, predsednik gruzinske opozicijske, nacionalno-demokratske stranke.

Za precej Gruzincev je bila sporna zahteva predsednika, ki je prepricaval v nujnost sklenitve mirovnih sporazumov z Abhazijo. Mnogi so prepričani, da je to le novo popuščanje tako separatistom kot Moskvi, ki naj bi stala za njimi. Ti sporazumi so, kot meni eden od visokih vladnih predstavnikov, »tvegana stava«, zadnji poskus, da bi prepričali OZN, naj v Gruzijo pošlje svoje čete, ki bodo nadzorovale mir. Zavrnitev OZN, da bi v ta predel poslali modre celade, bi pomenila hud udarec za Ševardnadzeja, cigar zve-

ze z Zahodom so eden njegovih pglavilnih adutov. Odsotnost rešitve le se povečuje nestrpnost gruzinskih beguncev, ki se nočejo vrniti na svoje domove, dokler jim ne bodo varnosti zagotovile mednarodne vojske sile, med katerimi pa ne bo ruskih vojakov. V Južni Osetiji je eden od separatističnih krajevnih voditeljev v nedeljo organiziral volitve v nasprotju s priporočili Ševardnadzeja, ki jih je ze označil za protizakonite. Spor so zgledile volitve same, na katerih so bili izvoljeni kandidati, ki se zavzemajo za združitve s Severno Osetijo, ki je sestavni del ruske federacije. Predvsem pa so Gruzinci v hudem gospodarskem položaju. Place, ki jih izplačujejo v nakaznicah, dosegajo komaj 50 centov na mesec. »Delam praktično brez placila, nekaj pač moramo početi, toda večina Gruzincev ne misli tako,« priznava Klimiasvili, za katerega je razpad gospodarstva razlog, da odreka podporo predsedniku. Po njegovem je pglaviten razlog gospodarske stagnacije dejstvo, da je Ševardnadze nekdanim komunistom »dovolil tiho vrnitev«, ceprav so nasprotovali reformam.

Vseeno pa večina prebivalstva meni, da ni možnosti, da bi ta hip kdorkoli zamenjal Ševardnadzeja, ki je prišel na oblast po padcu Gamsahurdije januarja 1992 in konec decembra 1993 v se ne povsem pojasnjenih okoliščinah naredil samomor. »Prav sram me je, da v Gruziji ne vidim nikogar, ki bi lahko ta hip nadomestil Ševardnadzeja,« je izjavil Nestan Ketadze, neodvisni poslanec, ki sicer podpira vlado.

Chris Bird / AFP

EVROPA / ŽENSKÉ IN POLITIKA

V institucijah EU je nežnejši spol premalo zastopan

TOLEDO - V evropski politiki ni dovolj žensk. Do te ugotovitve so se prisli udeleženci Evropske konference o pravicah žensk, ki jih je to vprašanje zboldo tudi zaradi blizajocih se evropskih volitev in nezadovoljivega odstotka žensk na volilnih seznamih, ki jih bo dvanajst držav junija ponujalo svojim volilcem.

Na konferenci predstavnikov institucij in nevladnih organizacij iz dvanajstih držav Evropske unije, ki se je nedavno odvijala v španskem Toledu so proučevali možnosti za enakopravnost odločanju, saj bi po njihovem mnenju delež žensk na odločilnih položajih moral ustrezati odstotku volilk. Ce je na svetu pol žensk in pol moskih, mora biti takšno razmerje tudi na vodilnih položajih v državi, pravijo zagovorniki popolne enakopravnosti.

Ženske predstavljajo 53 odstotkov evropskega prebivalstva, vendar so v državnih parlamentih zastopane le 11-odstotno. Največ žensk je v parlamentih na severu Evrope (na Danskem 33 odstotkov, na Nizozemskem 25 odstotkov in v Nemčiji 20 odstotkov), v večini držav članic Evropske unije (v Belgiji, Franciji, na Portugalskem, v Italiji, na Irskem in v Grčiji) pa je zastopanost žensk v parlamentu manj kot 10-odstotna. Na zadnjem mestu sta Grčija in Francija, kjer so ženske zastopane z borimi petimi odstotki.

Nove članice Evropske unije, države Fans, bodo to povprečje brez dvoma izboljšale, saj je na Finskem kar 38 odstotkov poslank, na Norveškem 35,7 odstotka, na Švedskem 33,8 odstotka in v Avstriji 21,8 odstotka. V Evrop-

skem parlamentu pa je le deset odstotkov žensk.

Severna Evropa je napredna tudi pri dodeljevanju volilne pravice, saj so tam ženske dobile volilno pravico relativno zgodaj: na Finskem leta 1906, na Norveškem 1913, na Danskem 1915, v Nemčiji, na Nizozemskem in v Luksemburgu leta 1919, na Švedskem pa leta 1921. Nekatere evropske države so za naprednimi severnimi državi celo pol stoletja: v Franciji so ženske dobile volilno pravico leta 1944, v Italiji takoj po drugi svetovni vojni leta 1945, v Belgiji leta 1958, na Portugalskem pa sele nedavnega leta 1976.

Zastopanost žensk v političnih strankah Evrope niha med 13 in 50 odstotki. V vladah držav Evropske unije pa najdemo povprečno le 11 odstotkov žensk - največ jih je na Nizozemskem (24 odstotkov), na Danskem (21 odstotkov) in v Nemčiji (17 odstotkov). Edina država, kjer vladi naceluje ženska, je Norveška. V dokumentu, ki ga je OZN objavila pred dvema letoma, ugotavljajo, da so »v večini držav na svetu ženske sistematično izključene iz tradicionalnih poti političnega vzpona«.

Strokovnjaki, ki so se zbrali v Toledu, so ta »demokracijski deficit« prime-rjali s slabo zastopanostjo žensk v centrih gospodarske, sindikalne, delodajalske, administrativne ali institucionalne moči v večini držav.

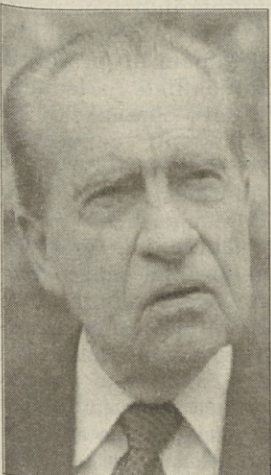
Najmanj, kar lahko storimo za »spremembo družbe«, je po mnenju udeležencev konference, da do leta 2000 ženske zasedejo tretjino položajev, ki prinašajo tudi moč odločanja, do leta 2005 pa naj bi ze kar polovico pomembnih odločitev sprejele ženske.

(AFP)

ZDA/NEKDANJI PREDSEDNIK

Richard Nixon v bolnišnici zaradi možganske kapi

Nadarjen človek, rojen lider, odličen govornik ter športnik

nih teženj je leta 1950, star 37 let, postal senator. Dve leti za tem ga je Eisenhower izbral za podpredsednika. Čeprav se je Nixon tudi to pot dobro izkazal, mu leta 1960 vseeno ni uspelo naslediti Eisenhowerja. Premagal ga je demokratiški kandidat John Kennedy. Sele leta 1968 se mu je končno posrečilo postati predsednik ZDA. S pomočjo genialnega Henryja Kissingerja je veliko dosegel predvsem v zunanji politiki: Ameriko je resil vojne z Vietnamom ter vzpostavil stike z Breznjevo SZ in Maovo Kitajsko. Zaradi vohunske afere Watergate je moral odstopiti leta 1974, vendar je bil pozneje Reaganov in Bushev svetovalec.

WASHINGTON - Nekdanjega ameriskega predsednika Richarda Nixona so sprejeli v bolnišnico zaradi hude možganske kapi. 81-letni Nixon je baje prioben, vendar ne more govoriti. Po mnenju zdravnikov bo naslednjih 24 ur odločilnih za njegovo usodo.

Richard Nixon se je trudil, da bi dvignil svoj ugled, vendar je za vse ostal predsednik, ki je bil leta 1974 primoran odstopiti zaradi afere Watergate.

Nixon, 37. ameriški predsednik, se je rodil v revni družini leta 1913 v mestecu Yorba Linda v Kaliforniji. Njegov oče je bil kveker brez stalne službe, preživljal se je na najrazličnejše načine in bil med drugim sadjar in črpalkar. Richard je že v šoli pokazal izredne sposobnosti: odlične ocene, voditeljska nagnjenja, govorniški dar, vrh vsega pa je bil se športni prvak.

Po vojni v Pacifiku se je leta 1946 (s težavo) dokopal do mesta v poslanski zbornici. Zaradi svojih protikomunistič-

POMLAD V AMERIKI

Sprehod po potoku

V južnih državah ZDA je pomlad. Dvanajstletni Paul je topel dan izkoristil za bosonog sprehod po do pred kratkim ledeni vodi domačega potoka (Telefoto AP)

ZDA / STROGI SODNIKI

Zaporne kazni za starše otrok, ki špricajo šolo

WASHINGTON - V ZDA staršem, ki ne poskrbijo, da bi njihovi otroci redno obiskovali pouk, grozijo denarne in celo zaporne kazni. Po pisanju New York Timesa so solske oblasti in policija v številnih zveznih državah prepričane, da bodo le tako odpravile neupravičene izostanke. Taki strogosti botrujejo podatki, da med neupravičeni izostanki, ameriška solska mladina zagreši ogromno kaznivih dejanj.

V Hamiltonu (Ohio) je tako sodnik Michael Conese začel posvečati en dan ob koncu vsakega tri-

mesečja neodgovornim staršem, ki ne pazijo, da bi njihovi otroci redno obiskovali pouk. V glavnem morajo taki starši plačati 100 dolarjev kazni, ki jim jo povrnejo, če se otroci izboljšajo. Nekaj staršev pa je ta strogi sodnik obsodil celo na zaporne kazni, in sicer od 5 do 20 dni. Sodnik ponosno navaja, da se je položaj po kaznovanju takoj izboljšal, tako da so denar vrnil skoraj vsem, tudi najbolj zakrknjeni sovražniki solskih učilnic pa so mirno sedeli v solskih klopih, ko jim je očeta ali mater spravil za resetke.

NEMČIJA / PRIČEVANJA DVEH SOVJETSKIH AGENTOV

Posmrtni ostanki niso bili Hitlerjevi

Okostnjaki, ki so jih našli v skupni grobnici v Magdeburgu, so pripadali maldim ljudem

BERLIN - Iskanje Hitlerjevih posmrtnih ostankov za sedaj se ni obrodilo nobenih sadov in kaže, da je zavito v cedalje večjo skrivnost. Izvedenci namreč trdijo, da okostnjaka, ki so ju prejšnji mesec odkrili v skupni grobnici pri Magdeburgu, ne moreta pripadati Adolfu Hitlerju in njegovi ljubici Evi Braun, prav tako ne drugim nacističnim voditeljem, na primer Josephu Goebbelsu. Gre namreč za okostnjake ljudi, ki so bili stari od 18 do 30 let, trdi predstavnik so-

disca v Magdeburgu.

Hitler je bil konec aprila 1945, ko se je v svojem berlinskem bunkerju odločil za samomor, star 56 let, Goebbels, ki mu je sledil nekaj dni kasneje, pa 48.

Skrivnost in negotovost torej ostajata, saj dva pripadnika zloglasne sovjetske vojske protibveščevalne službe SMERS se vedno trdita, da so Führerjevi ostanki zakopani prav pri Magdeburgu. Zgodovinarji pa trdijo, da so Sovjeti po koncu vojne odkopali in zako-

pali posmrtno ostanke Hitlerja, Eve Braun in družine Goebbels vsaj šestkrat v različnih krajih nekdanje Vzhodne Nemčije. Ta odisejeda naj bi trajala približno leto dni.

Drugi zgodovinarji pa trdijo, da so ostanke Adolfa Hitlerja zazgali na dvorišču nemške kanclije, pepel pa razpršili. Gre tudi omeniti pisanje ruskega zgodovinarja Bezimenskega, ki je pred dvema letoma zapisal, da so Hitlerjeve kosti res bile v Magdeburgu do leta 1970, ko so jih Sovjeti

baje uničili, saj so se bali, da bi Führerjevi ostanki postali predmet kulta za neonacistične.

Prav zadnje čase pa so novinarji z zanimanjem sledili izvajanju dveh nekdanjih sovjetskih vohunov, ki so trdili, da so Hitlerjevi ostanki zakopani v Magdeburgu, v Klausenerstrasse, kjer je SMERS imel svoj sedež.

Kakorkoli že, nekdanji führer se vedno buri duhove, in to 49 let po svoji smrti in 5 let po padcu berlinskega zidu.

ITALIJA / ZARADI TANJŠE ZAŠČITNE OZONSKE PLASTI V OZRAČJU

Nekoliko temnejša sredozemska polt ne varuje več pred ultraviolečnimi žarki

V Italiji se je v zadnjem obdobju zelo povečalo število kožnih rakov, melanoma pa je kar dvakrat več kot pred dvajsetimi leti - Dekalog smotrnega in varnega sončenja

RIM - Zaradi tanjša ozonske plasti niso več varni pred ultraviolečnimi žarki niti temnopolti Italijani. V zadnjih 20 letih je namreč vse več kožnega raka, obenem se je podvojilo število žrtve zaradi smrtonosnega melanoma. Leta 1970 je v Italiji zaradi melanoma umrlo 400 oseb, zadnja osemdeseta leta pa je umrlo po 1000 oseb na leto. Prav zato je visji institut za zdravstvo (ISS) objavil napotke, ki naj bi tudi Italijane zavarovali pred nevarnimi posledicami prekomernega sončenja.

Kot je navedel Gianni Mariutti, raziskovalec v fizikalnem laboratoriju ISS, se Italijani vse preveč zanašajo na svojo sredozemsko polt in se ne zavedajo, da se je položaj nevarno spremenil zaradi tanjšanja ozonske plasti v ozračju. To potrjujejo tudi podatki mednarodnega centra za rakasta obolenja (Larc). Iz nje-

govega letnega poročila izhaja, da je stopnja obolenosti za kožnim rakom tesno odvisna od količine ultraviolečnih žarkov, ki jih je nekdo prejel v svojem življenju. »To pa se ne pomeni, da moramo bežati pred soncem in da se ga moramo bati, temveč moramo biti le zmerni, in to velja tudi za umetno ultraviolečno sončenje,« je poudaril Gianni Mariutti. Kožni rak je razširjen predvsem med starejšimi osebami, k sreči je le 1% teh kožnih rakastih tvorb smrtonosen. Povsem drugače je z melanomom. Umrljivost je namreč 50%, nastopi pa ne glede na starost, kar po Mariuttijevem mnenju potrjuje domneve, da ni odvisen od količine ultraviolečnih žarkov, ki jih je nekdo prejel v svojem življenju. Nedvomno pa tudi melanom povzroči ultraviolečni žarki, kdaj in zakaj, pa ni povsem jasno. Vseeno pa

strokovnjaki dajajo nasvete, kako naj se ljudje zavarujejo pred morebitnim melanomom.

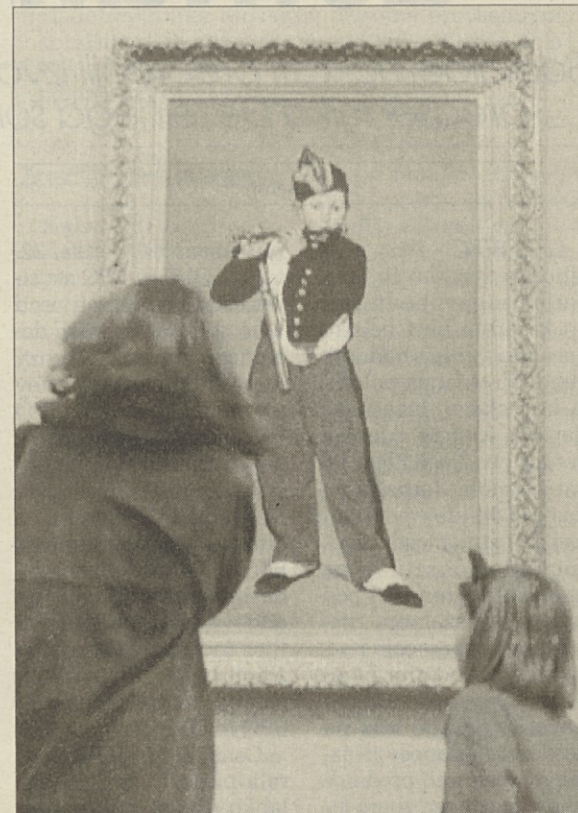
Visji institut za zdravstvo in vsedrjavni institut za raziskovanje rakstih obolenj iz Genove sta tako skupno objavila deset zapovedi, ki naj bi ljudem »zaščitile kožo«. Kot prvo znanstveniki svetujejo izredno pozornost do otrok v rani mladosti, ki jih je treba skrbno zavarovati. Dosledno se je treba izogibati sončenju v osrednjih urah dneva (od 12. do 15.), ko so ultraviolečni žarki najmočnejši. Sončenje naj bo postopno, zaščitni faktor raznih krem naj bo v začetku visok, ljudje z občutljivo kožo pa bi se morali posvetovati z dermatologom. Dosledno bi se morali vsi izogibati srebrnim odbojnim površinam za sončenje, neke vrste zrcalom, ki povečujejo koncentracijo žarkov. Kdor jemlje zdravi-

la, naj bo izredno pozoren, ker nekatera (antibiotiki) povečujejo kožno občutljivost. Prav tako je treba paziti na razne parfume, ki podobno kot zdravila lahko povečajo učinek ultraviolečnih žarkov. Skodljivo je tudi nepremično ležanje, primernejše je sprehajanje. Kdor ima herpes in ni v dobri telesni kondiciji, naj se izogiba soncu, ker ta zmanjšuje telesno odpornost do raznih bolezni. Kot zadnje genovski strokovnjaki svetujejo, da je treba po sončenju poskrbeti, da bo koža primerno vlažna.

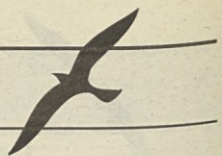
Trenutno se v Italiji se ne ogrevajo za britanski sistem sprotnega obveščanja o ultraviolečni nevarnosti po radiu in televiziji. Vseeno pa so tudi italijanski strokovnjaki mnenja, da bi bilo treba tudi Italijane seznaniti z novo nevarnostjo ultraviolečnih žarkov, ki je do sedaj niso poznali.

PARIZ / RAZSTAVA

Impresionizem

V soboto bodo v Parizu odprli razstavo Začetki impresionizma 1859-1883. Izbranci so si jo lahko ogledali že vče-

AVSTRIJA / »PROCES STOLETJA« PROTI JACKU UNTERWEGERJU

Borbe proti JE Temelin še ni konec

WASHINGTON - Avstrijski kancler Franz Vranitzky je včeraj v okviru svojega petdnevnega uradnega obiska v Združenih državah Amerike prispel v Washington.

Po obisku v Atlanti, kjer se je sestal z bivsim ameriskim predsednikom Jimmyjem Carterjem, so bili včeraj na sporedu razgovori o gospodarskih temah, predvsem vprašanje JE v českem Temelinu. Kot znano, Avstrija slej ko prej skuša preprečiti dogradnjo nuklearne s pomočjo ameriskega denarja (4-milijardni kredit Exim-banke. Vranitzky se je zato sestal s predsednikom obeh hiš, ta bi se enkrat razložil odklonilno stališče avstrijske zvezne vlade do tega projekta.

Visek uradnega obiska bo danes, ko se bo avstrijski politik v Beli hiši sestal z ameriskim predsednikom Billom Clintonom. Vranitzky se bo v okviru svoje misije v ZDA na sedežu OZN v New Yorku sestal tudi z generalnim sekretarjem Bhuttosom Galijem.

Glavna tema tega pogovora bo vse bolj zapleten in nevaren položaj v Bosni in Hercegovini oz. v Gorazdu. Glavni temi razgovora s predsednikom bo prav tako najnovejši razvoj v BiH.

Morilec enajstih žensk ali žrtev avstrijskega pravosodja?

Danes začetek procesa na Deželnem sodišču v Gradcu - Izredno zanimanje

IGOR SCHELLANDER / IVAN LUKAN

DUNAJ/GRADEC - Danes, 20. aprila, je začetek sodne obravnave »zadeve Jack Unterweger« - sojenje človeku, ki je obtožen enajstih umorov, sam pa trdi, da je žrtev pravosodja. Vsekakor datum in dogodek, ki bo dvojno podprt v zgodovini avstrijskega pravosodja, prav tako, kot to že velja za vrsto drugih kriminalnih, gospodarskih in političnih afer s sodnim epilogom. Afera »Noricum« (ilegalni orožarski posli državnih podjetij z vojskujocim se Iranom), primer »Lucونا« (spletke kriminala in politike pod režijo »poslovneza« Uda Prokscha) in skandal »AKH« (korupcija in neregularni posli pri gradnji dunajske mestne bolnice) so najbolj zveneca imena v sodni kronologiji 80-ih in 90-ih let.

Takrat so na zatozni klopi sedeli (nekdanji) vodilni državni politiki in gospodarstveniki, tokrat je obtoženec pisatelj Jack Unterweger. Medtem ko je pri nastetih afe-rah slo za milijardne pose, gospodarski kriminali in prekoracenje političnih pooblastil s strani odgovornih državnikov (mdr. celo zveznega kanclerja Sinowatza), je tokrat na sporedu obravnava »navadnega« kriminala: Jacku Unterwegerju očitajo umor enajstih žena iz prostitucijskega miljeja. Vabljenih je 160 prič, obtoženca branijo trije prominentni odvetniki, nad 80 novinarjev pa se je že akreditiralo za

stalno spremljanje sodne obravnave v Deželnem sodišču v Gradcu.

Cemu toliko pozornosti?

Ozadja »zadeve Unterweger« ponazarjajo, da tako za avstrijsko pravosodje kot za vse involvirane dejavnike - obtoženca, sodnika, javnega tožilca, preiskovalne organe, branilce in predvsem za medije - gre za marsikaj več, kot za navadno razčiščenje zločinov ali dokazovanje krivde ali nekrivde. To postaja jasno že ob sami biografiji obtoženca.

Jack (pravzaprav Johann) Unterweger, rojen 16. avgusta 1950 kot nezakonski otrok Theresie Unterweger v stajerskem Judenburgu. Svoje matere domala ni poznal, otroštvo je preživel pri sorodnikih, rednikih in navsezadnje v domu za otroke na koroskem podeželju, pretežno v dokaj zaostrenih socialnih razmerah. S 15 leti se zaposluje kot natakar na Koroskem in Predarlskem, 1966. leta prvič pride v konflikt z zakonom ter izkupi tri dni aresta zaradi kraje. V poznejših letih se brez posebnega uspeha potepa v mileju zvodnikov in prostitucije, vse do božica 1974, ko umori 18-letno dijakinjo. Sodisce ga obsodi na dosmrtno ječo.

Zadeva »Jack Unterweger« bi ostala v tem smislu zaključena, če (po izjavah uprave zaporov) ni kaj dosti pozornosti zbujajoči jetnik v jetniscnici v

Steinu v teku let ne bi bil v intenzivnim učenjem in velikim zanimanjem za literaturo napolnil svoje izobraževalne vrzeli. Prišel je pisati, v zaporu začel z urejanjem in izdajanjem literarne revije. V 80. letih je kot literat-zapornik zaslovel prek in-siderskih literarnih krogov, prejemal priznanja in odlikovanja, njegov avtobiografski roman so celo posneli kot film. Prominentni avstrijski pisatelji in umetniki zbirajo podpise in prepričujejo pristojna mesta, naj - navidez ali zares? - skesanemu Unterwegerju prek amnestije vrnejo svobodo in omogočajo novo življenje.

23. maja 1990 ga res - z desetletno preiskusno dobo - odpustijo iz zaporov. Unterweger uživa svobodo, nastopa pri literarnih branjih, izredno hitro mu tudi odpirajo vrata v dunajsko sicerijo. V umetniških krogih, za vrsto politikov in predstavnikov avstrijskega pravosodja Unterweger velja kot uspel primer resocializacije.

14. februarja 1992 to idilo presune vest, da so varnostni organi pisatelja razpisali zaradi suma večkratnega umora. Gre za serijske umore v mileju prostitutk, ki so se nekaj časa pred tem odvijali vedno po enakem vzorcu (udavljanje ali strangulacija). Unterweger sporoči, da z zadevo nima opravka, hkrati pa se skupaj z 19-letno prijateljico z dramatičnim pobegom skuša izgoniti

Jack Unterweger, morilec ali žrtev sodstva?

aretaciji. Teden nato ju zasadijo v ZDA.

Avstrijski bulvarski tisk na osnovi indicov preiskovalnih organov ter do tedaj nepoznatih podatkov o Unterwegerjevem zasebnem življenju v času svobode inscenira

pravo hajko proti osumljencu. Le-ta do zdaj zavrača vse obtožbe.

Unterweger je medtem odsedel dve leti v preiskovalnem zaporu. Varnostni organi in javno tožilstvo so zbirali bremenilno gradivo, med bra-

nilcem in pravosodnimi organi je neprenehno prihajalo do prerekanj in konfliktov. Mediji so zadevo obravnavali kot nekakšno »causo primo« ter vsako novo informacijo napihovali do skrajnosti.

Obtožnica Unterwegerju očita enajst umorov. Neposrednih dokazov ni, pač pa ga bremenijo številni indici, kot npr. ta, da se je v večini primerov nahajal v bližini kraja zločina ali da je do nekaterih žrtvev dejansko imel stik.

Branilci opozarjajo na siskosti obtožnice in vrsto konstrukcij v dokaznem in bremenilnem gradivu, ki po njihovem prepričanju ne bodo zadostovala za obsodbo. Zato da je javno tožilstvo v obtožnico zoper Unterwegerja vključilo tudi očitke prekrška (dokazljive) telesne poškodbe - ako mu umorov ne bi mogli dokazati, bi obsodba zaradi telesne poškodbe že zadostovala in obtoženi Unterweger bi moral (na osnovi pogojne izpustitve iz zaporov) zopet odsedeti svojo nekdanjo kazen.

Ob začetku »procesa stoletja«, kot so nekateri mediji že poimenovali sodno obravnavo v Gradcu, so torej vsi nekako pod močnim pritiskom: sodisce, porotniki in branilci vsekakor zaradi strani bulvarskega tiska že v naprej obsojajočega dosedanjega poročanja o zadevi, javno tožilstvo in preiskovalni organi pa zaradi možnih siskosti in nejasnosti obtožnice.

Obravnava ne bo zaključena pred poletjem.

KOROŠKA / USTANOVNA SEJA DEŽELNEGA ZBORA BILA PREKINJENA DO ČETRKA

Zernatto mora še čakati

Socialdemokrati preprečili izvolitev deželnega glavarja - ÖVP je Haiderjevi FPÖ odstopila tudi predsednika Deželnega šolskega sveta - Vlada na zvezni ravni pod pritiskom

IVAN LUKAN

CELOVEC - Pakt med Ljudsko stranko in Haiderjevimi svobodnjaki, po katerem bo Christof Zernatto tudi v bodočih treh letih ostal na položaju koroskega deželnega glavarja, je sicer sklenjen in tudi podpisan, kljub temu pa mora Zernatto na svojo izvolitev počakati vsaj do četrta tega tedna. Socialdemokrati so na včerajšnji ustanovni seji koroskega deželnega zbora namreč s pomočjo poslovnika preprečila izvolitev novega deželnega glavarja. Seja je bila po zapislegi poslancev in izvolitvi vseh treh predsednikov deželnega zbora (1. predsednik Adam Unterrieder) na predlog SPÖ

prekinjena do četrta, 22. aprila. ÖVP in FPÖ sta sicer ostro protestirali proti odločitvi predsednika deželnega zbora, Ambrozja je predlog za prekinitev utemeljil s tem, da SPÖ kot najmočnejša stranka v deželnem zboru se ne pusti »posiliti od obeh ostalih strank«. Predlog nove alianse na Koroskem da namreč predvideva razdelitev referatov, ki ne odgovorjajo rezultatu volitev (od 32 referatov si je zagotovila FPÖ kar 22, ostalih 10 pa prepustila SPÖ in ÖVP).

Cena, ki jo je ÖVP morala plačati Haiderju da lahko ohrani položaj deželnega glavarja na Koroskem, je bila nadvse vi-

Zernatto (d.) in Haider sta podpisala pakt, ki omogoča šefu svobodnjakov v treh letih vrnitev na stol glavarja.

soka in v nikakršnem razmerju z rezultatom volitev 13. marca letos. Tako Haiderju ni oddala samo enega od dveh njenih dežev v deželni vladi, položaj predsednika Dezel-

nega šolskega šolskega sveta (kar ima za manj-sinsko solstvo lahko usodne posledice!) ter več pomembnih funkcij v oborih deželnega zbora, Zernatto je s podpisom

pakta hkrati že pripravil tudi vrnitev Haiderja na stol koroskega deželnega glavarja. Kajti v sporazumu je tudi zapisano, da močnejša od obeh strank v naslednji legislaturni dobi (torej predvidoma od leta 1997 naprej) postavi tudi deželnega glavarja, tudi če bo njen kandidat Jörg Haider. Zernatto je to interpretacijo izrecno potrdil, ko je poudaril, da velja sporazum za dve legislaturni dobi, svoje nekonsekventno zadržanje - Koroscem je pred volitvami se obljubil »Nikdar več Haiderja« - pa je utemeljil s tem, da mora dežela spet imeti politike, ki tudi delajo.

Haider, ki se je včeraj (politično) že poslovil s Koroske; - oddal je svoj mandat, na vprašanje, za-

kaj se je odpovedal zahtevi po položaju deželnega glavarja pa je dejal, da jeto storil v interesu dežele Koroske.

Sef koroske SPÖ Michael Ausserwinkler je k paktom med Zernattom in Haiderjem dejal, da se je ÖVP odpovedala vsem svojim nacelom. Za izredno visoko ceno da je kupila položaj deželnega glavarja in to za samo tri leta, je dejal Ausserwinkler.

Pakt med FPÖ in ÖVP je močno odmeval tudi na zvezni ravni. Zvezni kancler in sef SPÖ Franz Vranitzky je (med svojim obiskom v ZDA) dejal, da sta stranki prelomile besedo, »SPÖ je zdaj edina stranka, ki se jasno omejuje napram desnici«, je poudaril Vranitzky.

45.000 obiskalo sejem »Prosti čas '94«

CELOVEC - Strokovni sejem »Prosti čas '94« na celovškem sejmišču je letos obiskalo 45.000 ljudi, za skoraj 10 odstotkov več kot leta 1993. Obiskovalcem se je na 4000 kvadratnih metrov razstavljalne površine predstavilo nad 500 podjetij iz Avstrije in inozemstva, dnevno pa se je v okviru sejma zvrstilo v povprečju skoraj različnih 30 prireditvev. Ponudba je bila nadvse bogata in raznolika; - od potovanja in dopustov, igre in sporta, zdravstva in rekreacije, gradnje, brkljanja, itd..

BUČARJEVA KOMISIJA O DOGODKIH NA MORS IN MNZ

Kdo nadzira Moris in kaj to sploh je?

Bučar ni prekoračil pooblastil komisije, ki ji predseduje

LJUBLJANA - Čeprav so se člani komisije DZ za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb, včeraj sestali v precej razširjeni sestavi (navzoci so bili ministra Jelko Kacin in Ivo Bizjak, šef kriminalistične službe Mitja Klavara, namestnik direktorja Visa Drago Fers, v. d. direktorja Voma Dusan Mikus in Miran Bogataj, ki vodi komisijo obrambnega ministrstva v zvezi z zadevo Smolnikar), zaradi »proceduralnih« zapletov dlje od začetka obravnave vladne kronologije dogodkov, ki so pripeljali do odstavitve Janse, niso prisli. Sejo so po dveh urah prekinili, z delom bodo nadaljevali jutri.

Zapletlo se je že uvodoma, ko je član komisije Zmago Jelincić vprašal predsednika komisije Franceta Bucarja, na osnovi katerega sklepa komisije je Bucar zahteval od ljubljanskega temeljnega javnega tožilca Tomaža Miklavčiča, naj poda svoje mnenje v zvezi z 80. členom zakona o obrambi in naj se na tej osnovi tudi opredeli, ali je Vomo prekoračil svoja pooblastila. Jelincić je namreč

menil, da je s tem tudi Bucar prekoračil svoja pooblastila. Nato se je vnela burna polemika, v nekem trenutku pa je Bucar celo nakažal, da bo prekinil sejo, ki da je ne bo več vodil. Na koncu je zahteval, naj glasujejo, ali je prekoračil pooblastila ali ne. Velika večina je menila, da ne. Strinjali so se tudi z Bucarjevim predlogom, naj komisija kljub vsemu pridobi omenjeno Miklavčičevo mnenje glede

tolmačenja 80. člena zakona o obrambi.

Kdo nadzira Moris?

Nato se je vnela nova polemika o predlogu Polonce Dobrajc, naj komisija zahteva od vlade vse podzakonske akte obrambnega ministrstva (MORS), ki vsebujejo tudi pooblastila za opravljanje določenih nalog. Komisija je opozorila tudi na pravilnik o njenem delovanju, po katerem je ta pristojna za nadzor nad zakonitostjo dela Visa, Voma in kriminalistične službe, ne pa tudi Morisa. Utegne se namreč zgoditi, da ta specialna enota sodi v pristojnost kaksnega drugega parlamentarnega telesa. Jelincić je zahteval tudi jasno definicijo tega, kaj Moris sploh je (»specialna enota, paravojska organizacija ali kriminalna zdru-

žba«!). Omenjeni predlog so sprejeli, hkrati pa so ga razširili z zahtevo, naj vlada omenjenim gradivom priloži tudi odločbe o izdanih pooblastilih vseh vpletenih v dogodka, ki so pripeljali do incidenta v Depali vasi. Pučnik pa je zahteval, naj se to ne nanaša samo na pripadnike MORS, temveč tudi za pripadnike kriminalistične službe.

Vir: tuje službe

Po vsem tem so se vendarle lotili vladne kronologije, ki se začne s 24. decembrom lani, ko je Drnovsek dobil od Bizjaka opozorilo, da obstaja sum tajnega delovanja pripadnikov Voma in Morisa v okviru akcije Ljubljana. Bucarja je zanimalo, zakaj je Bizjak tako pozno obvestil Drnovska in zakaj Fers ni o tem obvestil njihove komisije. Pučnika pa, kdo je komu sploh sledil in prisluskoval in kje so dokumenti o vsem tem. Bizjak je pojasnjeval, da je najprej slo

agenti zanimajo »za delo Voma in nekega vzporednega organa znotraj Voma«. Zanimal jih je tudi odnos med Visom, Vomo in kriminalistično službo. O tem so Visovci obveščali Janso in Drnovska, niso pa se vmešavali v razčiščevanje zadev. Fers je pojasnil, da informacije posredujejo tudi predsedniki države. Bizjak je dejal, da se je tudi on sestal s Kučanom, a le enkrat, in sicer na Kučanovo zahtevo, ker ga je zanimala preiskava v zvezi s Civilno inicijativo.

V razpravo se je vključil tudi Kacin. Pojasnil je, da je Moris specialna brigada, ki ji ni poveljeval načelnik republiškega staba TO, temveč neposredno obrambni minister. Inspekcijski pregledi so le potrdili, da je ta formacija imela poseben status. Zadevo v Depali vasi so opravili Morisovci; tam vojaške policije ni bilo. Za to so imeli ministrova pooblastila, preiskava pa je pokazala, da »obstajajo določene nelogičnosti v

France Bucar: »Prosim, gospod Jagodnik, ce prevzamete vodenje te komisije! Jaz nisem intelektualno dorasel vodenju te seje in tem manevrom...«

Jože Jagodnik: »No, ja... očitno je nizek pritisk...«

zgolj za ustne informacije, da so kasneje dobili tudi dokumente, ker pa so dvomili v njihovo verodostojnost, zadev niso procesirali niti napisali ovadbe ali poročila tožilcu. Zadevo so skušali razčistiti na ravni razgovora s predsednikom vlade in obrambnim ministrom. Fers je v imenu Sove (Visa) dejal, da v tisti prvi fazi njihova služba ni imela nobenih tovrstnih zaznav, pa tudi sicer da se ne ukvarja s spremljanjem dela obrambnega ministrstva in da pač spremljajo delo tujih tajnih služb. Kasneje so odkrili, da se tuji

vertikali odločanja in povečevanja, saj so tudi ljudje z nizjimi čini sprejemali nekatere odločitve«. Na Bucarjevo vprašanje, ali je skupina, ki je izpeljala aretacijo v Depali vasi, za to imela tudi tehtne razloge, pa je Kacin dejal, da so zato pač ustanovili komisije, ki zadevo raziskujejo, ter da bi v tem trenutku kvalificiran odgovor pomenil preudarek za vso zadevo. Dodati velja, da je bil na včerajšnjo sejo vabljen tudi Janez Jansa, njegove odstopnosti pa nihče ni javno pojasnil ali opravičil.

Ivanka Mihelcic

France Bucar ni prekoračil pooblastil (Foto: Boban Plavevski/B+D)

VLADA / POROČILA O »PRIMERU SMOLNIKAR«

Morebitnim nepravilnostim v MNZ naj sledijo sankcije

LJUBLJANA - Kot navajajo nasi viri, premier Janez Drnovsek na včerajšnji seji vlade ni skrival nezadovoljstva zaradi po njegovem mnenju nepopolnega poročila, ki mu ga je posredovalo ministrstvo za notranje zadeve. Drnovsek je med sejo na to ministra Iva Bizjaka večkrat opozoril, notranji minister pa je moral poslušati tudi očitke s strani direktorja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije Draga Fersa, češ da sta se obe v »primer Smolnikar« vpleteni tajni službi (vojaška služba Vomo in kriminalistična služba MNZ) obnašali, kot da gre za sovražne si službe tujih držav.

Drago Fers je v tem kontekstu tudi uporabil izraz »metoda dvojne kombinacije«, pri čemer je meril na to, da so viri ministrstva za notranje zadeve hkrati sodelovali tudi z ministrstvom za obrambo. Minister Bizjak je takšne primere javno zavrnil in povedal, da je policija pri raziskovanju nepravilnosti v obrambnem ministrstvu uporabljala več virov in ne samo enega, namreč Milana

Smolnikarja. Janez Drnovsek je ministru Bizjaku tudi naložil, naj njegovo ministrstvo v sodelovanju z ministrstvom za obrambo raziše utemeljenost vseh navedb o sumih kaznivih dejanj, storjenih s strani uslužbencev ministrstva za obrambo. Minister Bizjak je takšno nalogo sprejel, pri tem pa je menil, da bo lahko preiskava zdaj potekala hitreje kot takrat, ko ministrstvo za obrambo pri

njej ni hotelo sodelovati.

Nasi viri navajajo, da je premierovo nezadovoljstvo povezano predvsem z nepreverjenostjo navedb v zloglasnem »dosjeju 13«. Premier naj bi tako ocenjeval, da je v kritiziranem poročilu ministrstva za notranje zadeve nekaj nerazčiscenih stvari, da ministrstvo za notranje zadeve se ni ugotovilo, kaj iz »dosjeja 13« je resnično in kaj v njem bi lahko bilo podtaknjeno, prav tako pa naj bi bil nezadovoljen tudi zato, ker uslužbenci MNZ ne ministrstva za obrambo niso pravočasno obvestili o tem, kar naj bi se v tem ministrstvu dogajalo, kar tudi ne o metodah, s katerimi ta dogajanja preiskujejo. V vladi menijo, da Bizjakov položaj nav-

kljub vsem premierovim pripombam sicer ni ogrožen, ne izključujejo pa možnosti, da bi do kadrovskih sprememb zaradi morebitne ugotovitve o

prekoračitvi pooblastil prišlo tudi v vodstvu kriminalistične službe ministrstva za notranje zadeve, ki je raziskovala dogajanja v ministrstvu za obrambo.

Vlada tudi o korupciji in proračunu

Vlada je včeraj pregledala tudi predpise in ukrepe v zvezi z bojem proti korupciji, razpravo na to temo pa bo nadaljevala v četrtek. Janez Drnovsek je zagotovil, da si vlada znotraj ustanov sistema prizadeva vzpostaviti čim bolj učinkovito obrambo pred različnimi pojavi nepravilnosti, malverzacij in korupcije. Toda Slovenija po njegovem mnenju ni država, v kateri bi takšni pojavi prevladovali, zaradi prehodnega obdobja pa obstajajo možnosti za različne vrste nepravilnosti.

Vlada je včeraj obravnavala tudi dopolnila k predlogu proračuna za letosnje leto. Vlada je dopolnila sprejela, premier pa je poudaril, da vlada vztraja pri izhodiščni postavki, po kateri naj bi bil proračun »težak« 402,7 milijarde tolarjev. Sedanji predlog vlade je sicer narasel na 406 milijard tolarjev, do te razlike pa je po razlagi predsednika vlade prišlo na račun »dodatnih obremenitev, ki jih je država dobila zaradi različnih sodnih sklepov, ki gredo v breme države.« (M. J. L.)

»PRIMER SMOLNIKAR«

Kaj piše v vladnem poročilu?

Poročilo o »primeru Smolnikar«, ki ga bodo dobili poslanci, je sestavljeno iz dveh delov. V prvem je podan kronološki pregled dogodkov v zvezi s »primerom Smolnikar«, ki je dopolnjen s pregledom ustreznih določb različnih pravnih predpisov in s povzetki različnih dogovorov na ravni vlade. V drugem delu pa vlada podaja mnenje o celotni zadevi, zasnovano na pravnih interpretacijah in na analizah o spostovanju vladnih dogovorov.

Vlada v prvem delu posebej izpostavlja, da je bilo oktobra lani ob obravnavi varnostnega položaja v državi dogovorjeno, da Sova, Vomo, in ministrstva za obrambo, notranje zadeve ter zunanje zadeve predsednika vlade nemudoma obvestijo o vseh razlogih, ki bi zahtevali takojšnje ukrepanje vladnih organov. Podoben dogovor so sprejeli tudi 14. marca letos na seji političnega kolegija predsednika vlade, na katerem so razpravljali tudi o trenjih med ministrstvom za notranje zadeve in za obrambo. Premiera bi morali po tem dogovoru o razlogih, ki bi terjali takojšnje ukrepanje, obvestiti direktor Sove, Voma oziroma pristojna ministra.

V drugem delu vlada najprej ugotavlja, da v »primeru Smolnikar« niso bile upostevane določbe zakona o obrambi in zaščiti in določbe odloka o varnostnem organu ministrstva za obrambo (Vomo) in vojski policiji. Vlada meni, da bi moral varnostni organ ministrstva za obrambo o kaznivem dejanju, storjenem zunaj obrambnih ustanov ali TO, takoj obvestiti organe za notranje zadeve in jim ponuditi ustrezno strokovno pomoč. Če so uslužbenci obrambnega ministrstva v Depali vasi že ustavili in blokirali Smolnikarjev avtomobil, potem bi morali organom za notranje zadeve omogočiti, da opravijo potrebna dejanja in osumljeno osebo skupaj z ovadbo predajo preiskovalnemu sodniku. To bi morali storiti se toliko prej, ker je slo pri dogodku v Depali vasi za vnaprejšnjo načrtovano akcijo. Milan Smolnikar je bil civilna oseba, zato ravnanje uslužbencev ministrstva za obrambo ni bilo skladno z zakonom. Če pa si ministrstvu ni sta zaupali, bi moral organizator akcije o svojih načrtih se pred njihovo izvedbo obvestiti predsednika vlade.

Osebe, ki so bile določene za varovanje obrambnega ministra Janse, so imele pooblastila uradnih oseb, za izvajanje posebnih pooblastil pa jih pred tem ni nihče organizirano usposabljal, niti njihovih dejavnosti ni usklajeval Vomo. Vomo tudi ni odločal o njihovih dejavnostih. Vlada prav tako ugotavlja, da varnostni organ v 1. specialni brigadi Moris »ni bil v zadostni trdni in hierarhični povezavi z varnostnim organom v RSTO oziroma z varnostnim organom ministrstva za obrambo«.

Vlada meni, da je po vzpostavitvi delovnega sodelovanja med obema ministrstvom treba temeljito analizirati postopke, dejanja oziroma ukrepe, ki jih je izvajala kriminalistična služba MNZ.

V poročilu vlade je dobesedno zapisano: »Ugotoviti bo potrebno, ali oziroma kdo je morda znotraj ministrstva za notranje zadeve prekršil pooblastila oziroma bi mogel oziroma moral v določeni fazi obvestiti ministra za obrambo oziroma varnostni organ ministrstva za obrambo, predsednika vlade republike Slovenije oziroma predsednika komisije državnega zbora nad zakonitostjo dela varnostnega organa in vojaške policije prej, kot je bil predsednik vlade dejansko obveščen.«

Povzel: M. J. L.

Zaščitni mehanizmi

Kakorkoli že, predsednik Janez Drnovsek je na novinarski konferenci povedal, da od ministrstva za notranje zadeve pričakuje dopolnjeno poročilo o tem, ali so uslužbenci MNZ v vseh primerih delovali korektno in strokovno. Če bi se izkazalo, da temu ni tako, Drnovsek pričakuje sankcije. Vladna komisija najbrž se ne bo koncala z delom, pač pa bo verjetno počakala se ne dopolnjeno poročilo MNZ.

Janez Drnovsek je tudi razložil, da je vlada v zadevi Smolnikar tako drastično ukrepala zato, ker je njena politična koordinacija o napačnosti med obema ministrstvom razpravljala že 14. marca. Takrat je določila »poseben način delova-

nja pri razčiščevanju odprtih vprašanj«, to, kar se je zgodilo v Depali vasi pa je od tega dogovora močno odstopalo. »Moj namen,« je nadaljeval Drnovsek, »je vzpostaviti normalno delovanje takšnih ministrstev, kot sta ministrstvo za notranje zadeve in obrambo, posameznih služb v teh ministrstvih, vključno s Slovensko obveščevalno varnostno agencijo. Drnovsek je napovedal, da si bo vlada prizadevala vzpostaviti zaščitne mehanizme, ki bi preprečevali ponovitev takih zadev, kot je bila »primer Smolnikar«. Pri tem naj bi slo za pregled vseh predpisov in zakonov s tega področja in za bolj jasno razmejitev pristojnosti med posameznimi ministrstvi oziroma njihovimi službami.

Miran J. Lesjak

GLOSA

Vsi na žide!

Schindlerjev seznam je pretresel svet do te mere, da na primer zadnji Time prinaša raziskavo o tem, ali ni celo Franklin Delano Roosevelt »pomagal« nacistom s tem, da leta 1939 ni hotel spustiti v ZDA kontingenta židovskih otrok. Moda in zgodovinska travma zunaj - obveznost doma. Slovenski (ljublanski so imeli celo zaključene predstave) srednjesolci so si Schindlerjev seznam ogledovali organizirano. Ja, v sklopu vzgojno - izobraževalnega procesa, z neopravičenimi urami in podobnimi neslanostmi. Kinooperaterji so bili uvideni do te mere, da so sredi filma naredili odmor - za organiziran predah in clotheske potrebe.

Veterani »prve usmerjene«, kot se pohvalimo sirote, na katerih so slovenski solniki udejanjali ideje tov. Suvarja, smo sli v kino »pod mus« in »v krdelu« samo dvakrat. Prvič smo umetno povečevali stevilo gledalcev Samorastnikov, drugič pa so nas gnali na Bena Kingsleya alias Mahatmo Gandhija. V našem razredu je bilo fantov samo sedem, zato smo se proti večini seveda branili s prijateljstvom in - z Mihom in Simonom pa - smo bili nasploh znani po dejstvu, da zaradi »nujnega« visenja v Kinoteki prespricamo lep kos tedna, ko je bil pouk popoldne. Punce so nas zaradi tega redno osirale, specale pa v glavnem niso. In NAS so sli vleci na Gandhija! Razrednicarka ni po tistem nikdar več prihajala na dan z idejami o kolektivnih obiskih kina. Je preveč trpela, ko smo na ves glas protestirali, kako lahko shiran plesast Indijanec Bapu izsiljuje celo državo.

»Ce se vojna ne konča, ne bom jedel.« je kvasil Ben Kingsley - in mulci smo se tako od srca smejali, da smo okuzili celo dvorano. Razen profesorskega kadra, sevé.

Ja, tako je bilo v trdem temnem socializmu. Zdaj pa je demokracija in učitelji vozijo mladino na Spielberga.

Prvič: z Judi imamo Slovenci se manj skupnega kot z Indijci in Bapujem. Se več: v zgodovini smo se izkazali za tako tolerantni in gostoljubni narod, da je smo imeli ob popisu leta 1981 celih 30, deset let kasneje pa 192 Židov. Obenem so naši stari in starejši prijatelji v skladu s politiko dolga leta nekritično ljubili Palestince in protestirali proti grdim Izraelcem, ki so napadali neuvrščene brate. Ljubezen do zidovstva je na Slovenskem stara stiri leta.

Drugič: po svetu je imel film oznako PG 15. Ce so solniki vodili v kino dijake prvih letnikov, gre za hudo nespostovanje evropskih norm. PG pomeni Parental Guidance, po domače »V spremstvu staršev«. Stevilka 15 pomeni najnižjo možno starost, pri kateri sme blagajničarka prodati vstopnico mladoletnemu gledalcu.

Tretjič: resda lahko vidimo na kupe trupel ze v povprečnem TV Dnevniku, vprasljivo pa je, kadar mladino silimo gledati umore. Doma lahko mladostnik vstane, se zapre v svojo sobo in vklopi MTV. Ce gleda TV Dnevnik z veseljem in potem nadaljuje z branjem Ameriskega psiha, preverjeno najgrozovitejše knjige na Slovenskem v zadnjem času - je to svobodna izbira nasega mladostnika. Obvezen ogled filma je popolnoma druga stvar. In Schindlerjev seznam je vsekakor film, ki deluje sokantno.

Cetrtil: ob vseh super filmih, ki so se zadnje dni vrteli po naših kinih - zakaj zaboga ravno na Spielberga? Ne pomnim, da bi celi razredi gledali Zrelo ali Bliznja srečanja tretje vrste. Ce se morda sklicujete na Stevena Spielberga, sta bila omenjena filma po mojem mnenju boljša.

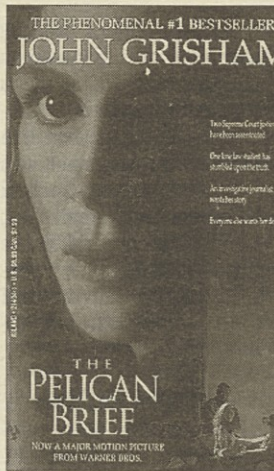
Tone Vrhovnik

FILM IN KNJIGA / PELIKANOVO POROČILO

Je Gray bel ali črn?

Literatura in film sta od vekomaj v tesni zvezi, prav zadnja leta pa so prinesla novo zvrst avtorja: pisatelja, ki piše roman z vnaprejšnjim vedenjem, da obenem »snema film.« V tej kategoriji avtorjev izstopata predvsem dva. Michael Crichton, za katerega lahko ugotovimo, da po lastnih romanih dela - kot režiser - odlične filme (Westworld je tudi režiral), očitno ne skrbi preveč za nadaljnji razvoj svojih junakov: že Spielberg mu je hudo spremeni Jurski park, z Vzhajajočim soncem pa so počeli taksne, da bi Crichton, ce bi bil recimo slovenski pisatelj, nemudoma sprožil neskončno nanizanko pisem bralcev in sodnih pregonov.

Drugi veliki romanopisec - predlogar je John Grisham. Uspel je nekoliko kasno: najprej so po njegovi predlogi posneli film Firma, nato ekranizirali njegov najnovejši roman Pelikanovo poročilo, te dni pa v ZDA pričakuje premiero filma Stranka (roman Client je izšel med Firmo in Pelikanom). Filmari so že odkupili pravice za Grishamov prvenec A Time to Kill. Se več: gospod Grisham lahko mirno spi, saj mu dolarji kapljajo na tekoči račun ze tudi za naslednji roman, ki ga selepiše. Filmske pravice so namrec ze odkupljene.

Originalna izdaja Poročila

Ce se navadno (kot pri Crichtonu) jezimo, kako so filmari pokvarili in narobe razumeli predlogo, pri Pelikanovem poročilu ni tako. Pakula je ponekod »skondenziral« določene vloge in očitati mu gre zgolj nekaj malenkosti: iz objektivnih razlogov (sicer bi film trajal vsaj pet ur) je pripoved zozil predvsem na zgodbo Darby Shaw in kasnejše sodelovanje z novinarjem Garyjem Grant-hamom. Vsa bogata paleta »skrite« igre med FBI, CIO, Belo hiso, odvetniki, novinarji in »posebnimi skupinami« je tako v filmu dokaj oklesčena - a ne toliko, da bi to bistveno vplivalo na kvaliteto. Ce ga Grisham v knjigi malce pokrona in v trenutku, ko smo od suspenza in strahu za junakinjo ze postenobledi, vpelje dolgocase

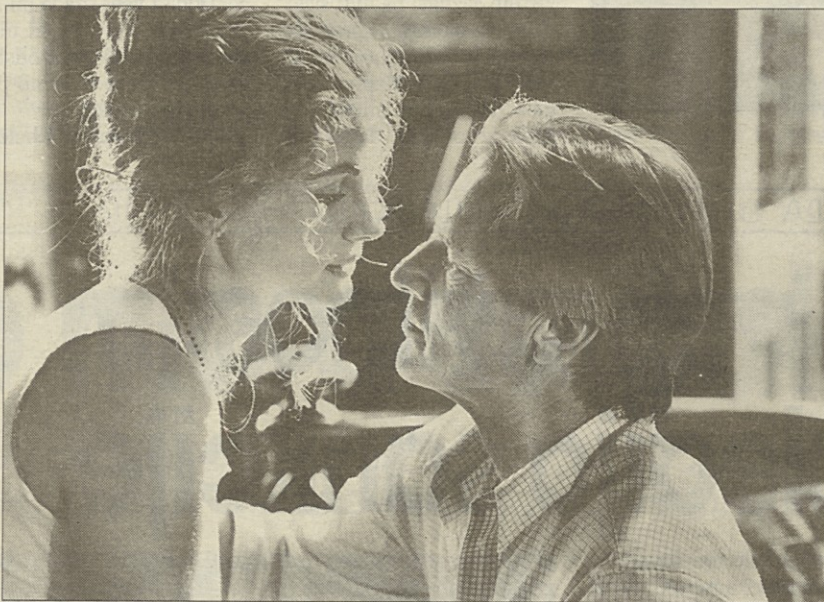
sen ekspozice o zgodovini delte Mississipija (glej 29. poglavje), je ta segment v filmu (s TV oddajo) obdelan celo bolje kot v predlogi. Film pa prinaša se dve zanimivosti. Pri Grishamu je časopis, pri katerem dela Gary, znameniti Washington Post, tisti Post, ki je tudi »odprl« afero Watergate. V filmu Gary dela za WashingtonTribune. Očitno pri Postu niso hoteli placati dovolj denarja za reklamo.

Se zanimivejša je stvar (enako kot v Vzhajajočem soncu) s poltjo glavnega junaka. »Da, je pomislila, blede, ampak niso slabe,« razmišlja Darby o Grayjevih nogah na 321. strani slovenskega prevoda romana. In kje je klec? Kljub nedefiniranemu odnosu je Grishamov Gray očitno belopolt - Danzel Washington pa belec definitivno ni. Studiji pac zahtevajo določene malenkosti - in pri Warnerju si pac nočejo privoščiti tozbe zaradi rasnega razlikovanja.

Tako roman kot film pa trpita od konstrukcijske napake, ki lahko večše komponirano in napeto celoto podre v trenutku: ce namrec punca bezi prea morilci - zakaj jo Cia sicer spremlja, a njenega bega ne konča s ponudbo »varne hiše«?

Tone Vrhovnik

NOVO V KINU

Darby in prof. Callahan (Sam Shepard »odide z odra« po desetih minutah filma)

Pelikanovo poročilo

Pelican Brief, politični thriller, scenarij in režija Alan J. Pakula, igrajo Julia Roberts, Denzel Washington, Sam Shepard, produkcija Warner Bros., distribucija Ljubljanski kinematografi, premiera jutri v Komuni in Triglavu (Lj.), Kopru, Novem mestu, Kranju, Celju in Domzalah

Smrt dveh ameriskih ustavnih sodnikov povzroci paniko in preiskave različnih vladnih služb. V New Orleansu se s primerom na svojo roko pozabava »zagrebena« studentka prava - in napiše Pelikanovo poročilo. Ko ga njen profesor (in ljubimec) preda prijatelju, pravniku FBIja, se začnejo dogajati nenavadne stvari: profesor eksplodira z avtom vred, Darby pa ima vse razloge za paranojo, saj se poskusi umora nadaljujejo v nedogled. Kot vemo iz vsakega sportnega TV prenosa, je napad najboljša obramba: zato se Darby skupaj z novinarjem Grayem odpravi na nevarno pot iskanja neodvisne price, ki bi potrdila resničnost njene pelikanove teorije. Izkaze se, da je Garcia, prestrašeni washingtonski odvetnik, umrl v nepojasnjenih okoliščinah - a je pred smrtjo zavaroval svojo vednost s fotokopijo navadnega listka in videokaseto.

(T. V.)

FILMSKE NOVICE

Tito drugič med Srbi

BEOGRAD - V petek, 15. aprila so premierno prikazali video film z naslovom Tito drugič med Srbi režiserja Zelimirja Žilnika. Vloga Josipa Broza igra Drago Ljub Ljubičić, ki ga tukajšnji poslušalci poznajo po radijski komediji Indexovo radijsko gledališče, v kateri izjemno uspešno posnema ne le Tita, temveč tudi srbskega predsednika Slobodana Miloševića. Ta video-film, katerega producent je Radio B-92, je del projekta z naslovom Razdiranje domačih mitov. Filmski zapis je nastal kot dokumentarni posnetek z ulic Beograda, po katerih se igralec Ljubičić sprehaja, oblečen v maršalovo uniformo, se pogovarja z mimoidočimi in radovedneži, ki se mu takoj, ko sprejmejo »igro«, začno pritoževati ter se s »Titom« zapletajo v različne pogovore. »S tem video filmom se seveda nismo hoteli na cenen način posmehovati nekdanjemu predsedniku; slo je predvsem za poskus, da bi ljudje navezali dialog z lastno preteklostjo,« je izjavil režiser Žilnik. Distributerska družba Vens pričakuje, da bo sla video kaseta dobro v promet na trzišču. (D. K.)

Za strožjo klasifikacijo filmov

LONDON - Direktor angleškega filmskega urada za klasifikacijo filmov James Ferman nasprotuje predlogu Davida Altona, poslanca v angleškem parlamentu, ki se zavzema za sprejetje strožjih predpisov glede klasifikacije filmov. Alton namrec opozarja, da so nekateri filmi neprimerni za mlajše gledalce, ker je v njih preveč prizorov nasilja in tudi sicer lahko škodujejo otroški psihi. Ferman meni, da bi zaradi strožjih pravil v kategorijo neprimernih filmov za otroke lahko pristili tudi filme kot sta Pleše z volkovi (Dances with Wolves) in Schindlerjev seznam (Schindler's List). O Altonovem predlogu se bo Ferman pogovoril tudi z britanskim ministrom za notranje zadeve Michaelom Howardom. (Reuter)

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 11. do 17. 4. 94)

Prejšnji teden sta bili v Ljubljanskih kinematografi dve premieri: v Kompasu so začeli prikazovati Nebo in pekel Oliverja Stona (671 gledalcev in 335.500 SIT na dvanajstih predstavah), v Domzalah pa so začeli »ogrevati« ameriško in mednarodno uspešno Willy, ki se je v tamkajšnji kinodvorani izvrstno odrezala (s povprečno 162 gledalcev na predstavo). Glede na skromno stevilo predstav je prav tako dobro startal tudi Wayneov svet 2, izjemno visoko povprečje na predstavo pa imajo ta teden vsi trije prvouvrščeni na lestvici: Schindlerjev seznam je imel po 317 gledalcev na prestavo, Klavir 344, Ledena steza pa kar 405! Pretekli teden je slo v Ljubljani v kino skupaj 36.150 gledalcev, kar je zelo visoka številka za ta letni čas (za primerjavo: v tednu med 12. in 18. 4. 93 je bilo le 21.467 gledalcev ali 41, 6 odstotkov manj). Gospa Doubtfire je zbrala 60.183 gledalcev in s tem se povečala prednost pred Cednim deklecom in Jurskim parkom, se vedo pa je na 29. mestu lestvice najboljših v obdobju 1964-94 (pred njo je Cesarstvo cutil s 60.454 gledalci).

Legenda: Prva številka pomeni stevilo predstav, druga št. gledalcev in tretja bruto izkupicek v prejšnjem tednu. Stevilke v oklepajih predstavljajo dosedanj skupni sestevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Ledena steza / Cenex		
23 (35)	9.337 (14.941)	4.121.150 (6.642.950)
2. Klavir / Carnium		
21 (43)	7.235 (12.322)	3.497.900 (6.006.600)
3. Schindlerjev seznam / Karantanija film		
14 (69)	4.435 (22.363)	2.153.600 (10.897.900)
4. Plezalec / Continental Fun		
31 (112)	3.336 (16.763)	1.447.850 (7.378.550)
5. Wayneov svet 2 / Karantanija film		
11 (11)	2.188 (2.188)	984.600 (984.600)
6. Willy / Lj. kinem.		
11 (11)	1.786 (1.786)	803.700 (803.700)
7. Romanca v Seattlu / Continental Fun		
21 (168)	1.159 (22.767)	511.950 (10.083.400)
8. Gospa Doubtfire - očka v krilu / Continental Fun		
14 (285)	927 (60.183)	412.600 (26.645.050)
9. Klub srečnih zensk / Cenex		
18 (21)	759 (953)	337.600 (424.900)
10. Denis Pokora / Lj. kinem		
12 (152)	680 (19.465)	204.000 (8.191.000)

Na mednarodnem trzišču (V. Britanija, Francija, Nizozemska, Švedska, Italija, Avstralija in Japonska) je bilo v tednu med 31. marcem in 6. aprilom najuspešnejših naslednjih pet filmov (izkupicek v milijonih USD):

1. Schindlerjev seznam	7, 61 (47, 71)
2. Philadelphia	5, 36 (32, 68)
3. Nune pojejo 2	3, 76 (20, 23)
4. Pelikanovo poročilo	2, 74 (24, 71)
5. Ledena steza	2, 40 (31, 57)

Igor Kernel

Danci v Cankarjevem domu

V cetrtek in petek bosta v okviru prireditve Praznik danske kulture na sporedu tudi dva zanimiva filma.

Ples z Reglitze (Dansen med Regitze, scenarij in režija Kaspar Rostrup, 1989) je nastal po romanu Marte Christiansen in je tradicionalna zgodba o ljubezni in sovrastvu, o poroki in življenju živahne Reglitze in mirnega Karla Aageja. »Ce bi bila samo za drobce bolj podobna drug drugemu, bi se ze zdavnaj locila,« je v spremno besedilo zapisal režiser.

Jaspersov duh (Det skaldede spogelse, scenarij po lastnem romanu Bent Rasmussen, režija Brita Wielopolska, 1992) je lani zastopal Dance v mladinskem programu berlinskega festivala. Pred poletnim enakonočjem, casom pravljicnih bitij, enajstletni Jasper ob pomoči čudastega ribica Arona, odkrije svet, ki je odraslim in resnim ljudem kajpak neviden. Ker pa srečanje z duhom pusti sledi tudi v naslednjem realnem jutru, se Jasper sprijazni z novim prijateljem - in postane nekakšna danska inacica Petra Klepca.

(T. V.)

GLEDALIŠČE / SEZONA 1993/94 V ŠTEVILKAH

Igralec za največ vlog, gledališče za največ iger

LJUBLJANA - Čeprav se bo sezona v gledaliških hisah uradno zaključila sele konec avgusta in bi bilo primerjanje med številom predstav in zasedenostjo dvoran posameznih gledališč upravičeno sele takrat, smo vseeno že zdaj zaprosili vodstva vseh slovenskih gledališč, naj nam posredujejo nekaj statističnih podatkov.

Tista, ki so se na vprašanja odzvala, predstavljamo v tabeli, izvzeli smo le Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice, ki zaradi neurejenih razmer (gradnja in selitev v novo gledališko poslopje) ni uresničilo načrtovanega programa in bi bilo zato navedanje nekaterih podatkov povsem neobjektivno. V tabeli so navedeni podatki za sezono 1993/94, in sicer največkrat odigrana predstava v sezoni, predstava z največ obiskovalci, največkrat zaseden igralec posameznega gledališča in porast oziroma osip stevila predstav in obiskovalcev.

Lutkovno gledališče Ljubljana

Trdoglavčku poljskega dramatika Jana Wilkowskega z 91 ponovitvami v sezoni 1993/94 (glej tabelo) po številu ponovitev sledi Grofic prasic Ervina Fritza (premiera 17. oktobra 1993) z 51 ponovitvami v LGL in na gostovanjih

ter 9.300 obiskovalci, nato pa Sapramiška Svetlane Makarovič z 81 ponovitvami in 15.478 obiskovalci. Poleg Boža Vovka, ki je do konca letošnjega marca nastopil v 185 predstavah, so bili v tej sezoni največkrat zasedeni Urška Hlebec (165 predstav), Peter Dougan (183 predstav) in Nadja Vidmar (176 predstav). Čeprav se bo sezona v Lutkovnem gledališču ljubljanskem zaključila sele konec avgusta in zato zaključnih ocen in stevilk ne gre napovedovati, za ilustracijo vseeno navajamo nekatere podatke iz lanske sezone: v matični hiši in na gostovanjih (podatek vključuje tudi novoletni in ulični program ter sprevid dedka Mraza) so odigrali skupno 501 predstavo, ki si jo je, skupaj s 25 predstavami, ki so gostovale v LGL, ogledalo 88.076 obiskovalcev.

Slovensko ljudsko gledališče Celje

Uspešnici celjskega gledališča Zelena kapica v režiji Katje Pegan sledi po številu uprizoritev in številu obiskovalcev Rozmanova adaptacija Goldonijeve komedije Sluga dveh gospodov v režiji Francija Krizajca. Do »zaljučka« sezone (30. junija 1994) naj bi doživela 36 ponovitev, ogledalo pa naj bi si jo več kot 9.500 obiskovalcev. Poleg Darje Reichman med

najbolj zasedene igralce SLG Celje lahko prištejemo se Tomaža Gubenska in Renata Jenčka, v upravi gledališča pa so nam zagotovili, da v tej sezoni beležijo absolutni porast stevila obiskovalcev, tako pri razpisu abonmaja, kakor tudi pri prodaji posameznih kart.

Mestno gledališče ljubljansko

V Mestnem gledališču ljubljanskem se tudi to sezono lahko pohvalijo s precejšnjim porastom stevila predstav, pa tudi obiska. Med primerjavo sezon 1992/93 in 1993/94 (za obdobje od začetka sezone do 15. marca) so izračunali, da se je ob 68, 5-odstotnem porastu stevila ponovitev stevila obiskovalcev pove-

čalo za 79, 2 odstotka, kar bi v številkah za omenjeni obdobji pomenilo, da so v sezoni 1993/94 odigrali 214 predstav (57.751 gledalcev), medtem ko so v istem obdobju prejšnje sezone odigrali 127 predstav, ki si jih je ogledalo 32.211 obiskovalcev. Uspešnici Klinika Tivoli (v soboto bo doživela stoto ponovitev) po številu predstav in številu obiskovalcev v matični hiši in na gostovanjih sledi Camolettijeva bulvarka Pridi gola na večerjo (do 15. marca letos so odigrali 38 ponovitev) z 12.042 gledalci, v kateri nastopa tudi Mirjam Korbar, po Tanji Ribič druga najbolj zasedena igralka.

Drama SNG Ljubljana

V Drami SNG Ljubljana,

ki ima razen velike dvorane (460 sedežev) tudi z manjši oder (100 sedežev) v Mali drami, so do konca letošnjega marca na obeh odrih odigrali 283 predstav. Največkrat odigrana predstava Male drame v sezoni 1993/94 je bila Jesihova drama Ljubiti (premiera 5. oktober 1993) s 36 ponovitvami in 3.545 gledalci, najbolj obiskana predstava pa komedija Woodyja Allena Zaigray se enkrat, Sam, v režiji Borisa Cavazze (premiera 19.12.1992) s 3.953 obiskovalci. V sezoni je bila od igralk največkrat zasedena Marijana Brecelj (igra v petih različnih vlogah), od igralcev pa Gregor Baković, Zvone Hribar in Matija Rozman, vsi s šestimi različnimi vlogami.

Miha Trefalt

	Predstava z največ ponovitvami	Predstava z največ obiskovalci	Najbolj zaseden igralec	Porast / osip predstav / obiskovalcev
Mestno gledališče ljubljansko	Klinika Tivoli (od 1.9.93 do 15.3.94) 53 ponovitev	Klinika Tivoli 16.833 obiskovalcev	T. Ribič, M. Korbar	+ 68,5% + 79,29%
SNG Drama Ljubljana	D. Jovanović: Antigona (od 1.9.93 do 31.3.94) 43 ponovitev	I. Cankar: Za narodov blagor 13.731 obiskovalcev	G. Baković, Z. Hribar, M. Rozman	+ 25,6%
Lutkovno gledališče Ljubljana	J. Wilkowski: Trdoglavček (od 1.9.93 do 31.3.94) 91 ponovitev	J. Wilkowski: Trdoglavček 16.504 obiskovalcev	B. Vovk, U. Hlebec	nespremenjeno
Prešernovo gledališče Kranj	R. Cooney: Zbeži od žene (od 1.9.93 do 31.3.94) 37 ponovitev	R. Cooney: Zbeži od žene 10.862 obiskovalcev	T. Oman, B. Oman, J. Zidar	- 9,15% - 8,46%
Slovensko stalno gledališče Trst	R. Harwood: Garderobier (od 1.9.93 do 5.4.94) 22 ponovitev	R. Harwood: Garderobier 7.089 obiskovalcev	V. Jurc	+ 10,28% + 4,27%

DEDIŠČINA / MUZEJSKI MARKETING

Tudi muzeji se morajo aktivno udeležiti tekmovanja za potrošnike

Umrli Bernd Engelmann

MÜNCHEN - Bernd Engelmann, nemški pisatelj, je v četrtek umrl, star 73 let. Kot umetnik in kot dolgoletni predsednik Društva nemških pisateljev je vse do zadnjega ostal angaziran demokrat. Zaradi ostre družbene kritike in prijateljstva s tedanjim predsednikom vzhodnonemškega Društva pisateljev H. Kantom si je nakopal številne politične nasprotnike. Prva Engelmannova uspešnica je bila knjiga Moji prijatelji, milijonarji, (196), sicer pa je napisal kar 50 knjig. (dpa)

Umrli Rudolf Hrušínský

PRAGA - Po daljši bolezni je umrl 73-letni češki igralec Rudolf Hrušínský, eden izmed najslavnejših interpretov lika »dobrega vojaka Svejka«. Umetnik, ki je izhajal iz stare češke igralske družine, se je novembra 1989 v tednji Českoslovaški zavzel za nenasilne politične spremembe. (STA)

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu je včeraj potekal drugi letosnji Muzeoforum, ki ga je organizirala Zveza muzejev Slovenije. Ob dogodku je izšla tudi publikacija Muzeoforum, v kateri so zbrana predavanja iz lanskega in predlanskega leta.

V uvodnem delu srečanja sta se predstavila dva izmed slovenskih muzejev - Piranski muzej s svojimi izpostavami ter Dolenjski muzej iz Novega mesta. Tuja gostja tokratnega Muzeoforuma je bila škotska strokovnjakinja s področja muzejskega marketinga dr. Fiona Combe McLean, ki je med dolgoletnim delom na tem področju izdelala model dokaj uspešnega marketinga za muzejsko kulturno dejavnost. Profesorica Fiona Combe McLean je predavateljica za marketing na stirlinski univerzi na Škotskem, med leti 1989 in 1992 pa se je posebej ukvarjala z marketingom v muzejih kot neprofitnih organizacijah za Komisijo britanskih muzejev in galerij. Na podlagi lastnih raziskav in ugotovitev je svetovala muzejem severovzhodne An-

glije, kako vnesti marketing v njihovo kulturno dejavnost. Za model, ki ga je uveljavila v teh muzejih, je dobila doktorski naziv.

Njen prihod v Slovenijo je podprl Britanski svet Slovenija, Fiona Combe McLean pa je v svojem predavanju, ki ga je poslušalo več kot petdeset slovenskih muzealcev in ljubiteljev muzejev, predstavila svoj pogled na uspešno trženje neprofitnih organizacij. Nakazala je smernice vnašanja temeljnih zakonitosti marketinga v muzejsko dejavnost, kjer pa morajo biti upoštevane specifične lastnosti muzejev. Model marketinga, ki velja za druga, profitna podjetja, je po njenem mnenju lahko uporabljen le kot skelet, dodati pa mu je potrebno značilnosti, ki veljajo za neprofitne, posebno pa kulturne organizacije. Spremenjeni pogoji na trgu so namreč zahtevali tudi od muzejev in drugih podobnih organizacij, da se aktivno udeležijo tekmovanja za potrošnike in si sami priskrbijo čimveč finančnih sredstev.

Vanda Straka

RAZPIS

Natečaj za mlade pesnike in pisatelje

LJUBLJANA - Zveza kulturnih organizacij Slovenije (ZKOS) razpisuje literarni natečaj za 22. srečanje mladih pesnikov in pisateljev Slovenije. Svoje pesmi, prozo, dramska besedila in eseje morajo avtorji poslati v treh izvodih najkasneje do 15. maja. Sodelujejo lahko tisti, ki svojih del še niso objavili, razen v samozaložbi. Besedila morajo biti natipkana, označena s sifro, v zapечатni ovojnici pa je treba navesti podatke o avtorju: ime in priimek, domač naslov, starost in poklic. (STA)

LIKOVNA UMETNOST / RAZSTAVA METKE KRAŠOVEC

Z vsako sliko se približujem tisti, ki bi jo rada naredila, in morda mi bo to uspelo

CELJE - V tukajšnji Galeriji sodobne umetnosti so na ogled slike in risbe znane slovenske slikarke, grafičarke, ilustratorke in profesorice na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost Metke Krašovec. Umetnica razstavlja osem slik, ki jih je ustvarila med letoma 1989 in 1994 ter stideset risb, katerih nastanek sega v tudi nekoliko zgodnejši čas, prvo polovico osemdesetih let.

Obiskovalci galerije, ki ima svoje razstavne prostore v drugem nadstropju Mestnega gradu, deluje pa v okviru celjskega Likovnega salona (v slednjem je avtorica razstavljala že pred dobrimi dvajsetimi leti), se bodo lahko do 12. maja srečali s krhko, prefinjeno umetnostjo in poetičnim ženskim svetom Metke Krašovec.

Razstavljene slike - gre za stiri dela iz cikla Prisostnost ter slike Svetloba, Prehod, Odsev in Trojno ogledalo (slednje tri je lahko javnost na začetku letošnjega leta spoznala v ljubljanski galeriji Eqrna) - so prerez avtoricinega slikarskega ustvarjanja v obdobju zadnjih petih let. Na svojih risbah je, drugače kot na slikah,

skozi ustvarjalni proces, ki je popolnoma neodvisen od miselnega nadzora, papirju podzvestno zaupala svoj krhki in hkrati prvinski notranji svet.

»V zadnjih petih letih sem v bistvu nadaljevala stvari, ki so bile zacete leta 1986. Ta dela so ostreje tiste pozicije. Clovek se z vsako sliko približuje tisti, ki bi jo rad naredil. Mogoče mi jo bo kdaj uspelo narediti. Z besedami se tega ne da povedati, ker tudi sam tega ne veš - če bi imela plan, sploh ne bi

bilo avanture. Teorija ali pojasnjevanje vedno prihaja a posteriori. Najprej je avantura, ko sam ne veš, kam gres - drugače bi to bil krasen dolgčas. Ko nekaj narediš, imaš dvogovor, si na preži... je to ze tisto, kako to ujeti. Sele ko dokončas, veš. To so napetosti, ki so zares ustvarjalne in ki obenem generirajo krize.«

Razstavo del Metke Krašovec je postavila Alenka Domjan, v razstavnem katalogu je svoje misli o umetnici zapisala Meta Gaberšek Prosenec.

Vojo Urbancic

Metka Krašovec: Odsevi, 1993, akril na platno

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA / TEDEN DNI PRED PRVIMI VEČRASNIMI VOLITVAMI

Inkatha bo sodelovala

De Klerk in Mandela sta našla skupni jezik z Buthelezijem

PRETORIJA - Južnoafriški voditelji političnih strank so se v torek sporazumeli o sodelovanju separatistične stranke Inkatha, ki jo vodi Mangosuthu Buthelezi, na prvih večrasnih volitvah prihodnji teden.

»Iskreno upam, da bo ta sporazum končal nasilje v državi,« je na novinarski konferenci, na kateri sta so-

delovala tudi Buthelezi in predsednik Afriškega narodnega kongresa (ANC) Nelson Mandela, izjavil predsednik F. W. de Klerk. Mandela je izjavil, da se želi volitev udeležiti večina Južnoafričanov, med katerimi 8, 5 milijona Zulujev predstavlja največjo etnično skupino. »Sporazum je korak na prejšnjem koraku, spravi, enotno-

De Klerk in Mandela - sedanjí in prihodnji predsednik (Telefoto: AP)

sti in splošnim volitvam,« je izjavil Mandela, ki naj bi postal prvi južnoafriški temnopolti predsednik. »Smo ena država, en narod - Afričani.« V sporazumu je zapisano, da se bo v ponedeljek sestel parlament in potrdil ustavne spremembe, ki dajejo večje pristojnosti zulujskemu kralju Goodwillu Zwelithini, ki je sicer zahteval neodvisno zulujsko državo. Buthelezi je med drugim izjavil: »Z veseljem sporočam, da se bo stranka Inkatha udeležila državnih in lokalnih volitev.«

Mandela je izjavil, da je sporazum izrednega pomena

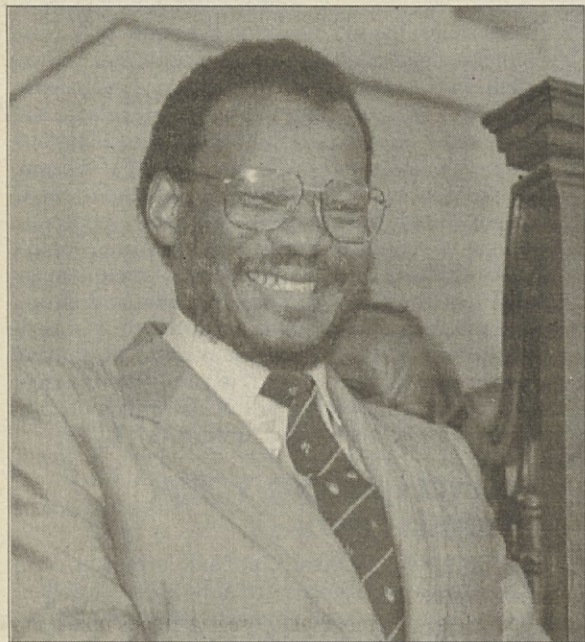
za ustavev naraščajočega političnega nasilja, do katerega je prišlo v predvolilnem obdobju, predvsem med pristasi stranke Inkatha in ANC.

De Klerk je povedal, da naj bi sporazum vključeval nekatere ustavne amandmaje, ki bi zadevali provinco KwaZulu. V političnih nemirih je bilo med izrednimi razmerami od 31. marca v tej provinci ubitih 240 ljudi. Buthelezi je se povedal, da bodo glasovnicam dodali nova imena in spremenili nekatera volilna pravila ter tako omogočili sodelovanje Inkathe na volitvah. »Stranka Inkatha se je odločila za

kompromise, ki ji omogočajo sodelovanje na volitvah, končno pa bi bilo tudi prelivanje krvi in pobijanje,« je izjavil Buthelezi. Voditelji so napisali sporazum, sestavljen iz šestih točk, z naslovom Sporazum za spravo in mir med stranko Inkatha/vlado KwaZulu in Afriškim narodnim kongresom ter Južnoafriško vlado/Nacionalno stranko.

Sporazum podpisnike obvezuje, da bodo zavržali vsakršno nasilje in naredili vse, kar je v njihovi moči, da bodo zagotovili svobodne in poštene volitve.

Rich Mkhondo / Reuter

Voditelj Inkathe Buthelezi je končno popustil (AP)

NOVICE

Granate na ruandske begunce

KIGALI - Spopadi med ruandskimi uporniki in vladnimi enotami v Kigaliju in okolici se nadaljujejo oziroma se vse bolj stopnjujejo. Zrtev med civilnim prebivalstvom je vse več. Predstavniki mirovne misije ZN (UNAMIR) v Ruandi so včeraj sporočili, da je bilo v bombardiranju središča Kigalija ubitih najmanj devet ljudi, več kot 40 pa je bilo ranjenih. Ruandske oborožene sile so namreč z raketami obstreljevale stadion Amahro, kamor se je umaknilo približno 4000 beguncev iz okolice mesta, pa tudi prebivalci Kigalija. (Reuter)

Hamas ponuja Izraelu roko sprave

AMAN, KAIRO - Voditelji militantnega krila PLO Hamas so včeraj izjavili, da bodo Izraelu predlagali spravo, če se njegova vojska umakne z ozemelj, ki jih je zasedla leta 1967. Hamas pa se ne odzval na aretacijo približno sto svojih privrženecv, osumljenih terorističnih akcij, ki so jih v skupni akciji izraelske vojske in tajnih agentov zajeli včeraj v Gazi. V Kairu, kjer se nadaljujejo palestinsko-izraelska mirovna pogajanja, pa naj bi po izjavah vodje delegacije PLO Nabila Saatha dosegli napredek, čeprav Izrael se vedno zavrača pomilostitev vseh palestinskih zapornikov. (Reuter)

Begunci se vračajo v Burmo

COX'S BAZAR (Bangladeš) - Sporazum med burmansko vlado in Visokim komisariatom za begunce, ki so ga dosegli lani novembra, bo kmalu pokazal prve rezultate. V Burmo naj bi se kmalu vrnilo dvesto tisoč beguncev. Leta 1992 je namreč v Bangladeš zaradi strahu pred vojaškim pregonom pobegnilo približno 280 tisoč burmanskih muslimanov z območja Arakana, območja, kjer je muslimansko prebivalstvo v večini. (Reuter)

DANES PO SVETU

LUKSEMBURG - Obisk podpredsednika poljske vlade Luczaka

BUKAREŠTA - Obisk voditelja Palestinske osvobodilne organizacije Arafata

WASHINGTON - Avstrijski kancler Vranitzky se sestane z ameriškim predsednikom Clintonom

ATENE - Neformalno srečanje ministrov za kulturo Evropske unije

POLJSKA

Močna želja in visoka cena za vstop v EU

TIMOTHY HERITAGE, REUTER

VARŠAVA - Skoraj vse oznake države na poljskih avtomobilih so modre barve - »PL« obkroža 12 zlatih zvezdic. Nalepke odražajo željo marsikaterega Poljaka, da bi Poljska postala članica Evropske unije. Sanje niso tako oddaljene od resničnosti, kajti 8. aprila je Poljska uradno zaprosila za članstvo v EU in 18. aprila je bila prošnja tudi obravnavana. Poljsko članstvo v EU je pravzaprav edina točka, v kateri se sicer neenotni politiki strinjajo, ima pa tudi podporo v javnosti. Izjema so le nekateri kmetje.

»Če bo Poljska postala članica EU, se bodo uresničile naše sanje,« je izjavil minister za zunanje zadeve Andrej Olechowski, potem ko je poljsko prošnjo poslal v Atene. Meni, da se bodo pogovori o poljskem članstvu začeli leta 1996 in da bo država do leta 2000 tudi postala članica EU. Poljska je že druga država (prva je bila Madžarska), ki je zaprosila za članstvo v EU. Predstavniki Evropske unije sicer menijo, da so Poljaki preveč optimistični, strinjajo pa se z Olechowskim, da bo pot do EU dolga in trnova. Kljub temu pričakujejo, da bo poljsko članstvo zagotoveno potrjeno v desetih letih.

»O vstopu do leta 2000 sicer ni mogoče zagotovo govoriti, upam pa, da bo Poljska postala članica EU v začetku prihodnjega stoletja,« je izjavil Alexander Dijckmeester, ambasador EU na Poljskem. Poudaril je, da bi poljsko članstvo pomagalo pri vzpostavitvi stabilnosti v Evropi, EU pa bi imela dostop do poljske kulture in znanstvenih dosežkov, bila pa bi tudi nekakšen most proti vzhodu - predvsem proti državam nekdanje Sovjetske zveze.

»Ne gre za enostransko korist. Poljska bolje pozna vzhodni trg, zato je nekakšna odskočna deska proti vzhodu,« je dodal Dijckmeester. Levičarska vlada pravi, da članstvo v EU podpira večina Poljakov. Javnostnega raziskava, izvedena lani novembra, je pokazala, da 85 odstotkov vprašanih podpira članstvo v EU, le pet odstotkov pa jih je proti. Med razlogi »za« je največkrat omenjena potreba po novih trgih. Kljub temu pa si vzhodnoevropske države želijo hitre integracije v zahodni gospodarski in varnostni sistem, ki bi kljuboval dogmatični ruski zunanji politiki in potencialni ukrajinski nevarnosti. Rusija poljskemu članstvu v EU sicer odkrito ne nasprotuje, vendar se nekateri poljski politiki bojijo, da bo povzročala težave.

»Lahko pričakujemo, da bo v prihodnje, ko bo nase članstvo tik pred sprejetjem, začela postavljati vprašanja v zvezi z našim članstvom v EU,« je izjavil neki uslužbenec zunanega ministrstva. Roman Kuzniar, direktor oddelka za planiranje, pa je izjavil: »Če ne bo prišlo do političnih nesoglasij v Rusiji, ki so se vedno mogli, menim, da bodo sprejeli naše članstvo v EU.« Poljski uradniki menijo, da vloga za članstvo v EU ne bo naletela na večje probleme na področju zunanje politike in rivalstva drugih vzhodnoevropskih držav, saj Varšava svoje napore usklajuje z madžarskimi. Druge vzhodnoevropske države si tudi želijo pristopiti k EU, vendar zaradi se neizvedenih reform zaostajajo za Poljsko in Madžarsko.

Standarde bo treba prilagoditi evropskih, kar bo povzročalo preglavice predvsem na področju kmetijstva. Veliko kmetijskih posesti, ki so v zasebni lasti, bo treba prestaviti na druga območja, saj se nahajajo na različnih koncih države. Povprečna poljska kmetija ima le šest hektarjev, kar je po merilih EU malo. Treba bo rešiti vprašanje zadolženosti državnih posesti in zagotoviti sodobno tehnologijo; prav zato bo prilagajanje merilom EU precej drago. Po drugi strani pa se poljski kmetje bojijo konkurence.

Poljski trgovinski primanjkljaj z državami EU je precej visok - v letu 1993 naj bi znašal od 1, 5 do 2 milijard dolarjev. Varšava si močno prizadeva, da bi ga zmanjšala. Prepričani so, da bo trgovanje z »občutljivim« blagom, kot so premog, jeklo, tekstil in hrana, je v glavnem rešen, ker naj bi bile ovire scasoma ukinjene. Kljub temu pa se nekatere vzhodnoevropske države bojijo poljske konkurence - predvsem ko gre za tekstilne in kmetijske izdelke ter jeklo, saj je delovna sila na Poljskem med najnižje plačanimi v vzhodni Evropi. Poljski uradniki menijo, da bodo nekatere države, članice EU, zahtevale uvedbo zaščitnih carin. Olechowski je predlagal postopno včlanjevanje v EU, tako da bo lahko Poljska najprej dosegla politično enotnost in se tako izognila »stroškom in zakasnitvam.« EU se glede teh predlogov ni obvezala, kljub temu pa je glede poljske ponudbe optimistična. »Zavedati se je treba, da bodo vse te spremembe izredno drage, vendar ne gre prezreti spremljajočih ugodnosti,« je izjavil Dijckmeester.

O čem pišejo drugje po svetu

»Zdaj smo že na oni strani moralne tragedije. Na ulicah Gorazda se je odvijala prava politična in diplomatska katastrofa. Srbski strelci niso pokončili le sočutja, temveč tudi idejo, da obstajata pravica in predvsem moč, ki jo lahko uveljavimo. OZN tvega prav tako neslaven konec kot skupnost držav v času fašizma. Tudi takrat je velike upe na trajni mir in novi mednarodni red razblinila vojska agresija Mussolinija in Hitlerja.« (Il Messaggero, Rim)

»OZN je dejansko kapitulirala pred oboroženimi silami odcepiljskih Srbov, njena kapitulacija je zdaj že dokončno dejstvo. Medtem ko sta si Amerika in Nato s svojim močnim orožjem v zadregi mela roke in so birokrati OZN zapravljali čas z nesmiselnimi resolucijami, so Gorazde, ki ga je svet z njegovimi 60 tisoč ujetniki proglasil za 'varovano mesto', raztrgali na kosce. (...) Svet je vse to opazoval, posiljal pomoč, za katero nihče ne ve, kje je obitala, in se ni premaknil. Jezik nasilja je razkril kruto resničnost. Gorazde čaka isti konec kot Srebrenico, na katero so že vsi pozabili, prav tako kot se le redki spominjajo Vukovarja, se enega mesta smrti.« (Corriere della Sera, Milano)

»Ze od začetka je izbira jasna: ali voditi vojno ali pustiti, da se razvija po svoje. Pustili so jo, da divja po svoje. Kajti noben narod, nobena mednarodna organizacija, nobena vojska zveza ni bila pripravljena poslati svojih mož, da bi umirali za Dubrovnik, Vukovar, Gorazde ali Sarajevo. Nic se ni spremenilo. Uspavajo nas iluzije, da bo Rusija spametovala Srbe. To je bilo blazno, toda kdo se v tej vojni sploh se lahko zoperstavi blaznosti?« (Le Quotidien, Pariz)

»So Združeni narodi kot organizacija propadli? Kljub uspehom v Namibiji in Kambodži so ga polomili v Angoli in Somaliji, svojo nalogo v Iraku pa so opravili le polovico. Zdaj so se pogreznili v bosansko močvarno in razprava o njihovi prihodnosti se je spet razplamtela. Vzporednice z njihovim predhodnikom, Zvezo narodov, oživljajo usodne spomine. Ko so po prvi svetovni vojni ustanovili to organizacijo, se je prav tako soočila z razpadli imperiji, etničnimi spori in spori na Balkanu. Tudi ona je izgubila ameriško podporo, zato je razpadla in ni mogla preprečiti izbruha druge svetovne vojne. Ne da bi olupsevali evropsko polomijo, toda tudi mirovna misija OZN je brez polne vključitve ZDA obsojena na propad.« (The Independent, London)

»Se nikoli ni bila mednarodna skupnost tako ponižana, ker ni zmogla dovolj odločnosti, da bi tretjini Srbov povedala, kar jim gre. Medtem ko so v Gorazdu umirali Muslimani, se je z Zahodom poigravala Rusija, ki jo pri življenju ohranja le miloščina Zahoda. Rusija je prevarala svet: vzbujala je videz, da si resnično prizadeva za mir, in tako Nato odvzela vsako možnost ukrepanja. Turčija, ki vse svoje upe usmerja v Washington, si mora odslej vzeti več časa za Moskvo. Če zandarji ne bodo nič prida, bo moral zmagati Veliki brat banditov.« (Sabah, Istanbul)

»Za ameriške predsednike je bistveno 'omejiti razsiretev spora'. Voditelj edine svetovne supersile je na zalost nasel razloge, da nicesar ne ukrene. Pozno je, to drži. Severnoatlantska zveza bi Srbe lahko ustavila, če bi neposredno posredovala po začetku sovražnosti proti Sloveniji in Hrvaški junija 1991. Letala Nata bi lahko utisala topništvo, ki je novembra 1991 z zemljevida izbrisalo Vukovar. Le nekaj dni pozneje bi lahko potopila vojne ladje, ki so obstreljevale Dubrovnik, mesto, ki ga je Unesco proglasil za prvi dragulj svetovne kulturne dediščine. Toda zakaj so Evropejci dali prednost redu v Somaliji ali miru v Kambodži, če so preveč obotavljivi, da bi pogasili plamene na lastni celinii? Zakaj je Americanom toliko do tega, da Nato obstane, če vojaki nimajo druge naloge, kot da korakajo na paradah? In zakaj se tako razburjajo nad hitrim povratkom Rusije v diplomatsko in vojsko igro, če so se zadovoljili s tem, da zapolnijo prazni prostor? Dejstva, ki jih danes priznavamo na Balkanu, prinašajo nevarnost, da se bodo kmalu sesule še druge domine.« (Le Figaro, Pariz)

»Srbi se norčujejo iz sveta in svet ob tem molci. Pljuvajo nam v obraz in nas ignorirajo. Srbi z eno roko podpisujejo mirovne sporazume, z drugo pa se vedno streljajo - tako kot v primeru Gorazda. (...) Izraelski narod, na katerega trpljenje je svet odgovoril le z molkom, ne sme molcati ob pogledu na to klanje.« (Maariv, Jeruzalem)

»V zasebnih pogovorih jugoslovanski oficirji priznavajo, da obstaja še en razlog za polom - nespravipljivi poveljniki bosanskih Srbov Ratko Mladić. Tega moža ne moreta nadzirati ne Karadžić ne Milošević. Mladić ima močnega prijatelja v vodstvu nekdanje jugoslovanske vojske in mu celo vsemogočni srbski predsednik ne more do živga.« (Izvestija, Moskva)

»Gorazde bo pripadlo Veliki Srbiji. To je mogoče zaključiti iz obnasanja OZN v zadnjih dneh. Le malo verjetno je, da se bo svetovna organizacija odločila za akcijo, ki bi prekrizala račune velikosrbskih nacionalistov. O tem govori že Akasijeva izjava, da bo OZN verjetno umaknila modre celade. Če naj bi bil ta stavek grožnja, potem se moramo vprašati, na katerem planetu živi ta predstavnik OZN. Na splošno se zdi, da zahodni posredniki niso dorasli srbskemu voditelju Karadžiću in njegovemu patronu Miloševiću v Beogradu. Niso mogli ali hoteli sprevideti, da ta dva vecinoma obljubljata prav nasprotno od tistega, kar se pozneje zgodi. Ko je zdaj Karadžić na Palah govoril o miru, se je general Mladić s tanki zapeljal v Gorazde. Ze od začetka bosanske krize je kancek naivnosti v vsakem poskusu, da bi z mednarodno diplomacijo pogasili balkanski požar.« (Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt)

»In Rusi? Njihova dvomljiva igra - enkrat posredniki, drugic pomocniki - je najpomembnejši dejavnik ozadja tragedije: rohnenje iz Moskve je prestrašilo že tako neodločni Zahod in spodbudilo Srbe, ki imajo dobro razvit posluh za vsak prenos moči. Danes je ruski posrednik Curkin 'globoko razočaran'. Srbi se nikoli 'v tako kratkem času niso prelomili toliko obljub'. Zaradi dvojne igrske ruske diplomacije moramo zdaj brzdati svoje sočutje. V uri resnice so oni in Zahod razkrili, da 'svetovna skupnost' ni nič drugega kot vsota nasprotujočih si interesov.« (Süddeutsche Zeitung, München)

GORAŽDE / UNPROFOR SAMO NEMOČNO OPAZUJE

Poziv za evakuacijo dvestotih ranjencev

Srbi so se v Lukavici pri Sarajevu polastili težkega orožja

SARAJEVO, GORAŽDE - Srbsko topništvo in ostrostrelci tudi v tork niso nehali obstreljevati mesta, v katerem se pod rusevinami stiska 30 tisoč prebivalcev in več kot se enkrat toliko beguncev iz vasi, ki jih je srbska vojska zasedla v okolici mesta, nekateri že od začetka vojne v BiH.

Poročila, ki jih iz oblegane muslimanske enklave na vzhodu države posiljajo se redki predstavniki humanitarnih organizacij, ki so ostali v mestu (Visoki komisariat ZN za begunce, Rdeči križ, Zdravniki brez meja), so

dramatična in govorijo celo o možnosti, da so Srbi v blizino bolnišnice - to že tako ali tako nenehno obstreljujejo ostrostrelci in topništvo - izstrelili granate z bojnimi strupi.

Granata je zadela bolnišnico, begunski center in stavbo, ki so jo v zadnjem času uporabljale mednarodne humanitarne organizacije, je v Sarajevu sporočil tiskovni predstavnik UNHCR Kris Janowski. Zato so morali ranjence prenesti v klet. Samo od ponedeljka zvečer je v bolnišnici umrlo enajst ljudi. V dvajsetih dneh obnovljenih srbskih

napadov na mesto je umrlo že več kot 313 ljudi, več kot 1.100 pa je bilo ranjenih. Natančno stevilo mrtvih in ranjenih pa bo znano sele, ko se bo ta groza končala, saj zaradi nenehnega obstreljevanja ni mogoče do mrtvih in ranjenih na ulicah in pod rusevinami his.

Predstavniki organizacije Zdravniki brez meja je vse strani pozval, naj ustavijo spopade in omogočijo evakuacijo več kot 200 hudo ranjenih prebivalcev Goražda, ki bi po njegovih besedah potrebovali nujno medicinsko pomoč.

Predstavniki Unproforja v Sarajevu so tačas nemočni, saj bi uporaba Natovih letal v sedanjih razmerah res ogrozila tudi civilno prebivalstvo. Srbi so le dvesto metrov od bolnišnice, iz katere zaradi nenehnega obstreljevanja ni mogoče evakuirati ranjencev. Srbski vojaki so z Lukavice v blizini Sarajeva odpeljali osemnajst kosov težkega orožja, ki so ga v skladu s sporazumom o premirju v Sarajevu predali pod nadzor, in tako prekršili dolocila omenjenega sporazuma. Radovan Karadžić pa vsemu svetu gro-

zi z novo razširitvijo spopadov, ce bi se Unprofor odločil uporabiti silo proti njihovim vojakom. Toda Srbov in njihovih splotk so se očitno navelicali celo Rusi. Predsednik Jelcin je izjavil, da bodo ruski diplomati nehali igrati posredniško vlogo med Srbi in OZN, pogovore z njimi pa je prekinil tudi odposlanec ZN za nekdanjo Jugoslavijo Jasusi Akasi. Celotno iz ZDA prihajajo spodbudnejša poročila o »izdelavi nove strategije v zvezi z vojno v BiH«. Odločnejši je tudi generalni sekretar ZN Butros Gali, ki je v pismu vodilnemu Nata zaprosil za obsežnejšo letalsko podporo v BiH, ki bi se gala tudi nad druga »varovana območja«.

(AFP, Reuter, dpa)

ZN bi si radi oprali roke

NEW YORK - Zaupanje Organizaciji združenih narodov se je zamajalo ob polomu v Goraždu, zato si ZN z muko prizadevajo, da bi spet prevzeli pobudo v BiH z zamisljo, da bi letala pod vodstvom Nata zavarovala redka območja, ki so se v muslimanskih rokah. Generalni sekretar ZN Butros Gali je v ponedeljek zvečer v New Yorku sporočil, da je pismo s to pobudo že poslal Manfredu Woernerju. Za predstavnike ZN je namreč treba pridobiti nov sklep Nata, ki bi omogočil kaj več kot sporno »letalsko podporo« za obrambo modrih celad. Zato je Butros Gali omenil uporabo »letalskih napadov«, s katerimi bi zavarovali šest bosanskih mest, ki so jih ZN lani razglasili kot »varna območja«, tista, po katerih se stegujejo svoje roke Srbi, kar so dokazali zadnji dogodki v Goraždu.

Analitiki omenjajo, da se je Gali s pismom Nata skušal znebiti problema, ki se spreminja v vse večji madež njegove organizacije, poleg kritik, ki jih je doživel po dogodkih v Somaliji in zlasti v Ruandi. »Znova smo se znašli v težavnem obdobju«, je priznal Alvaro de Soto, svetovalec generalnega sekretarja ZN. Ob tem je pripomnil, da se ZN vedno soočajo z »institucionalnimi omejitvami«, saj niso »več kot sredstvo, ki je na voljo« državam članicam, katerih interesi se pogosto razhajajo. Ob najnovejši pobudi o Bosni se zdi, da je Butros Gali prezrl ugovore, ki jih je izrekla Rusija.

Predstavniki Moskve pri ZN Julij Voroncov se je namreč uprl vsakršni možnosti letalskih napadov, ki bi »po-

tekali samodejno in brez razlikovanja«, ne da bi jih odobril VS. Diplomati, ki je blizu veleposlanici Madeleine Albright, pa je namignil, da ta ni skusala odvrniti Butrosa Galija od namere, da Woernerju poslje pismo. Albrightova pa je izjavila, »da je v tem trenutku nujna nova pobuda« za mir v Bosni z učinkovito »kombinacijo diplomatskih in vojskarskih sredstev«.

Do sporočila Butrosa Galija o pismu je prišlo prav v času, ko je visok predstavnik ameriske administracije izjavil, da so svetovalci Clintona predlagali vrsto možnosti, s katerimi naj bi ustavili Srbe v Bosni, »te pa naj ne bi bile omejene zgolj na diplomatska prizadevanja«.

Te možnosti je Washington že zacementiral proučevati v tork. Po drugi strani pa ima Francija očitno veliko večje težave, ko zeli skozi VS ZN spraviti nacrt resolucije, po kateri bi do premirja v Goraždu prislo podobno kot v Sarajevu, z demilitarizacijo mesta.

Neuvrščene in muslimanske države francoskemu nacrtu nasprotujejo, saj njegov sprejem pogojujejo s takojšnjo odpravo embarga na uvoz orožja, kar zahteva tudi sarajevska vlada. Predlog francoskega predsednika Mitterranda, da bi nemudoma začeli pogajanja, pri katerih bi združili vse sile EU, ZDA, Rusije in OZN, pa so druge članice VS sprejele zadržano, očitno v strahu, da Srbi ne bi izkoristili tudi te pobude, kot so komentirali v diplomatskih krogih. Washington pa je menil, da je Mitterrandov predlog razmere »se niso dozele«.

Réné Slama / AFP

Butros Gali - tarča kritik z vsega sveta (Telefoto: AP)

RUSIJA / V KREMLJU SO BESNI

Kozirjev in Čurkin imata dovolj srbskega prevarantstva

MOSKVA - Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev je v tork dejal, da bosanski Srbi se vedno obljublajo, da ne bodo zavzeli obleganega Goražda, ob tem pa je posvaril Pale, naj nikar ne preizkušajo potrpežljivosti svetovne skupnosti.

Po srečanju z Jaserjem Arafatom v Moskvi je Kozirjev spregovoril novinarjem tudi o balkanski krizi in podprl pobudo francoskega zunanjega ministra Alaina Juppeja, ki je predlagal, naj mednarodna skupnost oblikuje enotno stališče do vojne v Bosni in končno uskladi svoje delovanje. Besede Andreja Kozirjeva so bile odraz narasčajoče jeze Kremlja, ki ponavljajo se obljube bosanskih Srbov posluša z vse večjim dvomom. »Srbi kar naprej zagotavljajo, da se strinjajo z nadzorom Organizacije združenih narodov nad varnostnimi območji v Bosni,« je dejal vodja ruske diplomacije.

Vitalij Čurkin, namestnik ministra Kozirjeva in poseben odposlanec predsednika Jelcina za nekdanjo Jugoslavijo, se je v ponedeljek ponoči vrnil z napornega posredovanja med bosanskimi Srbi in predstavniki ZN v Bosni in Hercegovini, ter predlagal, naj Moskva nemudoma prekine pogajanja z bosanskimi Srbi, ter razkrije njihovo dvoilčnost. Močno uzaljen, ker se Pale očitno »pozvija« na »uspehe« moskovske diplomacije, je zarobantil: »Opravka imajo z velikansko silo, ne pa s kakšno banana republiko!«

Minister Kozirjev je omenil tudi pogovor z Alainom Juppejem, s katerim sta razpravljala o morebitni skupni strategiji Rusije, Združenih držav Amerike, Evropske unije in ZN do bosanske-

Vitalij Čurkin (Telefoto: AP)

ga vprašanja. »Za to si že dolgo prizadevamo in upam, da bodo nasi ameriski prijatelji to pobudo sprejeli z odobravanjem,« je dejal.

Vitalij Čurkin pa se je v tork sestal tudi z voditelji ruskih parlamentarnih skupin, da bi jih prepričal o nujnosti spremembe odnosa do bosanskih Srbov, kjer bi morala po njegovem mnenju Rusija zavzeti precej trša stališča. Po srečanju s predsednikom državnega zbora Ivanom Ribkinom je Čurkin povedal, da si prizadeva za »pravilno razumevanje dogajanja v Bosni in Hercegovini«.

V zvezi z ostrimi besedami, ki jih je izrekel po vrtnitvi z Balkana, pa je pojasnil: »Ruski politični krogi in javnost bodo gotovo razumeli zaskrbljenost, ki sem jo povsem upravičeno izrazil.« Tega pa verjetno ni mogoče reči za nacionaliste in komuniste v državnem zboru in svetu federacije, saj ti vztrajno zagovarjajo podporo srbski strani. Spodnji dom ruskega parlamenta bi utegnil o bosanskem vprašanju razpravljati že v sredo na zaprti seji.

Oliver Wates / Reuter

NOVICE

Žirinovski ni več tako priljubljen

MOSKVA - Priljubljenost skrajno nacionalističnega voditelja Vladimirja Volfovica Žirinovskega pri Moskovčanih je aprila zdrsnila na šest odstotkov, ceprav je se decembra lani dosegala 16 odstotkov, je v tork objavil dnevnik Moskovskaja pravda, po katerem se je v najnovejši javnomnenjski anketi s 13 odstotki na prvo mesto uvrstil Boris Jelcin. Žirinovski, cigar stranka si je med lanskoletnimi parlamentarnimi volitvami pridobila kar 60 sedežev od 450 v spodnjem domu ruskega parlamenta, dumi, se je pred štirimi meseci po javnomnenjskih raziskavah uvrstil na drugo mesto, neposredno za liberalnim ekonomistom Jegorjem Gajdarjem. Tudi to raziskavo je izvedla Moskovskaja pravda. Gajdarju, ki je lani decembra s 26 odstotki požel največ glasov zaupanja, se je popularnost prav tako močno zmanjšala, saj mu med 1620 Moskovčanov, kolikor so jih vprašali o tem, zaupa le deset odstotkov. Gajdar je zapustil vladne vrste sredi letosnjega januarja. Kljub šestim odstotkom manj, ki jih ima ruski predsednik Boris Jelcin s sedanjimi 13 odstotki, se se vedno nahaja na prvem mestu te javnomnenjske raziskave, pri kateri, opozarja Moskovskaja pravda, zeli sodelovati vse manj Moskovčanov. Jelcin se je uvrstil nekoliko pred Grigorijem Lavlinskim, zmernim gospodarskim reformatorjem in poslancem dume, ki mu v aprilu zaupa 11 odstotkov Moskovčanov, lani decembra pa se je tako izreklo 16 odstotkov vprašanih. (AFP)

Bomba pred hišo diplomata ZRJ

ANKARA - Včeraj je pred hišo jugoslovanskega diplomata Zivorada Simica v Ankari odjeknila eksplozija podtaknjene bombe, ki je na srečo povzročila le gmotno škodo in ni zahtevala človeških žrtv. Zaenkrat odgovornosti za atentat ni prevzel se nihče, pred jugoslovanskim veleposlanstvom v Ankari pa so poostriili varnostne ukrepe. (Reuter)

Libanon je pretrgal vezi z Irakom

BEJRUT - Libanon je v ponedeljek pretrgal se zadnjeodobna zrahljana diplomatske vezi z Irakom, saj namerava pred sodišče postaviti dva iraska diplomata, osumljena sodelovanja pri umoru irskega disidenta v Bejrutu, so sporočili viri blizu libanonskemu pravosodnemu ministrstvu. Libanon je iraskemu atašeju ma za kulturo in gospodarstvo, Mohamedu Kathemu in Talebu as-Suheili, diplomatsko imuniteto odvzel 12. aprila, ko ju je priprl, s tem pa ogrozil diplomatske odnose z Irakom. Libanonska vlada, ki jo podpira Sirija, je vse vezi z Irakom dokončno pretrgala v ponedeljek in iraskim diplomatom ukazala, da najpozneje v 72 urah zapustijo državo. (Reuter)

So spet na delu iraški agenti?

TEHERAN - »Zanesljivi viri trdijo, da je Irak v Iran poslal stiri saboterje, ki po državi podtikajo bombe,« je sporočil iranski radio po včerajšnji eksploziji podtaknjene bombe v središču Teherana. Eksplozija podtaknjene bombe, ki je že druga letos, je odjeknila ob enem najbolj prometnih križišč v mestu. V njej so bili poškodovani nekateri mimoidoci, veliko gmotne škode pa je naredila na bližnjih trgovinah. Iran za večino bombnih napadov v preteklih letih, ki so se začeli po islamski revoluciji leta 1979, obsoja iraske agente. (Reuter)

KOMENTAR

Srbi ubijajo, Washington pa še vedno razmišlja

Današnji sestanek Nata morda odločilen

WASHINGTON - V soocenju med balkansko močno državo Srbijo in najmočnejšo državo sveta ZDA so se eni odločili za akcijo, drugi pa se vedno razmišljajo, kaj naj storijo. Akcija je se vedno na srbski strani. Medtem ko Srbi kljub zahodnim in ameriskim protestom se naprej napadajo Goražde, njihovi vojaki pa so celo vdrl v skladišče Združenih narodov in odnesli protiletalsko orožje, se bo ameriški predsednik Clinton tudi v torkovih popoldanskih urah po ameriskem času - v slovenskem sredinem jutru - pogovarjal s svojimi svetovalci za nacionalno varnost o položaju na območju nekdanje Jugoslavije.

Dobro obveščeni krogi trdijo, da bodo državni sekretar Warren Christopher, obrambni minister William Perry, general John Shalikashvili, svetovalec za državno varnost Anthony Lake, direktor Cie James Woolsey in veleposlanica v OZN Madeleine Albright svojem predsedniku predlagali napad na srbske položaje okrog Goražda in razširitev akcij Severnoatlantske vojske zveze na druga zaščitena območja v Bosni.

V sredo, ko se bo v Bruslju sestal severnoatlantski svet, vladajoče telo zahodne vojske zveze, naj bi Američani svojim evropskim zaveznikom predlagali odločnejši obracun s Srbi. Priloznost za kaznovanje povzročitelja balkanskih vojn je po prepričanju bližnjih sodelavcev ameriskega predsednika enkratna, saj po neuspešnem posredovanju ruskega diplomata Čurkina ne pričakujejo več tako ogorčenih protestov iz Moskve,

kot so jih Američani doslej poslušali ob vsaki odločnejši akciji v Bosni.

Za vojsko akcijo, ki bi presegla sedanja pooblastila zvezi Nato za zaščito vojakov Združenih narodov, govorijo srbski agresivni interesi na Balkanu in neprijeten občutek v ZDA po nenehnih srbskih izigravanjih. Predsednik Clinton je se v nedeljo večerjel, da bodo Srbi prenehali napadati Goražde. Republikanski politični tekmeči s senatorjem Bobom Doleom na celu so predsednika že začeli obtoževati, da ne zna voditi zahodne vojske zveze in reševati najpomembnejših mednarodnih kriznih žarišč. Toda številni razlogi govorijo proti ameriški akciji v Bosni. Predsednik Clinton, ki ni niti sam preveč navdušen nad ameriskim posredovanjem po svetu, bi moral namreč za vojsko akcijo zveze Nato ali za oborožitev bosanskih Muslimanov prepričati se bolj obotavljive evropske zaveznike.

Negotovost o namenih ameriske vlade je podobna tisti pred skoraj natančno letom dni, ko so Američani tako kot zdaj Srbom grozili z vojskim kaznovanjem. Na koncu so se umaknili in dovolili desetstisoce novih žrtv. Sredin sestanek članic zveze Nato bo pokazal, ali bo tokrat drugače. Medtem pa mediji poročajo tudi o prepirih med Belo hiso in zunanjim ministrstvom zaradi Makedonije. State Department namreč zahteva, naj predsednik Clinton v Skopje čim prej pošlje veleposlanika, da bi preprečil grško nagajanje in širitev balkanske krize proti jugu polotoka.

Barbara Kramzar

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.00	Video strani
09.25	Tisoc in ena Amerika, 16/26 del spanske risane serije
09.50	Videošpon
10.50	Iz življenja za življenje: znanje za znanje
11.20	V drugačni luci, 2/4 del nemške dokumentarne oddaje
11.50	Od pola do pola, 7/8 del angleske dokumentarne serije
12.40	Poslovna borza
13.00	Poročila
13.05	Video strani
15.00	Svet na zaslonu, ponovitev
16.00	Zasedanje državnega zbora, prenos
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	Pari, tv-igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarisce
20.30	Film tedna: Tujec , indijski film, 1991
	Velika mala zgodba
22.35	Sejem informatike
22.40	TV dnevnik 3, VPS 2240
	Sova
23.05	Popolna tujca, 6/22 del ameriske nanizanke
	Pravila nakupovanja
23.35	Vse ali nič, 2/3 del angleske nadaljevanke
	Lazi
00.30	Video strani

SLOVENIJA 2

15.30	Video strani
15.45	Televizijska konferenca
17.00	Moc in slava:
	Znanilci sprememb
	Sova, ponovitev
17.30	Zakonca Fields v Franciji, 4/18 del angleske nanizanke
	Igrajo: Anton Rodgers, Julia McKenzie, Pamela Salem, Karen Ascoe in drugi; režija Mark Stuart, James Gilbert in Derrick Goodwin.
	Vodovodar
18.00	Vse ali nič, 1/3 del angleske nadaljevanke
	Dolgovi
18.30	Kronika, 24 del kanadske dokumentarne serije
	Sojenje v Nürnbergu
19.30	Tv dnevnik 2
20.10	Sportna sredo
22.20	Praski komorni balet:
	P. Smok - W.A. Mozart: Glasbena sala
22.50	Svet poroca
23.25	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.15	Luc svetlobe, ponovitev 147. dela ameriske nadaljevanke
13.05	Rodeo, ponovitev
13.35	Elizije - Slavko Mahne in vrhovni bog, 3. del
14.05	CMT
14.30	Borza dela
14.45	CMT
16.10	Spot tedna
16.15	Na velikem platnu
16.30	Vaski milijonarji, pon. 1. dela cb nadaljevanke
17.00	Državnik novega kova, pon. 3/4 dela angl. hum. nanizanke
17.30	Ljubezenska prevara , ponovitev ameriskega filma
19.10	Luc svetlobe, 148. del ameriske nadaljevanke
20.00	Call Selection, glasbena oddaja
20.30	Učna leta, 10. del ameriske nadaljevanke
21.00	Poročila
21.20	Vaski milijonarji, 2. del cb nadaljevanke
21.50	Dance Session, 28. oddaja o plesu
22.20	Elizije - Slavko Mahne in vrhovni bog, 4. del
22.50	Neznani leteci predmeti, dokumentarna oddaja
23.50	Poročila
00.10	Spot tedna
00.15	Na velikem platnu
00.30	CMT
00.45	Borza dela
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

17.00	Program Discovery
19.00	Obvestila in napoved filmov
19.10	Risanka
19.20	Bravo Maestro; 19.30 TV akvarij
20.05	Aktualno
20.20	Going Steady, komedija
21.38	Video strani
23.00	Program Discovery
01.00	Adult Channel

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Uno-
	mattina, vmes (7.00,
	8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Odpri prostor
10.00	Dnevnik
10.05	Film: L'incredibile viag-
	gio verso l'ignoto, vmes
	(11.00) dnevnik, risanke
12.00	Nan.: Blue jeans
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Tednik o kulturi in ak-
	tualnosti Primiissima
14.20	Dok.: Kvarkov svet
15.00	Nan.: Saranno famosi
15.45	Mladinski variete: Uno
	per tutti, vmes variete, ri-
	sanke in aktualnosti
16.15	Nan.: Dinosauri tra noi,
	17.30 Zorro
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: In viaggio nel tem-
	po (i. Scott Bakula)
19.00	Variete: Grazie mille!!!
19.50	Vreme in dnevnik
20.25	Nogomet: Sampdoria-
	Ancona (pokal Italije, fi-
	nale, iz Genove)
22.25	Nan.: Alfred Hitchcock
23.00	Aktualno: Ob 23-ih
23.30	Sportna sredo: IP v od-
	bojki play off
0.25	Dnevnik in vreme
0.35	Dok. DSE Sapere
1.05	Film: Linea di fuoco
	(dram., Nem. '86)

RAI 2

6.35	V kraljestvu narave
7.50	Oddaja zanjmlajse
8.20	Nan.: Black Beauty
8.45	Dnevnik Euronews
9.00	Nan.: Lassie, 9.30 Il me-
	dico di campagna
10.20	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik , gospodarstvo
	in vreme
13.40	Nad.: Santa Barbara,
	14.45 Beautiful
15.30	Dnevnik
15.35	Kronike v živo: Detto tra
	noi
17.00	Dnevnik in TG 2 Motori
17.20	Pogum življenja
18.20	Sportne vesti
18.30	In viaggio con Sereno va-
	riabile
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventientanti
20.40	Film: Bingo Bongo kom.,
	It. '82, i. A. Celentano,
	Carole Bouquet)
22.30	Aktualno: Mixer
23.15	Dnevnik dosje in vreme
0.05	DSE - Pregled tiska
0.20	Filmske novosti
0.25	Pogum življenja
1.25	IP v ženski kosarki

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrare-
	te, vmes aktualnosti
7.30	Kulturni dnevnik Tortu-
	ga, 9.00 Piccola posta
9.15	Euronews, dok. Zenith
10.00	DSE - Parlato semplice
12.00	Dnevnik
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.30	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Italija - Jug
15.15	Sport: Derby, rugby,
	15.30 kolesarstvo Freccia
	Vallone
16.40	DSE - Odprta sola
17.25	Odd. o kulturi Il giardino
	di Oz, 17.25 Leonardo ,
	18.00 dok. Geo
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	L'approfondimento,
	Blob, Una cartolina
20.30	Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Milano Italija
23.45	Aktualno: Pubblimania
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

7.00	Nanizanka, 8.00 nad. Pic-
	cola Cenerentola, 8.30
	Valentina
9.00	Variete: Buona giornata
9.10	Nad.: Camilla, 10.25
	Guadalupe, 11.00 Febbre
	d' amore, 11.45 Maddale-
	na, 12.30 Antonella,
	vmes (11.30) TG 4
13.30	Dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri, 15.00 Pri-
	mo amore, 15.40 Princi-
	pessa, 16.15 Topazio
17.10	Kviz: La verità, vmes
	(17.30) dnevnik
17.35	Rubrika o lepoti
18.00	Funari News, vmes
	(19.00) dnevnik
20.30	Film: Samson in Dalila
	(zgod., ZDA '49)
23.00	Film: Belli e dannati
	(dram., '91, i. R. Phoe-
	nix), 23.45 dnevnik
1.15	Film: Dove vai in vacan-
	za? (kom., It. '78)

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Sarà vero?
15.25	Aktualno: Agenzia matri-
	moniale
16.00	Otroski variete, vmes ri-
	sanke
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è
	giusto, 19.00 La ruota
	della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: Conflitto di classe
	(dram., ZDA '90, i. Gene
	Hackman)
22.45	Aktualno: Spazio 5 (vodi
	E. Mentana)
23.30	Variete: Maurizio Costan-
	zo Show, vmes (24.00)
	dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.30	Odpri studio
12.35	Fatti e misfatti
12.45	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI,
	16.05 Smile
16.10	Nan.: I ragazzi della pra-
	teria
17.25	Variete: Benny Hill
17.40	Sport studio
17.55	Nan.: Power Rangers,
	18.30 Bayside School,
	Genitori in blue jeans
19.30	Odpri studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Film: Pazzo di te (kom.,
	ZDA '89, i. J. Gian)
22.30	Film: Brivido (fant., ZDA
	'86, i. E. Estevez)
0.30	Aktualno: Tu Italia
0.40	Sport studio
1.30	Film: Blastfighter ('83)

TELE 4

13.30	19.30, 23.15 Dogodki in
	odmevi
20.30	Nad.: Amanti
23.05	Gospodarska stran

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25 22.30 Dnev-
	nik, 13.30 TMC Sport
14.05	Film: Il cavaliere impla-
	cabile (vestern, '54)
15.40	Variete: Tappeto volante
20.30	Film: Un assassino nel
	buio ('87, i. T. Atkins)

Koper

16.00	Euronews - TV novice
16.10	Sanremo '94:
	44. Festival italijanske
	popevke, 2. del
17.40	No Comment
18.00	Slovenski program:
	Minestra, mladinska od-
	daja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški
	program:
	Življenje Franza Liszta,
	5/6 del nanizanke
20.30	Stanje stvari - kultura,
	vodi Natasa Melon
21.15	Slovenski magazin
22.00	No Comment
22.15	TV dnevnik
22.30	Polfinale evropskega ko-
	sarkarskega prvenstva:
	Olympiakos - Panathina-
	ikos, posn. iz Tel Aviva

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Divje zivali ob Steppen-
	seeju, pon.
10.15	Nezna past, pon. ameri-
	skega filma
12.10	Reportaze iz tujine
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi
13.35	Družinske vezi
14.00	Dr. Kulani-zdravnik na
	Havajih
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroski program
15.45	Smrkci
16.00	Artefix
16.30	Kremenckovi
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Mi
18.30	Kralj nageljnov, serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Kvartet Schrammel, nem-
	ska komedija
21.55	Pogledi od strani
22.05	Zrtev posilstva, 2., zadnji
	del ital. filma
23.30	Cas v sliki
23.35	Roselyne in levi, franc.
	melodrama
01.30	FBI, serija

ORF Avstrija 2

14.50	Tisoc mojstrovin:
	Paolo Veronese:
	Poroka v Kani
15.00	Lipova ulica, serija:
	Prvi korak
15.30	Oblikovalka narava, pon.
	2. dela dokum. serije
16.00	Dedek na posodo
16.50	Izlet v preteklost
17.00	Poklici
17.30	Zemlja in ljudje:
	Pocitnice na konjskih
	kmetijah
18.00	Pri Huxtablovih:
	Desetletni spor
18.30	Ali je to res?, igra
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Sport
21.30	Crno na belem
22.00	Vecerni studio
22.35	Spomini
23.35	Sport:
	Hokej: Avstrija - Rusija,
	iz Zell am Seeja
00.30	Hello Austria, hello Vi-
	enna
01.00	Poročila

Hrvaška 1

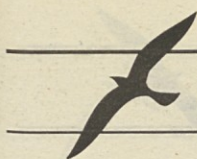
10.00	Poročila
10.05	Solski spored
	Dober dan, ucenci
10.10	Pismo in slika
10.25	Slogi in obdobja:
	Antika - Rim
10.55	Okić - mesto in zupanija
11.35	Sandokan, 16/26 del risa-
	ne serije
12.00	Poročila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 72/199 del
	mehiske nadaljevanke
12.40	Prava igralca, 14., zadnji
	del am. humoristicne na-
	nizanke
13.05	Ciklus filmov Clint East-
	stwooda:
	Neizprosno , ameriski
	film, 1976
	Igrajo: Clint Eastwood,
	Tyne Daly, Harry Guardi-
	no, Bradford Dillman,
	John Mitchum in drugi;
	režija James Fargo.
14.40	Monofon
15.30	Ucimo se o Hrvaski
16.00	Poročila
16.05	Ljubezenske zgodbe, pon.
16.30	Besede, besede, besede
17.00	Hrvaška danes
18.00	Poročila
18.05	Kolo sreće
18.35	Santa Barbara, 692. del
	ameriske nadaljevanke
19.18	Loto 7/39, 1. zrebanje
19.30	Dnevnik 1
20.10	Loto 7/39, 2. zrebanje
20.15	Usode: Vabe, dokumen-
	tarna oddaja
21.00	Iskanja, politični maga-
	zin
21.45	Poročila
21.50	Ekran brez okvira
22.50	Slika na sliko
23.50	Poročila v nemscini

Hrvaška 2

15.30	TV-koledar
15.40	Sandokan, pon. 16/26 de-
	la risane serije
16.05	Neprimerna zenska, pon.
	2/4 dela am. nadaljevan-
	ke
16.55	Veliki Dan Patch, ameri-
	ski cb film, 1949
	Igrajo: Dennis O'Keefe,
	Gail Russell, Ruth War-
	rick in drugi; režija Jo-
	seph M. Newman.
18.30	Terra X, ponovitev 8., za-
	dnjega dela dok. serije
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.15	Polna hisa, 17/22 del am.
	humoristicne nanizanke
20.45	Neprimerna zenska, 3/4
	del am. nadaljevanke
21.35	Gospodarski vodice
21.45	Christian, danski film
23.20	Metalmanija
00.20	Video strani

MTV Madžarska

09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Ste zvonili, milord?, an-
	gl. humor. serija
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Ucbeniki in metode
13.05	Menedžment, serija
13.20	TV Potpourri, avstr. film
14.05	Vivat, Benyovszky, pon.
	Vaska TV
15.30	Izložba
16.00	Dnevnik
16.12	Nacionalna zakladnica
16.22	Igrice za vrte
16.45	Zunanje zadeve, serija
17.15	Slike iz Rima
17.30	Gospodari pametno
18.00	Vklopi, otroški program
18.35	Maček v zaklju, kviz
19.00	Vprasanja kristjanov
19.07	Otroski koticek
19.19	Volitive
19.30	Dnevnik
20.15	Družinski krog
21.10	Razvijanje avtocest
21.22	Iz oči v oči
22.17	Vnuki ne bodo videli

	KANAL A	20.40
	DANCE SESSION, oddaja o plesu	

Pripravili smo vam reportažo s svetovnega prvenstva v latinskoameriških plesih, ki je bilo 16. aprila v Halli Tivoli. Napovedali bomo državno prvenstvo v akrobatskem rock'n'rollu in predstavili eno od baletnih sol...

	KANAL A	21.20
	VAŠKI MILIJONARJI, 2.del nadaljevanke	

Oče Jed Clampett je prodal nahajališče nafte in družina se je že preselila na Beverly Hills. Toda takoj po nastanitvi so se soočili s snobovskim okoljem, kar pa za prave farmerje ni bil nikakršen problem. Z lahkoto so lahko so ugnali vse take in drugačne sosedo...

	KANAL A	20.30
	UČNA LETA, ameriška nadaljevanka	

Gospa Higley, Markova učiteljica biologije, nena doma zbolí in Mallory prosi Randall, ki je sicer učitelj zgodovine, če bi jo lahko nadomeščal. Mark je najprej navdušen, saj misli, da se bo oče obnašal v razredu tako kot doma, vendar se izkaže kot zelo strog. Zato mu skuša Marka zagreniti učenje, temu pa sledi izključitev iz šole in to na pobudo njegovega lastnega očeta.

	KANAL A	22.20
	ELIZIJE, Slavko Mahne in vrhovni bog IV	

Bog je zastarel, satan onemogočen, kristus pozabljen, nadaljujemo z enigmo imenovano Slavko Mahne - Syama. Guru iz Cerknice pravi, da ozdravlja AIDS, boreliozo in raka. In število ljudi, ki potrjujejo njegove besede, se veča iz dneva v dan.

	KANAL A	22.50
	NEZNANI LETEČI PREDMETI, dokumentarna oddaja	

Podnaslov se glasi: Kaj je vlada ZDA prikrila?. Avtorji se sprašujejo ali je vlada ZDA res sklenila sporazum z Nezemljani in kje so kokazi za to...

	TV SLOVENIJA 2	18.45
	KRONIKA, dokumentarna oddaja	

1. Pravica v Nürnbergu: Hitler se je izmaknil roki pravice, njegovim sodelavcem pa to ni uspelo. V Nürnbergu so sodili zločincem, ki so pobili oziroma ukazali poboj milijonov ljudi.
2. Dassaultov svet letalstva: Leta 1986 je postal Serge Dassault vodja družbe Dassault-Breguet. Po letalih Falcon, Mirage in Etendard je slavni francoski izdelovalec vojaških letal naredil načrt za Rafale.
3. Ženske v Amazoniji: Za Indijanke plemena Mekranoti je življenje v džungli izredno naporno. Moški so lovci in bojevniki, preostalo delo pa je njihova dolžnost.
4. Ganski kakav: Gana je bila nekoč ena najbogatejših afriških držav, pozneje se je ujela v zakleti krog prekomernega zadolževanja in napačnih investicij. To je dežela kakava, osnove za izdelavo čokolade, vendar daje sladki izdelek kaj malo tolažbe prebivalcem obubožane dežele.
5. Najmočnejša ameriška obveščevalna služba je NSA: S podatki, ki jih prestreza po vsem svetu, oskrbuje ameriško vlado.
6. Don Laughlin in novi Las Vegas: Na kraju, kjer se stikajo Nevada, Kalifornija in Arizona, je prišlo do čisto ameriškega čudeža: Iz puščavskega peska je zrastle igralnica in za njo mesto. Tako so se urednišče sanje enega samega človeka: Dona Laughlina.

	TV SLOVENIJA 2	20.35
	TUJEC, indijski film, 1991	

Anila Bose prejme pismo, ki jo precej vznemiri. V svojem vznemirjenju prebere pismo na glas tudi mož! Piše ji njen stric, ki je zapustil rodno Kalkuto pred petintridesetimi leti, ko je bila stara samo dve leti. In po vseh teh letih in desetletjih jo hoče stric obiskati. Anila in njen mož Sudhindra sicer povabita strica, vendar se ne moreta otresti sumov. Še zlasti mož je zelo nezaupljiv. Presenetljivo pa njihov stric, sicer popoln tujec, zelo stočno prenaša njegova sumničarja, neprestane namige in spraševanja. S svojo prijaznostjo, notranjim mirom in blagohotno naklonjenostjo jim odgovarja in pojasnjuje, predvsem pa se zelo zbliža z Anilinim sinom Satyakijem... Skratka, zgodba filma Tujec se zdi na prvi pogled zelo preprosta. Toda mojster Satyajit Ray je iz te enostavne zgodbe ustvaril zelo simpatično miniaturo. V filmu ne manjka humorno obarvanih trenutkov, smešna sta zlasti starci, ki sta ujetnika nezaupanja in pohlepa.

TV SLOVENIJA /NOVOSTI

Slovenija tudi na satelitu

Eksperimentalno oddajanje

RTV Slovenija bo od dvanajstega do petnajstega maja letos brezplačno eksperimentalno oddajala prek satelita Eutelsat. Sam poskus slovensko nacionalno televizijo v nicemer ne obvezuje, je pa tudi promocija Eutelsata.

Namen eksperimenta je preverjanje tehničnih in programskih možnosti, promocija satelitske radiotelevizije, promocija RTV Slovenija in Republike Slovenije v tujini.

Prav tako naj bi s tem eksperimentom ugotovili obseg in vsebino manjkajočih tehničnih pripomočkov službe in preverili dodatne naprave, ki bi si jih izposodili za čas poskusa satelitskega oddajanja.

Prenašali bodo vse tri nacionalne radijske in oba nacionalna televizijska programa. Razmislijo tudi o vključitvi italijanskega programa Radia Koper in mednarodnega programa radia Maribor. Zelo verjetno je, da bodo ob začetku in koncu programa prek satelita poslušalce posebej pozdravljali ter s tem opozorili, da gre za satelitski eksperiment.

Ponudba na satelitu bo verjetno enaka kot na zemeljskih zvezdah, le da bi začetek in konec oddajanja opremili s spico, ki bi označevala in obveščala, da hkrati oddajamo tudi prek satelita. Clani projekta razmislijo tudi o bogatenju programa s krajšimi pripevki iz Ure-

dnistva za informiranje tujine.

Radio Slovenija, Koper in Maribor bodo pripravili za začetek in konec oddajanja posebne promocijske avize in tonske medigre. Uredništvo za informiranje tujine RTV Slovenija bo v okviru priprave nove spice za Slovenian Magazine naredilo tudi spico za satelitsko vključitev in izključitev ter za morebitna vmesna ločila.

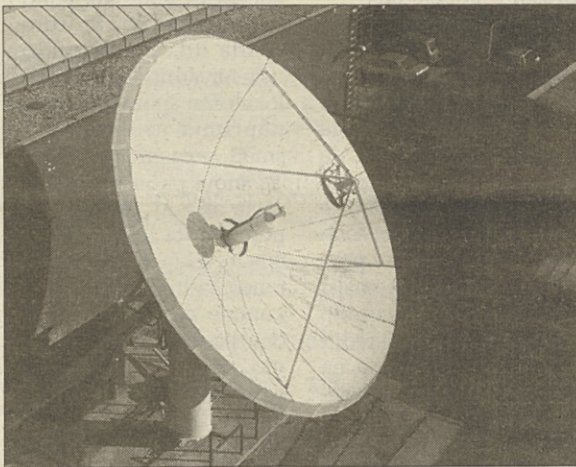
Tako radio kot televizija bosta v tem času ohranila propagandne bloke, ki bi jih lahko ustrezno dražje tržili, saj bo doseg propagandnih sporočil precej večji. V vodstvu RTV Slovenija razmislijo tudi o uvedbi dodatnih propagandnih oddaj, s čimer bi prišli se do dodatnega denarja za RTV Slovenija.

Ker je namen poskusnega oddajanja slovenskih nacio-

nalnih radijskih in televizijskih programov prek satelita tudi promocija navzven in navznoter, bi bilo treba zagotoviti nenehno animacijo in promocijo eksperimenta. Obvesčati je treba vse domače in zdomske časnike in revije o tem projektu.

Prav tako nekateri predlagajo, da naj bi organizirali novinarske konference, redno pa naj bi obvesčali javnost tudi v svojih radijskih in televizijskih oddajah. V načrtu je tudi posebno obvestilo ministrstvu za zunanje zadeve, diplomatskim predstavništvom Slovenije v tujini, Izseljenjski matici in Slovenskemu svetovnemu kongresu.

Naj za konec pripišemo, da naj bi letos opravili še drugo eksperimentalno oddajanje prek televizijskega satelita in sicer od četrtega do desetega oktobra.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video: 12.00 Soul Of MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butt-head; 23.00 Ponovitve; 00.00 Alternative Nation

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 10.00 Risanke; 11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 A Man Called Interpol; 4/6 del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 E Street; 20.00 Blockbusters; serija; 20.30 Nogomet, prva liga, prenos; 23.00 Ponovitve

PRO 7

05.55 Ponovitve serij; 11.45 Pri Huxtablovih; 12.15 Agentka s srcem, serija; 13.10 Hotel, serija; 14.00 Dinastija, serija; 16.00 Popolna tujca; 16.35 Risanke; 17.55 Parker Lewis; 18.25 Naš hrupni dom; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Na muhi, kan.-ameriška kriminalka; 22.15 Kung Fu-V znamenju zmaja, am. serija; 23.10 Poročila; 23.20 Philadelphijski klan, am. politični triler

PREMIERE

07.00 Romeo; 09.30 Poletni raj, am. film; 11.30 Alien 3, am. z.f. film; 14.00 Romeo; 17.50 Pokaži mu jih, Chris, angl. drama; 19.45 Kino; 20.00 Poročila; 20.15 Collette, nem.-angl.-franc. filmska biografija; 21.55 Sol na najini koži, nem.-franc.-kanadska drama; 23.45 Ladies Night

SAT 1

09.00 Ponovitve serij; 11.10 Kolo sreče; 12.55 Tenis, prenos ATP turnirja (M) iz Monte Carla; 17.00 Petkrat Pet; 17.30 Regionalni program; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.19 Šport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Kril in orhideje, 2/2 del am. filma; 22.00 Hunter, serija; 23.00 Navaronska topova, am. vojni film

EUROSPORT

08.00 EP v skokih s stolpa, prenos iz Brisbanea; 13.30 Maraton, vrhunec iz Bostona; 14.15 Kolesarstvo, prenos; 16.30 Mountain Bike, posn. 1. tekme z Madrida; 17.00 Eurofun, magazin;

17.30 Jahanje; 18.30 Formula 1, posn.; 19.30 Športna poročila; 20.00 Boks, dvoboji profesionalcev; 22.00 Motorji, magazin; 23.00 Nogomet, pokal UEFA, posn.; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, am. krimi serija; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Družinske vezi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Mama, nočem umreti, nemška melodrama; 22.15 TV Stern; 23.15 Gottschalk

RTL 2

05.25-16.55 Ponovitve serij; 16.55 Družina Robinson; 17.50 Umik; 18.20 Nasmešnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Mož za 6 milijonov dolarjev; 20.00 Poročila; 20.15 Hotel Paradiz, nem. serija; 21.25 Rokoborba; 22.30 Poročila; 22.40 Nick Knight; 7/21 del kanadske krimi serije

SKY MOVIES

15.00 A New Leaf; 17.00 Fitzwilly; 19.00 Grease 2; 21.00 The Hand That Rocks The Cradle; 23.00 K2

MOVIE CHANNEL

15.00 Teacher's Pet; 17.00 The Prisoner Of Zenda; 18.00 Rob Roy; 19.00 The Cutting Edge; 21.00 Love Can Be Murder; 23.00 Mortal Thoughts

FILMNET +

14.00 Talent For The Game; 16.00 K-TV; 18.00 Bill & Ted's Bogus Journey; 20.00 King Ralph; 22.00 Elth Vengeance

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 17.30 Evropsko gospodarstvo; 18.00 Danes, novice; 19.00 Poročila; 20.00 Deltine, magazin; 21.00 Šport, motorciklizem; 22.00 Poročila; 22.30 Gospodarstvo; 22.50 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 Moneyline; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Live; 17.30 Cnn & Co.; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 World Business Today Update; 23.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč; 20.00 Iz glasbenih šol; 21.05 Zborovska glasba; 21.40 Minute za...; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Gospodarski vestnik; 8.40 Prireditve; 9.45 Kje vas čevlji žuli; 11.00 Moped show; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilizem; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobnotnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Popevka tedna; 17.50 Šport; 19.30 Melodije po pošti; 22.20-23.00 Heavy metal.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00 Poročila; 8.05 Matineja; 10.05 Umetniška beseda; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 17.00 S festivalov; 20.00 Radioteka; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasbena tradicija; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Na rešet; 8.50 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Tolar ni vse; 9.45 Na rešet - odgovori; 11.00 Moped Show; 11.30 Hladno...toplo... vroče; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Ob glasbi ob glasbi; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Ob glasbi, ob glasbi; 19.30-23.15 Večerni pr. Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop, slovarček; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Alternativa medicina; 11.00 Srečanja; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 Back to the future; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Nativita; 20.00 Prenos RMI

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved dogodkov; 7.35 Vreme; 9.25 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarska oddaja; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.40 Korita ostajajo - živina se menja; 18.15 RGL na rajžo gre, oddaja o turizmu; 22.00 Radosti življenja z A. Sivko; 02.00 Star sat radio.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Country club A. Siferer; 19.30 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 9.15 Na postaji zvokov; 10.05 Tema dneva; 11.45 Infoserwis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.15 Telefon express; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Šport; 18.00 Po domače; 19.30 Športna sredi; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-ino); 17.00 Rešeto; 19.00 TB: Sister Double Happiness; 20.00 Come Together; 21.00 Night Time; 22.00 Blues; 23.00 Pantofalno; Sat.

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik (pon.); 9.15 Odprta knjiga: Most na Drini (I. Andrić, r. Marko Sosič, 32. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Primorska poje; 13.20 Na goriškem valu, (1. del); 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu (2. del); 15.00 Made in Italy; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Koncerti za Evropo v palači Labia v Benetkah; 18.00 Literarne podobe; 13 slov. romanov; 18.20 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja brez naslova (prof. Samo Pahor); 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 22.00 Ostali Trst (Vodi Paolo Parnavel).

Radio Koroška

18.10-19.00 Društva se predstavljajo; Večerna oddaja; 21.05 - 22.00 Pozdrav s Primorja.

Kmečki dolgovi na Slovenskem

Žarko Lazarevič: Kmečki dolgovi na Slovenskem - socialno-ekonomski vidiki zadolženosti slovenskih kmetov 1848-1948 (predgovor Neven Borak): Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana 1994 (Zbirka Forum 1994/2); 192 strani, cena 2.600, 00 SIT in 5 % p.d.

KMEČKI DOLGOVI NA SLOVENSKEM

Žarko Lazarević

Lazarevičeva knjiga obravnava tematično kmetov, kmečkega premoženja in zadolževanja na naših tleh, znotraj katere pisec natančno opisuje zgodovino tega obsežnega problemskega sklopa v t.i. stoletju kapitalizma, torej od marčne revolucije naprej. Pri tem slikovito opisuje ekonomske in politične razmere, ki so v navedenem stoletju vplivale na dogajanja v kmetijstvu, se »sprehodi« skozi različne zakonodaje in agrarne reforme ter odzive kmečkega življa, ki je tedaj tvoril večinski in osnovni gospodarski stan. Kot pravi pisec, zadolženost kmetij pravzaprav ni bila posledica ne-spametnega ravnanja njihovih lastnikov, kakor so dokazovali mnogi teoretiki tistega časa, temveč posledica kriznih razmer oziroma strukturnih neskladij v kmetijstvu, ko je bila na preizkusnji prilagoditvena sposobnost prevladujočega slovenskega gospodarskega sektorja. Problem kmečkih dolgov v Sloveniji je torej problem manj ugodne posestne strukture ali prevlade malih kmetij, ki niso bile sposobne preživetja v tržnih pogojih gospodarjenja - kot bi dejali danes. Zato je zgodovinopisna pripoved o kmečkih dolgovih obenem tudi zgodba o počasnem in bolečem gospodarskem propadanju velikega dela podeželskega prebivalstva, saj donosnost kmetovanja v tedanjih kriznih razmerah ni dosegala cene v konjunkturi najetih posojil. Razsežnost tega problema je se posebej razvidna iz dejstva, da je na prezadolženih kmetijah živila približno četrtna prebivalstva sedanje Slovenije. Zato nemara ni preuranjen Lazarevičev sklep, da je bila primerna rešitev teh zagat pomembna za celotno gospodarsko, socialno in politično življenje Slovencev kot samobitne narodne skupnosti. V tem smislu knjiga presega ozi pomen zgodovinopisnih izdelkov.

Ali, kot pravi v svojem predgovoru Neven Borak: »Kar nekaj zgodb se prepleta skozi problematiko kmečkih dolgov. Vse so zapadene v knjigi Zarka Lazarevica, nobena ni dokončana. V valovih povezujejo preteklost s sedanjostjo in sedanjost s prihodnostjo. Vse se sučejo okoli položaja te, svojčas največje družbene skupine v posameznih fazah gospodarskih ciklov in v prevratnih razmerah zamenjave prevladujočih družbenih odnosov in/ali državne organizacije. Naj nas ne moti, da so nekaj to bili kmetje oziroma kmetijstvo, danes pa delavstvo ali industrija. Tisto, kar je komercializacija v preteklem stoletju povzročila kmetom, se danes ponavlja s spreminjanjem družbene lastnine v zasebno. Posplošno vprašanje, ki se pri tem postavlja, se glasi: ali Slovenci lahko pričakujemo uspešen razvoj, če vse spremembe utemeljujemo z negacijo preteklosti in če ta preteklost jasno signalizira vedenje, da slovenska bit ne prenaša ostre socialne in ekonomske diferenciacije, kar je združevalo Kreka in Kardelja?

Ce se je kaka knjiga pojavila na trgu v »pravem času«, potem ta trditev zagotovo drži za pričujočo Lazarevičovo knjigo. Kajti poleg obilice natančno zbranih podatkov in tolmačenj vsebuje tudi vrsto primerjav z današnjimi dogajanjem, ki skupaj tvorijo vsakomur razumljive odgovore na izzive cene-nih demagogij, s kakršnimi se spoprijemajo seda-nji deprivilegirani družbeni sloji. Knjiga je še po-sebej zanimivo branje za tiste intelektualce - »ne-razumnike« -, ki jih resnično vznemirjajo proble-mi samobitnosti slovenskega naroda in njihove lastne eksistence »v tranziciji«. **BZ**

SKRIVNOSTI NARAVE (20)

Množični mediji - redar pod pritiskom selekcije

HERMANN HAKEN

Doslej smo imeli, kot da bi pojav redarja, namreč prevladujočega javnega mnenja, in mnenje posameznega državljana tvorila vase zaključekrog, kot proizvedejo atomi v laserju lasersko svetlobo, ki pa jih v obratnem smislu »v zahvalo« zaslužnji. Čeprav ostane osnovni miselni princip se naprej enak, ga je vendarle potrebno v določenem smislu dopolniti. Javno mnenje namreč ne nastaja le ob neposrednih stikih med ljudmi, marveč tudi s pomočjo sredstev javnega obveščanja oziroma množičnih medijev. Naivno bi bilo - celo napacno trditi, da niso javni mediji nič drugega kot odsev javnega mnenja. Povsem nasprotno, imajo svojo lastno dinamiko, ki pa je spet tesno povezana z osnovnimi vprašanji sinergije.

Pri medijih se najprej pojavi problem omejenih možnosti. En časopis ne more poročati o vsem. Ne sme preseči določenega obsega, da preprosto ne postane predrag. Poleg tega ima bralec na voljo le omejen čas za branje; sociologi ocenjujejo, da v povprečju dnevno po petnajst minut. Novinarji morajo iz obilnosti snovi narediti primeren izbor. Toda na kakšen način oziroma glede na kakšen vidik? Seveda je možnosti cela vrsta. Vzemimo vidike, ki se najbolj prepričljivo ponujajo s stalisca sinergetike. Časopisi in revije lahko seveda le tako obstajajo, da jih bralci kupujejo, z drugimi besedami: medijem pomenijo kupci pravzaprav zalogo hrane. Toda zaloga hrane je spet omejena. Neogibno prihaja do konkurence in s tem do procesa selekcije.

Mediji so tako iz konkurenčnih razlogov in zaradi omejenega prostora prisiljeni narediti takšen izbor, ki jim zagotavlja kar najboljše preživetje. V tem smislu imajo mediji dvojni vlogi. Na eni strani nastopajo kot redarji, kar pomeni, da skozi izraženo mnenje vplivajo na mnenja svojih bralcev, včasih

celo nasilno. Nasproti množičnim medijem, ki so enostranska, posredna komunikacija, dobi posameznik občutek nemoci. Na drugi strani pa so javni mediji tudi dokaj ranljivi skozi kolektivno vedenje bralcev. Težko bi si namreč predstavljali, da bi nekemu časopisu brez pomoči od zunaj uspelo ekonomsko preživeti, če bi stalno zastopalo eno mnenje, ki je v nasprotju z mnenji bralcev. Kljub temu pa slednje drži le v omejenem smislu. Mediji seveda ne posredujejo zgolj političnih sporočil in komentarjev. Ravno zato, da bi se mediji zascitili pred negativnimi reakcijami publike, so večinoma izbrali pot generalizacije. Tako nudijo teme iz najrazličnejših področij: politike, ekonomije, kulture, sporta itd.. Poleg tega se tisk navadno stabilizira z lokalnimi sporočili, kot so na primer urnik odvoza smeti, seznam prireditelj... Te snovi pa niso značilne za ta ali oni časopis, kar pomeni, da lokalna poročila ne izključujejo konkurence, ki ima seveda svoje končne posledice. Resnično pogosto lahko opazimo, da v manjših krajih lokalna redakcija urejuje le rubriko svoje regije v nadregionalnem časopisu ali pa poleg nadregionalnega kvečjemu obstaja le še en lokalni časopis.

Ne smemo spregledati, da v taksem primeru nič več ne obstaja tekmovanje med časopisi, pač pa si je centralni časopis pridobil mnenjski monopol. Takšen monopol tesno ogrozi celo kolektivna vedenja bralcev, saj se ti ne želijo odpovedati lokalnim sporočilom. Pri tem je možno, da so tendence po prevladi pri razvoju taksnega časopisa sprva le malo očitne, ki pa se s pomočjo mehanizmov povratnega vpliva vse bolj ojačajo. Kako se lahko državljeni izognemo takšni zasusnjenosti, ki se zdi skoraj brezizhodna? Če upoštevamo svojo lastno

dovzetnost za zunanje
vplive, lahko

njenim posledicam ubežimo tako, da preprosto skušamo najti nasprotno vplive, ki bi nam lahko služili za uravnovešanje. Kot lahko v pritiskajoči gneči ostanemo pri miru, le če nas iz vseh strani pritiskajo približno enako. Pri mnenju se to očitno zgodi tedaj, če segamo po časopisih različnih barv po možnosti celo tujih časopisih. Sicer pa mediji ne ubirajo zgolj zgoraj opisane poti generalizacije, pač pa tudi specializacije, s katero se obračajo na povsem določene skupine bralcev. Tako obstajajo zahtevne intelektualne revije, modne, razvedrilne... O tem, ali bo nek časopis dobro bran, pa ne odloča le njegova vsebina, pač pa tudi njegova cena. Tu spet obstaja serija učinkov, ki vodijo k potiskanju v ospredje enega samega časopisa. Če bodo namreč bralci množično segali po enem časopisu, mu lahko zaradi ekonomskih razlogov redakcija ceno spusti za toliko, da bo se vedno prinašal dobiček, kar bo povzročilo se večjo prodajo... Končno moramo imeti pred očmi, da je izoblikovanje mnenja ali pa dominantnega časopisa proces, ki se pogosto odvija več let, tako da se sploh več ne moremo spomniti, kako je kakšno mnenje prevladalo, ali se več, kako je prišlo do mnenjskega monopola. To velja tudi za politične sisteme (v kolikor niso diktature), ki niso nič drugega kot določena manifestacija javnega mnenja. V ekstremnih, zal realnih primerih, korakajo ljudje nezavedno korak za korakom, kot kolona vojakov s prepletenimi rokami, vse globlje v močvirje. Tudi če bi se posameznik premislil in bi želel ubrati drugačno pot, bi tega - denimo - ne storil njegov sosed, ki ga drži za roko, in na koncu bi vsi skupaj potonili. Brez dvoma se kaže vprašanje kolektivne krivde pod temi vidiki v povsem novi luci.

(F. M.)

(Se nadaljuje)

Strateško usmerjanje gospodarstva

Marko Jaklič: Stratesko usmerjanje gospodarstva (predgovor Janez Prasnikar); Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana 1994 (Zbirka Forum 1994/1), 184 strani, cena 2.800, 00 SIT in 5% p.d.

V pricujoči knjigi Marko Jaklič na osnovi primerjave gospodarske politike Slovenije z izbranimi evropskimi in azijskimi novo industrializiranimi državami podaja teoretske opredelitve za usmerjanje našega gospodarstva. Pri tem se posebej poudarja vlogo in delovanje podjetij, mednarodno sodelovanje ter pomen raziskovalnih in razvojnih dejavnosti. Kot izhod iz sedanjih zadreg »ekonomije v tranziciji« priporoča model demokracičnega korporativizma, pripadajočo industrijsko politiko, pri čemer nima nobenih iluzij o posebnostih slovenskih produkcijskih faktorjev.

Sam pišec pravi, da industrijska politika lahko pospeši ali pa zavre gospodarsko prilagajanje in razvoj. Za uspešno industrijsko politiko so po memorni trije elementi. Prvi element je kreativna uporaba trgov. Industrijska politika je neuspešna, če zavre ali prezre trge. Osnovni namen industrijske politike v majhnem gospodarstvu, kakor je slovensko, mora biti pospeševanje uspešnega prodora podjetij na svetovne trge. Drugič, uspešna industrijska politika je osredotočena na produkcijo in ne na razdelitev. Osnovni cilj industrijske politike je pospeševanje nove konkurence, za katero je značilno podjetništvo, svetovalni odnosi med kupci in prodajalci, medpodjetniška združenja in izvenpodjetniške agencije, ki pospešujejo stalno izboljševanje v produkciji in prodor na tuje trge. Tretjič, podjetja so »zvezde« v procesu se-

STRATEŠKO USMERJANJE GOSPODARSTVA

MARKO JAKLIČ

kundarnega prilagajanja. Industrijska politika v Sloveniji bi se morala osredotočiti na strategijo in inovativnost in se pri tem tesno povezati s strategijami podjetij. S takšnimi lapidarnimi stavki Jaklič vodi bralca skozi zapleteno snov ene izmed teoretskih zasnov ekonomske rasti.

Spriču tega so več kot utemeljene Prasnikarjeve besede v predgovoru: »Marko Jaklič se je v svojem delu *Stratosko* usmerjanje gospodarstva lotil ne-hvalezne naloge ponovnega preverjanja 'kontra-verzних' stališč o vlogi industrijske politike v go-spodarskem razvoju. Kot slovenski ekonomist si je naložil še dodatno breme odgovoriti na vpraša-nje, v kakšni meri in s kakšnimi ukrepi je indu-strijska politika uporabljiva v razmerah, ki jih je označil kot proces izgradnje trznega sistema, stabi-lizacije novonastalega samostojnega gospodar-stva in iskanja načina optimalnega vključevanja majhnega gospodarstva v svetovno gospodarstvo. Temeljni namen njegovega dela je torej prispevati nova spoznanja v iskanju učinkovite politike pre-hoda v tržno gospodarstvo ... Marko Jaklič je v snovanju, kakšna naj bi bila industrijska politika v Sloveniji, vključil vrsto elementov, ki vsak zase terjajo poglobljeno razpravo. Bralec bo v pricu-jcem delu prav gotovo našel množico novih spo-znanj. Ob tem mu Jaklič ponudi tudi usklajeno sliko industrijske politike v Sloveniji, kot jo pač vidi sam. Ali bodo nactovalci ekonomske politi-ke upoštevali njegove predloge, je vprašanje, ki ga je najbolje prepustiti njim samim. Vsekakor je pred nami delo, ki si zasluži resno branje in iz ka-terega se bomo marsikaj naučili.«

*Stratesko usmerjanje gospodarstva je sicer mo-
žno brati kot nekakšen antipod Knečkih dolgo-
na Slovensem, vendar je ta napetost le navide-
zna, kot se pač dogaja pri primerjavih knjig o
dejstvih s teoretskimi razpravami. Obe knjigi se
pravzaprav dopolnjujeta, saj posegata v proble-
me, s katerimi se spoprijemamo mnogi Slovenci.
Zanimivo branje! **BZ***

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V četrtek, 21., in v petek, 22. aprila, ob 20. uri: Betontanc - TATÓVI MOKRIH ROBCKOV (KD).

V nedeljo, 24. ob 19. uri in v ponedeljek, 25. aprila, ob 20. uri: SERAPIONS THEATER, Dunaj Trankred Dorts s sodelovanjem Ursule Ehler - OBJEMAL SEM SENCO, SNUBIL PRIVID IN ZIVEL SEN (GD).

V nedeljo, 24. aprila, ob 21. uri in v ponedeljek, 25. aprila, ob 23. uri: Damir Zlatar Frey - POMLADNO OBREDJE.

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

Danes, 20. aprila, ob 19.30: H. Ibsen - RO-SMERSHOLM, za abonma sreda in izven.

V četrtek, 21. aprila, ob 19.30: V. Bauer - CHANGE, za abonma četrtek in izven.

V petek, 22. aprila, ob 19.30: M. Frisch - DON JUAN ALI LJUBEZEN DO GEOMETRIJE, za izven.

V soboto, 23. aprila, ob 19.30: M. Krleža - V AGONIJI, za izven. Gostovanje SSG iz Trsta.

MALA DRAMA

Danes, 20. aprila, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven.

V četrtek, 21. aprila, ob 20. uri: B. Starr - MOSKI POD POSTELJO, za izven in konto.

V soboto, 23. aprila, ob 20. uri: G. Léautier - RAGLJA, za izven.

OPERA, tel.: 061/ 331-950

V ponedeljek, 25. aprila, ob 15. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR. Razprodano!

V soboto, 23. aprila, ob 19. uri: baletni večer z deli Janija Goloba - MATICEK SE ZENI in Janeza Gregorca - PERPETUUM, premiera.

V torek, 26. aprila, ob 15. uri: baletni večer, za abonma red torek I, za izven.

SMG, tel.: 061/ 1253-312

V petek, 22. aprila, ob 20. uri: A. Strindberg - GOSPODICNA JULIJA, za izven.

V soboto, 23. aprila, ob 21. uri: B. M. Koltes - ROBERTO ZUCCO, za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 20. aprila, ob 19.30: A. P. Cehov - GALEB, za abonma sreda. Predstava bo se v četrtek, 21. aprila, ob isti uri, za abonma red B in v petek, 22. aprila, ob 19.30, za abonma red V.

V soboto, 23. aprila, ob 19.30: I. Cankar - ZA NARODOV BLÁGOR, za izven in konto.

MALA SCENA

V četrtek, 21. aprila, ob 22. uri: G. Barilly - ME-DENTI MESEC. Predstava bo še v petek, 22. aprila, ob isti uri, za izven in konto.

LGL, tel.: 061/ 314-962

V četrtek, 21. aprila, ob 20. uri: C. Feydeau - LE TAILLEUR POUR DAMES, za izven. Gostuje francoska gledališka skupina Filozofske fakultete.

V soboto, 23. aprila, ob 11. uri: v Kulturnici A. Papler - HUĐOBNI GRASCAK, za izven. Ob 18. uri: na velikem odru E. Umek - MACJA SOLA NI PRAVA SOLA, za izven.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/ 312-860

V četrtek, 21. aprila, ob 17. uri: E. Fritz - BREGARICA IN LJUDSKA OBLAST ALI KROMPIR, za abonma red U in izven.

V petek, 22. aprila, ob 18. uri: P. Ustinov - KOMAJ DO SREDNIH VEJ, za izven.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

V petek, 22. aprila, ob 21. uri: Gledališče Ane Monro - VARIETE.

CEKINOV GRAD

Danes, 20. aprila, ob 21. uri: H. Barker - NE-PREDVIDLJIVE POSLEDICE, premiera. Predstava bo se v četrtek, 21., v petek, 22., v soboto, 23. in v ponedeljek, 25. aprila, ob isti uri.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

Danes, 20. aprila, ob 11. uri: C. Goldoni-A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPODOV, za abonma Srednja frizerska, tekstilna, strojna sola III Celje.

V četrtek, 21. aprila, ob 10. uri: SMESKO MED CRKAMI ALI PLESNA ABECEDA, za abonma Mravljica in izven in ob 11. in 18. uri, za izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

V torek, 26. aprila, ob 19.30: Ivan Cankar - KRALJ NA BETAJNOVI, za izven.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

V ponedeljek, 25. aprila, ob 19.30: W. Shakespeare - HAMLET, za red studentski in izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 20. t.m., ob 11. 00 za izven in ob 16.00 za Red G ponovitev Molièrove komedije »Zdravnik po sili«. Režija Zvone Sedelbauer. V soboto, 23. t.m., ob 20.30 gostovanje Drame SNG iz Ljubljane s predstavo »Zaigraj se enkrat, Sam« W. Allena. Režija Boris Cavazza.

Verdi - Dvorana Tripcovich

V soboto, 23. t.m., ob 20. uri (red A) premiera Rossinijeve opere »Pepeška« (La Cenerentola). Režija Lü Jia. Predprodaja vstopnic za predstavo pri blagajni Dvorane Tripcovich (9-12 in 16-19). Predstave bodo trajale do 8. maja.

Naslednja predstava bo G. Verdijeva »Traviata«. Dirigent Tiziano Severini. Trajala bo do 3. junija.

Gledališče Rossetti

Danes, 20. t. m., ob 16.00 (red sreda-popoldan-

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče - Danes, 20. t.m., ob 19.30 drama Jeana Cocteaua »Ljubezni glas«. Ponovitev v petek, 22.t.m., ob 19.30.

V četrtek, 21. t.m., ob 19.30 - Benjamin Britten »Smrt v Benetkah« (Tod in Venedig).

Modestov dom: danes, 20. t. m., ob 19.30 monodrama »Pisma Ani« Ivan Cankar, Ljubezenske pesmi.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Praznik danske kulture:

V četrtek, 21. aprila, ob 20. uri: film PLES Z REGITZE. Režija in scenarij Kaspar Rostrup.

V petek, 22. aprila, ob 18. uri: film JASPERSOV DUH. Režija Brita Wielopolska, scenarij Bent Rasmussen.

V četrtek, 21. aprila, ob 19. uri: MEJE DEMOKRACIJE - Renata Salecl - Ljubezen in sovražstvo kot politični kategoriji (V4).

GALERIJA DESSA, Židovska steza 4 Danes, 20. aprila, ob 20. uri: predavanje Ratka Milčevića, Vladimirja Mattionija in Fede Vukica - STIRJE TRGI V ZAGREBU (reurbanizacija periferije).

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

V četrtek, 21. aprila, ob 20.30: solo plesni projekt VESNE LAVRIC, premiera. Predstava bo se v petek, 22., in v soboto, 23. aprila.

BLED

V soboto, 23. aprila, ob 20. uri: v Festivalni dvorani večer z VLADOM KRESLINOM in BELTINSKO BARKNO.

CERKNICA

V četrtek, 21. aprila, ob 19. uri: v dvorani glasbene

sole pogovor o knjigi MARIJE VOGRIC - Vojna iz ljubezni. Gostja VANDA SEGA.

IZOLA

V četrtek, 21. aprila, ob 20. uri: v Matični knjižnici Izola predstavitev zbornika Časopis za kritiko znarnosti z naslovom Očetov delez.

MARIBOR

Razstava tujih knjig, ki je nadaljevanje ljubljanskega Frankfurta po Frankfurtu je na ogled do 22. aprila.

NOVA GORICA

V petek, 22. aprila, ob 17. uri: v Franciskanskem samostanu Kostanjevica otvoritev razstave slovenskih slovnic. Razstava bo na ogled do 26. aprila.

SEŽANA

Danes, 20. aprila, ob 19. uri: MLADI TALENTI - zaključna revija gojencev glasbenih sol Primorske.

SKOFJA LOKA

KNJIŽNICA I. TAVCARJA, tel.: 064/ 620-200 Danes, 20. aprila, ob 18. uri: večer z diaprozitivni KENIJA IN OTŌCJE SEJSSELI.

sodobnega slovenskega romana«.

Visoka sola za moderne jezike (Ul. Alviano 15)

Jutri, 21. t. m., in v sredo, 28. t. m., ob 17. uri predavanje prof. Matjaza Kmecla na temo »Prvo obdobje slovenskega romana«.

OD JUTRI V GORICI
9. FILM VIDEO MONITOR

V dvorani Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20), se bo jutri zvečer ob 20.30 pričela deveta izvedba festivala Film video monitor. Organizatorji bodo letos posebno pozornost namenili režiserju Francu Giraldiju, ki se je rodil v Komnu slovenski materi in italijanskemu očetu, nekaj let pa je preživel tudi v Gorici. Zato bodo na otvoritvi, ki se je bo udeležil tudi Giralidi, predvajali njegov film Tisto šolsko leto (Un anno di scuola). Naslednji dan, se pravi v petek, bodo predvajali tudi pripevke, ki se nanašajo na slovensko manjšino v Italiji in na italijansko v Sloveniji. Zvečer pa bo predpremierno predvajanje filma Filipa Robarja Dorina Nebo nad ženavljami ali dan, ko nam je Evropa padla na glavo. V soboto zvečer bosta prišla na vrsto celovečerca slovenskih avtorjev Aleša Verbiča in Vincija Voguea Anžlovarja, ob zaključku v nedeljo zvečer pa bodo predstavili slovenske televizijske filme.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

NARODNA GALERIJA, Prezihova 1

Razstava STISKI ROKOPISI iz 12. stoletja avtorice prof. dr. NATASE GOLOB je na ogled do 29. maja.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava MARIJE MOJCE PUNGERCAR je na ogled do 2. maja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava olj ALOJZA KONCA je na ogled do 29. aprila.

GALERIJA VISCONTI FINE ART KOLIZEJ,

Gospodstva 13

Razstava objektov in kolažev JIRIJA KOLARJA je na ogled do 30. aprila.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska c. 22

Razstava SAVA SOVRETA je na ogled do 30. aprila.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Danes, 20. aprila, bo ob 20. uri otvoritev razstave RASHEEDA ARAEENA. V četrtek, 21. aprila, bo ob 17. uri pogovor z umetnikom. Razstava bo na ogled do 13. maja.

KNJIZNICA BEZIGRAD, Glinskova ploscad

Razstava otroških ilustracij slikarke ROZE PISCA-NEC je na ogled do 17. maja.

RAZSTAVISCE CICERO DELO, Dunajska 5

Razstava karikatur ALJANE PRIMOŽIC je na ogled do 5. maja.

JELOVSKOV SALON, Zaloska 61

Razstava prostorsko-barvne instalacije SKENDERJA BAJROVICA in Rdeče sence zvoka KARLA AHACIJA je na ogled do 30. aprila.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI,

Trg celjskih knezov 9

Razstava risb in slik METKE KRASOVEC je na ogled do 12. maja.

KAMNIK

HRAM LUZAR, Kidriceva 6

V petek, 22. aprila, bo ob 20. uri otvoritev razstave slik LOJZETA KALINSKA. Razstava bo na ogled do 15. maja.

KAVARNA VERONIKA

Razstava fotografij MARKA TROBEVSKA je na ogled do 7. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija: danes, 20. t. m., ob 17. uri bodo odprli razstavo akvarelov Dimitrija Kodrica. Kulturno združenje Mysotis: do 24. t. m. bo na ogled razstava slikarja Ah Ceh Chilam. Muzej Revoltella: na ogled je razstava Vidiki - Punti di vista.

Galerija Cartesius: se jutri, 21. t. m., je na ogled razstava slikarja Giovannija Duiza na cvetlično temo.

Galerija Al Bastione: do 29. t. m. bo na ogled razstava ruskih slikarjev Natalie Tsarkove in Alexandra Sergeheva.

Galerija Bernini: do 30. t. m. razstavljajo svoje slike G. Tonetta, L. Rocchetto Carli in M.G. Zoppas Zito.

Galerija Rettori Tribbio: do 22. t. m. bo na ogled skupinska razstava slik malega formata »Pomlad '94«.

Studio Tommaseo: do 1. maja razstavlja slikarka Anna Moro Lin.

Turistična ustanova (Ul. S. Nicolò 20) do 27. t. m. razstavlja slikar Piero Conestabo.

OPČINE

V dvorani HPO je na ogled razstava ob 340-letnici rokopisov zupnije sv. Jerneja.

KRANJ

V četrtek, 21. aprila, bo v Galeriji v Mestni hiši otvoritev razstave slik in risb FRANCA NOVINCA.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ, Muzejska 7

Razstava MARIJE MOJCE PUNGERCAR je na ogled do 2. maja.

PIRAN

MEDUZA 2, Cankarjevo nabrežje 7

Razstava risb HERMANA PECARICA je na ogled do 6. maja.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V petek, 22. aprila, bo ob 20.30 otvoritev razstave slik ZVEŠTA APOLLONIA.

ROGASKA SLATINA

MUZEJ GRAFIČNE UMETNOSTI

Danes, 20. aprila, bo ob 19. uri otvoritev razstave starih grafičnih listov PODOBE JEZUSOVEGA ZIVLJENJA.

TRŽIČ

PAVLJON NOB

Razstava PIERA CONESTABA Barvni signali je na ogled do 9. maja.

SEŽANA

KOSOVELOVA KNJIŽNICA,

Mirka Pirca 1

Razstava ilustracij DANIELA DEMSARJA in del BORISA ZULJANA je na ogled do konca aprila.

SKOFJA LOKA

GALERIJA FARA

Razstava grafik studentov 4. letnika likovne pedagogike z naslovom IGRA STRUKTUR je na ogled do 12. maja.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK

V petek, 22. aprila, bo ob 19. uri otvoritev razstave plastik PETRA CERNETA.

ZAGORJE

V petek, 22. aprila, bo ob 19.30 v avli Delavskega doma otvoritev razstave KRAJINSKI POUKARSKI cerkev kot slikarski motiv. Razstava bo na ogled do 13. maja.

ZIRI

GALERIJA SVOBODE ZIRI

Razstava slik DUSANA SEDEJA je na ogled do 24. aprila.

KOROŠKA

CELOVEC

V Galeriji Ritter razstavlja do 29. maja Haim Steinbach.

V Deželni galeriji (Burggasse 8) razstavljajo Julius Deutschbauer (do 1. maja); Heimo Zobernig (do 29. maja); Haim Steinbach (do 29. maja).

Galerija Slama: na ogled je razstava Jürgena Huberja in Günterja Kempfa.

TINJE

V galeriji Tinje je na ogled razstava slik Milana Volovska iz Argentine.

BOROVlje

Galerija v gradu: do 8. maja je na ogled razstava slik Josefa Tichyja.

FELDKIRCHEN-TRG

Galerija Gwölb: na ogled je razstava Valentina Omana.

Slavnostna dvorana: na ogled je razstava o zilijski nosi.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

V četrtek, 21., in v petek, 22. aprila, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za modri abonma I in II (GD).

V torek, 26. aprila, ob 20. uri: koncert IVA POGORELIČA. Program: Musorgski, Chopin.

SLOVENSKA

FILHARMONIJA

V nedeljo, 24. aprila, ob 11. uri: koncert orkestra COLLEGIUM MUSICUM CARINTHIA. Solista: ELENA DENISOVA - violina in VLADIMIR ROMANOV - klavir.

GALERIJA SKUC

Danes, 20. aprila, koncert skupine DULL SCHICKSAL iz Holandije.

K4, Kersnikova 4

Danes, 20. aprila, ob 21.30: NOVI ROCK '94.

V ponedeljek, 25. aprila, ob 21.30: koncert SWAMP TERRORISTS.

KRIZANKE,

tel.: 061/ 226-544

Danes, 20. aprila, ob 19.30: v Višeski dvorani koncert Mladi virtuozji - JOŽETA KOTARJA - klavir in TOMAZA PETRACA - klavir.

KAMNIK

FRANCISKANSKA

CERKEV

V soboto, 23. aprila, ob 20. uri: koncert MUSICA AETERNA.

DVORANA VERONIKA

V petek, 22. aprila, ob 20. uri: skupni koncert moskega pevskega zbora DKD Solidarnost in Moski pevski zbor Papirničar Radece.

MARIBOR

KAZINSKA DVORANA,

tel.: 062/ 221-206

Danes, 20. aprila, ob 19.30: koncert profesorjev Srednje glasbene in baletne sole, za izven.

OTOČEC OB KRKI

V petek, 22. aprila, ob 21. uri: v hotelu Grad Otočec koncert tria RATKO DIVJAK.

FJK

TRST

Gledališče Miela

Prihodnji koncert v organizaciji Zadruga Bonaventura bo v petek, 22. t.m., ob 21. uri nastopila skupina Roberto Ciotti Blues Band.

V soboto, 23. t. m., ob 21. uri koncert rock, heavy in blues glasbe, v organizaciji Zdruga Anagumba.

BBC Music Club

Jutri, 21. t.m., ob 21. uri bo nastopila holandska skupina Dull Schicksal.

V petek, 22. t.m., ob 21. uri pa bo nastopil Claudio Giglio New Line Brass iz Siracuse.

Pivovarna Forst

Jutri, 21. t.m., ob 20.30 večer posvečen avtorjem. Na sporedu bodo pesmi Edde Vidiz v izvedbi U. Lupija, T. Damianija in E. Meole. Glasbeno srečanje prireja trzaska pokrajina.

Naslednja večera bosta se 26. in 28. t.m. ob 20.30.

MILJE

Gledališče Verdi

Jazzovska koncertna sezona: V petek, 13. maja, ob 20.30 bo na sporedu koncert Hutcherson-Montoliu Duo.

VIDEM

Palasport Carnera

KARATE / NA »POMLADNIH IGRAH« V VICENZI

Shinkaijevci dobro branili barve kluba

Navezava stikov s karate klubom iz Divače

Dvanajst atletov slovenskega sportnega društva Shinkai karate klub z Zgonika se je to nedeljo udeležilo "Pomladnih iger" (Giochi primavera), ki jih za otroke do 14. let prireja vse državna federacija za karate FIKTA. Srečanje je potekalo blizu Vicenze in so se ga udeležili mladi karateisti iz treh Benečij. Tekmovalci so bili razdeljeni po starosti v tri kategorije. Shinkaijevci so v prvi osvojili 6., v drugi 8. in v tretji 5. mesto. Visjo uvrstitev bi bili težko dosegli, ker so bili premalo številni. Kljub vsemu pa gre za lep uspeh, saj so bili prvi v deželi Furlaniji-Juljski krajini. "Pomladne igre" so

namenjene pasovom vseh barv. Udeleženci so tekmovali ekipno v borbi in katah, neke vrste obveznih likih pri karateju. V vsaki kategoriji je bilo povprečno 30 parov. Med sodniki je bil tudi trener Shinkai karate kluba Sergij Stoka, ki je povedal, da je prišlo do nesoglasij zaradi kriterijev ocenjevanja. Nekateri sodniki namreč določeni napak sploh niso opazili.

Atletični slovenskega karate kluba so tekmovali izkoristili tudi za prijeten družinski izlet z avtobusom. Tekmovanje so namreč spremljali stari in sorodniki, po tekmovalju pa so vsi skupaj odšli

"na potep" po okolici.

Poleg številnih vse državnih tekmovanj v karateju, ki se jih redno udeležujejo, posvečajo

člani Shinkai karate kluba tudi veliko pozornost sodelovanju s prijateljskimi skupinami iz Slovenije. Prejšnji teden so imeli v Divači skupni trening s člani komaj ustanovljenega domačega karate društva ter s skupino iz Vrhnik. Trening je vodil Sergij Stoka (na sliki), skupno pa se je tega prijateljskega sportnega srečanja udeležilo kakih 40 atletov vseh starosti in barv pasov, od najnižjega do najvišjega. Člani so bili navdušeni in so se dogovorili, da se bodo spet kmalu srečali na skupnem treningu. Lepo pa bi bilo, če bi se jim pridružilo se kako društvo iz Slovenije. (hj)

KOŠARKA

Poraz pionirjev Jadrana v Postojni

Igrali okrnjeni

Postojna - Jadran ZSSDI 70:34 (40:16)

JADRAN ZSSDI: Kocjancić (0:2), Mura 2, Fonda 4 (0:1), Hrovatin 9 (0:1), Laković, Gustin 9 (4:8), Stefancić 8 (2:5), Žagar, Gregori 2, trener Vremec.

Nasi košarkarji so začeli slovensko pionirsko prvenstvo za letnike 1980 in mlajše z visokim porazom v Postojni. Kljub izdatni razliki za Postojncane, ki so bili predvsem fizično znatno boljši od naših predstavnikov, pa je treba pohvaliti tudi naše igralce za veliko požrtvovalnost. Treba je tudi poudariti, da bi nasi košarkarji verjetno izgubili z manjšo razliko, če bi nastopili v popolni postavi. Več igralcev je namreč manjkalo zaradi starih obveznosti. (Martin)

NOVICE

Košarka Prvenstvo »pomlad«

Jadran - Inter 1904 64:114 (38:51)

JADRAN: Petaros 4, Senica 16 (2:2), Sosic 2, Lista 7 (1:4), Slavec 17, Kocijancić, Metlika, Laković 14 (1:2), Gustin (0:2), Stefancić 4.

PM: 4:10. PON: Senica, Laković. 3 T: Slavec 1, Laković 1.

V soboto se je začelo košarkarsko mladinsko prvenstvo Pomlad. Cilj jadranske ekipe je nabiranje izkušenj. Ekipa Jadrana je v prvem kolu igrala proti ekipi Inter 1904. Nasi košarkarji so se zlasti v prvem delu srečanja uspešno upirali leto starejšim nasprotnikom, ki so bili predvsem fizično močnejši od naših. Srečanje so nasi kar dobro začeli in so vodili kar do 13. minute, ko je bil izid 30:29. Nato pa so nekoliko popustili in gostje so večali prednost do konca tekme. (A. Petaros)

Propaganda

Poggi - Jadran 116:45 (58:19)

JADRAN: Kocijancić 9 (1:4), Spacapan 21 (1:2), Laković 8 (2:4), Gregori 4, Taučer 2, Kalč 1 (1:2), Ieran, Si-belja, Bottosso, Milojević; trener Vremec.

PM: 5:12. SON: 9.

Proti ekipi, v kateri nastopajo igralci Stefanela, so bili jadranci brez moči in razlika med ekipama se je neprestano večala. Kljub prizadevanju in veliki volji do igre so se Vremčevi fantje le občasno enakovredno upirali višjim ter tehnično in fizično boljšim nasprotnikom. V vrstah Jadrana je le Tomaž Spacapan zaigral zelo dobro v napadu, to pa ni bilo dovolj, da bi plavi preprečili poraz z visoko razliko. (VJ)

Nogomet

Mlajši cicibani: zmaga in poraz

Breg - Chiarbola 6:0 (5:0)

STRELCI: Strajn in Balde po 2, Gregori in Iozza po 1.

BREG: Franco, Ota, Balde, Strajn, Iozza, Scroccaro, Klun, Razem, Gregori, R. Damin, N. Damin, Pettirrosso, Sancin.

V precej močnem dežju so mladi Brežani že v 12. polcasu odločili srečanje. Dosegli so namreč kar pet zadetkov. V drugem delu je bila tekma bolj izenačena, Brežani pa so dosegli še en zadetek. Pohvalo zaslužijo Klun, Sancin in Nastasia Damin. E. B.

PRIMORJE - Esperia 1:7 (1:3)

Strelec: Doroteo (Primorje).

PRIMORJE: Kante, Treu, Stoka, Rebula, Furlan, Claudio, Pipan, Doroteo.

Proti precej močnejši ekipi so mlajši cicibani Primorja na domačem igrišču izgubili. Treba je povedati, da so primorjasi vsi eno leto mlajši od nasprotnikov. Pohvalo zasluži Doroteo, ki je dal gol, potem ko je preigral tri nasprotnike. (Gorazd)

KOŠARKA / PRVENSTVO DEČKOV

Mladi košarkarji Jadrana, Doma in Sokola so si predvsem nabirali izkušnje

Trenerji Semolič, Vremec in Meden zadovoljni z obračunom

Pred kratkim se je končalo košarkarsko prvenstvo dečkov, v katerem so nastopile tudi tri slovenske ekipe: Dom v goriski, Jadran Farco in Sokol v trzaski skupini.

V goriski skupini je nastopilo 9 ekip in premočno je zmagala Menta Più, ki ni doživela nobenega poraza. Dom pa je bil brez točk zadnji na lestvici.

Trener naše ekipe Livio Semolič je o svoji ekipi dejal: »Nastopili smo v tem prvenstvu z namenom, da si naši mladi naberejo cimve izkušenj. Stiri ekipe so bile razred zase, proti ostalim pa bi se lahko enakovredno borili, če bi fantje bolj redno zahajali na treninge, toda večina jih ima tudi druge obveznosti. Edini, ki je izstopal, je bil Egon Covi, ki pa ima za sabo že stiri leta igranja in rednega treniranja. To prvenstvo je bilo se posebno koristno

Andrej Vremec

za tiste igralce, ki so sele letos začeli s kosarko in upati je, le da se zaradi slabih rezultatov niso demotivirali.«

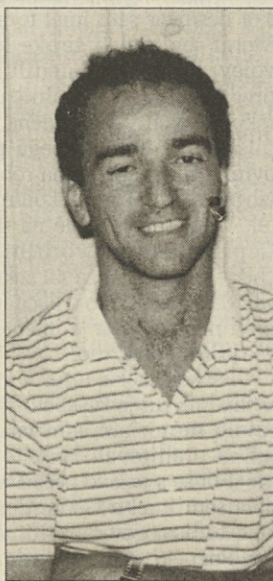
V trzaski skupini je Don Bosco sklenil prvenstvo nepremagan, na drugo mesto se je uvrstil Stefanel, četrti je bil Jadran Farco, Sokol pa osmi.

Jadranov trener Vremec je takole ocenil prvenstvo svoje ekipe: »Z naso uvrstitvijo sem vsekakor zelo zadovoljen, saj smo v tem prvenstvu le redkokdaj nastopili v popolni postavi. Stalno smo imeli težave s poškodbami in z boleznijo. Glede na to, da smo najnižja ekipa v tem prvenstvu, smo bili seveda proti velikanom Don Bosca in Stefanela v velikih težavah. V vseh ostalih pa smo igrali enakovredno in večkrat smo bili celo boljši. Fante moram zato pohvaliti za veliko požrtvovalnost in borbenost.«

Sokolov trener Igor Meden pa: »Mislim, da je bila to dobra izkušnja za igralce, stare in tudi za mene kot trenerja. Ko moras nujno sestaviti ekipo, da lahko člansko moštvo nastopa v svojem prvenstvu, seveda naletiš na velike težave glede organizacije kot na samo prisotnost igralcev na treningih in tekmah. Prvenstvo je bilo gotovo koristno za tiste igralce, ki so redno obiskovali treninge in so nastopili na tekmah, saj so dobro napredovali napredovali. Pri ostalih pa napredka ni bilo videti in pri tem moram poudariti, da sem pričakoval večje sodelovanje s strani staršev teh otrok.« (bl)

KONČNI VRSTNI RED
Don Bosco 28 točk, Stefanel 24, Don Bosco B 18, Jadran Farco in Servolana 12, Barcolana 10, Intermuggia 6, Sokol 2.

Don Bosco se je uvrstil v nadaljnji del.

Igor Meden

KOTALKANJE

Kotalkarice Vipave uspešno nastopale

Na deželnem finalu v umetnostnem kotalkanju v Pierisu so pred dnevi v kategoriji začetnic nastopile tudi nekatere kotalkarice KSD Vipave. Najbolje se je med njimi odrezala Cristina Sirotti, ki je v ostri konkurenci zasedla odlično 6. mesto. Monica Quaggiato je bila sedemnajsta, Morena Visintin pa enajdvajseta.

Kotalkarice KSD Vipave so konec minulega tedna nastopi-

le tudi na mednarodnem tekmovanju v Rencah, na katerem je nastopilo devetnajst društev iz Slovenije, Italije in Hrvaske.

Rezultati, cicibanke (letnik 1988) 4. Martina Quaggiato. Cicibanke (86/87): 4. Tjaša Monti, 7. Sereba Lucigrai. Cicibani: 2. Nicola Ragno Kategorija B (84/85): 2. Cristina Sirotti; 9. Morena Visintin; 13. Monica Quaggiato. Kategorija A (85): 13. Paola Ursic.

MINIBASKET / TROFEJA JADRAN IN TURNIR PRVI KOŠI

Uspeh Bora Poletovci zmagali in zgubili

TROFEJA JADRAN
Bor - Portorož 64:41 (31:21)

BOR: Verri 2 (2:4), Corbatti 6, Krizmančič 4 (0:2), Betiolo, Kafol 4, Valasi, Lombardo, Stokelj 18 (6:12), Krmec 6, Lavriha 14 (2:4), Gaburro 10; vaditelj S. Corbatti.

PORTOROŽ: Dukic, Markovic 2, Zeleznik 8 (0:2), Sluga 2, Prele, Seks 2, Kopic 7 (1:2), Vucetic, Kladnik 2 (0:4), Maticetov 8 (2:3), Kolaric 9 (1:2), Cvijeknik, Strukelj 3 (1:2), Milkovic 4; vaditelj Ozbolt.

Cetrline: 16:10, 15:11, 11:13, 22:7.

Divaca - Polet 73:24 (40:12)

DIVACA: Bostjancic 8, Panic, Krajcar 12, Babic 20, Grzelj 2 (0:4), Bombac 27 (5:12), Prunk, Keser 2, Petaros 2, Tavcar (0:2); vaditelj Sila.

POLET: Starec, Peric, Mi.Suhadolc, Ma.Suhadolc, Piticini 4, Svab, Ferluga (0:2), Gustin 18 (0:2), Ferfolja

Nadebudni bodoči košarkarji dajo na tekmah vedno vse od sebe (Foto KROMA)

2, Pavat; vaditelj Vremec.

Cetrline: 17:6, 23:6, 24:2, 9:10.

V Portorožu so odigrali dve tekni veljavni za trofejo Jadrana. Borovci so zanesljivo premagali domače predstavnike, Divaca pa brez vsakih težav vrstnike Poleta. Vsi nastopajoči so imeli priložnost, da se izkažejo, s prikazano igro pa so tudi zadovoljili. (Martin)

TURNIR PRVI KOŠI
Polet - Ricreatori Padova 34:24 (18:12)

POLET: Piccini 2, Danev, Malalan 16, Iskra 2, Dolenc, Rebecchi 6, Jugovic, Sosic 2, Milic 4, Rozac 2, Polissa; vaditelj Vremec.

Cetrline: 12:7, 6:5, 12:4, 4:8.

Libertas - Polet 26:17 (13:7)

POLET: Iskra, Malalan

13, Milic 1, Rebecchi, Cibi 1, Danev, Sosic 2, Dolenc, Rozac, Polissa; vaditelj Vremec.

Cetrline: 6:0, 7:7, 6:3, 7:7. Na turnirju za mlajše igralce minibasketa so se poletovci pomerili z Libertasom in ekipo Ricreatori Padova. Na obeh tekmah so se vsi prisotni pokazali veliko borbenosti in tudi na predek v igri. (VJ)

Livio Semolič

NOVICE

Visoke zmage favoritov

NEW YORK - Morski psi iz San Joseja so svoj prvi nastop v končnici začeli zelo podjetno, saj so v Detroitu premagali Rdeča Krila s 5:4. Že drugič sta se srečala mestna tekmeča iz New Yorka, spet so bili boljši New York Rangers, ki so enako kot prvič s 6:0 premagali Otočane, za uvrstitev v polfinale Vzhodne konference potrebujejo torej le še dve zmagi. Podoben sok kot Otočani so doživeli Calgary Flames, ki so v svoji prvi tekmi z Vancouverjem doma izgubili kar s 5:0, malce bolje pa so jo na gostovanju odnesli Chicago Blackhawks, ki so v Torontu izgubili s 5:1. Na tem srečanju je v drugi tretjini prislo do splošnega pretepa, zaradi česar je sodnik dosodil kar 67 kazenskih minut. Najbolj zanimivo srečanje je bil dvoboj branilcev naslova Stanleyevega pokala Montreal Canadiens in Bostona. Po zmagi Bostona v Montrealu so tokrat Kanadčani tesno s 3:2 premagali Bostoncane in izid v srečanjih izenacili na 1:1.

Rezultati: Toronto Maple Leafs - Chicago Blackhawks 5:1 (rezultat v tekmah 1:0), Detroit Red Wings - San Jose Sharks 4:5 (0:1), Calgary Flames - Vancouver Canucks 0:5 (0:1), New York Rangers - New York Islanders 6:0 (2:0), Boston Bruins - Montreal Canadiens 2:3 (1:1). (M. J.)

Yamaha z veliko prednostjo pred Intrum Justitia

SOUTHAMPTON - Na peti etapi jadralne regate Whitbread okoli sveta je še naprej v vodstvu novozelandska jadrnica razreda W-60 Yamaha pred Intrum Justitia. Vsekakor je prednost Yamahe, ki je od cilja v Fort Lauderdaleu na Floridi oddaljena vsega 1600 milj, prevelika, Intrum Justitia pa si bo v zaključku te etape skušala privoziti čim boljše izhodišče za zadnjo etapo prek Atlantika od Floride do Southamptona v Angliji.

Vrstni red - razred maxi: 1. Merit Cup (Pierre Fehlmann, Svica) 1713 milj do cilja, 2. Endeavour (Grant Dalton, Nova Zelandija) 1774, 3. La Poste (Eric Tabarly, Francija) 1947; razred Whitbread 60: 1. Yamaha (Ross Fields, Nova Zelandija) 1627, 2. Intrum Justitia (Lawrie Smith, Evropa) 1816, 3. Galicia 93 Pescanova (Javier de la Gandara, Spanija) 1866. (M. J.)

Ampler obtožil Telekom zaradi dopinga

BONN, LEIPZIG - Bivši profesionalni kolesar Uwe Ampler je vložil tožbo proti bivšemu delodajalcu moštvu Telekom, ki naj bi ga »dopingiralo« brez njegove vednosti. Novico je izdal časopis Spiegel, ki dodaja, da bo zadeva kmalu dobila epilog na sodišču.

29-letni Nemec je imel bleščečo amatersko kariero, v kateri je dosegel naslov olimpijskega in svetovnega prvaka, kasneje pa kot profesionalac ni bil več tako uspešen. Maja leta 1993 je vodja moštva Telekom Walter Godefroot poslal Amplerja na zdravniške preglede v Belgijo, kjer se je zacela terapija z injekcijami, ki naj bi jih kolesar dobival tri tedne. Pri tem ga je prevaralo moštvo, pa tudi zdravniki, saj ni vedel, da mu vbrižgavajo nedovoljena sredstva. Amplerjev menedžer Werner Rabbel je 28. junija lani na sodišču v Bonnu vložil tožbo. Ampler meni, da so mu vbrižgavali drogo crytupoietin (EPO). EPO je telesu lasten hormon, ki pospešuje nastajanje rdečih krvnih teles. Spiegel v nadaljevanju piše, da naj bi v zadnjih letih v Belgiji in na Nizozemskem kar 18 kolesarjev umrlo zaradi te droge, saj prevelika količina rdečih krvnih teles povzroča tvorbo strdkov in zamašitev žil.

KOŠARKA / »FINAL FOUR« V TEL AVIVU

V finalu Joventut in Olympiakos

Finalno srečanje bo jutri ob 20.30

TEL AVIV - Zaključni turnir starih najboljših košarkarskih evropskih klubskih ekip se je začel v skladu z napovedmi. V prvem polfinalu je namreč pred 8.500 gledalci v grškem derbiju Olympiakos iz Pireja premagal Panathinaikos iz Aten s 77:72 (36:36) in se tako uvrstil v jutrišnji finale, v katerem se bo za evropski naslov pomeril s španskim predstavnikom Joventutom iz Badalone, ki je v drugem polfinalnem srečanju premagala drugo špansko ekipo na zaključnem turnirju, Barcelono, s 79:65 (31:36).

Olympiakos je prvič v klubski zgodovini v finalu popeljal izredni Zarko Paspalj, katerega je s praviimi ovacijami po

Zarko Paspalj, Olympiakos

koncu srečanja stoje pozdravilo približno 2.000 Olympiakosovih navijancev, ki so z ekipo prisli v Tel Aviv. Paspalj je dosegel 22 točk, v glavnem po izrednih samostojnih akcijah, poleg

tega pa je ujel se sedem odbitih zог.

Samo srečanje je bilo v začetku precej izenačeno, grški prvaki pa so igrali precej nervozno, tako da je večji del prvega polčasa Panathinaikos vodil za stiri točke. Toda prav na koncu prvega dela je Olympiakos izenačil na 36:36, nato pa je v prvih minutah drugega polčasa dosegel delni izid 14:0 in resil vprašanje zmagovalca.

Poleg Paspalja sta bila pri zmagovalcih najbolj učinkovita Roy Tarpley z 21 in George Sigalas s 15 točkami, pri Panathinaikosu pa je Aleksander Volkov dosegel 32 točk, Stojan Vranković 11, slavni Nick Gallis pa le 8 točk.

VSE PODROBNOSTI ZA PRESTOP JUVENTUSOVEGA TRENERJA NAJ BI BILE ŽE DOGOVORJENE

Trapattoni k Bayernu

TURIN - Trener nogometasev Juventusa Giovanni Trapattoni (na sliki) bo v prihodnji sezoni skoraj zagotovo sedel na trenerski klopi münchenskega Bayerna. Vest so včeraj objavili italijanski sportni dnevniki, nato pa jo je potrdila tudi nemška tiskovna agencija DPA, ki pa je objavila tudi izjavo predsednika Bayerna Fritza Schererja, ki je dejal, da je potrebno odstraniti se nekatere nejasnosti, predvsem pa mora Trapattoni povedati, ali se je pripravljen preseliti v München. Na ponedeljkovih pogovorih s Trapattonijem so z nemške strani sodelovali predsednik Scherer, podpredsednik Karl Heinz Rummenigge,

generalni menedžer Uli Höness ter drugi podpredsednik in trenutni trener Bayerna Franz Beckenbauer. Za Trapattonija naj bi se izrecno potegoval tudi Bayernov kapetan Lothar Matthäus, katerega je italijanski trener treniral pri Interju.

Včeraj se je oglasil tudi sam Trapattoni in potrdil, da se je z vodstvom Bayerna že dogovoril o vseh podrobnostih. Kot je povedal Juventusov trener, si je vzel nekaj dni časa za dokončni odgovor. Trapattoni je tudi povedal, da ne gre za nikakršne pomisleke, ki bi zadrževali finančni ali kateri koli drugi del pogodbe z Bayernom temveč, da gre izključno za

nekatero probleme, ki zadevajo njegovo družino.

Giovanni Trapattoni je eden najuspešnejših italijanskih trenerjev in tudi nogometasev vseh časov. Kot igralec Milana je dvakrat osvojil pokal prvakov, enkrat pa interkontinentalni pokal, kot trener pa je z Juventusom osvojil šest naslovov italijanskega prvaka in en naslov pokalnega prvaka, enkrat pokal prvakov in pokal pokalnih zmagovalcev in dvakrat pokal UEFA, kot trener Interja pa en italijanski naslov in pokal Uefa. Letos je njegov Juventus na drugem mestu v italijanskem prvenstvu, v pokalu Uefa pa je izpadel v četrtfinalu.

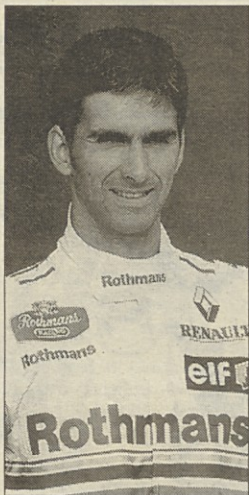

NESREČA

Umrli Pelejev naslednik Dener

RIO DE JANEIRO - V prometni nesreči je včeraj zjutraj v predmestju Ria de Janeira umrl eden največjih brazilskih nogometnih upov, Dener Augusto de Souza, ki je pred kratkim dopolnil 23 let. Igral je za ekipo Vasco da Gama, mnogi pa so ga imeli za naslednika slavnega Peleja. Dener se je s svojim športnim avtomobilom iz še neznanih razlogov zaletel v drevo in bil na mestu mrtev.

Bil je na spisku za nastop na svetovnem prvenstvu v ZDA, v nedeljo pa bi moral biti tudi eden od protagonistov tradicionalnega derbija med Vascom da Gama in Flamengom, ki bo odločal o naslovu prvaka države Rio de Janeiro. Zanj se je zanimalo tudi precej evropskih ekip in po pisanju nekega dnevnika iz Ria naj bi Inter že vplacal del kupnine, ki naj bi znašala tri milijone dolarjev.

venstva, da bi se prilagodil, toda brez pomena, kajti na veliki nagradi Tihega oceana sem odstopil. Zdi se mi, da je vikend minil bolje kot prva dirka v Braziliji, čeprav sem v Interlagosu zasedel drugo mesto, na Japonskem pa sem ostal praznih rok.

Nova dirka na koledarju formule 1 na dirkališču Tanaka International moštvu Rothmans Williams Renault ne bo ostala v lepem spominu, kajti moj mostveni kolega Ayrton Senna je odstopil že v prvem zavoju. Uspelo mi je, da sem se izognil trenju, vendar zaradi slabega starta nisem izkoristil svoje moznosti, čeprav sem si v svoji strategiji zadal nalogo - čim prej preiti v vodstvo. Dirkališče TI je kljub izvrstnim zmožnostim, ki so primerljive z vsem, kar boste našli v Evropi,

prekratko, na posameznih odsekih pa ima zelo počasne in ozke zavoje. To je bila slaba novica za nas, kajti morali smo delati pod hudim pritiskom. Kakorkoli že, vikend sem začel dobro, saj sem bil najhitrejši na prvem neuradnem treningu v četrti. Počutil sem se izvrstno, zares dobro prilagojen in zmožen iztisniti kar največ iz avtomobila, kar mi ni uspelo v Braziliji. Bil sem zelo blizu Ayrtonovim časom na treningu. Sel sem celo tako daleč, da sem se na zadnjem treningu v soboto zavrtel na progi v istem zavoju kot Ayrton. Vse se je zgodilo nenadoma in premakniti nisem mogel niti prsta. Ayrton ponavadi ne izgubi kontrole. Ko smo preverili telemetrijo, smo videli, da sva se zavrtela na razdalji enega metra. Razlika je bila v tem, da je Ayrton znova speljal, medtem ko sem jaz zapeljal proti steni. Startal sem iz druge vrste, bil pa sem v dobri družbi, in sicer z Ayrtonom in Schumacherjem. Razlika med nami je bila zelo majhna. Najtežje se je bilo odločiti za pravo taktiko in uganiti, kaj bodo naredili drugi. Odločil sem se za tri postanke v boks, če bi seveda dobro startal in pobegnil vsem, za katere sem slutil, da se bodo ustavili samo dvakrat.

Na koncu prvega kroga sem bil tretji, za Häkkinenom, medtem ko se je Schumacher že »odlepil«. Moral bi prehiteti oba, vendar je Häkkinen uspešno branil svoj položaj. Prehitevali na tej progi je bilo skoraj nemogoče, zato sem imel težave, na katere sem pomislil že pred dirko. Kot desničar sem imel težave v zavojih. Moral sem delati široke loke okoli zavojev, ki pa so si sledili zelo hitro. S prednjo konico dirkalnika sem se tako rekoč zapicil v Häkkinena, vendar ta ni pustil niti najmanjšega prostora. Na ovinku sem zapeljal na rob, da bi se mu izognil, a sem izgubil kontrolo in se zavrtel. Vrnil sem se se le na deveto mesto. Čeprav sem za vodilnim Schumacherjem zaostajal za 40 sekund, sem mislil, da se še vedno splača loviti tekmece pred mano. Dirka je imela 83 krogov in vse je bilo se možno.

Imel sem nekaj težav z avtomobilom - menjalnik mi je zaskočil - toda z renaultovim motorjem sem vsaj na ravnini lahko prehiteval. Brez te prednosti v moči bi se s težavo prebil naprej. Največ dela sem imel z Gerhardom Bergerjem, kajti tudi njegov ferrari ima močan motor. Pozneje sem videl, da sem za njim izgubil veliko časa, zato sem prvi posta-

nek v boks opravi en krog prej, kot sem sprva načrtoval. Zaradi tega sem padel na osmo mesto in znova sem moral prehitevati vse dirkače pred sabo. Ves čas sem spraseval po Schumacherjevem casu. Moral sem vedeti, če ga se lahko ogrozim. Racunal sem, da bi mu lahko odscipnil pol sekunde na krog, zato sem se naprej vozil zelo hitro. Na žalost pa sem odkril, da se mu nisem nič približal. Prigral sem si drugo mesto, 35 sekund za Benettonom, in glavnina se je dovolj razpršila za mano, da sem ga obdržal tudi po drugem postanku v boks. S šestimi točkami bi obdržal drugo mesto v svetovnem prvenstvu. Zadnje, kar sem pričakoval, je bila mehanska okvara. Brez vsakršnega opozorila se mi je zlomil menjalnik in moral sem zapeljati s proge.

Sprehodil sem se do »paddocka«, si na televiziji do konca ogledal dirko in pojedel krožnik testenin. Edina tolažba je bila, da se bom kmalu vrnil domov. Nič nimam proti Japonski - nasprotno, ljubitelji formule 1 so uglašeni in pravi zanesenjaki - toda proga, skrita v gorovju, je enostavno predelec od vsega. Mislite, da bi se mi kraj bolj priljubil, če bi dosegel boljši rezultat?

DAMON HILL

gospodarstvo in finance

FINANČNI TRGI / LIRA STABILNA

Milanska borza si je vzela čas za »premislek«

Fazio o obrestih - Odstop Savoné

MILAN - Na milanski borzi se je tudi včeraj nadaljeval »premor za razmislek«. Po dolgi vrsti razburljivih borznih dni, z menjavami, ki so se množile cez vsako mero, se je kopica tehničnih problemov operativnega sistema na koncu vendarle odrazila na trzišče. Vrednost menjav je zmerno upadla in dosegla 1.189 milijard lir, kotacije pa so se seveda ustrezno znižale. Del zasluge za negativni tek milanskega borznega trga ima nedvomno tudi zvišanje kratkoročnih obrestnih stopenj v ZDA, ki je vplival na vse evropske borze. Kazalec Mib je včeraj popustil za 2,14 odstotka (od začetka leta se je zvišal za 23,4 odstotka), medtem ko je Mibtel nazadoval za samo 0,76 odstotka. Izgubile so praktično vse vodilne delnice, za nekatere - kot npr. za Ciga, ki so zaradi glasov o javni prodaji pridobile kar 3 odstotke - pa je zanimanje vse čas ostalo zelo živahno. Fiatove delnice so na polju pustile 2,78 odstotka, Generali 1,82, Mediobanca 1,94, Comit 1,89 odstotka, največ, kar 3,23 odstotka pa so izgubile delnice banke Credito Italiano.

Na menjalnem trgu je bil včeraj dan stabilizacije dolarja, ki se je po ponedeljkovem posegu Federal Reserve nekoliko okrepil na vseh glavnih valutnih trgih. Kljub majhnemu ob-

segu menjav se je lira ohranila na dokaj krepkih pozicijah: ob indikativnem fixingu Bance d'Italia je zeleni bankovec veljal 1.627,58 lire (v ponedeljek 1.632,56), medtem ko je marka pridobila dve liri in veljala 956,28 (v ponedeljek 954,16). V zvezi z dilemo o italijanskih obrestnih merah se je včeraj oglasil guverner centralne banke Antonio Fazio, ki je izjavil, da je bilo februarско znižanje mer že dovolj obcutno in da za sedaj ni novih pogojev, ki bi narekovali nadaljnje posege. Sicer pa guverner ni izključil možnosti novih ukrepov v bližnji prihodnosti, ki pa bodo v veliki meri odvisni od monetarne politike ZDA in Evrope, z Nemčijo v prvi vrsti. Pač pa Fazio ni hotel komentirati glasove, po katerih naj bi nova politična večina v državi mislila na zmanjšanje avtonomije centralne banke. Omejil se je le na možnost, da bo o tem in ostalih aktualnih vprašanjih govoril v svojem poročilu na letnem obecnem zboru Bance d'Italia konec maja.

Včerajšnja ekonomska kronika beleži tudi odstop ministra za industrijo Paola Savoné, ki je predsednika vlade zaprosil za predčasno razrešitev dolžnosti. Savoné bo po vsej verjetnosti imenovan za predsednika Medbančnega jamstvenega sklada.

Obisk iz Slovenije

Srečanje delegacij GZ Slovenije in Zveze zbormic FJK

TRST - Na trzaski Trgovinski zbormici bodo danes podpisali skupni dokument Zveze trgovinskih zbormic Furlanije-Juljske krajine in Gospodarske zbormice Slovenije o gospodarskem sodelovanju, ki vsebuje tudi nekatere konkretne predloge za poglobitev tega sodelovanja. Dokument, ki posveča veliko pozornost tudi interesom gospodarstvenikov na obeh straneh meje v tem občutljivem trenutku, in ki se uokvirja v program delne zveze zbormic, bo posredovan vladama obeh držav. Pred podpisom sporazuma se bosta v Trstu srečali delegaciji obeh strani. Delegacijo Gospodarske zbormice Slovenije bo vodil njen predsednik Dagmar Suster, spremljali pa ga bodo predsednika koprške in novogoriške regionalne zbormice Tomaž Može in Rino Velikonja, odgovoren za odnose s tujino pri GZ Slovenije Ivan Majcen, vodja mednarodne službe pri GZ Iztok Lenardič, predstavniki Ljubljanske banke, Iskre in Gorenja in konzul Republike

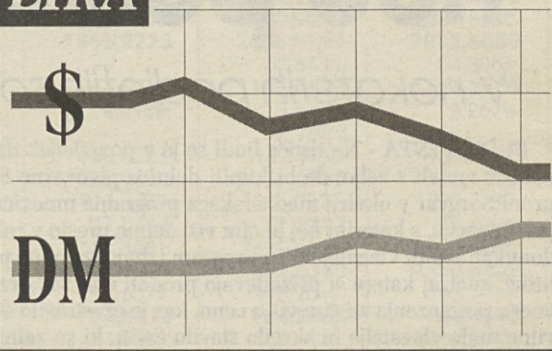
Slovenije v Trstu Jože Susmelj. Delegacijo Furlanije-Juljske krajine bo vodil predsednik trzaskе zbormice, ki je hkrati tudi turnusni predsednik Dezelne zveze trgovinskih zbormic Giorgio Tombesi, podpredsednik delne zveze in predsednik videmske zbormice Guglielmo Querini, predsednika pordenonske in goriske zbormice Augusto Antonucci in Enzo Bevilacqua, člani odbora trzaskе Trgovinske zbormice Giulio Petrucco, Franco Gropaiz in Giorgio Ret, predsednik in podpredsednik odbora za zunanjo trgovino Raimondo Latcovich in Marino Košuta, predsedniki ostalih sekcij, direktorica trzaskе urada ICE Elena Favale, podpredsednica nacionalnega združenja zensk podjetnic AIDDA Etta Carignani, predsednik SDGZ Boris Siga, predsednik Združenja trzaskih industrijcev Mauro Azzarita, direktor Trzaskе kreditne banke Vito Svetina, predsednik Fedracije malih in srednjih industrijskih podjetij Nicolò Ferro in drugi.

Turinski avtomobilski salon pod znakom zmerne optimizma

TURIN - Avtomobilskemu trgu povolilno obdobje, za razliko od tistega, kar se je zgodilo na borzi, ni prineslo razcveta. Toda prodajalci avtomobilov potrjujejo prve znake ozivljanja močno upadle prodaje, o katerih govore tudi statistični podatki za marec. V tem ozračju zadržanega optimizma se je včeraj za specializirani tisk že začel Turinski avtomobilski salon, ki ga bodo sicer za javnost slovesno odprli v petek, 22. aprila. Včeraj so tudi potrdili, da ga bo odprl predsednik vlade, medtem pa je seveda na sejmšču dovolj časa za obračune in predvidevanja.

Studijski center Promotor, iz okrilja organizacije, ki je letosnja prirediteljica Salona, je včeraj postregla s se »toplo« sondazo, ki jo je takoj po volitvah izvedla med prodajalci avtomobilov. Kar 45 odstotkov vprašanih se je izreklo za optimiste: 27% jih meni, da se je zagon, pa čeprav skromen, že začel, 18% pa jih že vidi tudi prve konkretne znake. Pričakovanja pa so kljub vsemu realistična in napovedujejo počasno ozivljanje avtomobilskega trga, zato pričakujejo ustrezno ukrepanje vlade. Po njihovem mnenju je namreč nujna uvedba politike zniževanja davčnega pritiska, saj je npr. samo lani davkarji iz zepov italijanskih avtomobilistov uspelo potegniti kar 83 tisoč milijard lir, kar znasa 18,2 odstotka celotnega davčnega priliva v državno blagajno. Nova vlada bi povrh morala sprejeti ukrepe za pospeševanje prodaje avtomobilov in uvesti strožji režim revizije dotrajanih vozil.

V crnem obdobju povpraševanja po novih avtomobilih se je veliko bolje obnesel trg rabljenih avtomobilov, ker se je povpraševanje očitno preselilo z novega na rabljeno. Podatki celo kažejo, da rabljenih avtomobilov že več mesecev primanjkuje.

LIRA
SRE. ČET. PET. PON. TOR.

NOVICE

Kmečke organizacije kritične do sporazuma GATT

RIM - Stanovske organizacije italijanskih kmetov ocenjujejo nedavni sporazum med članicami GATT kot nezadovoljiv, ker na bi italijanskemu kmetijstvu povzročil celo vrsto negativnih posledic z zmanjšanjem izvoza in dohodka kmetijskih podjetij in torej z izločitvijo tisocev podjetij iz proizvodnega cikla in z občutnim znižanjem vrednosti kmetijskih površin. Združenja Coldiretti, CIA in Confagricoltura so v skupni tiskovni noti naznanila, da bo imel nov svetovni režim menjave kmetijskih proizvodov negativni vpliv na primarni sektor v Italiji nasploh, posebej pa na tiste sredozemske proizvodne sektorje (kot npr. oljarski, vinogradniški in sadno-zelenjavni), ki niso nikoli povzročali motenj in konfliktnosti na svetovnih trgih in ki so, v zameno, doživeli poostreitev določil v sporazumu GATT. Kmečke organizacije zahtevajo v prvi vrsti reformo skupnih tržnih organizacij v okviru Evropske unije in preusmeritev kmetijskega trga na proizvode iz same EU, ki se bodo s svojo četrto razširitvijo - na Švedsko, Norveško, Finsko in Avstrijo - se povečali.

Minister Savona pripravil dokument o zavarovalni politiki

RIM - Minister za industrijo Paolo Savona je novemu parlamentu predal obsežen dokument o zavarovalni politiki, ki med drugim vsebuje predlog o ustanovitvi posebnega prostovoljnega jamstvenega sklada za življenjska zavarovanja, kakršen že velja za bančne depozite. Dokument predvideva tudi strožje kontrole na področju avtomobilskega zavarovanja, ki bodo se posebno potrebne s sprostitvijo tega sektorja od 1. julija letos, predvsem pa izpostavlja potrebo po rasti italijanskih zavarovalnih družb, če bodo hotele preživeti tako na notranjem kot na mednarodnem trgu, in po odločni pospestitvi postopkov za likvidacijo skode.

Pospeševanje zaposlovanja z odstranjevanjem monopolov

IVREA - Glavni problem evropskih držav je nedvomno brezposelnost, toda za njegovo reševanje od evropskih oblasti ne zahtevamo denarja, ampak sproščanje predpisov, ukinjanje monopolov in odstranjevanje ovir, ki zavirajo nov razvoj. Ugotovitev prihaja od predsednika grupe Olivetti Carla De Benedettija, ki se je včeraj vrnil iz Strasbourga, kjer se je kot vodja delovne skupine Evropske komisije za pripravo projekta »Evropske informacijske avtoceste« sestal s podpredsednikoma te komisije Bangemanom in Davignonom. De Benedetti bo nosilne točke projekta predstavil že na bližnjem evropskem vrhu na Rrfu, ob tej priložnosti pa bo se enkrat izpostavil nujnost, da tudi Evropa sledi zgledu ZDA, kjer za ustvarjanje novih delovnih mest intenzivno uvajajo visoko informatiko in komunikacijsko tehnologijo.

Italijanske norme antitrust so neustrezne in neracionalne

MILAN - Garant za konkurenco in trg Francesaco Saja je včeraj na univerzi Bocconi podal poročilo o svojem triletnem delu, v katerem je podčrtal, da sedanjí predpisi proti trustom onemogočajo nadzorovanje nad svobodo konkurence v bančinstvu, radio-difuziji, založništvu in zavarovalništvu. Zakonodajalec se bo zato moral temeljito lotiti tega področja, ki se odlikuje po množici neusklajenih in neracionalnih predpisov, ki velikokrat sploh ne ustrezajo svojim namenom.

V soboto prometna omejitev za težka tovorna vozila

RIM - Deželno upravno sodišče Lacija je v teh dneh izdalo ukrep, ki spreminja ministrsko določitev omejitvi prometa vozil, ki s tovorom presegajo 7,5 tone skupne teže. Namesto od 8. ure v nedeljo, bo tako promet za ta vozila prepovedan tudi v soboto, 23. aprila, med 16. in 22. uro. V primerih nujnih tovorov lahko avtoprevozniki za posebno dovoljenje zaprosijo na svoji prefekturi.

BANČNIŠTVO / MEDTEM KO SE GOVORI O MOŽNOSTI MEDDEŽELNE POVEZAVE

Zadružne kreditne banke (posojilnice) v procesu zahtevne racionalizacije

Načrti za združitev zadevajo tudi posojilnici na Opčinah in v Nabrežini

VIDEM - V Furlaniji-Juljski krajini je trenutno 25 zadržnih kreditnih bank, kakor se po novem imenujejo kmečko - obrtne posojilnice. Se do pred kakim letom jih je bilo 30, potem pa so se nekatere združile in tako članom in klienteli ponudile boljše in bolj racionalne storitve. Se pred koncem leta pa bomo v naši deželi najbrž imeli samo še 20 takih bank, saj so na vidiku se nekatere druge združitve. Na Trzaskem naj bi se združili posojilnici z Opčin in iz Nabrezine, na Pordenonskem posojilnici iz S. Giorgio della Richinvelda in Medune, v videmski pokrajini pa naj bi prislo do kar treh združitve: posojilnica iz Flaibana naj bi se spojila s tisto v Martignacu, videmska s posojilnico v Bressi-Campoformidu, posojilnica iz Zabnic pa s tisto v Reani in Foiji.

Na pohodu je torej racionalizacija teh bancnih zavodov, kar

upraviteljem posojilnic svetujejo tako na deželni zvezi v Vidmu kot tudi na osrednji zvezi v Rimu. V racionalizacije sili tudi novi zakon, ki je začel veljati 1. januarja letos. Banke zadržnega značaja morajo poslovati predvsem (51-odstotno) s člani, ne morejo več zavrati vpisa novih članov, pridobile so pristojnost za splošno poslovanje, kot vse druge banke. Prav zaradi tega pa so po drugi strani izgubile nekatere prejšnje davčne olajsave in po novem morajo plačati več davkov. Od tod potreba po znižanju stroškov, tudi rezijjskih.

Za združitve se ogrevajo tudi na trzaskem Krasu, kjer naj bi z združitvijo posojilnic z Opčin in iz Nabrezine kmalu prišlo do enotne zadržne kreditne banke. Na Goriskem sta dve takšni slovenski banki, katerih upravitelji vsaj za sedaj česa takega nimajo v mislih. Doberdobci so

pred koncem lanskega leta odprli podružnico v Ronkah, Suvodenjci pa januarja letos v Standrežu. Oboji so zelo zadovoljni s poslovanjem podružnic, pa čeprav o stevilkah za sedaj ne govorijo. Morda bomo kaj izvedeli na bližnjih obcnih zbiorih, čeprav bo poslovanje podružnic upostevano sele v obračunu letošnjega poslovnega leta.

V naši deželi so zadržne kreditne banke, ki imajo že 100 okenc, lani zbrale za skoraj 3.000 milijard lir hranilnih vlog, posojila pa so dosegla skoraj dve tretjini te vsote. Medtem ko so hranilne vloge narasle za 11, 48 odstotka, so se posojila večala počasneje, predvsem zaradi krize, ki je zajela tudi majhna podjetja. Podjetniki niso hoteli investirati v nove naprave in so čakali so na razplet dogodkov.

Podobno je z zadržno-kreditnimi bankami v sosednem Venetu. Tam jih je 61 in v več pri-

merih mislijo na združitve. Lani so povečali neposredne hranilne vloge za kar 29, 72 odstotka, saj so presegle 8.300 milijard lir vrednosti. V resnici pa so bili prihranki manjši, saj so klienti veliko manj kot prej kupovali državne zadolžnice. Tudi v Venetu je bilo manj investicij, torej manj povpraševanja po posojilih, kjer je bil porast komaj 12, 6-odstoten.

Racionalizacija pa bo najbrž prinesla se nekatere druge novosti. V pogovoru z novinarjem nekega beneskega dnevnika je novi predsednik delne zveze posojilnic v FJK Ezio Picco nakazal možnost, da bi lahko prislo do ustanovitve nove federacije, ki bi imela veliko večjo ozemljsko pristojnost od sedanjne, saj naj bi se vanjo povezale zadržne kreditne banke iz Furlanije-Juljske krajine, Veneta in tudi Tridentinske.

Marko Waltritsch

MADŽARSKA / LASTNINJENJE DRŽAVNEGA PREMOŽENJA

Tudi Madžari bodo čez noč postali delničarji

V nekaterih podjetjih so tujci že kupili večinski delež

BUDIMPESTA - Na tisoce ljudi se je v ponedeljek drenjalo v vrstah z željo, da bi kupili delnice pivovarne Soproni Sörgyar v okviru madžarskega programa množicne privatizacije, s katerim naj bi čim več delnic prešlo v roke domačih malih vlagateljev. Ta program izhaja iz znane politike, znotraj katere si prizadevajo prodati čim več državnega premoženja za čim višjo ceno, kar je prestrasilostnevilne male vlagatelje in skrčilo število tistih, ki so zainteresirani za privatizacijo. Vendar je kljub temu v številnih bankah vladal pravi nered, saj so se ljudje nagnili v dolge vrste; prvi med njimi so vstali, ko je bila se tema.

»Sploh ne vem, kako poteka ves postopek in kaj naj naredim,« je izjavil 62-letni Sandor Batory, upokojeni gradbenik, ki se je na osnovi ra-

djskega obvestila odločil, da bo postal delničar. »Upam, da bo v petih letih vse to imelo kakšno vrednost. Nisem se bil delničar, ker nisem imel de-

narja,« je se dodal. Avstrijska pivovarska skupina Brau Union AG ima 51-odstotni delež pri Soproni Sörgyar, s 76 glasovalnimi pravicami. Iz 37-odstotnega deleža lastninske agencije pa bodo ponudili 500 tisoč prednostnih delnic in 300 tisoč v okviru programa, znotraj katerega lahko vsi odrasli, ki vplačajo 19, 35 dolarja stroškov, dobijo za 968, 50 dolarja delnic kot brezobrestno posojilo, ki ga bodo na obroke odplačali v petih letih. Po-

samezniki lahko kupijo delnice tudi z odškodninskimi obveznicami, ki so si jih pridobili kot žrtve nacionalizacije ali političnega zatiranja pred uvedbo tržne demokracije leta 1990. Oblasti pričakujejo, da bo 20 do 30 tisoč vlagateljev odgovorilo na to ponudbo, čeprav se ni na voljo uradnega podatka o tem, koliko ljudi je v ponedeljek kupilo delnice. Kakor hitro bodo vlagatelji delnice vplačali, jih seveda lahko takoj prodajo ali zadržijo kot svoje dolgoročne naložbe. Pozneje bodo madžarskim državljanom ponudili se 30 tisoč delnic, vendar le za gotovino, Madžarom in tujcem pa bodo ponudili 170 tisoč delnic v vrednosti 6, 5 milijona dolarjev. Delnice imajo nominalno vrednost 36, 80 dolarja z 8, 6-odstotnim donosom na dobiček leta 1994, kar je približno polovica povprečja budimpeštanske borze, ugotavlja vodilni menedžer pri Creditanstalt Securities. Andras Simor, izvršni direktor pri Creditanstalt, je namreč izjavil, da je ponudba za gotovinske delnice presenetljivo visoka, zlasti zaradi možnosti, da se posamezniki do delnic dokopljajo tudi s posojili. Množična privatizacija se bo začela v starih podjetjih, ki se jim utegnejo pridružiti tudi delnice 70 drugih podjetij, vrednih 1, 16 milijarde dolarjev. Tomas Szabo, minister, ki je zadolžen za privatizacijo, je povedal, da bo ta program nedvomno okreplil borzno poslovanje, saj bo vanj uvrščena vrsta

Kot večina državljanov vzhodnih držav se tudi Madžari soočajo z lastninjenjem (Foto: B+D)

EBRD / DRUGI DAN REDNEGA LETNEGA SREČANJA

Vzhod se predstavi

SANKT PETERSBURG - Makedonija je včeraj Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) ter druge mednarodne ustanove pozvala, naj podprejo gradnjo cestne in železniške povezave vzhod-zahod, ki bi potekala prek Balkana. Jane Milioviski, minister brez listnice, je na rednem letnem zasedanju EBRD izjavil, da bi ozemeljsko zaprta Makedonija močno pridobila s cestno in železniško povezavo, ki bi potekala prek njenega ozemlja iz Albanije v Bolgarijo. Makedonija se je namreč znašla v nezavidljivem položaju zaradi trgovinske blokade, ki jo je zoper njo uvedla sosednja Grčija, v prepričanju, da ime in zastava njene severne sosesde izražata ozemeljske zahteve po severni Grčiji. Večina uvoza makedonske nafte in precej njene ga izvoza je doslej potekalo skozi grško pristanišče Solun, ki pa so ga Grki z embargom za Makedonco zaprli. Gospodarstvo te nove neodvisne države trpi tudi veliko škodo zaradi embarga, ki so ga ZN uvedli proti Srbiji. Ne samo, da je to njen poglavitni trg, ker je bila Makedonija prej sestavni del nekdanje Jugoslavije, temveč tod poteka

tudi glavna prometna linija sever-jug, ki Srbijo povezuje z Grčijo.

Ceska si od EBRD zeli, da bi ta se bolj usmerila svoje napore k češkim prizadevanjem za prestrukturiranje industrije, je v terek povedal finančni minister Ivan Kocarnik. »Gre za velike industrijske komplekse, ki jih bo treba korenito prestrukturirati, da bi lahko spet postali donosni. Novi zasebni lastniki upravičeno pričakujejo, da bo ta cilj dosežen, mi pa pričakujemo znatno pomoč od EBRD,« je povedal na rednem letnem zasedanju te banke. Kocarnik je tudi sporočil, da je Češka republika že zaključila prvo fazo prehoda v tržno gospodarstvo, v kateri pa se je soočila z vsemi izidi, ki iz tega izhajajo, je se dejal. Kocarnik je pozval EBRD, naj na Češkem vlagava v zasebne in javne storitve ter tako pomaga razviti infrastrukturo. Pri tem naj obravnava češke banke predvsem kot partnerke pri sodelovanju in sofinanciranju, manj pa naj jih obravnava samo kot cilje svojih vlaganj.

Z vztrajno visoko inflacijo, ki se sicer počasi spušča, bo Madžarska vsekakor morala nadaljevati svojo politiko deval-

viranja forinta, je v svojem nastopu na srečanju EBRD povedal madžarskeprestavnik centralne banke. Frigyes Harshegyi, namestnik predsednika Narodne banke Madžarske, je povedal tudi, da si oblasti prizadevajo za stabilni tečaj domače valute, ki je sestavni del njihove politike zagotavljanja makroekonomske stabilnosti, zaradi česar bodo se naprej potrebne občasne devalvacije. Nedavno je bilo precej pričakovano, da bo centralna banka to storila zdaj. Vendar je uradna tiskovna agencija MTI, ko je navedla besede predsednika centralne banke Petra Akosa Boda, sporočila, da ni nobene nujnosti za takojšnjo devalvacijo madžarskega forinta. Harshegyi je ob tem pripomnil, da centralna banka pri devalvaciji forinta zasleduje politiko počasnih korakov, ki naj bi trajala več let z namenom, da ukrotijo inflacijo. Povedal je, da so forint leta 1992 v celoti devalvirali za 5, 5 odstotka, leta 1993 za 14, 5 odstotka in letos zaenkrat za 3, 6 odstotka. »Zdaj si lahko sami izračunate povprečje za zadnjih 24 mesecev in na tej osnovi napoveste, kakšen bo nas naslednji korak,« je se dodal.

(Reuter)

SLOVAŠKA / GOSPODARSKI PROGRAM

Stečaj za državna podjetja

Vlada je upoštevala zahteve Mednarodnega denarnega sklada

BRATISLAVA - Približno 35 slovaških podjetij v državi lasti bo slo v stečaj v okviru novega vladnega gospodarskega načrta, je sporočil uradni predstavnik ministrstva za gospodarstvo.

»Doslej smo oblikovali osnutek seznama 35 podjetij v izgubah, ki bodo po vsej verjetnosti šla v stečaj,« je izjavil Jaroslav Kubecka, predstavnik ministrstva za gospodarstvo. Povedal je, da gre predvsem za industrijska podjetja, katerih imen pa ni hotel sporočiti,

kakor tudi ne, kdaj se bo stečajni postopek začel. Analitiki ugotavljajo, da je program delno oblikovan tudi v skladu s priporočili Mednarodnega denarnega sklada, katerega predstavniki so v sredo zaključili svoj 10-dnevni obisk na Slovaškem. Cilji, ki si jih zastavlja program, pa so naslednji: nicelna rast BDP; inflacija, ki na letni ravni ne bo presegla 10 do 13 odstotkov; brezposelnost, ki ne bo presegla 17 odstotkov in proračunski primanjkljaj v višini 424 do 484 milijonov dola-

rjev. BDP Slovaske se je leta 1993 zmanjšal za več kot štiri odstotke, inflacija v letosnjem januarju pa je v primerjavi z lanskim znašala 16, 4 odstotke, kot ugotavljajo najnovejši podatki. Vlada premiera Josefa Moravčika je svojo dolžnost prevzela potem, ko je parlament 11. marca izglasoval nezaupnico prejšnjemu premieru Vladimirju Mečiarju. Moravčikova prehodna vlada bo opravljala svojo dolžnost do predcasnih volitev, ki bodo septembra.

(Reuter)

Evropski investicijski sklad morda junija

BRUSELJ - Evropski investicijski sklad (EIF), ki je sestavni del načrta o gospodarski rasti Evropske unije (EU), naj bi zazivel že letos junija, po tem, ko ga bodo ratificirali v Spaniji, so včeraj sporočili pri EIF. »Edini tehnični zadržek je, da Portugalska, Grčija in Spanija se niso poslale potrebnih dokumentov v Rim. Ko bodo to storile, pričakujemo, da bo v Luksemburgu junija ustanovno zasedanje,« so sporočili pri EIF.

Sklad, ki so ga osnovali že decembra 1992 na edinburskem vrhu EU, bo lahko prevzemal deleže v majhnih in srednje velikih podjetjih, prav tako pa bo zagotavljal posojila za transevropsko cestno, železniško in telekomunikacijsko omrežje. Sestavljale ga bodo tri skupine delničarjev: Evropska investicijska banka s 40 odstotki, Evropska komisija z najmanj 30 odstotki ter zasebne banke z do 30-odstotnim deležem. EIF mora za začetek svojega delovanja zbrati dve milijardi ekujev (2,3 milijarde dolarjev) jamstvenega kapitala, od katerega mora 20 odstotkov oziroma 452 milijonov dolarjev vplačati v gotovini. S tem si bo EIF pridobil pravico v razmerju 5 : 1 za crpanje skladov v višini 11,3 milijarde dolarjev, ob povprečni 50-odstotni soudeležbi pri posameznih projektih, s čimer bo lahko sodeloval tudi pri projektih, vrednih do 22, 6 milijarde dolarjev. Eden od problemov, s katerimi se je EIF ukvarjal v svojem 18-mesečnem pripravljalnem obdobju, je bil, kako prepričati dovolj bank, da bodo zagotovile jamstveni kapital v višini 678 milijonov dolarjev, kar predstavlja 30 odstotkov celotnega premoženja tega sklada. Kljub temu pa pri EIF zagotavljajo, ne da bi navajali podrobnosti, da je 50 bank že zagotovilo »dovolj sredstev, da Evropski investicijski sklad začne delovati.«

(Reuter)

MEDNARODNI DENARNI SKLAD

Nemčija in Japonska bi morali še znižati obresti

WASHINGTON - Nemčija in Japonska bi morali se nadalje zniževati svoje obrestne mere, medtem ko jih ZDA že oblikujejo kot sestavni del svoje globalne strategije, s katero želijo spodbuditi dolgotrajnejšo svetovno gospodarsko rast, je izjavil predstavnik Mednarodnega denarnega sklada (MDS), ko je pred polletnim zasedanjem te ustanove novinarje seznanil z nekaterimi osnovnimi podatki. Zavzel se je za zmanjšanje ameriskega proračunskega primanjkljaja, kakor tudi za to, da bi Japonska vztrajala pri zniževanju carin in tako pomagala svojemu gospodarstvu ter drugim gospodarstvom sveta. Po njegovem se bo svetovna gospodarska rast počasi zacela vzpenjati in letos dosegla približno tri odstotke rasti, v prihodnjem letu pa naj bi se ta rast povečala na 3, 5 do 4 odstotke. Vendar je dodal, da bodo nekatere visoko industrijske države, kot so Japonska, Nemčija, Francija in Italija, letos še vedno pod vplivom počasne gospodarske rasti, največjo zaskrbljenost pa bo, zlasti v Evropi, se vedno zbuja visoka brezposelnost. »Japonsko gospodarstvo se počasi izboljšuje, tako da obstaja velika verjetnost, da bo počasi v naslednjih nekaj mesecih stopilo na pot okrevanja,« je se dodal predstavnik MDS, ki ni želel biti imenovan. Za zagotovitev hitreje gospodarske rasti bi morala Japonska tudi nadaljevati z zniževanjem carin toliko časa, dokler ta rast ne bo stabilna. Zniževanje carinskih dajatev, ki je sestavni del 145 milijard dolarjev vrednega sveznega ukrepa za spodbudo gospodarstva, ki ga je Tokio sprejel v začetku letosnjega leta, naj bi namreč trajalo le leto dni. Po njegovem bi morale k rasti japonskega gospodarstva prispevati tudi nadaljnje zniževanje obrestnih mer, ki ga Japonska izvaja že zdaj. Ob primeru japonskih obrestnih mer je predstavnik MDS tudi menil, da je položaj japonskega gospodarstva kljub temu, da ga ne pesti inflacija, sibak, saj tudi japonske oblasti priznavajo, da je jen precej zmanjšal. Nizje obrestne mere bi prispevale tudi k zmanjšanju vrednosti jena. Predstavnik MDS se je zavzel tudi za nizje obrestne mere v Nemčiji, katerih visina je v rokah Bundesbank. Ta je sele prejšnji teden znižala svojo ključno obrestno mero za četrto odstotne točke in tako storila korak, ki ga pozdravlja tudi MDS. »Nemsko gospodarstvo se vedno ni dovolj razgibano,« je dejal predstavnik MDS in dodal, da »ne dvomi o vztrajnosti nemških oblasti pri zagotavljanju takšnih finančnih pogojev, ki bodo čedalje bolj v skladu s potrebami nemškega gospodarstva in sosednjih držav.« Medtem ko se nemsko in japonsko gospodarstvo se nista izklopala iz recesije, je ameriško gospodarstvo že ujelo korak, s katerim se hitro približuje svojim polnim zmogljivostim. Da se ne bi pregrelo, je predstavnik MDS predlagal mešanico zniževanja proračunskih stroškov ob hkratnem povečevanju kratkoročnih obrestnih mer. Ameriška zvezna rezerva je že dvakrat letos zvisala svoje kratkoročne obrestne mere, s katerimi je odvrnila nevarnost inflacije in podaljšala dvigovanje gospodarskega trenda. Po mnenju predstavnika MDS gre za pravo politiko, če bo v prihodnje prišlo se do nadaljnega zviševanja obrestnih mer. »Pričakujem, da bodo ZDA se naprej zaostrovale svojo monetarno politiko ter z njo ne samo spodbujale rast gospodarstva, ampak tudi zagotavljale, da bo ta postala trajna,« je se dejal. Nekateri analitiki so ameriško zvezno rezervo že kritizirali zaradi zamujanja pri zaostrovanju finančne politike, ki da premalo brzda rast cen, kar naj bi bilo posledica strahu vlagateljev pred inflacijo, saj so izsilili višje dolgoročne obrestne mere. Toda predstavnik MDS je zavrnil te očitke, saj po njegovem prav zviševanje dolgoročnih obrestnih mer ne deluje v smeri zmanjševanja ameriskega proračunskega primanjkljaja. Po njegovem bi morale ZDA izrabiti svojo sedanjo gospodarsko rast za hitreje zmanjševanje proračunskega primanjkljaja, kar bi umirilo tudi rast dolgoročnih obrestnih mer.

(Reuter)

MENJALNIŠKI TEČAJI

19. april 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,60	79,20	11,11	11,23	8,11	8,29
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	78,57	78,97	11,15	11,23	8,07	8,25
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	78,60	78,80	11,12	11,22	8,14	8,24
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	78,70	79,00	11,10	11,23	8,15	8,35
Come 2 us*	78,56	78,85	11,11	11,18	8,10	8,30
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt Nova banka LJ	78,50	79,00	11,08	11,23	8,00	8,35
Dom caffè Domžale*t: 715-199	78,60	79,00	11,16	11,25	8,10	8,30
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	78,65	79,00	11,14	11,20	8,10	8,25
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,70	78,80	11,15	11,17	8,20	8,25
Idila Sečovlje* t: 066/ 79-048	78,60	78,90	11,10	11,20	8,15	8,25
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,71	78,74	11,16	11,17	8,23	8,25
Kompas Hertz Celje*	78,70	79,05	11,11	11,17	8,11	8,25
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Velenje*	78,75	78,95	11,11	11,17	8,11	8,25
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	78,75	78,95	11,11	11,17	8,11	8,25
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	78,75	78,95	11,11	11,17	8,07	8,25
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	78,75	78,95	11,11	11,17	8,11	8,25
Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	78,75	78,95	11,11	11,17	8,11	8,25
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	78,60	78,89	11,12	11,18	8,11	8,25
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,95	78,90	10,85	11,08	8,22	8,34
LB splošna banka Celje	78,22	79,32	11,05	11,24	8,00	8,29
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	78,67	79,29	11,15	11,27	8,18	8,31
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	78,55	78,95	11,06	11,20	8,12	8,26
Madai NG*, t: 065/ 23-083	78,60	78,90	11,11	11,20	8,13	8,25
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	77,35	78,80	10,84	11,19	7,99	8,25
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,74	78,78	11,16	11,18	8,22	8,24
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	78,65	79,03	11,12	11,18	8,12	8,25
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	78,55	78,80	11,13	11,17	8,10	8,29
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	78,50	78,95	11,12	11,22	8,17	8,22
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	78,60	79,09	11,11	11,21	8,10	8,30
Publikum NM, t: 068/ 26-094	78,50	79,10	11,10	11,23	8,10	8,25
Publikum Kamnik, t: 061/ 832-914	78,57	78,95	11,12	11,19	8,17	8,24
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	78,60	78,95	11,11	11,19	8,15	8,23
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	78,65	78,98	11,10	11,20	8,05	8,24
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	77,35	78,90	10,85	11,21	8,08	8,29
Publikum Sentjur/CE, t: 063/ 743-174	78,70	79,15	11,09	11,17	8,10	8,24
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	78,65	79,30	11,12	11,22	8,08	8,20
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	78,65	79,10	11,11	11,18	8,10	8,26
Shalaby Koper, t: 066/ 25-688	78,66	79,20	11,11	11,16	8,16	8,24
SKB d.d.*	78,40	78,95	11,05	11,25	8,10	8,33
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	-	-	-	-	-	-
SZKB d.d. Ljubljana	78,57	78,89	11,12	11,22	8,13	8,30
Tentours Domžale	78,65	79,00	11,12	11,21	8,18	8,35
UBK Ljubljana, t: 061/ 444-358	78,60	79,20	11,13	11,25	8,20	8,33
Upimo Ljubljana, t: 212-073	78,73	78,79	11,14	11,18	8,24	8,29
Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *						

NASLOVI MENJALNIC

A banka d.d., Ljubljana, Slovenska 50, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/320-044, faks: 061/302-640	53-202
Banka Noricum d.d. Trdinova 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00 in 14.00-16.30, sobota 9.00-12.00	Publikum d.d. Ljubljana, Komenskega 28, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-13.30 in 14.00-19.00, sobota 8.00-13.00, tel.: 061/312-570, faks: 061/1331-050
Banka Vipra d.d., Kidriceva 7, 65000 Nova Gorica, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00	Publikum Zalec, Titov trg 2, 63310 Zalec, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto
Bund d.o.o., Smartinska 152, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-13.00	Publikum Sentjur, Ljubljanska 30, 63230 Sentjur pri Celju, del. cas: 8.00-15.00, sobota 8.00-12.00
Creditanstalt - Nova Banka d.d., Ljubljana, Kotnikova 5 (Center Ledita), 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto, tel.: 061/1321-174, faks: 061/1325-295	Publikum Novo mesto, Prešernov trg 4, 68000 Novo mesto, del. cas: 8.00-13.00 in 14.00-17.00, sobota 8.00-12.00
Come 2 us d.d., Hertz Ljubljana, Celovska 206, 61117 Ljubljana	Publikum Robic, mejni prehod, del. cas: 9.00-21.00, sobota 9.00-21.00
Kompas Hertz Bled, Ljubljanska 7, 64260 Bled	Publikum Kamnik, Glani trg 14, 61240 Kamnik, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.30
Kompas Hertz Celje, Mariborska 1a, 63000 Maribor	Publikum Mozirje, Trg OF 3, 63330 Mozirje, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto
Kompas Hertz Idrija, Lapajnetova c., 65280 Idrija	Publikum Celje, Miklosiceva 5, 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00
Kompas Hertz Maribor, V. Kraigherja 3 (Hotel Slavija), 62000 Maribor,	Publikum Trebnje, Baragov trg 1, 68210 Trebnje, del. cas: 7.30-15.30, sobota zaprto
Kompas Hertz Tolmin, Trg Marsala Tita 3, 65220 Tolmin	Publikum Sevnica, Kvedrova37, 68290 Sevnica, del. cas: 8.00-16.00, sobota zaprto
Kompas Hertz Velenje, Stari trg 36, 63320 Velenje	Publikum Maribor, Partizanska47, 62000 Maribor, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.00
Komas Hertz Nova Gorica, Delpinova 12, 65000 Nova Gorica	Publikum Sentilj, Strihovec 17, 62212 Sentilj, del. cas: 8.30-16.30, sobota 8.30-12.00
Dom-caffè d.o.o., Ljubljanska 112, 61230 Domžale, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00	Publikum Tolmin, Trg 1. maja 8, 65220 Tolmin, del. cas: 8.00-13.00 in 16.00-19.00, sobota 8.00-12.00
Eros d.o.o., Trg OF 6, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.00-19.00, sobota 7.00-14.00	Shalaby d.o.o. Koper, Zupanciceva 41, 66000 Koper, del. cas: 7.30-19.30, sobota 7.30-13.00,
Grahek d.o.o., menjalnica Idila Sečovlje, Podpadno 1, 66333 Sečovlje, del. cas: 8.00-16.00, sobota 8.00-14.00, tel: 066/79-048	SKB banka d.d. Ljubljana, Ajdovščina 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00, 14.00-17.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/1332-132, faks: 061/314-549
Kreditna banka Maribor d.d., V. Kraigherja 4, 62000 Maribor, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-11.00, tel.: 062/223-311, faks: 062/224-333, 224-371	Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj p.o., Likozarjeva 1, 64000 Kranj, del. cas: 8.00-16.00
LB splošna banka Celje, Vodnikova 2 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 063/431-000 faks: 063/28-200	Slovenska zadrzna kmetijska banka d.d., Ljubljana, Miklosiceva 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 6.30-17.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/1253-251, 1253-192, 1254-176, faks: 061/219-396, 216-886
Ljudska banka d.d., podružnica Ljubljana, Miklosiceva 30, 61101 Ljubljana, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00	Tentours, Domžale, Ljubljanska 80, 61230 Domžale, del. cas: 7.30-19.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/711-229, 715-577, faks: 061/713-705
Libertas d.o.o. Koper, Ljubljanska5a, 66000 Koper, del. cas: 8.00-19.30, sobota 8.00-13.00, nedelja in prazniki 9.00-11.00	UBK banka d.d. Ljubljana, Trzaska 116, 61111 Ljubljana, p.p. 87, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto
Menjalnica Ilirika Ljubljana, Dunajska 156 (WTC), 61000 Ljubljana, tel.: 061/1688-204, 1688-205, del. cas: 7.30-18.00, sobota 8.30-13.00.	Upimo Ljubljana, Subiceva 1 (ploscad), 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.00-12.00
Menjalnica Hida, Pogacarjev trg 1 (pokrita trznica Ljubljana)	
Menjalnica Madai Nova Gorica, Gradnikove brigade 45, 65000 Nova Gorica, deli cas: 9.00-18.00, sobota 9.00-13.00	
Niprom Ljubljana, Cankarjeva 11, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-16.00, sobota 8.00-12.00	
Postna banka Slovenije d.d., Copova 11a, 61000 Ljubljana, del. cas: (na vseh postnih okencih po Sloveniji) 7.00-19.00, sobota 7.00-13.00, tel.: 061/125-3050, faks: 061/12-	

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 076 z dne 19. 4.1994 - Tečaji veljajo od 20. 4. 1994 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	95,5316	95,8191	96,1066
Avstrija	040	šiling	100	1118,0485	1121,4127	1124,7769
Belgija	056	frank	100	382,0871	383,2368	384,3865
Kanada	124	dolar	1	96,3496	96,6395	96,9294
Danska	208	krona	100	2004,1501	2010,1806	2016,2111
Finska	246	marka	100	2423,6837	2430,9766	2438,2695
Francija	250	frank	100	2294,0640	2300,9669	2307,8698
Nemčija	280	marka	100	7865,2723	7888,9391	7912,6059
Grčija	300	grd	100	—	53,8436	54,0051
Irska	372	funt	1	—	193,6735	194,2545
Italija	380	lira	100	8,2185	8,2432	8,2679
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	130,0523	130,4436	130,8349
Nizozemska	528	gulden	100	7005,9913	7027,0725	7048,1537
Norveška	578	krona	100	1811,3722	1816,0227	1822,2732
Portugalska	620	escudo	100	77,0010	77,2327	77,4644
Švedska	752	krona	100	1684,3481	1689,4163	1694,4845
Švica	756	frank	100	9274,7291	9302,6370	9330,5449
Velika Britanija	826	funt sterling	1	197,6071	198,2017	198,7963
ZDA	840	dolar	1	134,8276	134,2303	134,6330
Evropska unija	955	ECU	1	151,9571	152,4143	152,8715
Španija	995	peseta	100	96,0349	96,3239	96,6129

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 20. aprila 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1,500,000	798,069	786,685	1,584,781
20		106,4128%	104,8914%	105,6521%	150,000	79,810	78,669	158,478

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

18. APRIL 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,10
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	12,00	12,50
Italija	Tržaška kreditna banka	11,95	12,50

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

19. APRIL 1994		v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1605,00	1650,00	
nemška marka	946,00	966,00	
francoski frank	275,10	283,50	
holandski gulden	840,00	865,50	
belgijski frank	45,70	47,10	
funt sterling	2376,60	2449,00	
irski sterling	2314,40	2384,90	
danska krona	240,00	247,40	
grška dramma	6,40	6,60	
kanadski dolar	1160,00	1195,00	
japonski jen	15,60	16,00	
švicarski frank	1112,00	1145,80	
avstrijski šiling	134,00	138,00	
norveška krona	217,00	223,80	
švedska krona	203,50	209,70	
portugalski escudo	9,20	9,50	
španska pezeta	11,50	11,90	
avstralski dolar	1153,70	1188,70	
madžarski florint	11,00	15,00	
slovenski tolar	11,95	12,50	
hrvaški dinar	0,15	0,22	

POTOPIŠ

S kolesom okoli Velike Britanije ⁽³⁾

S pokrajino se spreminja tudi značaj ljudi

Intenzivno mešanje zraka nad Britanskim otocjem poskrbi za neverjetno zanimive kontraste. Temna modrina, črni nevihtni oblaki in beli kumulusi se kot ovce prelivajo na istem koscu neba. Nebo je bila ena od stvari, ki me je na celi poti najbolj fascinirala.

Za pot na sever sem si izbral vzhodni del otoka, ki pa me je s svojo pokrajino, ki spominja na madzarsko ravnino, razočaral. Ceste so sicer široke in ravne, a to je prej slabost kot prednost, saj tovrstni brezobzirni drivoji mimo tebe.

Navdušila pa me je toleranca britanskih sofarejev: nobenega izsiljevanja, nobenih srečanj bližnje vrste. Medtem ko so naši prehodi za pesce bolj za okras, britanski avtomobilisti ustavijo takoj, ko se pešec znajde samo v bližini prehoda.

Kmetuje le peščica prebivalcev

Nikoli si ne bi mislil, da ie med prebivalstvom Velike Britanije komaj tri odstotke kmetov, saj neobdelane zemlje skorajda ni videti. Kultivirane je več kot 70 odstotkov površine. Kjer ni poljsčin se gotovo pase govedo ali drobnica.

Britansko kmetijstvo se od našega kajpak precej razlikuje. Posesti so velike po 100 hektarov in več. Lastnik velikokrat niti ne živi na svojem posestvu, ampak zanj delajo najeti delavci.

Največje mlečne farme imajo svoje polnilnice mleka, skropljenje pridelkov pa nemalokrat opravijo kar s helikopterjem. Kmetijski proizvodi so zato seveda dragi, vendar Veliki Britaniji vseeno uspe velik del svojih presežkov izvoziti.

¹Združeno kraljestvo je

zelo raznolika dežela, kar se kaže že v pokrajini, se bolj pa pri ljudeh. Tako denimo za prebivalce Cornwalla na jugozahodu velja, da je v njih se vedno prisoten keltski duh in da ti ljudje se vedno čutijo neko romantično zvezo s svojimi brati na severozahodu Francije. Na severu Anglije pa se v ljudeh čuti toplina in prijateljstvo. Skupnosti, kot jih najdemo v rudarskih naseljih okoli Durhama, so tesno povezane med sabo in imajo močan občutek lokalne pripadnosti.

Enako velja za ljudi v Yorkshiru, medtem ko ta cut na jugu težko najdemo. Blizje ko smo Londonu, šibkejša so te vezi, družba pa je po eni strani bolj homogena, po drugi pa bolj individualna, kar je značilnost vseh modernih družb.

Simon Demsar
(Se nadaljuje)

Zemlja je kmetijsko dobro izkoriščena (Foto: Simon Demšar)

KOZMETIKA

Nega las je vsaj tako zahtevna kot nega kože

Dolgi lasje se kljub pravilni negi pogosto cepijo

Osnovna naloga pri negi las je redno in pravilno umivanje. Z estetskega vidika moramo namreč lase ohraniti zdrave. Pogosto umivanje lasem ne škoduje, seveda, če jih znamo pravilno negovati. Mnogo bolj jim škodujeta prah in umazanija ter nepravilna uporaba preparatov za nego las.

Z vzdrževanjem čistoče bomo lasem ohranili sijaj, barvo in se izognili čezmernemu izpadanju. Če pa ob umivanju glave obcutimo na lasišču napetost in nas lasišče rahlo srbi, je to znamenje, da nismo izbrali pravega sredstva ali pa si lase umivamo pre pogosto.

Voda za umivanje glave

naj bo dovolj topla, saj se bo le tako raztopila maščoba na laseh in tudi šampon se bo bolj penil.

Šampon naneseemo na mokre lase in lasišče ter ga z blazinicami prstov - nikoli z nohti - krožno vmasiramo. Lase izperemo in ponovno šamponiramo. Nato lasišče in lase z obilico vode dodobra izperemo.

Lužnati ostanki šampona na lasišču lahko kožo dražijo ali celo poškodujejo. Svetle barve las lahko speremo tudi s kamilično vodo (na približno dva litra vode damo scepce kamilic, ki jih pred uporabo precedimo), saj so tako lasje se svetlejši in bolj svetlikajoči.

Izbira šampona

Pri izbiri šampona bodimo izbirčni. Izbiramo lahko med tekočimi šamponi, šamponi v obliki kreme, zelega in v prahu, da ne navedem najrazličnejših vrst glede na tip las, katerim so namenjeni, ali sredstev, iz katerih so narejeni šamponi. Če kupujete šampon za vso družino, je najprimernejši nevtralni v kar največji embalaži.

Nekatere vrste šamponov imajo kot dodatek tudi regenerator za nego las. Uporaba regeneratorskega je po pranju las, predvsem če so kemijsko preparirani ali barvani, skoraj nujna. Manj poškodovani lasje vpijejo manj, bolj poškodovani več regeneracijske kreme. Vso odvečno kremo, ki je lasje ne potrebujejo, pri izpiranju odstranimo.

Cepljenje las

Pri dolgih laseh se kljub pravilni negi pogosto pojavijo težave. Četudi ravnamo se tako nežno z njimi, morajo konice marsikaj prenesti. Tako morajo re-

dno prenašati največjo moč vsakega potega s krtačo ali glavnikov vedno, ko jih češemo. Cepljene konice zato niso prav redek pojav celo pri tistih, ki si las ne barvajo in ne kodrajo. Edino kar moremo in moramo storiti je, da si lase nekoliko pristrižemo.

Sicer pa ne glede na to, ali se konice cepijo ali ne, si jih je dobro vsaj vsake dva meseca pristriči za centimeter ali dva. S tem, ko si skrajšamo lase, pa ponavadi spremenimo tudi pricesko.

Sprememba priceske pa ni dobrodošla samo zato, da delno spremenimo svoj videz, ampak tudi z medicinskega stališča. Se posebej velja to za tiste, ki so nosile dalj časa na istem mestu spete lase.

Lesketajoči se in zdravi lasje naj ne bodo le želja, ampak si jih skrbno negujemo s pravilno izbranimi preparati. Pot do lepo oblikovane priceske je nato enostavna.

Vida Pipan Vola

FELJTON

Protokolarni objekti na Slovenskem ⁽³⁾

Žiga Zois je Brdu vtisnil pomemben pečat

Z dovoljenjem Marije Terezije je 27. marca 1773 Michelangelo spremenil brdsko posest v fidejkomis - dedno posest, ki prehaja iz roda v rod po moških potomcih. Če pa rod po tej liniji izumre, vsa posest pripade sirotišnici v Ljubljani.

»Čudni« zbiralec rastlin

Michelangelo je leta 1776, leto dni pred smrtjo, brdsko posest prepustil sinu Žigi. Na gradu pa je pogosto bival tudi njegov najmlajši sin Karel, ki so ga imeli vsi za »nekam čudnega«. Vse svoje življenje je namreč posvetil botaniki in zbiranju rastlin. Park na posestvu je botanično izredno obogatil, z botaničnim vrtoom pa je tudi nadomestil zasajeno sadno drevje. Rastlinske vrste je uvažal iz vse Evrope in Zoisov bota-

nični vrt na Brdu je postal prvi botanični vrt na ozemlju Slovenije.

Žigi je oče zapustil tudi vse rudnike in fuzine na Gorenjskem. Tako je postal eden najbogatejših fevdalcev in industrialcev na Kranjskem. Bil je izredno

Baron Žiga Zois

izobražen, tudi velik zbiralec mineralov, in je kot mecen predstavljal osrednjo osebnost kulturnega kroga izobražencev in književnih ustvarjalcev do konca 18. stoletja na Slovenskem.

Ze leta 1789 je baron Žiga Zois opustil osebno nadzorovanje fuzin. Leta 1793 je zadnjič obiskal svoja podjetja v Bohinju, le na Brdo se je še občasno vozil za nekaj dni, a ga je bolezen čedalje bolj ovirala pri njegovem delu.

Zadnje Zoisovo bivanje na Brdu

Med 4. septembrom in 4. oktobrom 1795 je bil Žiga Zois se zadnjič na svojem gradu Brdo, kjer je imel lepo galerijo umetnin, med katerimi so izstopali izvrstni bakrorezi, ki jih je se posebej cenil. Po letu 1797

Čebelnjak, ki je bil postavljen v 14. stoletju, so v 70. letih tega stoletja poslikali naši najboljši slikarji (Foto: B. Kladnik)

zaradi ohromelosti ni več zapustil prvega nadstropja svoje hiše na Bregu v Ljubljani.

Brdsko posest je Žiga leta 1806 prepustil necaku Kar-

lu Zoisu, preostalo premoženje pa so mu leta 1809 zaradi visokih prispevkov močno naceli Francozi. V letih 1810 do 1812 je Žigo bolezen vedno huje mučila, se

bolj pa ga je mučila zavest, da je njegovo gospodarstvo na robu propada. Kljub temu pa je Žiga vse do svoje smrti leta 1819 sodeloval v javnih akcijah, kjer je slo za

denarno pomoč, bogato je gostil avstrijsko vojsko in denarno podpiral slovensko kulturo.

Vera Senica
(Se nadaljuje)

TIBETANSKA KULINARIKA

Pražena ječmenova zrna s slanim čajem

Novincu se med uživanjem tsampe lahko zaleti

Vsak dan tsampa
Zaradi ostrega podnežja uspeva na tibetanski planoti le malo kulturnih rastlin, zato je tamkajšnja hrana za evropske pojme precej enolična. Vendar je tudi takсна hrana lahko zelo hranljiva. Na srečo v Tibetu uspeva ječmen, iz katerega nomadi pripravljajo tsampo, ki krije več kot polovico dnevnih potreb po kalorijah.

Tsampa, osnovna hrana tibetanskih nomadov, je podobna moki, vendar je že prepražena in zato užitna brez dodatnega kuhanja. Priprava te jedi se začne z ovlaženjem surovih ječmenovih semen, ki jih kasnejepretresejo v posodo z vročim peskom. Ta enakomerno porazdeli topoto in zrna se razpocijo, podobno kot pri pokovki. Pražena ječmenova zrna (yo) ločijo od peska s kovinskim sitom in jih nato zmeljejo z

majhnim mlinom z dvema mlinskima kamnoma. Tako dobijo beli moki podobno tsampo.

Kot lahek obrok jemo tsampo suho. Z zlico jo damo v usta, kjer se zaradi sline navlaži in jo lahko pogoltnemo. Dokler se ne navadimo na takšen način uživanja, lahko hitro naredimo napako, da vdihnemo zrak, ko je tsampa v ustih se suha, in se nam pri tem zaleti. Da bi se temu izognili in da bi hkrati pripravili bolj poln in nasiten obrok, mešajo Tibetanci tsampo s čajem. Z desno roko stiskajo to vlažno zmes v grudice in jih nosijo v usta, medtem pa z levo roko vrtiljo posodo, v kateri je vlažna tsampa. Pogosto dodajo taki tsampi tudi kuhan oves.

Posebno hranljiv obrok dobijo, če jedi dodajo surovo maslo ali sir. Celo suha melasa, ki jo dobijo iz Ne-

pala in je tam znana pod imenom gurumi, lahko sodi zraven. Se posebej pa je tsampa okusna, če ji povrhu dodajo plast jogurta.

Čaj s soljo in maslom
Tudi čaj, ki ga pripravljajo tibetanski nomadi, je za naš okus precej nenavaden. Čaju ne dodajo sladkorja, temveč jakovo maslo in sol. Pijejo ga čez cel dan in je, v nasprotju z našo predstavo, zelo ukusen.

Ta nenavaden čaj pripravljajo pravzaprav iz notranjosti Kitajske. Čajni listi so stisnjeni v zelo trde brikete in takšni zdržijo tudi več desetletij. Neredko se zgodi, da morajo uporabiti nož, da lahko odkrhnejo del briketa in ga uporabijo za kuhanje čaja.

Zdrobljene čajne liste kuhajo v vodi toliko časa, dokler ta ne dobi temno rjave barve. Iz istih listov kasneje se večkrat pripravi

Ko sem prvič jedel tsampo, sem imel precej težav

jo čaj in jih na koncu uporabijo se kot krmo za konje. Ceprav pijejo nomadi po navadi čaj le s soljo, dodajo večkrat tudi kos jakovega surovega masla. Če tega ni na voljo, pa kanejo v čaj nekaj kapljic olja. Pijačo ponudijo v glinenih ali lesenih skodelicah. Tibetanski čaj je gost in v očeh zahodnjaka bolj podoben juhi in pravijo, da je užiten le kadar je hladno.

O svojevrstnem okusu,

ki ga imajo Tibetanci za čaj, pa govori tudi naslednja anekdota. Dva ameriška etnologa sta raziskovala življenje tibetanskih nomadov. Nekega dne sta skupaj z njimi pripravila svoj, pravi čaj. Tudi nomadi so ga poskusili, izmenjali nekaj besed in si v pijačo hitro natresli nekoliko soli. Rekli so, da ta čaj pravzaprav sploh ni slab, vendar ga je nujno treba nekoliko soliti.

Urban Golob

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavljata Alenka Sivka in Tomaž Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT Z N A N J A

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nekdo vam bo očital sebičnost. Skušali se mu boste opravičiti, vendar se boste vedno znova vztrajno vracali k sebi in k svojim problemom.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Ker vas kupljeni predmeti ne bodo zadovoljili, boste začeli tipati v drugi smeri: ugotovili boste, da vam manjka toplina ljubezenskega gnezdec.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zamikalo vas bo marsikatero področje, ki ga doslej sploh niste poznali ali pa ste ga zaradi navidezne težavnosti puscali vničar. Radi se boste pogovarjali.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Pojavil se bo nekdo, ki naj bi vam olajšal osamljenost. Zvito se mu boste umaknili ali pa boste izrazili tolikšno nekomunikativnost, da se bo umaknil sam.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Potovali boste po novih prostorih in srečevali nove ljudi; z njimi se boste zapletali v pogovore, ki naj bi vam odkrili nove dimenzije življenja.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Marsikdo vam bo skušal ponagajati, vendar ga boste vselej ugnali, bodisi sami bodisi s pomočjo zaveznikov, ki jih boste tokrat imeli na pretek.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Nekega trenutka boste od samega ugodja zapadli v prvinska občutja otroskosti, nakar se boste začeli obnašati kot pravi pravcati dojenček. Kako lepo!

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Na pripombe, da vsega ne boste zmogli, se boste odzivali z nasmeškom vsemogočnosti, na vprašanja, čemu vam bo toliko denarja, pa z zamisljenostjo.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Na delovnem mestu boste malce popustili, saj vam bo jasno, da ne potrebujete niti potrditve niti presežka denarja. Vrednejša vam bo vsakdanja sprostitiv.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Spremenili boste svoj splošni pristop k življenju, zato se ne cudite preveč, če se bo večina vaših življenjskih problemov uredila sama od sebe.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ceprav boste utrujeni in vam bodo bremena začela sibiti rame, boste vendarle vselej zbrali dovolj moči za pravočasno dokončanje nacrtovanega.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vas odnos z vsakdanjimi sopotniki se ne le ne pogloblja, ampak v marsičem celo nazaduje. Vaša odločitev za razširitev poznanstev je torej pravilna

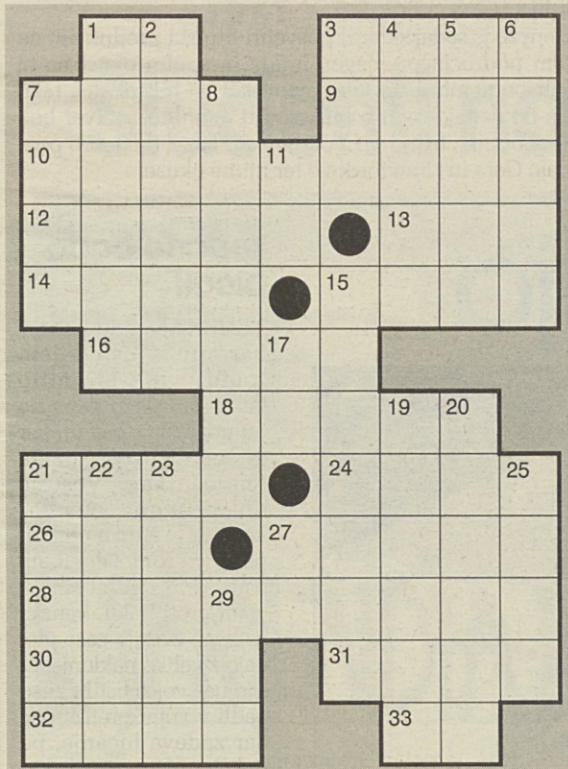
KRIŽANKA

Vodoravno:

- kemijski znak za platino, 3. ime srbske pripovednice Ribnikar, 7. operni samospev (italijansko), 9. izraelska letalska družba, 10. prebivalci skandinavske države, 12. nekdanja slovenska košarkarica (Suzana), 13. mesto severno od Budimpešte, 14. opera italijanskega skladatelja Verdija, 15. pritok Rena v Svici, 16. klada za sekanje drv, tnalno, 18. ime slovenskega hokejista Kavca, 21. slovenska televizijska voditeljica (Misa), 24. ime nekdanjega kosovskega politika Vllasija, 26. ime nekdanjega slovenskega igralca Ranerja, 27. kamnita gmota, 28. jezikovna posebnost romanskih jezikov, 30. trska, 31. nekdanja nemška popevkarica, 32. nemška oblika imena Jost, 33. začetnici nekdanjega slovenskega politika Tomaña.

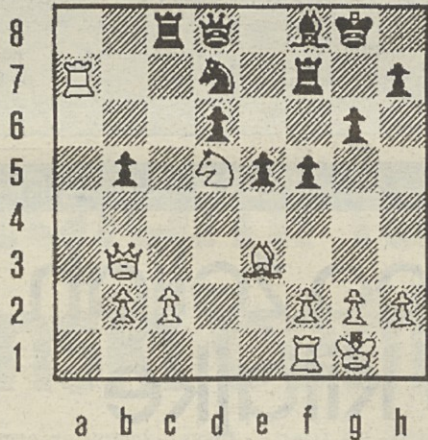
Navpično:

- ogljikovodik s tremi ogljikovimi atomi, 2. dolg, prazen govor ali besedjenje, 3. žival z bodicami, 4. baskovska provinca v Španiji, 5. ranocelnik, 6. ime ameriškega popevkarja Cooperja, 7. italijanska časopisna agencija, 8. letalec, 11. glavni stevnik, 15. angleški filmski režiser (Ken), 17. avtomobilska oznaka Ogulina, 19. judovski mitološki demon, poglavar angelov, ki so se poročili z ženami ljudi na zemlji, 20. nekdanji hrvaški veslač (Zlatko), 21. ime slovenskega skladatelja Kogoja, 22. mesto v srednji Bosni ob reki Krivaji, 23. mejna obrambna linija v starem Rimu, 25. eden od staršev, 27. kemijski znak za kositer, 29. ime ameriškega satirika Buchwalda.

RESITEV: Pt, jara, aria, alal, Norvežani, Spain, Vac, Alda, Aare, naton, Ignac, Molk, Azem, Ali, skala, ro-manizem, Iver, Nena, Jost, LT.

ŠAH

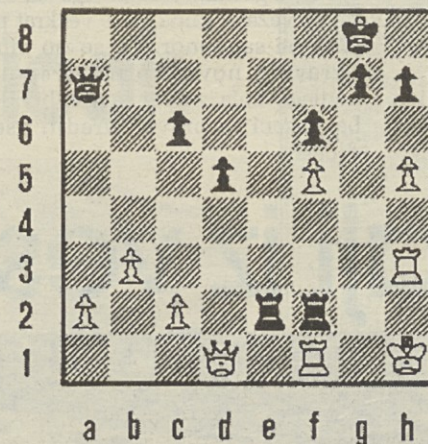

Vinkel - N.Gusev / SZ 1964

Bela trdnjava je uspeła prodreti na sedmo vrsto in ob podpori dame na beli diagonali ter skakača sredi sahovnice izvaja pritisk na črno pozicijo. Pozicijsko prednost je beli, ki je na potezi, tudi uspešno realiziral. Kako poteka zmagovita kombinacija belega?

Resitev naloge

Izredno dobro postavitve belega skakača na polju d5 je beli izkoristil z naslednjo zmagovito kombinacijo: 1.Td7:! Td7: Na 1...Dd7: sledi 2.Sf6+ in črni izgubi damo. Po igrani potezi pa je črni matiran : 2.Se7++(dvojni sah) 2...Kg7 3.Dg8+ Kf6 4.Sd5 mat!

Hjorth - Lundin / Motala 1946

Staro sahovsko pravilo, da trdnjavi na sedmi ali drugi vrsti, pomenita že pol zmage, se tudi tokrat potrjuje. Črni trdnjavi na drugi vrsti, ob podpori dame, ze spletata obroč okrog belega kralja. Na potezi je črni, ki lahko pobira bele kmete na drugi vrsti ali pa se na drug način stopnjuje pritisk na belega kralja. Kako črnemu uspe hitra zmaga!

Resitev naloge

Položaj belega kralja je zelo občutljiv na poteze črnih trdnjav, zato si je črni dovolil učinkovito zaključno poanto 1...De3! Sedaj bi na 2.Te3: sledilo 2...Th2+ 3.Kg1 Teg2 mat, na 2.Tf2: Dh3:+ in črni zmaga! Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
753 pr. n. št.

Ustanovitev Rima

Rimski učenjak in pisatelj Marcus Terentius Varro Reatinus, ki ga je zlasti zanimala rimska preteklost, je 21. april 753 pr. n. št. določil kot dan ustanovitve Rima. To misel so za njim povzeli se mnogi drugi avtorji, najbolj pa jo je razvil zgodovinar Tit Livij. Sicer pa o njegovi ustanovitvi na sedmih gričih obstaja več izročil.

Po neki legendi naj bi prvo naselbino na Palatinskem griču ustanovila dvojčka Romul (po katerem naj bi se mesto tudi imenovalo) in Rem, ki ju je dojila volkulja. Kot ustanovitevno pa velja leto 753 pr. n. št., ki ga dovolj trdno potrjujejo tudi arheološka izkopavanja.

Mesto Rim, prestolnica Italije in sedež papeževe skofije, je že od časa Tarkvinijcev (6. stoletje pr. n. št.) pridobivalo na moči, si podredilo Etruščane, Sabine, Samnite in grške naseljence v južni Italiji. Sredi 3. stoletja pr. n. št. je že nadzorovalo Italijo. Uspeh imperija je povzročil tudi njegov zlom. K propadu je prispevala tudi velika razsežnost države, boji za oblast in vdori barbarskih plemen.

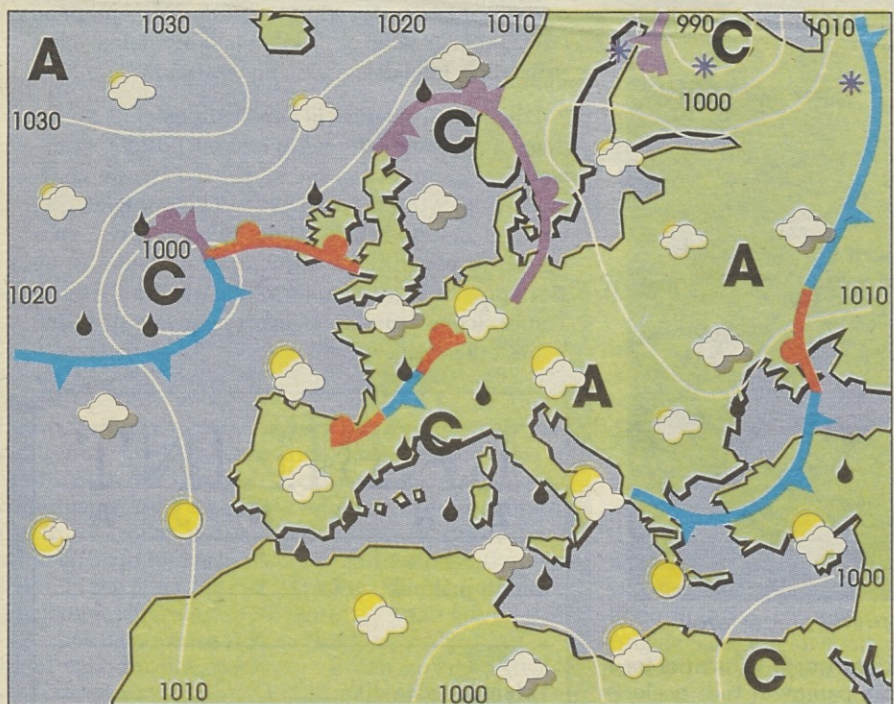
PREBLISK

Tri reči so si podobne: duhovnik, odvetnik in smrt. Duhovnik jemlje od živih in mrtvih, odvetnik od nedolžnih in krivih; smrt pa od sibkih in močnih.

Italijanski pregovor

EVROPA / NESTALNO IN SVEŽE

Vremenska slika:

Nad srednjo Evropo in Sredozemljem je območje enakomernega zračnega pritiska. V visinah se ob sibirskih vetrovih nad našimi kraji se zadržuje razmeroma vlažen zrak.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod RS

ALPE JADRAN / DELOMA SONČNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

Slovenija: Razmeroma sočno bo, ponekod spremenljivo oblačno. Zjutraj je nevarnost slane. Dnevne temperature bodo od 12 do 17 °C.

Soslednje pokrajine: Razmeroma sončno bo, v Italiji občasno se pretežno oblačno.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

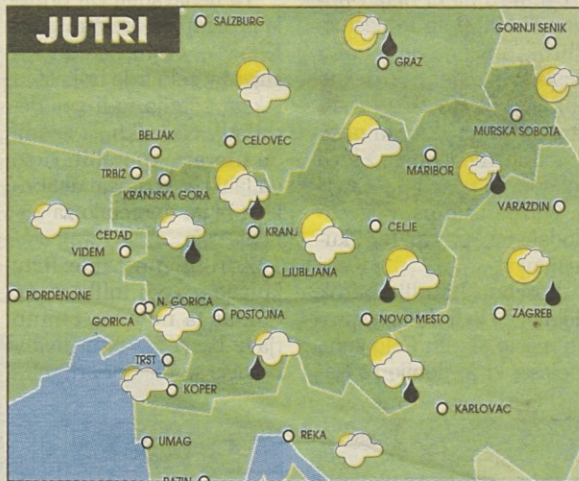
včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	4/8
TRST.....	-1/2
CELOVEC.....	4/7
BRNIK.....	3/8
MARIBOR.....	6/10
CELJE.....	5/10
NOVO MESTO.....	4/8
NOVA GORICA.....	7/13
MUR. SOBOTA.....	6/10
PORTOROŽ.....	8/12
POSTOJNA.....	3/5
ILIRSKA BISTRICA.....	4/9
KOČEVJE.....	3/6
ČRNOMELJ.....	5/9
SLOV. GRADEC.....	3/7
RATEČE.....	0/4
VOGEL.....	-4/-1
KREDARICA.....	-5/-2
VIDEM.....	-1/3
GRADAC.....	5/9
MONOSTER.....	4/9
ZAGREB.....	6/12
REKA.....	8/11

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	0/6
STOCKHOLM.....	-1/7
MOSKVA.....	11/18
BERLIN.....	-1/10
VARSAVA.....	-2/7
LONDON.....	5/9
AMSTERDAM.....	0/10
BRUSELJ.....	1/10
PARIZ.....	2/9
DUNAJ.....	0/9
ZÜRICH.....	4/7
ŽENEVA.....	6/9
RIM.....	-1/6
MILAN.....	11/20
BEOGRAD.....	2/19
BARCELONA.....	10/17
ISTAMBUL.....	13/24
MADRID.....	7/14
LIZBONA.....	9/17
ATENE.....	11/22
BUCAREST.....	8/22
MALTA.....	11/19
PRAGA.....	2/8

V Sloveniji: Spremenljivo oblačno bo. Popoldne bodo posamezne krajevne plohe. Otoplilo se bo.

Obeti: V petek bo večinoma sončno.

DOLŽINA DNEVA	SNEŽNE RAZMERE	SNEŽNE RAZMERE	PLIMOVANJE
Sonce bo vzšlo ob 5.08, zasllo pa ob 18.55. Dan bo dolg 13 ur in 37 minut. Luna bo vzšla ob 12.36., zasllo pa ob 01.51.	FURLANIJA - JK	SLOVENIJA	Danes: ob 1.12 najnižje -9 cm, ob 6.15 najvišje 9 cm, ob 12.28 najnižje -28 cm, ob 19.22 najvišje 34 cm.
RAZMERE NA CESTAH	Piancavallo -/- cm	Golte do 50 cm	Jutri: ob 1.50 najnižje -22 cm, ob 7.27 najvišje 17 cm, ob 13.22 najnižje -32 cm, ob 19.55 najvišje 43 cm.
Ceste po Sloveniji so večinoma mokre in spolzke. Promet po državi poteka tekoče in brez zastojev; tudi na mejnih prehodih ni daljšega čakanja na prestop meje.	Forni di Sopra -/- cm	Kanin do 270 cm	
	Zoncolan -/- cm	Krvavec 70 cm	
	Trbiz -/- cm	M. Pohorje do 100 cm	
	Nevejsko sedlo 80/300 cm	Pokljuka do 70 cm	
	Sauris -/- cm	Rakitna 40 cm	
		Rogla 100 cm	
	VENETO	Soriska planina 90 cm	
	Sappada 30/70 cm	Velika planina do 40 cm	
		Vogel do 150 cm	

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Pesmi po željah žalijo Kitajke

PEKING - Kitajske radijske in televizijske oddaje pesmi po željah nudijo nekaterim priloznost, da spolno nadlegujejo ženske. To je ena izmed posledic napredka.

Neko dekle se je uzalilo zaradi pesmi z naslovom Poljubi me se enkrat, drugo so okarali, ker so ji posvetili prevec pesmi, mlada nevesta pa je zaradi pesmi, ki ji jo je posvetil sef, tvegala, da ostane brez moza, kmalu pa bi se napravila samomor. Za dnevnik »Pravne novice« ni nobenega dvoma, da so v družbi, kot je Kitajska, tovrstna posvetila oblika spolnega nadlegovanja. Oddaje pesmi po željah so na Kitajskem zelo priljubljene in so pripomogle k veliki kulturni obogatitvi prebivalstva ter k izboljšanju družbenih stikov, danes pa se oddaljujejo od teh ciljev.

Prvi je primer 20-letne delavke Ting Ting, ki ji je neki moski, ki jo je svoj cas ze nadlegoval, posvetil med televi-

zijsko oddajo pesmi po zeljah pesem Poljubi me se enkrat. Dekle je to tako pretreslo, da se sedaj zgrozi vsakic, ko motiv sliši. Lan Lan, 17-letni studentki, pa so na krajevni televizijski postaji razlicni moski posvetili toliko pesmi (na primer Imej mojo ljubezen, Hvala za tvojo ljubezen, Ves, da te cakam?), da so jo profesorji in družina obsodili, da ima prevec prijateljev oziroma ljubezenskih razmerij. Se najbolj v zadregi pa je bila uradnica Ru Ping, ki ji je sef posvetil pesem z naslovom Pravzaprav ne razumes mojega srca. Ženska je nič hudega slutec gledala televizijsko oddajo z mozem, ki jo je obtzil, da ga vara. Zaradi tega sta se skoraj razvezala, sama pa je veckrat pomislila na samomor. To so po mnenju »Pravnih novic« primeri spolnega nadlegovanja, zaradi katerih bi bilo treba poseci in pravno urediti vse podrocje.

Konec najbolj senzacionalne zakonske zveze 90. let

PARIZ - Igralec Richard Gere in manekenka Cindy Crawford nameravata napraviti konec »najbolj sleparski« zakonski zvezi 90. let, poroca francoski tednik Voici.

Locitev najslavnejšega filmskega sex symbola in najboljše placane manekenke sveta, (vest uradno se pričakujejo) po mnenju tednika ne bo napravila konec razburkani ljubezenski zgodbi, ampak parodiji, ki je trajala tri leta. Tednik brez ovinkov in povsem prepričano trdi, da sta oba pristala na poroko, ker sta s tem zelela zascititi svoj imidz pred cedalje bolj glasnimi govoricami o njunih dvoumnihih spolnih okusih. O Richardu Geru, ki je svojo kariero zgradil na legendi, da je osvajalec, ki se mu nobena ženska ne more upreti, so namrec pred kakim letom priceli pripovedovati, da je veliko bolj dovezeten za moske care kot pa za žensko lepoto. Ce bi njegovi obozevalci zaceli gledati nanj kot na homoseksualca, bi to utegnil biti konec njegovega uspeha. Homoseksualnost mu nemara ne bi škodila nič manj, kot bi Cindy škodile govorice o njeni domnevni biseksualnosti. Zakon med obema je bil torej po podatkih tednika Voici samo nekakšno kritje.

Gere se je sedaj sklenil posvetiti filmski produkciji, na tem podroccju pa njegov imidz in spolni okusi ne bi bili pomembni do take mere, kot so bili doslej, tako da bo sedaj končno lahko tudi »spolno zazivel bolj svobodno«, trdijo pri Voiciju, kjer kaže, da dobro poznajo Gera in Crawfordovo ter njune okuse.

BOMBAY / POMANJKANJE VODE

Suša v Indiji

Prebivalci majhne vasi pri Bombayu v Indiji se oskrbuje z vodo kar iz cisterne, saj so se v vasi posušili vsi vodnjaki

Havaji iz vesolja

Vesoljska ladjica Endeavour je poslala na Zemljo tridimenzionalno fotografijo največjega otoka Havajev, ki so jo posneli z radarjem. Sredi slike je viden krater vulkana Kilavea Caldera (Telefoto AP)

Župana bodo bičali

TEHERAN - Sodišče v Farsanu, v osrednjem Iranu, je obsodilo tamkajšnjega župana na 30 udarcev z bičem, ker je nadlegoval očeta »mucenika«. Vest je dokaj skopa, vendar kaže, da je župan umazal posestvo Ruholaha Ranjbara, ki je izgubil sina v vojni proti Iraku. Iranska sodišča zadnje case gledajo z veliko naklonjenostjo na svoje tistih, ki so padli v vojni proti Iraku, kar zadeva bičanje, pa gre za zelo pogosto kazen, ki jo predvideva islamsko pravo za celo vrsto prekrškov, se zlasti socialnega značaja.